

327,

Cruz

222

386

~~327~~

222

Fasciculus temporum omnes antiquorum

chronicas a creatione mundi vsq; ad annum christi. M. cccc. xliiii. subiecte
complectens vna cū multis additionibus: tam de gallia quā de aliis regio-
nibus sparsim hic adiectis q̄ nūq; antea apposite fuerant.

Ad lectorem.

Si veterum annales ardenti cernere lector
Corde cupis: veros etiam cognoscere rerum
Eventus: animos huc huc inductos: fluctus
Et dubios tollens incerta a classe fugato.
Hic videas quosum mortalia corpora quondam
Deflexere vias: virum virtutis alumni:
Aut animum effrenem posito ducere pudore.
Non hec immerito deturpat pagina quęquam.
Quod vero simile est (pcul hinc mendacia) profest.
Palladis extollit merito/et virtute potentes:
Calcet z elatos animo: deflectit habenas/
Et cobibet irarq; rudes nulla arte per itos.

Cenalis in vico sancti Jacobi
Sub flore lilii.

Tabula

T abula breuis & bre-	albertus magnus	lxxx	antiochia conditur	xxvi
uis super libro illo qui dicit	Albert ^o ipator p ^m .	lxxxiii	antigon ^o rex syrie	xxvii
fasticulus temporum Inci-	alber ^o . ii. impator	lxxxvii	antboni ^o p ^m impator.	xlvi.
pit felicit er.	alchoranus coponit	lxiii	antboni ^o caracalla	xlvi
	alerius vir sanctus	xlx	antbonius macroni ^o	code
A Bacue propheta	Alexader magnus	xxvi	Antboni ^o abbas	xlvi
minor	Alexader pontifex	xxxii	antbonii corp ^o inuenit	liiii
abdias pph.	alexander impator	xlvi	Epologia & go z mar.	xlvi
Abdon iuder	alexader de hails	lxxx	apollo	ix
abdō z sennē maityres.	alexader de villa dei	lxxxi	apollinaris eps	xlvi
Abdon propheta	alexader p ^m us papa	li	apollinaris marty	xxxix
abel primus marty	alexader. ii. papa	lxxiii	apuleius p ^h is	xxv
abia rex iuda	alexader. iii. papa	lxxviii	aquez inundatio	lxxviii
abyathar pontifex	alexader. iiii. papa	lxxxi	aquila interpres	xl
abimelech iuder	alexader. v. papa	lxxxvii	asigrant pegrinatio	lxviii
Abrahā nascit inchoans ter-	almani pignant	lxxviii	Aaron primus pontifex	x
tiam etatem	almani insignes. xc.	lxix	arathor poeta	lv
abraham moztur	alp hōsus rex castelle	lxxxi	arbatas rex medoz	xxvii
achaz rex iuda	amelech delectur	xlvi	archadus imperator	l.
achias propheta	amazonū regnū oritur	vi	archela ^o magr socrat ^o	xxliii
acies ignee sup hier ^o .	amazias rex iuda	xvi	archita p ^h is	codem
acies ignee vise sant	ambrosius doctor	xlx	arcturus rex britannie	li
Achon ciuitas capit	amon pat amonitarū	vii	argus rex	ix
Adam primus homo	amon rex iuda	xxi	aristoteles p ^h is	xxv
adam moztur	amos abbas	xlvi	aristobolus iudeus	xxx
adamarus cluniacen ^o .	anacletus papa	xl	arnulphus eps	liiii
adeodatus papa	ananas	xxi	arnulphus dux lotho.	lix
adulphus impator	anastasia virgo	xlvi	arnulph ^o archieps	lxxviii
Adrianus imperator	anastafius imperator	liii	arphaxat rex medoz	xxii
adrianus p ^m us papa	anastafius. ii. impator	lxii	arrius hereticus	xlvi
adrianus scōs papa	anastafius p ^m us papa	l.	Astypio beate marie.	xlvi
adrianus tert ^o papa	anastafius. ii. papa	liii	astronomi maximi	lxxviii
adrianus quart ^o papa	anastafius. iii. papa	lxxvii	athanasius eps	xlvi
adrian ^o q ^o ntus papa	anaragoras p ^h is	xxviii	athlas astrologus	ix
adrian ^o cronograph ^o	anselmus eps	lxxviii	attyla rex hunoz	li
agamenō capit troiā	andreas ap ^l s	xxxix	augustus iperator	xxviii
agapitus p ^m us papa	anglia capitur	xlvi	augustus eps	xlx
agapitus scōs papa	anglia ad fidē cōuertit.	xlvi	Augustus venerabilis	lvii
aggeus propheta	anglia in flore	li		
agathus papa	anglici cū britonib ^o .	lxxxvi	B enedictus primus	
Agatha virgo z mar.	Anicetus papa	xlvi	papa	lvi
agnes & go z mar.	annona de celo pluit	lxvi	Benedictus secun-	
achab rex israel	annona de celo pluit	lxv	dus papa	ix
Alanus doctor	antheros papa	xlvi	Benedict ^o tert ^o papa.	lxvi

Tabula

Benedictus. iiii. papa lxviii
 bndictus qntus papa lxx
Bndictus. vi. papa lxx
 bndictus. vii. papa eodem
Bndictus papa. viii. lxxi
 bndictus. ix. lxxii
Bndictus decim^o. lxxiii
 bndictus. xi. papa lxxiiii
Bndictus. xii. lxxv
 bndictus. xiii. lxxvi
Berégari^o p^{ri}mus ipa. lxxviii
 berégari^o. ii. impator lxi
Berégari^o. iii. ipator eodē
 berégari^o. iiii. ipator lxx
Berna ciuitas ipialis. lxxix
Bonifaci^o p^{ri}mus papa li
Bonifacius. ii. papa lv
 bonifaci^o. iii. papa lviii
Bonifaci^o q^urtus papa lviii
 bonifaci^o quint^o papa lviii
Bonifaci^o sextus papa lx
 bonifaci^o septim^o pa. lxxviii
Bonifaci^o octau^o papa lxx
 bonifaci^o nonus pa. lxxiiii
Bonifacius archiep^{us} lxii
 bonus vel donus pa. lxx
Burgūdiōes orti sūt lxxiiii
 burgūdi sūt xpiani lxxix

C

Calixtus p^{ri}mus pa
 pa. xliiii
Calixtus secundus
 papa lxxix
Celestinus p^{ri}mus papa li
 celestin^o secundus pa. lxxvi
Celestin^o tert^o papa lxxix
 celestin^o quart^o papa lxxx
Celestin^o q^untus papa lxxviii
 credo hereticus xlii
Clemens p^{ri}mus papa xl
 clemēs secūsdus papa lxxii
Clemens tert^o papa lxxix
 clemens quartus pa. lxxxi
Clemens q^untus pa. lxxviii

Clemens sextus pa. lxxviii
 clemēs octau^o papa lxxvii
 clemens martyr z papa xl
Cometa apparuit xlvii
 cometa apparuit lii
 cometa apparuit lvii
 Cometa apparuit lxx
 cometa apparuit lxxviii
 Cometa apparuit xc
 comitatus sabaudie lxxx
 concessū anti ochenū xlvii
Cōcilū cart hagenē. li
 cōcilū aurelianē. liiii
 cōcilū lateranē. lxxx
Cōcilū lugdunē. lxxxi
 cōcilū viennē. lxxviii
 cōcilū cōstantiē. lxxvii
Cōcilū basilie. lxxviii
 coradus vel hugo lxxvii
 coradus p^{ri}mus ipator lxxii
 Coradus scōs ipator xlvii
 cōstātin^o p^{ri}m^o ipator xlvii
 cōstātin^o scōs ipa. lxxvii
Cōstātin^o tert^o ipator lxx
 cōstātin^o q^untus ipator lx
 cōstātin^o q^untus ipator lxxii
 cōstātin^o sextus ipa. lxxiii
 cōstātin^o p^{ri}mus papa lxi
 cōstātinus scōs papa lxxiii
 conscientia pura lxxxviii
 cōtra p^litatē bⁿficior lxxxi
 corpa trium regū lxxviii
 corpus gigātis lxxii
 chorisentes lxxi

D

Dadam filius reg-
 ma. iiii
Damasus p^{ri}mus
 papa xlix
 Damasus scōs papa lxxii
 Dani ydolatria postpo. lxxix
 Decius impator xlv
 Demus papa lxxviii

Deus dedit papa lxxiii
 Diluuiū in achia viii
 Dyocletianus ipator xlv
 Dyonisius papa eodem
Dnicus ordinis p^{ri}. lxxix
 Donatiste heretici xlviii
Dulci^o heresiarcha lxxviii

E

Edomade danielis
 xxviii
Ecclēsia magdebur
 gen. lxx
Epatus quinq^{ue} lxx
Era quid sit liii
Era romanorum xix
Era grecorum xli
Era christianozum xxxv
Era machometi lviii
Era alphonsi lxxxi
Euaristus papa xli
Eugen^o p^{ri}mus papa lxx
Eugenius scōs papa lxxv
Eugen^o tert^o papa lxxvi
Eugenius quart^o lxxviii
Eusebius papa xlvii

F

Fabian^o papa xlv
 faust^o poeta xciii
Felix. i. papa xlv
 Felix scōs papa xlix
 Felix tert^o papa liii
 Felix quart^o papa liiii
 Felix quint^o papa lxxviii
Ferdinādus rex hispaniarū
 morit xciii
Festū oim sanctorum lviii
Festū purificatiōis ma. lv
 festū visitatiōis ma. lxxvi
Festū venerabilis sacri. lxxxi
 festū trāsfiguratiōis. lxxix
Festū scti petri ad vicula li
 festū. iiii. euāgelista. lxxviii
Formosus papa. lxxvii
Florian^o impator xlvii

A. M.

Tabula

Gracia in merore	lxxxviii	Gregorius q̄rtus pa.	lxxv	Heresis acephaloz.	lxi
Franciscus minor	lxxxix	gregorius q̄ntus pa.	lxx	heresis vuidess z hus	lxxxvi
Franciscus rex francie iun		gregorius sextus pa.	lxxii	heresis adamitaz	eodē
gitor	xciii	gregorius. vii. pa.	lxxiiii	heresis imaginū	lxxii
Frederic⁹ .i. ipator	lxxvii	gregorius. viii. pa.	lxxviii	heresis felicianā	lxxiiii
Frederic⁹ .ii. ipator	lxxx	gregorius nonus pa.	lxxx	heresis herēgarit	lxxviii
Frederic⁹ .iii. ipator	lxxxix	gregorius. x. pa.	lxxxii	heribert⁹ archieps	lxxxi
Frissia cōuertit	lxi	gregorius. xi. pa.	lxxxvi	hermes trimegist⁹	lxxv
		gregorius. xii. pa.	eodem.	hermes trāsatus	lxxvi
O Ad fili⁹ iacob.	viii	grossa tpa z rudia	vi	hermigildus	lxxvii
gad ppheta	xiii	guilhelmus abbas	lxxii	herodot⁹ historiog.	lxxiiii
Sai⁹ ipator.	lxxxiii	guilhelmus puer	lxxvii	hestili⁹ tragediogpp⁹.	eodē
Salba ipator	lxxxix			bella auguriatrit	lxxv
gaius papa.	lxxvi			hibernia cōuertit	lxxviii
Salien⁹ medicus	lxxii	H Atanaric⁹ rex.	lxxix	bieu ppheta	lxxii
gallia penetota vastat.	lxxvi	hanibal scior.	lxxviii	bilaric⁹ eps pictauiens.	lxxviii
Salien⁹ impator	lxxv	Hanibal latrocissi-		bilaric⁹ eps arelatens.	li
gallia ante fuit	lxxviii	mus.	xxx	bilderic⁹ rex monach⁹.	lxxiii
Ballus impator.	lxxv	Hebion heresiarcha	xl	birene⁹ eps ludun.	xl
ganseric⁹ rex vuadaloz	li	hetacon stoycus	lxxxviii	historia vt cicero dicit	lii
Basimūda regina.	lxxvi	hector pmogenit⁹ pami.	lxxii	historia de idolo.	xl
gelasi⁹ pmus papa	liiii	helena rapitur	lxxii	historia libri iudicā	eodē
Gelasi⁹ sc̄ds papa	lxxv	helena regina.	lxxxviii	historia libri ruth	lxxii
gerardus eps.	liiii	helena m̄r cōstātini.	lxxvii	historia. iiii. libri regum.	lxxviii
gerardus dux bauarie	lxxv	helena trāsferit	lxxvi	historia libri esdre.	lxxii
gerardus groet	lxxxvi	helyas tesbytes	lxv	historia libri iudith	lxxvii
germania ad fidē zc.	lxxii	heliodor⁹ irat tēplū.	lxxx	historia thobie	lxx
german⁹ capuan⁹ eps	liiii	helyseus ppheta	lxxvi	historia libri exodi.	lx
german⁹ parisiens.	lv	helisei ossa trāsferūt.	lii	historia euāgelica	lxxxviii
germanus exulat	lxxii	henric⁹ dux saxoni	lxxix	hieronim⁹ p̄sbiter	lxxix
Gertrudis abbatissa	lxx	henric⁹ pmus ipator	lxxi	hieronim⁹ obiit	li
Gilla r̄go prudētissima	lxxvi	henric⁹ .ii. ipator.	lxxiiii	hierlm̄ pmittente	lxxvii
glia laus edit	lxxvi	henric⁹ tert⁹ ipator.	lxxviii	hierlm̄ capta fuit	lxx
Gordian⁹ ipator	lxxv	henric⁹ .iiii. ipator	lxxv	hierlm̄ restaurat.	lxxi
gothoz regnū cessat	lxxviii	henric⁹ .v. ipator	lxxix	hierlm̄ destruit	lxxx
gratian⁹ monachus	lxxvii	henric⁹ .vi. ipator	lxxxii	hierlm̄ reedificat	lxxxiii
grando maxima	lxxviii	henric⁹ .vii. ipator	lxxxviii	hieremias ppheta	lxx
greci p̄sit miserabilit	lxxii	henric⁹ .viii. ipator	lxxxvi	hieremias in egypto.	lxxii
gregori⁹ eps ligoniens.	lv	henric⁹ .ix. ipator	eodem	holofernes p̄nceps	lxxviii
gregori⁹ turonen.	lxxvi	heradit⁹ cerebrofus.	lxxiiii	homerus poeta	lxxvi
gregori⁹ fili⁹ gozdiani.	lxxv	heresistrat⁹ medic⁹.	lxxviii	honan filius iude.	viii
gregori⁹ nazansenus	lxxviii	hercules atēci vicit	lx	honoldus rex baptisat.	lxxv
gregori⁹ magn⁹ papa	lxxvii	hercules ylion vastat	lx	honorius pmus pa.	lxx
gregori⁹ sc̄ds pa.	lxxii	heresis phariseoz	lxxxii	honorio⁹ secundus pa.	lxxxvi
gregorius tertius pa.	lxxii	heresis nicolaitaz	xl	honorius tertius pa.	lxxx

Tabula

Honorius q̄tus papa	lxxii	Johēs heremite	xliv	Zonichus filius noe	v
Hus z hul	v	iohēs damascenus	liii	zordan ² theutonic ²	lxxxi
Hus filius nachoz	vii	iohēs elemosinari ²	lvi	ioseph filius iacob	viii
Honorio ² impator	l	iohānes tungresi.	lviii	ioseph vendit ² est	viiii
Hormsida papa	liiii	Johānes anglicus	lxvi	ioseph morit	lx
Horribile factū	lxiiii	iohānes scotus	lxvii	ioseph sp̄sus marie	lxxiiii
Hospicius	lxv	iohannes scotus	lxxiiii	ioseph ² historiogph ²	lxxix
Hostiēsis ciuitas cōdit	xxi	iohānes andree	lxxviii	iouinian ² impator	xlviiii
Hugo clun ien. ab.	lxxv	iohannes garson	lxxviii	israel in flore	xliiii
Hugo d̄ sctō victore.	lxxvii	iohannes castianus	li	israel sine rege	lxvii
		iohānes de tpibus	lxxvi	iuba rex iugulaf	lxxviii
I acob fil ² ysaac	viii	iohannes mōteuil	lxxviii	iubileus istituit	lxxviii
Jacob morit	xi	iohēs de rupe scissa.	lxxxv	iubileus mataf	lxxxv
Iacobus minor apo-		iohēs rufburg	lxxxvi	iubileus mataf	lxxxix
stolus	lxxxix	iohēs dur burgō.	lxxxviii	iubileus celebraf	lxxxix
Iacob ² maior ap̄ls	lxxxvii	iohēs d̄ capistrano	lxxxviii	iudas machabeus	lxxx
Ianus rex ytalie	x	iohāna regia frācie	lxxxvii	iudea tributaria fit	lxxxii
Iacob ² fabi ph̄s	xciii	iohēs balestarii	lxxxvii	iudei deuastant puicias	xl
Iaphet filius noe	iiii	iohānes sozeth	lxxxix	iudei plures	li
Iectā filius heber	v	iohānes p̄mus papa	liiii	iudei expellunt	lxxxix
Jeremias ppheta	xx	iohannes sc̄s pa.	lv	iudei cōbusti fuerūt	lxxxiiii
Jerico extruit	xxv	iohēs tertius papa	lvi	iudeus quidam	lxxxv
Iesus sydrach	xxix	iohēs quart ² papa	lix	iodocus heremita	lxx
Iesus x̄ps nascit	lxxxv	iohēs q̄ntus papa	lx	iulian ² occisor parentū.	xl
Ignati ² doctor gl̄osus	lii	iohānes sextus papa	lxi	iulian ² impator	xlviiii
Impium hiptitum fit	lxiii	iohēs septimus papa	lxi	iulius cesar	lxxviii
Impium transfert	lxx	iohēs octauus papa	lxvii	iulius papa	xlviiii
Impatores roman̄	lxxiiii	iohānes nonus papa	lxviii	iulius sc̄s morit	xciii
Innocenti ² p̄mus papa	l	iohannes. x. papa	lxix	iustina impatrix	xlviiii
Innocenti ² sc̄s papa	lxxvi	iohannes. xi. papa	lxix	iustinian ² p̄mus ipator	liiii
Innoceti ² terti ² papa	lxxix	iohannes. xii. papa	lxix	iustinian ² sc̄s ipator	lxi
Innoceti ² quart ² pa.	lxxxi	iohannes. xiii. papa	lxx	iustinian ² iterato	lxi
Innocentius. v. pa.	lxxxii	iohannes. xiiii. papa	lxx	iustin ² p̄mus ipator	liiii
Innocenti ² sextus pa.	lxxxv	iohannes. xv. papa	lxx	iustin ² sc̄s ipator	lvi
Innocentius. vii. pa.	lxxxvii	iohannes. xvi. papa	lxx	iustin ² ph̄s	xlvi
Innocentius. viii. pa.	lxxxix	iohannes. xvii. papa	lxx	iuenalis	lii
Inuētio scti michaelis	lii	iohannes. xviii. papa	lxxi		
Inundatio pluuiarū	lvii	iohannes. xix. papa	lxxi		
Ioachi z āna clarēt	lxxiiii	iohannes. xx. papa	lxxi		
Iob vir sctūs	ix	iohānes. xxi. papa	lxxxvii		
Iohēs bapti. nascit	lxxiiii	iohannes. xxii. papa	lxxxviii		
Iohēs bap. decollaf	lxxxvi	iohānes. xxiii. papa	lxxxviii		
Iohēs euāgelista	xl	iohel ppheta	lxvii		
Iohēs crisostomus	l	ionas ppheta	lxviii		

Barol² magn² lxxv
 Barolus secundus lxxvii
 Imperator lxxvii
 Barolus terti² ipator lxxviii
 Barol² q̄rt² ipator lxxxiiii
 Barolus rex frācie lxxix
 Barolus martellus lxxix

A.iii.

Tabula

karolomagnus	lxiii	Leui filius iacob	viii	M acedonum regnuz	xxviii
karolina stirps	lxx	leui pf oim leuitaru	viii	Macrinus impera	xlvi
karolphus	lxxii	lex daf i monte syna	x	tor	xlvi
katherina & goz mar.	xlvii	lyra vxor iacob	viii	magucia affligit	lxxix
katherina de finis	lxxxv	liber pf vnu iuenit	x	magucia capitur	clviii
karolus dux burgudie	xc	liber leuitic ^o scribit	x	maiolus abbas cluniacen-	lxix
karol ^o archidux fladrie ab		liber numeroz ^u pmulgat	xiii	sis	lxxv
bispaisr iuphat recipit	clviii	librozum ipressores inuenti	lxxxix	malachias vir sc ^u s	lxxv
		sunt	lxxxix	manichioz ^u heresis	lxxv
L acedemo codit	x	libraria coburif	lxxxiii	marcus agrippa	lxxxiii
Lacedemoniozorum	xii	ligurgus phus	xvi	marcus anthonius ipa.	clii
regnum	xii	linus papa martyz	lxxxix	marcus sc ^o s papa	xlvi
lacedemones sunt. zc.	lxxv	lipard ^o discip ^l s remi.	liiii	marcellin ^o papa	xlvi
lana de celo pluit	xlvi	ludouicus primus impera-	lxv	marcio hereticus	clii
lanfrancus eps	lxxiii	tor	lxv	maria & go nascit	lxxxiii
lancea dñi reperit	lxxv	ludouicus secundus impera-	lxvi	maria magdalena	xl
lapis gradis cecidit	lxxx	tor	lxvi	maria egyptiaca	xlvi
laomedon rex troie	xl	ludouicus. iiii. ipator	lxviii	maria de oegnes	lxxx
lando papa	lxviii	ludouic ^o qrt ^o ipa.	lxxxiii	macedoni ^o hereticus	
Laurentius martyz	xlv	ludouic ^o rex fracie	lxxxv	martha soroz magdalene	xl
leader gothos couertit	lvi	ludouic ^o olim rex franco-	lxxxiii	martella pedissequa	lx
lector quida paul ^o	lxxxv	rum	lxxxiii	martin ^o p ^o mus papa	lxv
leo p ^o mus papa	li	ludouic ^o . xii. rex francie mo-	xcii	martin ^o sc ^o s papa	lxvii
leo sc ^o s papa	lx	ris.	xcii	martin ^o tertius papa	lxx
leoterti ^o papa	lxi	ludouic ^o dux arela.	lxxxvii	martin ^o quart ^o pa.	lxxxiii
leo q ^o tus papa	lxiiii	londalus vir sc ^u s	lix	martinus. v. papa	lxxxvii
leo quint ^o papa	lxviii	lothari ^o . i. ipator	lxvi	martin ^o cronograph ^o	lxxxv
leo sextus papa	lxix	lucan ^o poeta	lxxxviii	martinus episcopus Turo-	
leo septim ^o papa	lxx	lucas euagelista	lxxxix	nensis	xlx
leo octauus papa	lxxi	lucretia femina nobil.	lxxxix	matheus ap ^l s.	lxxxix
leo nonus papa	lxxii	lucius ipator	lxxxix	mathias ap ^l s	lxxxix
leo. x. papa	lxxiii	lucius p ^o mus papa	lxxvi	mathildis cometissa	lxxxiii
leo p ^o mus impator	lxi	lucius sc ^o s papa	lxxvi	maurici ^o iperator	lvi
leo sc ^o s impator	lxi	lucius tertius papa	lxxviii	maurici ^o cu sociis suis	xlvi
leodegari ^o eps	lxviii	ludgerus eps	lxxviii	maurici ^o discipul ^o sancti be-	
leonardus liuicef ^o .	lvi	ludi scenici istituunt	lxxviii	nedicti	lv
leonardus heremita	xlv	ludolph ^o cart ^u sic.	lxxviii	marim ^o eps	xl
leonic ^o cosularis martir	xlvi	ludus scacozi repit	lxxviii	marim ^o ipator	clviii
leontius	xlvi	lugdun ^u codit	lxxviii	maximus eps	l
leonida rex sptanoz ^u	lxxiii	luna in sanguine. zc.	lxxviii	meader samarites	l
leonides pf origenis	xlvi	lupold ^o dux austrie	lxxxvi	mediolana codit	lxxv
leonilla martyz	lxvi			melchisedech rex.	xlvi
leonina ciuitas	lxvii				vii
letania maior istituif	lxvii				

Tabula

Menader comicus	xxvi	Merua imperator	xl	Onias pius	eodem
menodemus phis	xxvi	nestorius hereticus	li	opim filius hely	xiii
menelaus	xxix	nichoforus impator	lxiii	orati ^o flacc ^o poeta	xxvii
meretrix ifantes pepit	lii	nicolaus eps	xlvii	ordo sancti bndicti	liiii
merlin ^o nascit de icubo	li	nicolaus p ^{ri} mus papa	lxvi	Ordo cluniacens.	lviii
merodach primus rex babi	lxix	nicolaus sc ^o s papa	lxxiii	ordo carthusiens.	lxxiiii
lonie	lix	nicolaus.iii.papa	lxxxi	ordo cistellens.	lxxv
messala poeta	xxxi	nicola ^o quart ^o papa	eodē	Ordo cisterciens.	lxxviii
michael impator	lxxiiii	nicolaus.v.papa	lxxxi	Ordo templariorū	lxxxv
michalis templum construi	lxv	Nicolaus de lyra	lxxxii	ordo scti ioh ^{is} bap.	lxxvi
tur	lxv	nicostratus dyacon ^o	xlv	ordo guilhelmitaz	lxxviii
micheas ppheta	xv	numus.i.rex assyrioz	vi	ordo dñoz teutoicoz.	lxxix
micheas cōtra hier ^o z	xxviii	nū ^o quart ^o rex assyrioz.	vii	ordo sc ^o e trinitatis	lxxix
mirabilia cōtingerūt	lxviii	numie destruitur	xx	ordo cruciferoz	lxxx
milo de anglere	lxvii	nobilitas q ^u i inceptit	v	ordo celestinozū	lxxxii
mineus rex butonū	lxvii	nobilis marty ^r	xlvi	ordo premostraten.	lxxxv
Minerua	viii	normandia conuertit	lxxvii	ordo canonicos	lxxxiii
minutia virgo	xxvi	noruegia conuertit	lxxvii	ordo nonoz militū	lxxxiiii
misael	xxi	nouatus presbyter	xlvi	Ordo saluatoris	lxxxv
mitridates rex ponti	lxxii	nouatus marty ^r	xlvi	ordo gradinorens.	lxxxiii
moyses nascitur	ix	numa pompilius	xx	ordines.iiii.medicatū.	lxxxv
monarchia assyriozum	vi	numitor rex ytalie	xxviii	origenes doctor egre.	xlvi
monarchia grecozū	lxxvii	S		ozosius	l
monarchia persarum	lxxii	O Beth de tribu iuda	xii	os inferni	xxiii
monarchia romanoz	lxxiiii	O ccasio troiani bel-	li.	ostertus leodien.	lxxii
monasteria solēnia	lxv	li.		ossa samuelis pphete	li
monasteria sancti Benedi-	lxv	ochozias rex israel	xi	oswaldus eps	lxx
cti	lxv	occho imperator	xxix	othoniel iudex	xi
mons qdā maximus	lxxx	ochus rex persarum	xxvi	otto p ^{ri} mus impator	lxx
monstrū hūis caput	lxviii	Octavian ^o ipator	lxxiiii	otto sc ^o s iperator	lxx
monstrum in ytaliam	lxx	octaua assuptionis	lxvi	otto tertius impator	eodē
monstrū due mulieres.	lxxii	oderic ^o vir sc ^o us	lxxxiiii	otto quart ^o impator	lxxxix
mortalitas maxima	lxxi	odilo abbas cluniacē.	lxxiiii	Quidius naso poeta	lxxxiii
mures infinite	lxxiiii	Ogerus dux danozū	lxvi	osee propheta	lxvii
M		olda prophetissa	lxvii	osee rex israel	lxviii
M abuchodonosor.	xxi	olimpias prima	lxviii	ozy pontifex	xii
M arcissus patriar-	lxviii	olipias m ^{ir} alexadr ⁱ	lxxvii	Ozias vel azarias	lxvii
cha	lxviii	omogir ^o primus.zc.	lx		
nauum propheta	lxviii	onesin ^o eps ephesioz	lxxxix	P	
nauta quidam	lxix	oneus rex assyriozū	lxviii	P achonius vir san-	lxviii
neemias	lxxiiii	onias pontifex	lxxvii	ctus	lxviii
nēroth princeps	x	onias filio ^o symonis	lxxvii	P achonius mona-	l.
Nero imperator	lxxxix	onias magnus	lxxxix	chus	l.
				posunctus monach ^o	lxvii

Tabula

Balladius eps	li	Delpgius hereticus	l.	Philipp ^o sc ^o s ipator	lxix
palmat ^o m ^r c ^o v ^o re	liii	peregrinus episcopus	xlvi	philipp ^o . iiii. impator	lxxix
panthenus stoicus	xlvi	pegrin ^o q ^o d ^a occiditur	lxxi	philometoz rex	xxix
panthaleon marty ^r	xlvi	permenides ph ^o s	xxviii	phinees pontifer	xi
papias ioh ^o s adiutor	xlvi	perpetuus episcopus	lii	phinees fil ^o hely	xxii
papias	lxvii	psecutio p ^o ma ecclie	xxix	pipin ^o p ^o m ^o rex fr ^o coz	lxi
papirius romanus	xxvii	persecutio sc ^o a ecclie	xl	pipin ^o filius karoli	lxviii
parisi ^o miracul ^o otigit.	lxxii	persecutio. iiii. ecclie	xli	piscis maximus	lxxvii
pascalis p ^o mus papa	lxv	persecutio q ^o rta ecclie	xlvi	pithagoras ph ^o s	xxii
pascalis. ii. papa	lxxv	persecutio. v. ecclie	xlvi	pius p ^o mus papa	xxii
pascalis. vii. sanctus	liii	persecutio. vi. ecclie	xlvi	pius sc ^o s papa	lxxix
passagium magnum	lxxvi	persecutio. vii. ecclie	xlvi	placella virgo	xlx
passagiu grande	lxxvii	persecutio. viii. ecclie	xlvi	plaga horribilis	lxvi
pastores pecorum	lxxvii	persecutio. ix. ecclie	xlvi	plato ph ^o s	xxv
patricius episcopus	xlvi	persecutio. x. ecclie	eodē	plautus eloquens	xxix
patricius magnus pater	l.	persecutio. xi. ecclie	xlvi	plinius secū ^o orator	xl
patricius marty ^r	xlvi	psecutio. xii. ecclie	eodem	plotius rethor	lxxviii
patroci ^o marty ^r	xlvi	psecutio itez in africa	liii	pluralitas b ^o nficioz	lxxii
paula senatrix vidua	xlvi	pestilentia maxima	xxxi	plutarcus ph ^o s	xl
paulinus episcopus	li	pestilentia magna	lxxviii	policarpus eps	xlvi
paulin ^o z thereti ^o r ^o ani.	xxix	pestilentia grauis	xxvii	pompeius trogus	xlvi
paulus ap ^o s	xxviii	pestilentia sacri ignis	lxxvii	popeius marcell ^o c ^o .	eodē
paulus p ^o m ^o heremita	xlvi	petreius se pfodit	xxviii	pötianus marty ^r	eodē
paulus simplex	xlvi	petroella filia. f. pe.	xxviii	pötianus papa	xlvi
paulus dyaconus	lxviii	petronius eps	li	porphirius ph ^o s	xlvi
paulus p ^o mus papa	lxviii	petr ^o ap ^o lus z papa	lxxviii	portetū ignis i celo	lxxv
paulus sc ^o s papa	lxxix	petrus marty ^r	xlvi	possessio ecclie	xlvi
paupes de lugduno	lxxviii	petrus damascenus	lxii	pontianus discipul ^o	sancti
phacee rex israel	xxviii	petrus damianus	lxxviii	petri	lxxix
phacecia rex is ^o pel	xxviii	petrus alphonfus	lxxv	praxedis virgo	lxxviii
phalech fil ^o heber	l.	petrus abelardus	lxxvi	praxedis quieuit	xlvi
phara virgo sancta	lvii	petrus lombardus	lxxvii	predestinatoz heresis	li
pharao nefres rex	ix	petrus comestoz	lxxvii	prect ^o z marin ^o marty.	lxi
pharao amonophis	ix	petrus tarentastien.	lxxvii	pram ^o q ^o d ^a nobilis	xlx
pharao bochoris	ix	petrus detarëstia	lxxx	p ^o mus z felicia. marty.	xlvi
phares filius iude	viii	petrus de aliaco	lxxvii	priscillianus eps	xlx
pharao comes	lxv	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	piscus tarq ^o us rex	xxi
phar ^o turris in mari	xxvii	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	piscus marty ^r	xlx
pharone ^o rex argiuoz	vii	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	piscus marty ^r	xlvi
pat vniuersalis	lxxix	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	priuatus marty ^r	lxxviii
pat ecclie reddita	lxvi	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	probus imperator	xlvi
pat p ^o ma ecclie	xlvi	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	prochas siluius	lxxvii
pelagius p ^o mus papa.	lvii	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	processus marty ^r	lxxix
pelag ^o sc ^o s papa	lvii	pylat ^o pcurator iude.	lxxvi	prodigia magna	lxxviii

Tabula

Prodigia plura. xxxix
Proper eps. lvi
Prothasi² marty. xxix
Proth² z iacinctus. xliii
Proth² z p biter. xlvi
Prudentius poeta. l
Ptolome² sother rex. xxxi
Ptolome² alexader. xxxii
Ptolomeus cleopatra eode. xxxii
Ptolome² dyonisius. eode
Ptolome² rex egypti. xxviii
Ptolome² philadelph². xxii
Ptolome² euergetes. xxvii
Ptolome² philopator. xxviii
Publius roman². xliii
Publi² licin² roman². xxxi
Puella qda. xii. anoz. lvi
Puella hnt qnc vulneta. xc
Puer qda iudeus. lvi
Puer qda de almania. lxxx
Pueri scti michaelis. lxxxix
Pugna sct^a ouf. lvi
Pphul rex assyrioz. xvii

Quadratus eps. xli
Quatuor coronati. xli
Quint² rept² inrure. xxiiii
Quinti² romanus. xxxii
Quiriac² eps z mar. xlvi
Quirinus marty. xlv
Quinti² marty. tribun². xli
Quinti² curt² phus. xxvi
Quit² scipio roman². xxvii

Rab vxoz salo. xi
Rachbod² dux fra. l
Radegudis regina. lvi
Rasyn rex syrie. xviii
Rhea virgo. eodem
Rebecca mf iacob. vii
Reformatio pma. lxxviii
Reformatio magna. lxxxix

Reges iuda icipit. llii
Reges israel icipit. xliii
Regina saba. xliii
Reginulpha vgo sct^a. lxx
Regina regnū iudee restituit. xxxix
Regnū tartaroz icepit. lxxxix
Regulus eps. xl
Regular rex babilōie. xxii
Remigi² eps remen. llii
Rethared² rex gothoz. lvi
Rex affrice. lxxxix
Richardus virdunen. lxxii
Richard² sctō victorel. xxvi
Riphat fili² gomer. xliii
Robert² rex fracie. lxxxix
Roboam rex iuda. xliii
Rodoaldus eps. lxxxix
Rodus insula caput. lxxxiii
Roma in merore. lxxxix
Roma caput a gothis. l
Romanus papa. lxxviii
Romani sarracenos zc. lvi
Rome ciuitatis incole. xxxviii
Rubē pmo genit². xliii
Ruber² impator. lxxxvi
Roma destruit. lvi

Saba fili² chus. iiii
Saba. llii
Sabatha. llii
Sabathaca. llii
Sabusardach rex babi. xxii
Sabell² hereticus. lxxi
Sabina marty. xlii
Sadoch pontifer. xix
Sadoch de tribu iuda. xxvii
Safrus rex assyriozum. lxxix
Saberga abbatissa. lxxviii
Salathiel dux israel. xxii
Sale in linea christi. v
Salomon filius naason. x
Salomō rex pacis. xliii
Salmanasar rex assyrioz. xix

Salustius crispus. xxxviii
Samaria conditur. xv
Samson iuder. xlii
Samnites. xxxix
Samson episcopus. lvi
Samuel iuder. xliii
Sanctinus eps. xl
Sangar iuder. xi
Sanguis de celo fuit. lxxviii
Saraceni q dñabantur. lxxix
Saraballa templum. xxvi
Sarai vxoz abraham. xvii
Saraias pontifer. xxi
Sardanapallus. xvii
Sarraceni de affrica. lxxvii
Sarraceni proficiunt. lxxix
Sarraceni q dñabantur. lxxix
Saruch filius reu. xlv
Sagag rex egypti. xliii
Saturninus eps tholosa. xl
Saturnus rex ytalie. xi
Sauinian² eps. xxxix
Sauintanus papa. lxxviii
Saul pms rex israel. xliii
Saulus proster nitur. xxxviii
Saxonia conuertitur. xlvi
Scaoz ludus reperit. xliii
Sceptū de iuda aufer. xxxviii
Scipio flaminus. xxxix
Scipio affricanus. xxx
Scipio nascia. xxxix
Scipio seipziugulauit. xxxviii
Sclisma pmi in ecclesia. xlv
Sclisma scdm ecclesie. xlviii
Sclisma tertium ecclesie. xlix
Sclisma quartum eccle. li
Sclisma quintum eccle. liii
Sclisma sextum ecclesie. liii
Sclisma septimum eccle. lxx
Sclisma octauum ecclesie. lxxv
Sclisma nonū ecclesie. lxxvii
Sclisma decimū ecclesie. lxxix
Sclisma vndecimū eccle. lxx
Sclisma xii. ecclesie. eodem

Tabula

Sisma. xiii. ecclie	lxix	Setapio p ^r . m. monac.	lxvi	simon filius onie	xxix
scisma. xiiii. ecclie	lxxii	serapis rex	viii	simon filius matathie	xxxi
scisma. xv. ecclie	lxxiiii	sergius p ^r mus papa	lxi	simon magus	xxxi
scisma. xvi. ecclie	lxxviii	sergius sc ^d s pa.	lxvi	simon z iudas	eodem
Scisma. xvii. ecclie	lxxv	Sergius terti ^o papa	lxxvii	simon cleophe.	xl
scisma. xviii.	eodem.	sergius quartus pa.	lxxi	simplicius papa.	lxi
scisma xix. ecclie	lxxviii	sergius eps plagat ^o est	lxxv	sigismud ^o impator.	lxxviii
scisma. xx. ecclie.	lxxviii	serotinus marty ^r	lxxix	simprontian ^o marty ^r	lxxv
Scisma. xxi. ecclie.	lxxviii	Seruac ^o t ^u groz eps	xlx	symphorian ^o marty ^r	lxxv
scisma. xxii. ecclie	lxxviii	Seruile bell ^u in sicilia.	lxxi	syndulphus p ^r biter	lxxv
scisma. xxiii. ecclie	eodem	Seruitus ppli israel.	lxxi	sine iudice	lxxv
scisma orit in imp ^o	lxxix	serui ^o tulus romanus	lxxii	synodus nicena	lxxviii
Scitay regn ^u orit	vi	Serui ^o stace ^o roman ^o .	lxxi	synodus costant ⁱⁿ opolit	lxxv
scotica gens orit	lxxix	Seru ^o seruoz dei titul ^o	lxxv	synodus ephesina	lxxv
scurrin ^o abbas fuldes.	lxxv	seuera abbatissa	lxxi	synodus calcedonens.	lxxv
sebastianus marty ^r .	lxvi	seuerin ^o archieps colo.	lxxix	synodus constantinopo.	lxxv
Secta ehorizantiu	lxv	Seuerinus papa	lxxix	synodus constantinopo.	lxxv
sedechias rex.	lxxi	seth filius adam.	lxxv	synodus septima	lxxv
secundus ph ^u s	lxv	seltzelo vir setus.	lxxvi	synodus octaua	lxxv
serdecimilia marty ^r .	lxviii	sibilla samia	lxxv	straculana codit	lxxv
Sedes cardinali ^u	lxxxi	Sibilla delphica	lxxv	stricius papa	lxxv
sella vxoz lamech	lxxv	sibilla frigia	lxxv	sirtus p ^r mus papa	lxxv
sela filius iude.	viii	sibilla erithrea	lxxviii	sirtus secundus pa.	lxxv
seleucia ciuitas ydit.	lxxv	sibilla samia	lxxv	sirtus tertius papa	lxxv
Seleucus rex syrie.	lxxv	Sibilla cumana	lxxv	sirtus quartus papa	lxxv
sellu rex israel	lxxviii	sibilla helesp ^o tra	lxxv	socrates ph ^u s nascit	lxxviii
sellu pontifer	lxxv	sibilla tiburina	lxxviii	sol decē lineis reuertit	lxxv
sen filius Noe	lxxv	siccitas magna	lxxvi	sol in celo mobilis stat.	lxxv
Senecias clar ^o habet.	lxxv	Sidon deletur	lxxvi	sol obscurat	lxxv
semiramis assyrioz rex.	vii	sigibert ^o filius regis	lxxv	sol obscuratur	lxxv
sempromian ^o marty ^r	lxxv	signa hoertibilia	lxxv	soles duo appuerut	lxxv
sempromius roman ^o	lxxviii	signu crucis apparuit	lxxv	solens eps	lxxv
Semproni ^o valerius	lxxv	Signa multa p ^r cesserut	lxxv	solinus sidon ^o doctor	lxxv
seneca stoicus.	lxxv	soltas apud macedo.	lxxv	solita picula plura	lxxv
semmacherib rex	lxxv	siluerius papa	lxxv	sophia nobil ^{is} matrona	lxxv
seno imperator	lxxv	siluester p ^r mus pa.	lxxv	sophocles poeta	lxxv
Senones galli	lxxv	siluester secundus pa.	lxxv	sophonias ppheta	lxxv
septem machabei	lxxv	siluester tertius pa.	lxxv	sores p ^r mus rex egypti	lxxv
septē sapientes	lxxv	silutius rex italie	lxxv	sostrat ^o phaz costruxit	lxxv
septē dormientes	lxxv	simachus interpret	lxxv	sothoz papa z marty ^r	lxxv
Septē dormiē. euigilat	lxxv	simachus patricius	lxxv	spartani	lxxv
septuagita interptes	lxxv	simon archieps.	lxxv	speculu histoiale	lxxv
serapia marty ^r	lxxv	simon comes	lxxv	spes xgo z marty ^r	lxxv
serapion marty ^r	lxxv	simeō iustus potifer.	lxxv	spinea corona dñi	lxxv

Tabula

Spiritus sanctus super apo-	Tecla & gof sancta	xxix	Tyberius impator	xxxv
stolos	teglathphalsar rex	xxvii	tyberius secundus impera-	lv
spūs guidōis multa	Thelesphorus papa	xlū	tor	lv
staniſlaus eps	tererion rex ſichionoz	vii	tyberius graccus	xxx
ſtata marmorca	tempora groſſa	vi	tyburtius martyr	xlīii
ſtella magna in oriente	templū ſalomonis	xiū	thymotheus hereticus	li
Stephan⁹ p̄mus papa	templū incenditur	xxi	thimothē⁹ ep̄iſcop⁹	lxi
ſtephanus ſecūdas pa.	templum fundatur	xxii	tytus capitur	lxxv
ſtephanus tertius pa. eodē	templum purgatur	xxx	titus dyaconus	xxxix
ſtephanus quartus pa. lxx	templum ſanctē ſophie	lvi	titus ep̄iſcop⁹ creteſi. eodē	
ſtephanus quint⁹ pa. lxxvii	templū deſtruitur	lxxxi	titus fili⁹ veſpaſiani	lx
ſtephanus ſext⁹ pa. lxxviii	templū in egypto	xxix	titus liui⁹ hystoricus eodē	
ſtephanus. vii. papa	tēpora ſanguinolēta	lxi	titus liui⁹ tragediaz	xxix
ſtephan⁹ octauus pa. eodē	tempora cruenta	lxxvi	titus publi⁹ roman⁹	xxxi
ſtephanus. ix. papa	tpa peccaminofa	lxxxv	titus quintus	eodem
ſtephan⁹ p̄thomar. xxviii	tpa multū ſup̄ſtitioſa	eodē	thobias moritur	xx
ſtephan⁹ ep̄s leodiēſi. lxxviii	tpa ſatis turbulenta	lxi	togormafilius gomer	liii
ſtephan⁹ p̄m⁹ rex vnga. lxx	tēpeſtas maxima	lxxvi	tola iuder	xxii
ſtephan⁹ abbas leodiēſi. lxxii	tp̄s effeminatum	lxxii	Thomas ap̄ls	lxxix
ſtephan⁹ abbas ciſte. lxxv	theodocō interpres	xlū	thomas de adno	lxxxi
ſtephanus ſctūs p̄f	theodolus ep̄s ſedunē.	lxi	thomas ep̄s	eodem
ſtigma xp̄i q̄dā mlier lxxvi	theodolus martyr	xl	thomas cātuarieſi.	lxxvii
ſtrages hoſtium	theoderic⁹ arrianus	liii	tholeſi ciuitas	lxxv
ſtudium vniuerſale	theodericus rex	lv	tranquillinus	lxxvi
ſue vroz iude	theodardus abbas	lxxix	trāſtatio marie magd.	lxxii
ſulpiti⁹ bituricēſi.	theodota martyr	xl	trāſtatio plurimozū	lxxv
ſulpiti⁹ ſeuerus	theodoruz ep̄s ſyru	lii	trāſtatio ſctōzum	lxxi
ſōma occiſoz de p̄ſis. xxvii	theodoruz p̄mus papa	lix	trāſtatio imperii	lxxv
ſuphene de iaphet	theodoruz ſcōs papa	lxxviii	trāſtatio nicolai ep̄i	lxxxi
ſupiores almani	theophilus ep̄s	xlū	trāſmigratio	xxi
	teophilus ep̄s	xlīii	tres pueri p̄iciunt eodem	
	theophilus	xlv	tres ſoles in celo	lxxviii
	theophil⁹ ſe diaholo	lv	tribuni	xxxi
	theodoſi⁹ impator	xlxx	triferi⁹ curſus	lxxvii
	theodoſi⁹ ſcōs impator	xlī	triphon puer	xlv
	Therenti⁹ romanus	xxix	tripolis capitur	lxxxi
	therētius comicus	xxx	triphon rex ſyrie	lxxii
	terra ſancta	lxxxi	troia vaſtatur	xl
	terremot⁹ maximus	li	troianum bellum	xl
	terremotus cōtinui	lii	troianus impator	xl
	terremotus maximi	lxxxv	trois in dardania	xl
	terremot⁹ magiſ	lxxxi	trophinus ep̄s	lxxix
	tertulianus african⁹	xlīii	trophina vroz decii	xlv
	Tyberius ſiluius	xv		

Tabula

<p>Tubal liii Tubal cayn malleator. eod. lv Tuellin⁹ rex vngarie. lxiiii Tunica dñi reperitur lvii Turci dolo quidem lxxix Turris babel lxxix Tubal lxxix</p>	<p>Victor cum pluribus liiii Victor eps capuanus lv Victoria hgo z martyr xlv Victoria miraculosa lxxix Vigilius antisthodoreñ. lxi Vigor boiaceñ. liiii Vuilhelm⁹ heremita lxxvii Vuilhelm⁹ parisiens. lxxix Vuilhelmus impator lxxi Vuilhelmus oduseps lxi Vincentius martyr xlvi Vincent⁹ de valeria lxxvi Vincetius speculator lxxx Virgilius poeta lxxviii Visiones tondali lxxvi Visiones huldegardis. lxxvii Visiones elizabeth lxxvi Visio horrenda lxxvii Visio flebilis lxxxv Vitalis martyr lxxxli Vitellianus papa lx Vitus z modestus lxvii Vlpianus iur illegalis. xlviii Vndecim millia hginu li Vngari ges inculta lxxvii Vngari vastant roma lxxix Vngaria ouertit ad fide. lxx Vrban⁹ p⁹mus papa xlviii Vrban⁹ sc⁹s papa lxxviii Vrban⁹ tertius pa. lxxviii Vrbanus quartus pa. lxxxi Vrban⁹ q⁹ntus pa. lxxxv Vrban⁹ sextus pa. lxxxviii Vrias ppheta occidit. xli Vrsinari⁹ p⁹sul sc⁹s. lxxviii</p>	<p>Ydolatria ortur vi Ysabel vxor ahab lv Ynachus p⁹mus rex argi- uorum viii Yotada pontifer lv Yopolitus martyr xlv Yrach filius enoch liii Ysaac filius a braham vii Ysaac moritur viii Ysachar filius iacob viii Ysayas nobil ppheta. xviii Ysayas martirio coronat. xx Ysayas regina egypti. viii Ysuar. lx Yuosctus doctor iur. lxxxv Ysuardus monachus. lxxviii</p>
		<p>3 Abulon filius ia- cob. viii Zacharias et eliza- beth lxxviii Zacharias papa lxi Zacharias rex israel xvii Zamri rex israel xv Zeraia pontifer xiii Zelpha c⁹cubia iacob. viii Zenocrates p⁹us lxxv Zeuerin⁹ pa. z mar. lxi Ziptine⁹ dux bohemie. lxxv Zorastes rex bracciaoz. vi Zorobabel rex xx Zozimas abbas xlvii Zozimus papa l.</p>
		<p>Terminis tabule. m... d... a... c... e... f... g... h... i... k... l... m... n... o... p... q... r... s... t... u... v... w... x... y... z...</p>
	<p>Xerxes rex assyrio- rum. viii. Xerxes rex persaruz xxviii Xp⁹oferus papa lxxviii Xp⁹s dñs nascitur lxxxv</p>	
	<p>Ysaia a quo greca lv</p>	

Generatio ⁊ generatio laudabit opera tua et potentiam tuam pronūciabunt scribitur. ps. ccliiii. Cum non sine multa diligentia sanctorum patrum studia/ temporum de cursus supputarunt. non dubium quin magna utilitas ecclesiasticis viris ⁊ precipue illis qui ecclesiasticam policiam gubernare habent inde proueniat nec vlli statui hominum hoc parū prodesse credendum est: si temperata mente ad rerum gestarum historias quas ob diurnam memoriam studiosi vili conscripserunt oculos leuent. quibus pleriq; id minus perspiciant. Decet namq; viros virtuosos precedentium facta ad memoriam reuocare vt bonis exemplis discant dignis operibus insistere: vt in malis valeant perditionis scopulum declinare. Verum nisi preciosum a vili separet: stulta cōcupiscentia se tentare non valens in tenebrarum voraginem precipiti cursu mergetur. Ob hoc sancti doctores videntes q; ad intellectum sacrarū scripturarū et ecclesie regimē/ historiarum decursus ex parte necessarius esset: simulq; oim gestorum congeries inutilis: tum pro sui magnitudine/ tum pro sup suorū ⁊ viliū factorū repetitione superuacua quasdā nobis historias canonizarunt amputatis fabulis superstitiosis ac genealogiis interminatis q; ad rē non ptinent. Sicq; factū est p; maximos eorū labores vt pene simul tota tēporū historia breuissimo studio a quolibet intelligēte itā nedum sine labore immo cū cordis oblectatione possit incorporari. Decuit quoq; ad ornatū scripturæ vt hac pulchritudine nō careat q; oibus gētibus tanq; lucerna pfulgida in obscuro loco ponenda fuit. Ingeniū insuper humanū qd magnifice plura cōprehēdere faciliter potest. hoc delicioſo prato diuersorū fiorū priuari nō debuit: in quo varia virtutum exēpla reperies factaq; reprobaeque cōsideres. illa carpere hec preterire moneretur. Videre enī supramodum est delectabile. qualiter primi nostrī parētes ex quibus originē duximus instituti fuerunt a summo oim gubernatore deo. deinde d; decursus eorū. quō defecit ⁊ pfectit rationabilis creatura in sapientia/ virtute/ potentia/ sanctitate/ longeuitate/ ⁊ sic de aliis. et in oibus hiis diuinū admirari q; sit deus mirabilis in creaturis suis. q; nūq; admistrare cessauit illis quos cōdidit. quāta creatoris longanimitas ⁊ misericordia/ ⁊ q; inscrutabilis diuinorū iudiciorū abyssus: hec ⁊ infinita alia puolans humana industria penitētia q; busdā interne cōtēplationis non solū pterita ⁊ pntia sed etiā futura metit. dū ex similib; ad similia. p;greditur cui si bona voluntas adiuncta fuerit: tedio quodā incolat; huius in deū surgit ad laudandum ⁊ regratiādū ⁊ cōtemplandū: cupiens dissolui ⁊ esse cū christo in eternum. Incepit ergo hec contemplatio in iocunda cōtemplatione creaturaz ⁊ finit i felicio; tedio earundem ⁊ appetitu creatoris. iuxta illud ps. Quid enī michi est in celo. ⁊ a te quid volui super terrā. Michi autē adherere deo bonū est hoc forte in preassūpto verbo idē p; se mista nobis psuadere nititur dicēs. Generatio ⁊ generatio laudabit opera tua: ⁊ potentia tuā. pronunciabunt. quasi dicat. per oia q; in mundo casura cernimus. ad te q; nunq; deficiis tendere debemus. Que vt itiq; snia valde accommodata est ad propositū nostrum. Cum enī teste augustino plura in sacra scriptura cōmemorentur que nichil significant. et tamen necessaria sunt propter ea q; aliquid significāt necesse est talibus ita vt. quibus sterilita sunt sicut illa q; fecunda deuotione immediate in deū mentē nostram sub tollunt. alioq; non recte scriptura legimus in qua spū sanctus loq; credendus est. Sunt ergo arida quo ad superficiem littere sed graua quo ad spūalem intelligentiā. que autē ita aliena sunt vt nequaquā spiritu aliter intelligi possunt. aut nō expedit omni tamen veneratione digna sunt propter finem in quē ordinantur. qui est scire ⁊ diligere deum. Et de hoc genere videtur esse supputatio sanctorū q; in sacra hystoria diligētissime annotata cōtinetur. De qua vt idem augustin; testat hoc certissime tenendum esse q; tanta est diuinā auctoritate roborata vt oino falsissimum

Prohemium

sic quicquid ab ea discrepat. ut cum ea omnino concordari non possit. quod cum ita sint mirum valde videtur
 cur sancte scripture tractatores de hac materia tantum sunt diversi in pluribus locis usque hodie. ut aut omnino aut vix nequeant concordari. Et redit illa antiqua et famosa questio de transla-
 tione. lxx. interpretum an potius ei standum sit in supputatione annorum an tertium hebreorum.
 quem moyses ille maximus et primus legis promulgator edidit. Hic contriuerunt sancti do-
 ctiores ingenia sua. et quilibet pro capite suo dixit quod sensit. Et quod periculosum est de magistrorum
 ecclesie iudicare sententiis. ut dicit hieronymus super danielē. et nimis laboriosum est omnia
 retere. ideo beda post alios quod studiosius in hac materia sudavit. elegit modum orosii qui
 satis concorditer cum hieronimo et eusebio et aliis magis autenticis de his loquitur. Et dicit
 ecclesiam hunc modum tenere. sed alios non reprehendat. quare actum videtur ut hec supputatio
 magis vulgata sit in libris plurimorum postea scribentium. Augustinus etiam in xv. libro de ci-
 uitate dei multa de his tractat. sed satis dissensit a positione bedae. quod sequitur exemplaria que
 tunc magis vulgata fuerunt ut etiam patet in omelibus suis. et maxime super psalmos. Positio
 autem orosii et bedae hanc a creatione mundi usque ad natiuitatem abrahe fuerunt anni. iiii. m. c.
 lxxiiii. scilicet septuaginta. hebrei minus habent. m. cc. xxxvi. quod secundum biblias correctas iuxta he-
 braicam veritatem ab ada usque ad natiuitatem abrahe sunt anni tamen. m. dccc. xlviii. deinde satis
 concordat cum hebreis. lxx. interpretes usque ad destructionem templi. quod vocat comiter transmigra-
 tio babilonia. Sequentia temporum habent ex canonica scriptura. sed ex aliis hystoriis tam
 gentiliis quam iudeorum. Et iterum ibi est diuersitas. sed non nimis magna. Sicut igitur colligē-
 do secundum Bedam a mundi creatione usque ad christi natiuitatem veniunt anni. v. m. ccc. et hic est
 modus ecclesie. vñ. xlv. Unum tolle datum ad millia quatuor ducentis. Ascendenti domino beda dat a
 prophetis. De ulteriori discussione huius questionis vide si placet augustinum ubi su-
 pra et hieronimum et alios locis suis. Hic autem quod breuitati studemus pleritas ipsa nobis mul-
 tum vitanda est. Colligere namque disposuimus iuuante domino ex pluribus libris fasciculum quendam
 temporum a mundi creatione usque ad presentem in quo tam sacrarum scripturarum quam diuersarum
 aliarum hystoriarum facta tanquam in memoriali quodam compendio religabimus. Faciam proinde
 iuxta sententiam florentini. quod solent qui terrarum situs in breui quasi tabella depingunt ita totam
 humane generis imaginem temporis decursus in pauculis foliis complectar. Nec michi
 conscius sum aliquid me posuisse quod non in fide dignis hystoriis habeatur. aut aliis libris
 ecclesiasticorum doctorum. siue quod nunc ex eorum dictis apte sequatur. Vbi autem dubium fuerit
 an sic vel aliter hoc ipsum etiam ita ut repperi pari modo auerui. Et ne ipsa superficies hy-
 storie deuotis tediosa esset: plepe sententias quasde floridissimas applicavi ex sanctorum
 dictis quod deuotionem redolent pariter ac doctrinam. Auctoritatem ergo dantes his qui ante
 nos laborauerunt. nos pro modulo nostro in labores eorum intrauimus. sparsim hinc inde
 carpentes quod potuimus. Et ut scias quod ordine eos secuti sumus. primo totum ipsis veteris
 testamenti. v. m. ccc. annorum in quinque etates distinctum repetimus in quodam libello qui
 ysidoro ascriptus videbatur. ubi multum artificialiter procedit deducendo annos mundi usque
 ad tempora sua. heraclius. qui cepit regnare circa annos domini. dc. xii. sed supputationem suam non
 ordinauit scilicet era christi. sicut nec orosius. Et hunc sequimur in duabus primis etatibus. Sicut et
 in duabus sequentibus et cepit paucis. quod textum secundum hebraicam veritatem a natiuitate abra-
 he usque ad captiuitatem babilonicam apud nos magis est correctus et diligentius explanatus
 et ideo sequimur cum parum tamen refert. In quinta etate maiorem laborem habuimus propter nimiam
 diuersitatem hystoriarum et venis precor. quod iam unum iam alium. per melius putavi securus sum
 An autem debite singulos annos supputauit lectoris iudicio committo. Lineam autem asyri-
 orum et romanorum et aliorum ex diuersis hystoriis laboriose satis coaptant. rogans ut si

aut trāscribere placuerit diligenter obseruet spacia z numerū correspondentem. ne longius aut strictius ponat q̄ exemplar habet alioquin z labor peribit. z fructum non reportabit. eritq; opus eo mēdosi? q̄ cōpendiosi? nisi hoc studeat diligētē obseruare. Si autem debi te quod facile arbitramur hec incorporauerit nō modicam ei prebebit illuminationē ad in telligendam sacram scripturam z libros augustini z hieronymi z orosij z alioruz. zc. si ve ra sunt que in pluribus libellis scripta reperim? Porro in sexta etate sequimur chroni cam Martini z Vincentii qui cōpendiose pcedunt vsq; ad tpa sua. Post eos per ānos fe re. cc. sequor notabilem librum quēdam cuius auctorem nescio: qui pene vsq; ad tpa sua ex tendit. Que autē de post acta sunt memorie digna sicut audiuimus z vidim? fideliter prio ribus supposuimus. Que oīa in sequētibus summa breuitate patebunt. Modus autē pro cedendi planissimus est. z grossitudini rusticane adeo amicus vt in pariete q̄dem depingi eo q̄ illico sine omni difficultate ituentibus se offerat. Depint? igitur in medio folii circu los cum nominibus personaz debitis pro quolibet tempore. et infra z supra lineas duas: quarum superior cum numero suo descēdit ab adam vsq; ad xpm iuxta seriem predictorū significans vt quicq; de aduerso illius numeri scriptum siue superi? siue inferius etiā cir ca illa tempora factum verisimiliter credat. Sc̄da linea. s. inferior retrosum ascēdit a xpi natiuitate vsq; ad mūdi creationem. vt eadē facilitate vnico numero inspecto sciatur quot annis. hoc aut illud factum sit ante xristi natiuitatem. Quod ideo sic ordinauimus: quia hec era magis sollemnīs est apud nos. z citius solet requiri. Post xpm simul ambe descen dūt ad tpa nra paulatim crescendo. ita vt supior semp ostendat etatē mundi. z inferior eta tem xristi. q̄d planissime patebit locis suis. Et qz ex multis libris mendose scriptis mo dum hunc non leui labore ad lineam veritatis correximus obsecram? pro xpo lectore ne inciui liter manum ad corrigendum hanc annoz supputationem apponat. nisi pri? opere to to perspecto. Quod non ideo dicimus quasi nullibi errauimus. sed ad auisanduz de numia diuersitate doctorum in hac materia. et frequenter positio vnus est inuolutio alterius. Vbi autem errorem inuenerit clementer ignoscat z corrigat ex predictis quos sequimur. Facile em̄ in numeris errat. z sepe negligentē describūt. z negligentius emendantur. vt dicit augustinus. xv. libro de ciuitate dei.

¶ Sinit prologus.

¶ De numero qui in sequentibus per litteras exprimitur. hec considera.

¶ I monos. v. q̄nq; x. denos. du. xx. vigenos. xl. duplat idē. triplicat. lx. l. quoq; sola.

¶ Qu inq̄ginta facit. sed nonaginta. xc.

¶ L. dat cētenos. sed q̄ngētos dat tibi. d.

¶ Dc. sexcentos. m. mille. c. si p̄sit auferit.

¶ Centū. sic numerū debes cōscribere totū.

i.	x	c	m.
ii	xx	cc	ii. m.
iii	xxx	ccc	iii. m.
iiii	xl	cccc	iiii. m.
v	l	d	v. m.
vi	lx	dc	vi. m.
vii	lxx	dcc	vii. m.
viii	lxxx	dccc	viii. m.
ix	xc	dcccc	ix. m.

¶ Pro concordantiis sententiarum est diligenter notandum q̄ characteres manuum tuo applaudunt: crux vero crucem insequitur. z hoc immediate.

¶ Ii.

dies. i.

In quo deus fecit lucē et diuisit lucē a tenebris.

dies. ii

In quo fecit deus firmamētum. z diuisit aquas ab aquis.

dies. iii

In quo congregauit deus aquas in unum locum z apparuit arida.

dies.iiii

In quo fecit deus solem et lunā et stellas et posuit eas in firmamento. zc.

dies. v.

In quo deus fecit pisces et volucres et cete grandia ex aqua.

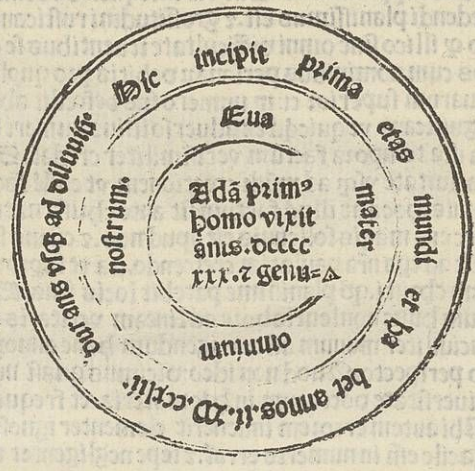
dies. vi

In quo deus fecit bestias z hominem.

dies. vii

In quo requieuit deus ab uniuerso opere quod patrarat.

In principio creauit deus celum et terram. Dicit bñs Augusti. super gen. q̄ maior est huius scripture auctoritas q̄ois humani genij p̄spicacitas. Et quia de tpe hic p̄ncipalr itēdim⁹ p̄ncipiū t̄pis breuit rāgere placuit. Cū ē aduertēdū sc̄d̄z doctozes q̄ q̄tuor coc̄q̄na in p̄ncipio creata sūt a deo ex nihilo. in q̄ relucet creatoris sūma potētia. hec aut sūt. celū ep̄yzeū āgelica natura. materia q̄ tuor elemētōz. z t̄ps. Et hoc vocāt opus creationis qd̄ factuz fuit ante omnem diem. Post sequitur opus distīn-

Anno mundi.

i.

st. xxii. filios z totidem filias.

xxxv. a

Anno primo mundi die sexta formauit deus Adam in agro damasceno z euā de costa eius. collocans eos in paradiso vt operarentur z custodirent illū. precepit q̄ eis ne de fructu ligni gustaret sub pena mortis. Eodez die cum peccassent/ statim eiecit eos de paradiso in terrā maledictiōis vt i sudor erūna vinerēt donec morerent. zc. vt ptz gen. i. ca.

Humanū genus ideo deus ex vno homine instituit vt cōmēdarent q̄ ei grata sit in plurib⁹ vnitas. q̄ cōsideratio multum electis p̄dest sanctis angelis in eterna pace sociandis. Cū tāta imānitate peccādi defecerunt homines vt tutius atq̄ peccat⁹ inter se bestie viverent. Neq̄ enim vnq̄ inter se leones aut iter se dracones q̄ lia homines bella gesserunt. Vinculū cōcordie diligit deus. Hec augusti. li. iiii. de ciuitate dei.

Ciuitas terrena ab homicida Cayn incepta vsq̄ ad homicidam Lamech?

Adā vir sanctus cunctis diebus vite sue prophētie spū cl̄ a ruit. penitētiā magnā z diu-
 tūrnā fecit. filiis suis precepta iusticie dedit. preci piēs vt a p̄sortio cayn ac filioz ei⁹ oīno abstinerēt nec cū eis m̄imonia iungerēt. Hic p̄m⁹ n̄r parēs vno pctō a paradiso nos expulit. sz sc̄tā p̄uersatio n̄ sua ac penitētia exem plū nobis dedit ad regni celestis gaudia remeādi q̄ aut hoc nō sc̄d̄tur. de p̄ mo iuste cōq̄ri non poterit.

delboza

abel.

Cayn.

calmana

Doctor delboza Abel Cayn calmana

Δ p̄t Sabet sapientie decimo. c. Sin nullo alio scripture loco reperit eze presbu.

actionis in quo relucet summa creatoris sapia. quod factum fuit in tribus diebus primis. Deinde sequitur opus ornatus in quo relucet summa creatoris bonitas quod factum fuit in tribus diebus sequentibus. ut patet clare gen. i. Septima autem die requieuit ab omni opere quod patrarat. non quasi operando lassus sed novam creaturam facere cessavit. cuius materia vel similitudo processerit. Ad autem dicit iohannis. v. pater meus usque modo operatur et ego operor. intelligitur de continua universae creature administratione quae quod condidit continere et gubernare non cessat. et in hoc relucet creatoris summa perfectio. quia sibi soli sufficit. nec eget creaturis sed potius e contra. quae virtus creatoris est causa subsistendi omni creature. et hoc est quod septima dies vespere non habet. De his plenius vide magistrum. ii. Iniarum et doctorum de super copiose scribentes. Porro sequens tempus sed dei nobis ostendat quo ad hoc quatuor predicta. scilicet summa potentiam sapientiam bonitatem et per omnia summa perfectionem: tamen specialius ostendit divinam misericordiam et iustitiam. iuxta illud psalmi. Misericordia et iudicium cantabo tibi domine. et iterum universae viae domini misericordia et veritas. Misericordiam tamen scriptum tenet. quod diu viatores sumus quod nulli petenti veniam negat.

¶ Eras plurimas diversorum regum gentium aut operum magnificentiarum aut personarum sublimium hinc inde annotavi. quibus vtuntur astronomi in suis calculationibus ab adam usque ad alphoncium. Et nota quod era est tempus famosum alicuius gentis vel secte incipiens ab aliquo effectu qui est nobilitatis bonitatis vel malicie. Et vulgari potest dici datum. iuxta quod publice scriptio nes sunt. Unde sanctus leo huius nominis primus frequenter huic termino era utitur in suis epistolis.

¶ Historia ut Cicero dicit est testis temporum. lux veritatis magistra vite nuncia vetustatis. Utilissimum ergo est historias plures nosse atque in his versari. ut aliorum exemplo utilia sequi noxiaque vitare possimus.

cxxxv.		ccccxxv.		dclxxv.
seth virit. a. dcccxxii.	enoch virit. a. dcccxxv.	cayna virit. an. dcccxxv.	¶ Iste enoch cepit invocare nomen domini. forte aliqua verba deprecatoria invenit. aut imagines fecit pro colendo deo sicut mos fuit in ecclesia. Aug. xii. li. de ciuit. dei. Fecerunt itaque ciuitates duas amores duo. terre nam scilicet amor sui usque ad contemptum dei. Celeste vero.	
Anno xpi.	iii. m. lxxiiii.	iiii. m. dclxxiiii.	v. m. lxxv.	

¶ Iste seth natus est. cxxx. anno aede amor dei usque ad contemptum sui. Denique illa in seipsa hoc quum moyses pertermisit. a quo bus luxit in domino gloriatur. Illa quum ab hominibus gloria. huic autem abel in valle plorationis prope ebron. de conscientia testis maxima est gloria. Ad illam pertinet cayna. Iste etiam prole oleo misericordie impetrando paradisu adit. Iste abel primus qui secundo natus est et tanquam peregrinus hic conuersatus. quia martyr ecclesiarum inchoauit quia in gratia predestinatus cuius sursum erat. mortuus fuit. Si enim ab adam inchoata fuisset non foret continuata. Hic secundum augustinum. liii. de ciuitate. primus ciuitatem dei condidit. cuius primus ciuis fuit. et quia iustus fuerat deus eius oblationem acceptauit.

¶ In hoc enoch cayna suam dedicauit ciuitatem sed illos tamen nominare necesse putauit. quos suscepti operis ratione postulant. Iste cayna sceleratus primo ciuitatem condidit terrenam in qua suos posuit propter timorem. eo quod rapinas et violentiam exercebat. unde suspicatus sibi talia reddenda qualia faciebat. id est in tuto se recepit. Hic primus pondera et stateras inuenit fratremque suum abel ob inuidiam occidit. propter ea deus eum maledixit et eius sobolem usque ad septimam generationem vt vult iosephus in. i. anti. vagus enim et pfugus per totam vite sue residuum super terram fuit et alamech tandem occisus. geneleos. liii. totumque eius genus in diluuium absumptum est vt de ciuitate dei. li. xv. ca. xx. diuus ait augustinus.

enoch

irath

maaa neel.

mat. sale.

A. iii.

¶ Mundi etates similitudinarie accipiuntur scdm etates hois. z a diuersis diuersimode assignantur rōnibus multis astruuntur. qre sic vel sic cōueniēt? inchoent vlt terminent. de qb nichil ad pns. sz qstū nunc sufficit est aduertēdū q ser sūt etates mūdi quarū pma incipit a mundi creatione. z durat vsq ad diluuiū. z hz scdm hebraicā vitatē annos. M. dclvi. Scdm lxx. interpretes sicut dicit isidorus ponit z alii cōplures qz hic seqmur hz ānos. li. m. ccllii. z sic differunt in annis. dlxxvi. qz hebrei min? hnt in hac etate. z iuxta hūc cōputū matu salē mortu? est a diluuiū. eodē tñ anno q diluuiū fuit. Scda etas incipit a diluuiō et durat vsq ad natiuitatem abrahe. z hnt scdm hebreos annos. ccc. cii. scdm. lxx. dcccclii. et sic differunt in annis. dcl. quos iterū hebrei min? hnt. Que autē sit rō tante diuersitatis inuenire nō potui. Tertia etas incipit a natiuitate abrahe. z durat vsq ad initium regni dauid. hns scdm hebreos. an. dccccli. scdm. lxx. dccccli. Quarta etas incipit a pncipio regni dō: z durat vsq ad transmigratiōē babilonis. z hz annos. cccclxxiiii. scdm hebre. sed scdm. lxx. cccclxxv. Quinta etas incipit a transmigratiōe babilonis. i. qñ hierlm destructa fuit. et templū in ea incēsam. z durat vsq ad bndictā natiuitatē xpī. hns annos scdm hunc modū tractū quē hic seqmur. dccc. et sicut pdictū est grandis est alcatio de supputatione annorū hui? etatis diuersi diuersimode cōputāt. sed non min? multū differūt inter se. Eligat qd sibi placuerit qd nobis vsus est posuim?. Sexta etas incipit a xpī natiuitate z durat vsq ad finē mundi. cui? terminū solus de? nouit. z hec dicitur s necsus siue hora vltima.

¶ Adam moritur sepeliturq; in ebron.

Anno mundi.	dcccy.	dcccclxx.	m. cxxii.
malalcel vi rit. ā. dccc-cv.	ia reth virit ā. dcccclii.		enoch ānis. cccly.

מאלצל וירית

יארת וירית

ענוח אנים

¶ Curiositas. Nota q oēs artes vel scie sceleres liberales siue mechanice vel phisice hūane curiositati dēseruientes a filiis lamech legunt inuente. et sic filii adulteri in p̄mū subtiliores alius fuerūt. et qz timebāt futurū periculuz diluuii z ignis. z iō tubal easdē artes in duabus colūnis scripsit. vna lateria z alia marmorea.

¶ Iste enoch iust? placuit deo z propter nimia scitātē suā transtulit eū dñs in paradisuz vbi cum helya viuit in magna copozis et spūs tranquillitate vsq ad anti xpī aduētū. tūc eni exhibūt ppter cōfortatiōē electoz. et martyrio coronabuntur. enoch scripta reliquit.

Ada.

lachel

¶ Iste iachel portatoria pastorum primus instituit. z tētozia fecit.

Concupiscētia aurium.

Bigamis lamech satis lamech ab istis vxoribus afflict? fuit. qz p que qz peccat p hec z punit.

¶ Iste tubal p̄ canētū in citharis z organis z musice artis iuentor. pportitiōes qz sonoz ex malleozum sonituperpendit.

¶ Iste lamech p̄m? cōtra naturā z mores bigamiā instituit adulteriū cōmittendo. Venator em erat nō ppter carnes qz nondū in vsuz pp̄t pelles aialū vt sibi vestes faceret et qz cecutien s puerū ipm dirigētē hebar ad cui? nutū cain seuissimū inter vepes latitātē profera sagittando ignoranter interemit/interemitz puerū ex liuore qui illū ad sagittādū direxerat vt tradit vincē. in speculo hysto. z antho. in sua hysto. pte. i. ti. a. ca. ii.

fella.

tubal cain.

Concupiscētia oculorum.

¶ Iste tubalcain fuit p̄mus malleator z faber in cūcta opa eris z ferri. et inuentoz artis sculpture.

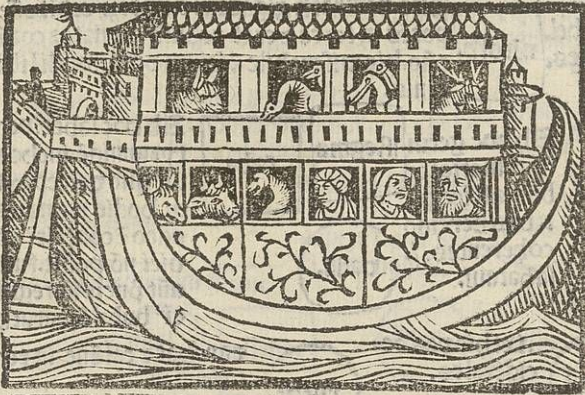
Concupiscētia carnis. propter leuitatem. nam antea pellibus bestiarum pro vestibus utebantur.

¶ Ista noema inuenit artē varie diuersaq; texture lanam z linum in fila traxit. et pannum texuit

Hoc signū federis qđ do iter me
z vos z ad omnē aiām. gene. ix. c.

¶ Arcus pluuialis siue iris duos
colores principālī habet qui duo
iudicia representāt. Aqueus dilu-
uium pteritū figurat ne ampli⁹ ti
meat. Igneus futurū iudicium si
gnificat. per ignem vt certitudina
liter expectetur.

Archa noe habuit in longitudine.
ccc. cubitos. in latitudine. l. in alti-
tudine. x. x. z in summitate vnum
cubitum. Gen. vi.

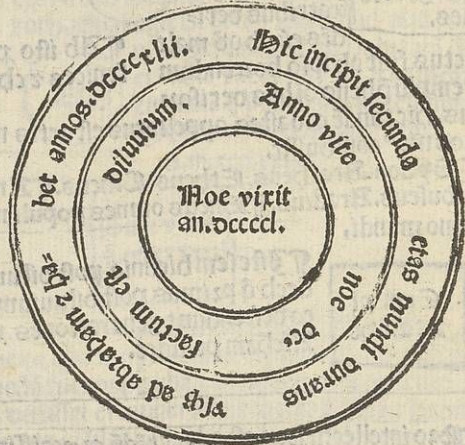

m. cclxxxvii m. ccccliiii. iij. m. ccxlii.

Mathusale vixit annis dcccclxxx.	Lamech vi- xit annis. dcccclxxvii.	Jonicus filius noe.
--	--	------------------------

¶ Anno a creatione mundi. ii. m. c. llii. Ci-

dens de⁹ qđ oīs caro corruerat viā suam et
maxime filii caym vt tradit antho. pte. i. iue
hystorie. ti. i. ca. ii. z capit a vincētio in specu-
lo hystoricali qui vxoribus fratrū suozuz ni-
mīs fornicatiōibus abusi sūt. z mulieres in
vesantiā versēs super greffe viros turpiter ege-
rant tandē exardescētes hoīes in alterutrū
coierūt. z filii Seth hoc est descendentes ab
eo quondā religiosi z boni contra inhibitiō-

nē ade patris sui. cōcupiscētia victi filii⁹ caym cōiūcti sūt. vnde z gigantes genuerūt. ho-
mines scz imanes corporibus: sup bos virib⁹: inconditos morib⁹. Quidēs ergo de⁹ qđ multa
malicia hoīm esset in terra/ z cūcta cogitatio cordis intēta esset ad malū omni tēpore pen-
tuit eū qđ hoīem fecisset in terra. z precauens in futurū. Dixit noe finis vniuersē carnis ve-
nit corā me. Repleta est terra iniquitate a facie eoz. z ego disperdā eos cū terra. fac tibi ar-
cā de lignis leuigatis. zc. Noe ergo archā de mādato dñi edificare cepit. eamqđ in. c. annis
p̄fecit. Ceterū ergo anno iam archa cōpleta iterū dominus apparuit ei mādans vt cum
vxore sua et filiis / eozūqđ vxorib⁹ archā intraret. z cū aiālib⁹ zc. z statim diluuiū inūdauit.
Stetit qđaqđ sup altissimos mōtes cubitis. xv. gen. vii. Et nota qđ eodē die dñico in maio ī
quo ingressus fuit anno reuoluto cū vniuersis qđ ibi erāt egress⁹ est. post diluuiū accidit ipsi
noe illa famosa ebrietas cui⁹ occasione ipse filii⁹. s. sem z iaphet p honore paternoz honesta
verecūdia bñdixit. filio vero suo cham p irrisione z irreuerentiā maledixit. z hoc scđz ang.
sit p̄ma mētio de seruitute. z p oppositū de nobilitate. nec putādū est qđ oēs de chā descēden-
tes fuerūt ignobiles z ipotētes. cū ipsi ceperūt p̄mo eē potētes sup terrā. vt pz de nemroth
z regib⁹ chanaā z afro. zc. nec oēs de sem z iaphet fuerūt vtuosi siue nobiles aut potētes.
cū pene oēs ī idolatrie crimē ceciderūt z ab aliis oppressi sepe fuerūt. sed hec maledictio et
bñdictio vicia z virtutes respicit que vel quas homo veraciter dicitur nobilis ≠

A. liii.

Secunda etas.

Noe

Ab isto chus ethiopes pbi bntur proge niti.

Saba.

Ab hoc sabel. id est arabes.

neroth.

Iste nemroth gigas. x: cubitoꝝ cepit esse potēs in terra z erat robust⁹ venatoꝝ corā dño. hic miserabile vicium dominandi libi ditis.

Ab isto merayn egyptii sunt exorti.

chus

ciula

Ab hoc getui in remotiori bus africe p tibus heremo coherentes. i. sabatani.

Regina

caba.

Ab hoc sabel. per tyrannidē inchoa uit quō deiceps vsqz hodie mundus adeo ē contrit⁹ vt dici nō possit. fuit autē pncipiū regni ei⁹ babilō z arath

mefrayz

saba=tha.

saba=taca.

dadā.

Cham afri caz obtinet rrr. gñatio nes.

Iste cham videns verēda patris nunciauit fratribus veridēs est ob qd male

canaā

.i. ethiopes oc cidētales.

ruth⁹

z archat z calāne in ter ra femar.

dictus fuit ab ipso horrendum exemplū pbens oibus veriforibus. hic tandē orōastes appellatus est artis magice septēqz artiu liberaliu iuuentoz ei⁹ li brosnū combussit.

Ab isto pgeniti sunt afri z fenices z chananeoz gētes.

Ab istolibies dicunt ex orti. vnde z mauritanus fluui⁹ vsqz in pns futh dicit omnesqz circa eum regiones fut henses.

Sydon. Aratheus. Etheus. Cineus. Amourens samarites. Sergeus. Amatheus. Zebuseus. Aradius. Eneus omnes populi noti. Anno mundi.

Em vi rit an. dc

Iste sem biennio post diluuium genuit arpharat. et fert fuisse melchise dech q primus post diluuium cōdidit vrbem salem ipsa est hierlm. Et ab eo descendunt generationes. xxvii. Abcham possidet.

Pro intellectu hoz est aduer tēdū q verissime de istis tribus filiis noe. lxxii. gentes pro create sunt. vt ptz Gen. x. Cui ad designādum mysteriū hoc dñs ief. lxx. discipulos misit af faciē suā. vt dicit luce. x. De hac materia diligenter tractat augu. xvi. de ci. dei. z iter cetera dicit q plēs alii nati sunt q ppta nō sunt cōmemorati. qz gētib⁹ alii nascēdo accesserunt ip se aut gētes facere nequerunt. harū aut gētū vocabula p̄im māserūt. ita vt hodie appareat. vñ fuerit deriuata sicut ex assur assyrii. z ex heber hebrei. p̄im t̄pis vetustate mutata sūt ita vt vix hoies doctissimi antiqz pscrutātes hystorias. nec oim sz aliquaz ex istis origi nes gentiū repire potuerūt. z si oia cōsiderēt plura mutata qz manētia noia apparent.

Iaphet eu ropā habet.

Iste iaphet a patre bndictus est ppter ingenuā nobilitatem dilatationēqz ei imprecabat. et ab eo descendērūt gñationes. xv. Nos. vii. filios habuit Iaphet. z. vii. gñatiōes fecerunt.

elomer.

Ab isto descen derunt galite z post gallia. edidit qz generatio nes tres.

Magog

Affenes.

Ab isto sarmatevenerūt quos greci regios vocant.

Riphat.

Ab hoc pessa gones.

Togorma

Ab isto scite z gothi traxerūt originem secundum hieronymū.

¶ vel ignobilis. Habuerunt tamen quedam specialia privilegia a deo propter merita patris ac benedictionem.

f osium

v.

¶ Ex istis trib⁹ filiis noe. s. Sem cham saphet ipso adhuc viuente in ta philonis historia. xxiiii. m. z. c. viroz nati sūt. extra mulieres et paruulos hñtes sup se tres principes videlicet nemroth iectam z suphene.

Arā. Ab hoc arā pgeniti sunt cyri quoru metropolis damasc⁹. vñ z in hebreos yria dicitur aram.

Hus. Iste traconitidis z damasci principatus tenuit. vnde z iob fuit de terra hus. hos. iiii. gen.

ludym. **Anamim.** **laabym.** ¶ De hiis egressi sunt philistim: et capturi. alii ignoti sunt nobis. genuit hos septem filios.

Lud. Ab hoc sunt ludii.

neptuz **phet rusim** **celluz**

Assur.

¶ Iste. iiii. fuerunt filii sem fratres arphaxat. Ab hoc elamite principes perfidias. ¶ Iste populus semper crudelitatis infamiam habuit.

¶ Iste assur quia volebat rebellare cōtra deū in edificatiōe turris babel cū nemroth. ideo fugit de terra sannar ad aliā regionē lōginquā pri⁹ nō habitatā q̄ ex ei⁹ noie vocat assyria. z edificauit ciuitatē q̄ postea vocata est ninue q̄ fuit metropolis toti⁹ regni.

ii. m. ccliiii.

ii. m. cclxxix.

Arphaxat
vixit an. ccc
xxviii.

Sale vixit
ā. cccxxix.

¶ Iste ionichus fuit filius noe de quo moyses tacet sapiens primo post diluuium astronomis inuenit. z quedā futura p̄uidit z marie de ortu quatuor regionoz z eoz occasu. Lūq; pater dedisset ei munera: iuit in terrā et hā z habitauit ibi gentē cōstituens. Hic fertur cōsiliū dedisse nemroth quō regnare posset. ¶ Augustinus libro. xvi. de ciui. dei dicit. Post benedictionē filiorum noe vsq; ad abrahā nulla fit mētio aliquoz iustozum. nec eos tamē defuisse creditur. sed si omnes cōmemorarent nimis longum fieret. z esset hoc magis historica diligētia q̄ prophetica prouidentia.

Madit. Ab isto medi venisse putant semper potētissimi.

Tubal **Moloch** **Zhiras.**

vnde z mare iouinum dictum est.

Ab hoc ioues q̄ et greci pgeniti sunt. Ab hoc hiberi q̄ z his doces. vñ et cesvtraces vrbz ap̄d eos mezebab d̄.

pau licet quidam ex eo z italos suspicantur. ¶ Ab hoc elites vbi et ciuitas tharsus.

thar sis **cetpi** **boda nym.** **Tab hoc cro dii.**

Secunda etas.

Noe

nemroth
pnceps de
cham.

suphene
pnceps
s iaph.

iecta fra
ter falec
de sem.

De malicia huius nemroth qui fuit gigas descendens ex cham/ pleni sunt libri forte diuino iudicio actus est. ut nero in eius vocabulo plane se offerat quod si milia infamia habuit. nam post confusionem linguarum ad perlas abiit et eos ignem docuit colere babilone relicta filio suo belo quod ei successit et sic deinceps posteritas eius regnum illud obtinuit usque ad quartum christi iadem secundum methodium. sed aug. dicit eum fugatum inde. et quod filii assuri illud regnum obtinuerunt. et tenuerunt usque ad a. mos. m. cccv.

Isti tres principes cum populis suis conuenerunt in campum semmar formidantes diluuium iterum posse inundare. dixeruntque edificemus turrim cuius altitudo pertingat usque ad celum. gen. xi. Videtur autem de superbia illorum miraculose in pena peccati confudit linguas eorum. et sic dispersi sunt per totum mundum. Ab illo heber hebrei notati sunt. nam in domo illius in diuisione linguarum solahabrea lingua remansisse describitur quod ante humana dicebatur qua omnes communiter utebantur.

Turris babilonie altitudo ad. iii. M. passuum accedebat. imensa urbe vallata quam babiloniam vocant muris lactere coctili interfusis et bitumie compacta/ vallata/ quorum latitudo cubitos. l. habebat. altitudo. cc. ambitus quadrilaterus. cccc lxxx. stadiis cingebatur. a fronte muroy centum porte eree erant. per eius medium euphrates fluebat. In hac templa marmorea/ auree statue/ platee auro/ lapidibusque preciosis fulgentes/ multas alia pene incredibilia in illa erant. tamen ob eius superbiam indraconum habitationem et hereticum possessionem in paludes aquarum/ in tam denique vastam solitudinem versa. Vide herodotum iosephum in. i. anti. hiero. sup. esayam li. v. et antho. flo. pte. i. ti. iii. ca. i. s. ii. et augu. de ciui. xvi. ca. iii. et liii.

Anno mundi.

ii. m. d. lxx.

Linea christi.

Heber virit an. cccc xliiii.

Hic secundum hebreos spiritum prophetie habuit cuius duo fuerunt filii iectam et phalech.

Phalech vixit annis. cc xxxix.

ii. m. dccc.

ii. m. d. lxxi.

iecta.

Iste iecta ex populo nemroth accepit principatum super filios sem et habuit filios. xiiii.

- Elmodab
- Salech.
- Arsmoth.
- Jare
- Adhurā.
- Bazal.
- Johab populi ignoti.
- Deda.
- Hebal.
- Abimael
- Saba.
- Jophir.
- Euila.

Iste phalech filius heber sic dicitur est quod in diebus eius facta fuit confusio linguarum. quasi ipse diuisus sit ab aliis. quod in domo sua permansit lingua pristina. Unde secundum aug. in hoc non paruum iusticie vestigiuz apparuit quod ista domus liberata fuit ab hac pena. quasi non fuerit particeps in culpa.

quod omnes fecerunt generationes principes. Sed populi isti secundum Hiero. non sunt nobis noti vel propter terrarum longinquitatem vel propter mutationes populorum et nominum. vel contriti guerris et subuersionibus vel aliis de causis.

Et nota secundum eundem quod numerus linguarum fuit secundum numerum generationum. lxx. Auctus autem est numerus gentium multo amplius quam linguarum. Nam in vna lingua plures gentes nouimus.

¶ Hoc regnū scitarū lz sit vetustissimū. tñ quia barbarorū est inter principalia regna minime computatur. Cñ ppter illius ppli ineptitudinem siue groſſitiē. regio illa se per dicta est barbarica. Et est magna val de. qz ameotidis paludibus incipiēs int danubiū z oceanū septētrionalē vsqz ad germaniā porrigit. z est prima pars europe. in q primū regnauit Tanus de stirpe iaphet. hō tñ. i. vngari sunt de his z dani. zc. tñ fert. z sepe fit mētio de his i sacra scriptura. z durauit vsqz ad augustinū. hūc fuit pater nini et primus rex assyriorū. z hī a quibusdam saturn⁹ qui in obscuro regnasse phibetur. qz parū habuit domini. Et iste fuit primus quē error populi deum fuisse putauit. Cñ diuerse gētes diuersimode eū noiant. s. bel. baal. baali. beel phegor. beelzebub. zc. Et stetit hic enormis error in gñe humano vltra. ii. m. annorum.

regnū orit. p pe da nubitū
ama= zoniū.
siue magetaz regnū orit. i. fo minarū iter scitatas et albanos hūc septētrionē de scitis trahūt originē.

Et principalis euse bii et gētiliū. q antē qora tpa z memorat hic inchoant cōiter. Hoc regnū pene nū q pacatum fuit.

hic orit egypti helus. i. rex rit re= orū regnū qd di assyriorū. gnū al uerſis alcatoī annis. lv. syrioz h⁹ crebro muta

ii. m. dclxxiii.

ii. m. dcccv.

Reu v're gau ā. cccii

faruchvi= xit ā. cccxx

¶ Nobilitas circa hec tpa fert̄ introducta. Et nota q plurib⁹ de causis instituta fuit. Pr̄ma fuit necessitas. Crescente enī humano gñe cum hoies ad malum prout essent oportu it prohibere infule⁹ prauorum aduersus honos. z ideo eligebat aliq̄s vir bon⁹. iustior ce teris atqz prudentior q cōitati p̄sideret. xtuofos pmoueret/mediocres defēderet z malos coherceret hinc dictus est nobilis. quasi x̄tute pre aliis notabilis. vñ hiero. Nil aliud v̄deo in nobilitate appetendum nisi quod nobiles quadā necessitate constringantur. ne ab anti quozū p̄bitate degenerent. Secunda cā fuit discolia plebiū que rectū iudiciū ignorabat. lz tñ inter se pacate vuerent. Hā adeo ebetes fuerūt q nichil magis impendere potuerūt nisi q vulgari opinione celebrabāt. Cñ expēdiebat pro eaz pace cōseruāda vt ex natalibus nobiliū principes haberent. Tertia causa p̄cessit ex aliqua fortitudie singulari. Nonnūq̄ enī cōitates grauate ob incurſus hostiles tale edictū sanxerunt. vt quicunqz patriā a tali bus liberaret ius nobilitatis p se z heredit⁹ suis h̄ret hoc mō cōplures nobilitati legūt. Quarta cā ex abundantia diuitiarū sumit. aliqñ enī populares nimia penuria victualium attenuati tradiderunt se z sua alicui diuiti. vt hoc pacto malū inopie tentarent: et eum deinceps velut nobile z dñm recognoscerent. Inueniunt etiā quedā nobilitates per diuinum oraculum institute lz pauce quarū aliq̄ p̄māserūt. vt i dauid aliq̄ cito defecerūt. vt in saul et Jeroboā z quorūdā alios. Plurime quoqz legunt nobilitates p violentias z tyrānidē in troduce: quarū s̄lt̄ aliq̄ cito destruxit z penitus delece fuerunt: aliq̄ stabiles permanserūt. Et uota q scōm veteres h̄storias raro aut nūq̄ in paganismo nobilium stirpes pei petuate fuerunt propter tyrānidē z supbiā. multe etiā apud xpianos propter eādem causam delece sunt scōm illud ccc̄. r. Sedes ducū supborū destruxit dñs. z sedere fecit mites pro eis. Item nota q nemo vnq̄ nobilitatē odio habuit. qz ē bonū p se appetibile. sicut virtus aut religio. sed multi sc̄ti eā fugerunt ob grande piculum qd in ea latet: ppter difficultatē maximā ipi annexā. hoc satis in sc̄to p̄pheta dauid apparuit. quē ip̄emet deus tā peculiariter elegit. Relinquit ergo q vix paucissimi ad tantā sublimitatē idonei fuerunt.

¶ Sichoniorum regnum hic oritur.

agialius.

¶ Iste agialius fuit primus rex sichoniorum. Nota sicut dicit augu. xviii. de ciuitate dei. Regnum sichoniorum admodum paruum erat de quo doctissimus varro uelut antiq̄ tpe exorsus est. puenit tandem ad atheniensi. deinde ad latinos. deinde ad romanos. Huic successit europs sc̄ds rex sichoniorum. z durauit vsq; ad tpa hely sacerdotis z iudicis israel. Braccianorum regnum hic oritur.

zoroastes.

¶ Iste zoroastes d̄ fuisse Cham filius noe. hic sc̄dm augustinu dicit risisse qn̄ nat⁹ est. nec aliqd̄ boni monstruosus ille risus p̄tebat. cū oibus cōe sitlendo hunc mundū intrare. Artem nāq; magicā inuenit. et a nino in bello supatus est qui eius libros cōbussit: Augustin⁹ inter plurima regna terrarū in quib⁹ terrene cupiditatis uel utilitatis est diuisa societas. quam huius mundi ciuitatem uniuersa li uocabulo nuncupamus: duo regna cernimus lōge puenisse clariora. assyriorū primum: deinde romanorū ut

Reges assyriorum.

¶ In⁹. ii. rex mōarcha. i. regnauit. an. liiii.

terrarū in quib⁹ terrene cupiditatis uel utilitatis est diuisa societas. quam huius mundi ciuitatem uniuersa li uocabulo nuncupamus: duo regna cernimus lōge puenisse clariora. assyriorū primum: deinde romanorū ut

tēporibus ita et locis inter se ordinata atq; distincta. Illud prius in oriente/ hoc postea in occidente surrexit. In fine illius initium fuit huius. Regna cetera ceterosq; reges uelut appendices dixerunt.

iii. m. xxxv.

Anno mundi.

iii. m. cxliii.

Linea christi.

nachorvi
xit. ā. cxi
viii.

tharevi
xit. ā. ccv

ii. m. cxliii.

ii. m. lxxxv.

¶ Iste thare post mortē filii sui aram exiuit de vr̄ chaldeorum. z peregrinatus est in charam cum filiis suis et nepotibus suis. Fertur q̄ propter iniurias illatas sibi a cōtribulib⁹ suis eo q̄ nollet adorare ignem recessit. Et dicitur ab hebreis cōmuniter q̄ nemroth regnauit ibi. qui dictus fuit alio nomine Amraphlis rex Sennaar. quem diu post hec abraham superauit z percussit. ut dicitur genesis. xliii.

¶ Idolatria oritur. Nota q̄ si bene reuoluas historias reperies q̄ tria principaliter homines ad idolatriā induerūt. s. affectio circa morientes: timor z adulatio apud reges z diligitia artificū circa sculpturā. Demones autē in idolis latentes z responsa dantes hunc errorem confirmauerunt nimis. ita ut capitali pena plecteret absq; dilatione q̄ ei se confirmaret. Accessit insuper fraudulenta poetarum laudatio: qui miseros dānatosq; homines in celum compositis carminibus extulerunt. Et pulchre eodē tpe cū demones loqui hominib⁹ cepissent: misit clemens dominus angelos suos: ut q̄busdā electis suis uisibiliter loquerent: ne simul tota humanitatis massa errore pessimo deperiret.

¶ Tempora grossa z rudia in quibus humanū genus nimis defecit a perspicuitate naturalis luminis. Et ideo necesse fuit institui leges positiuas ut earum admiculo homo rediret ad pristinam z naturalē intelligentiam. Vide super hoc doctorē sanctum in prima secunde. Nota q̄ multe inique leges ab hominibus institute fuerūt contra dictamen recte rationis z multi homines qui ceteris siue in potentia siue prudentia. zc. pstantiores erant diu putabantur. Omne enim quod erat insolitum reputabatur quasi diuinū.

Hanc ciuitatē magnā Ninus amplauit. z ex suo nomine ninue appellauit que est metropolis assyriorum.

melchisedech rex scytharum.

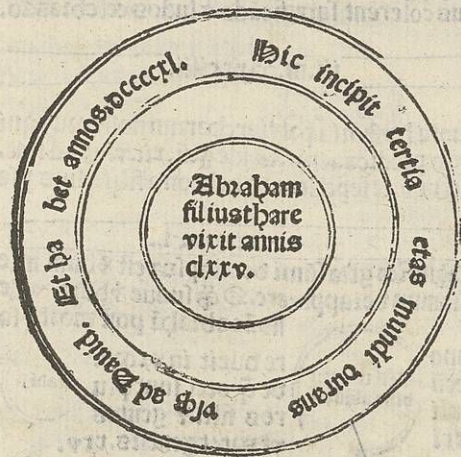
Iste melchisedech vulgariter dicebat rex iustus ppter eximiam sanctitatem panem z vinum obtulit abrahe in magnū mysterium. fuit em sacerdos dei altissimi. gen. xiiii.

Iste ninus libidine dñandi p motus vt latius regnare posset finitimis. i. vicinis suis bella intulit. Et qz ppl's ad huc rudis fuit nec bellandi nec armorum periciam habuit. cito penetotam asyam sibi subitu gavit. Factusqz ē p'm monarcha oim orientaliuz. Cū nimis videret de morte patris sui bellificis sibi in solatiū suum imaginē ei: cui tantam reuerentiā exhibebat vt qbuscuqz rebus ad ipsam cōfugiētibus parceret z penā indulgeret. hui' exemplo plures suis caris mortuis imagines dedicare ceperunt. Vidētes autē maligni spūs curiositatē populū intus lauerunt z respōsa dederunt. deos esse dixērunt ac diuinos honores sibi fieri decreuerunt. Sicqz hoc infelicissimū idolatrie crimē introductum est. diuine maiestati pmaxie nocium. z intm hec vefania creuit: vt capitali sententia plecteret q eos hoies fuisse affirmaret.

iii. m. d. lxxiiii.

Magnus iste amicus dei abraham nascitur anno. xliii. Nini regis.

Arum

aram filius thare fecit abraham.

genuit

Loth.

Iste aram mortuus est ante thare patrem suum in vr chaldeozū. i. i loco qui vr dicebatur Quod ait dñs q in ignem profectus fuerit cum abraham. z c. fabule sunt iudeozum scōm magistrum in hystoriis z alios.

Iste loth cum exisset de sodomis genuit duos

Moab. pr moabitari.

filios de duab' filiabus suis ab illis ebrius factus fuit. hic vir sanctus fuit qui etiam angelicam meruit visitationem sicut abraham.

Ista melcha fuit filia aram vxor vero nachor genuit Hus Bus Batuel cum aliis quinqz. vt patet genesis. xxii. sed de Batuel fit psecutio propter Rebeccam vxorē ysaac.

melcha genuit

Amou.

Iste est pater amonitarum.

Lya.

Nachor filius thare abrahe.

Iste nachor exiit cum patre suo de chaldeis z venit in charrā mesopotamie z pmanet ibi.

Hus.

De hoc descendit Job secundū quoddam.

Abā. genuit

Ismael

Iste batuel fuit filius nachor quē reperit ei melcha hic mansit post mortem patris in charram z posteritas eius.

Bus.

De hoc descendit Balaam et heliu.

Treueris vrbis antiqua in alemania sup mosellam fluuium
Ante romam mille trecentis constructa fuit.

¶ Abraham quatuor reges percussit ppter loth. qz ceperant eum. gen. xiiii. quoz vii dicit fuisse Heroth. z dicit hic amraphis. ¶ Hoc tempore primum sancti angeli in forma humana apparuerunt hominibus. ¶ Reges assyriorum.

iii
Semiramis

¶ Ista semiramis relicta vxor Ninus fuit q prius post mortem regis aggressa e idos z obtinuit eos z sic p tota asya regnum assyriorum dilatatum e ciuitate maximam babiloniam instaurauit z muris circum dedit. Hec a filio suo nino dicitur infecta eo q ipm ad illicitum concubitum ausa fuerit puocare. sicut recitat aug. xviii. de ciuitate dei. Magis in historia dicit q pprio filio nupsit. z ex eo filium genuit q babiloniam caput regni instaurauit. vide ant. ho. in

iiii
Ninus.

¶ Iste ninus filius magni semiramidis fertur mrez pda occidisse

telexio

chro. parte. i. ti. i. ca. iii. s. v. ¶ Iste telexio siccionorum dicitur rex fuit q regnate adeo ibi mitia z leta tpa fuerunt vt eum defunctum velut deum pmitus colerent sacrificando z ludos celebrando. huic successit thauriacus cui idem fecerunt.

Anno mundi.

iiii. m. cxxiiii.

iiii. m. cclxxiiii.

ysaac bicit in ms. clxxx.

¶ Hic incipit illa dulcis et deuota hystoria patriarcharum nostrorum qui verum deum coluerunt: z colendo predicauerunt. Vide gen. xii. vsqz ad fine. Abraham moritur anno vite sue. clxxv. et sepelitur in hebron a filiis suis ysaac et hismael.

na. x. p. c. c. c. u.

q. x. c. c. c. u.

¶ Nota diligenter q anno abrahe. lxxv. de magifica gloria summi dei elapsus est sbum mie sup huanu gen. qz tunc ceperunt oracula pmissionum dei apparere. S q suauis sbum. vide augustinum. xvi. de ciui. dei. Ite gen. xv.

Sara vxor
Abraham.

¶ Ista sara diu sterilis tandem anno abrahe ceteresimo gratia diuina fecunda data parit ysaac nonagenaria mulier sancta noie dicitur iesca. gen. xxi

Cet. u. azcu
bina abrahe.

re duxit in vxore. de q orti sunt plures filii z gentes vt patet genesis. xxv.

Agar egi
ptiacia
mulia.

De hac agateni. Et fuit concubina abrahe.

Qada.

Cedar.

Ismael

nabar-
to ti.

homo ferus. Iste ismael fuit filius abrahe z genuit hos duos cum decem aliis. ¶ Sodomaz gomorra ppter peccata horribiliter inuenerunt hoc tempore.

¶ Uxor loth retrospectans in statua salis repente conuersa est magno commouit sacramento neminem in via liberationis preterita desiderare debere.

Inachy. Hic orit regni arguorū siue gre-
corū vbi primo inach^o regnavit et
duravit vsq; ad tpa del bore.
colit a stultis plebib^o. **Jupiter** fabulat cū yfide cōcubuisse ex q̄ diuina qdā ples orta
putat agro sissimis plebib^o. hoc studiū fuit quorūdā maleficorū taliter sua aut potētū stu-
pra excusare.

v. Aris. Hic dī q̄ntus
rer assyriorum
sub q̄ nat^o ē y-
saac scdm aug.

viii. xerxes.

Hic dī xerxes ā-
tiqu^o q̄ hale^o vo-
cat sub q̄ nat^o est
Jacob regnante
tunc apud sicho-

viii. Aramis.

Hic est scōz au-
gu. octauus rex
assyriorū sub q̄
de^o apparuit y-
saac promittēs
ei q̄ pmiserat patri

elus regnāte apud sichionios leocippo etiā octauo rege. **Jstis** trib^o pmetheos fra-
ter athlātis pmo dictus est fecisse hoies. tū qz de rudib^o doctos fecit. tum qz legit fecisse
hoim imagines q̄s arte quadā de ambulare fecit. Et iā primus anulū inuenit in q̄ gemmā
includit. z quarto digito portari iussit. ppter venā cordis q̄ illuc tendit.

iii. M. cccxliiii.

iii. M. cccxxxiii.

Ysaac moritur et sepe-
latur in hebron a filiis su-
is iacob z esau.

Jacob dixit
an. clyrciu^o

Juda dicitur
cob. iiii.

Ab hoc t ribus
regia desc endit
et tandem chr-
stus dominus.

ra. pcc. M.

tribum facit et pdidit p mogenita.

ra. pcc. M.

Esau vendit primogeni-
ta fratri. s. Ja-
cob. ipse est pater ydumeorum z montez seyr
possedit. et primus equos asinis unxit. Un-
de orti sunt in uli.

Esau

Ruben.

tribum facit et pdidit p mogenita.

Bala fa-
chelacu iacob

Dan.

tribuz facit de qua sason natus est.

Ysaac ānovite sue .lx. ex
rebecca vro-
re sua habuit
iacob et esau
geminos.

Rebecca bro-
pfaac genuit.

Ymeon.

tribum fa-
cit.

el fa-
mula
yecocubina
iacob.

genuit
hos.

neptali.

tribuz facit.

Sab.

tribū facit.

Lau.

sacerdota-
lem tribum legimus ab hoc
descendisse.

acer.

tribū facit.

y acat.

tribum fa-
cit.

Lya bro-
ta-
cob filia laba

Jabulon.

tribum
facit.

Rachel bro-
iacob genuit
hos.

Joseph.

duplicem tri-
buz facit p m-
mogenita sunt
eius.

manas.

Ista lta lippa oculis ha-
buit. iiii. filios scilicet ru-
ben: ymeon: leui et iudam.

y ina.

filia nō facit tribuz in
israel. Nec cum exiret videre mulieres regionis cora-
rupta est a sichen.

Biam.

tribum facit
de qua paul^o
natus est.

Esau.

Nota q̄ a nativitate y-
saac vsq; ad exitum de egypto fluxerunt anni. cccc. vide lyzam Genesis. xv.

Tertia etas

Abraham

phozoe

¶ Iste phozoe in greca instituit iudicia legesq; cōscripsit. hic habuit fr̄ez q̄ mēses z ānoz docebat obseruare. z sacella cōstituit

serapis

¶ Iste serapis tertio rex argiuorum fuit dicitur ap̄is cū in egyptū nauigio uenisset. z ibi mortuus fuisse factus est a ceca gēte oīz maximus egyptioꝝ deus. tūc etiā in irabilis supstitio icipit de boue discolorē quē ap̄ē vocabant eo q̄ uiuere coleret. z illo mortuo demones vitulū silem ibidē procurabāt ad decipiendum rudem populū inde

ad colendos deos propter quod a rudī populo inter deos connumeratus est. et ei boues immola bant. dictus est phegaos

Tunc techines victi et exules rodum condiderunt Diluuiū in achaia tempore ogii regis elusine.

re. Belocius.

Reges assyriorum

¶ Sub isto beloco locutus est dominus ad iacob re promittens ei que promise rat patribus suis que sunt hec duo. s. possessio terre promissionis. i. chanaā

r. Salius.

venit q̄ filii israel similiter delirabant. qd hac stulticia miserabili hoīe naturali

et benedictio omnium gentium in semini ipsius quod est christus dominus noster.

minerua

Hec apud lacum triconidem post illud diluuium primo appuit et plēs artes inuenit ibi z precipue lanificiū et de a facta est secundū errorem gentiliū.

pharao

¶ Iste pharao rex egypti alis nephres suscepit ioseph z exaltauit eū propter sōniorū interpretationem.

Anno mundi.

iii. M. cccc. lxx.

Linea christi.

phares.

ap̄a. x.

Filius iude nequam percussus est a domino.

her.

thamar

Hec ab her z homā filiis iude uduata genitabipō iuda geminos filios scz.

merett.

Sue.

uxor iude hos tres

homan.

Isaac morit

sara

cxviii. Catha.

¶ Iste sela filius iude cū adhuc paruul⁹ esset nō dedit eū iudas thamar. s. z eā uidiā remisit ido mū patris sui. cū autē creuisset timultu dare ne occideret sic fratres ei. Cū z thamar simulās se meretricē cōcepit in huius de iuda. z genuit phares z sarā. vt p̄ genesis. xviii.

Sela.

Selton.

¶ Linea pontificum.

Leuite ab hoc leui grandem honorem sacerdotalis dignitatis adepti sūt propter Moysen et Aaron. ex hiis etiam christus descendit propter affinitatem tribuum huius et iude et ppter ministerium. quia christus summus sacerdos et rex eternus sic debuit nasci et nobis immolescere.

Leui filius iacob p̄ oi. n. uenit ad vi. n. s. p̄ xviii

ioseph.

¶ Iste ioseph uir sanctus z glia dom⁹ israel filius iacob nat⁹ est anno ei⁹ cx. Et cum esset annorum. xvi. uenditus est phutifaro eunich⁹ magistro militie pharaonis. Anno autem. xxx. stetit coram pharaone interpretans somnia eius qui sublimauit eum. Et quia castus fuit et timoratus: ideo a domino ubiq; dirigebatur.

¶ Athlas magnus astrologus hoc tempore fuit. qui et celi humeris portasse dicitur. propter peritiam astrozum. Mercurius multarum artium peritus claruit quod hominibus tradens deus credebat.

¶ Omogirus primus ad aratrum boues iunxit.

¶ Corinthus conditur

argus

¶ Iste argus quartus rex argiuorum fuit et cuius nomine illud regnum nomen accepit. hic post obitum dei haberi cepit. templis et sacrificiis honoratus. hoc tempore grecia seteges habere cepit. delatis aliunde seminibus.

Anthus.

¶ Iste fuit duodecimus rex assyriorum. sub quo mortuus est Ioseph regnante sychioniorum plennio rege undecimo.

¶ Apollo delphicus clarus habet. et post mortem eius pro deo a rudibus habitus est. hic etiam dicitur phiton et arte illam magicam inuenit que dicitur phitoni ca de qua fit mentio in sacra scriptura.

¶ Jacob patriarcha sanctus videns diem mortis sue imminere vocauit filios suos annuncians eis que futura erant aperte. quod de christo prophetat dicens. Non auferet. et mortuus est sepelitur gloriose in ebron a Ioseph Genes. xlix. et xviii. de ciuitate. ca. vi.

¶ Jacob patriarcha sanctus videns diem mortis sue imminere vocauit filios suos annuncians eis que futura erant aperte.

pharao

¶ Amonophis ignorabat Ioseph et iussit pueros submersi. ut habetur Exod. i.

¶ Memphis conditur ciuitas egypti.

iii. M. dcliiii.

iii. M. drciiii.

Acom.

¶ Aca. M.

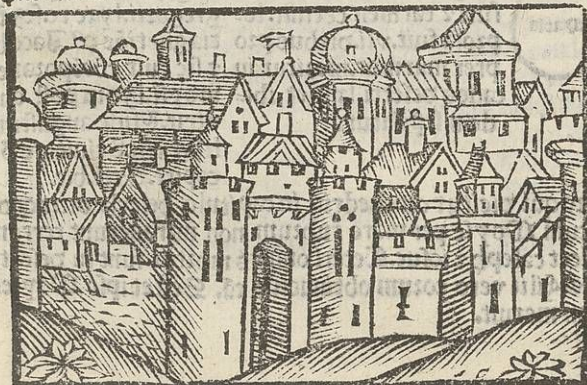
¶ Aca. M.

¶ Ioseph moriturum.

¶ Athenas Cleops condidit. et ex minerua nomen accepit. ibique Cleops primo regnauit. Hec ciuitas nutrit liberalium artium et multorum philosophorum fuit: tam enim ludificantibus demonibus supersticiosa est effecta. Vide Augustini. xviii. ca. 7. de ciuitate dei mirabilem historiam.

Iuar.

¶ Ioseph moriturum. c. 7. ut inquit augustinus. xviii. de ciuitate dei ca. vii. et conditur aromatibus respositus est in loculo in egypto circa ista tempora incipit historia lib. Ero.

Amonophis videtur an. cccc. lvi.

¶ Iste amra fuit filius caath filii leui hic accipiens prorem stirpis sue genuit ex ea in egypto

hebron.

Baro Moysem. et Wariam.

Osier.

¶ Seruus israeliticus populus incipit durans annis. c. lvi. vide augustinus in dicto ca. l. xviii.

B

Tertia etas

Abraham.

¶ Hic oritur regnum
atheniensium.

Therops. i. rex
atheniensium

¶ Iste therops fuit primus rex atheniensium. Hic
multas superstitiones ibidem instituit nunq̄ antea in
grecia visas. Ab hoc primuz iupiter deus predicatur
eiq̄ bouem offert.

¶ Bos in egypto erit de flumine in festo serapis. z eleuatur in aere. z rursus intrat z non
comparet. z pro deo colitur a stulta plebe.

¶ Reges assyriorum

¶ Diluuis deucallionis factum in
thessalia z phetontis fabulari in-
cendiu. Et vocatur ideo deucalio
quia in ei^o regno maxime fuit. deu-
calion fuit fili^o promethet z pyr-
rhe frater vel maritus qui duo in
dituuo a paganis remeisse dicunt
hoc aute diluuis nequaq̄ ad egyptum
neq̄ ad eius vicinia puenit augu. de ciuitate. li. xviii. ca. x. ait.

Safus

¶ Iste safus fuit. xiiii. rex assyriorum. sub
quo natus est Moyse in egypto. regnante
sichioniorum. xii. orthopole. z argiuorum
quinto criaso.

Pharao bo
choris.

¶ Iste pharao non^o a nefre no audiuit vo-
cem domini nolens dimittere filios israel:
quare decem plagis attritus postea cum su-
is in rubro mari submersus fuit.

Anno mundi.

iii. m. dxxiii.

Linea christi.

·a·i·e·d·e

·a·i·e·d·e

¶ Filii israel
sunt in magna
seruitute z tri-
bulatione.

·m·p·l·e·s·

¶ primus iuder. an. xl. nascitur z pe-
nitur in aqua. vixit autem annis. c. xx.

Job hic scribitur.

¶ Iste Job patientie
speculum circa he c te
pora nascitur delinea
nachoz filii thare fra-
tris abrae. Vixit an-
nis multis. qa post fla-
gella vixit annis. c. xl.
Et e positio augustini
gregorii. lyre z c. scz k-
tia gn. tide p^o Jacob.
z sic fuit cotemporane^o
moysi. lz diu post euz
vixit. Vide augustini
lib. xviii. d. ciuitate di.
capite. xl. vii. b. c.

·a·a·e·n·

nascitur ante moy-
sen annis tribus.

·m·a·r·i·a

¶ Ista maria propheta
fuit z carmen cecinit. le-
prosa fuit. vii. diebus pro-
pter murmur. moritur in
cades deserti syn et ibi-
dem sepelitur.

¶ Rabi solomon expositor in libro qui dicitur canthedrin in capitulo helech dicit q̄ de
dc. M. qui egressi sunt de egypto cum Moyse per mare rubrum non intrauerunt terram
promissionis nisi duo tantum. scilicet caleph z iosue. Ceteri omnes mortui sunt in deserto
propter peccatum murmurationis. Filii vero eorum obtinuerunt ea. Sed et ipse Moyse
ipsam quidem vidit. sed intrare non meruit.

¶ **A**cedemō conditur.

Nota q̄ secundum Augustinum circa hec tempora multa mendaciaz fabulosa annotantur a grecis hystoriographis que communiter multo minora sunt q̄ fama iactantur. de modico negotio magna p̄dicāt. **L**iber pater vinum inuenit primo in grecia. **E**t archos condidit. **I**ple est dionysius **B**acchus filius semele regis thebeorum. z pro deo cultus est.

Hercules antheum vicit. **N**am secundum Augustinū plures fuerūt hercules et quid dicatur de illo qui fuit in syria. li. viii. ca. viii. de ciuitate dei z liberi patres quos indoctum vulgus ant putauit. aut voluit deos fuisse.

Sub isto moyses eduxit populū de egypto. **R**erit autem tunc apud sictionē os. moratus apud argiuos triopas nouissimo tempore. **L**icropis attheniē. regis primi.

Apheros rex crethe p̄mo mellis colligendī vsuz inuenit. huius filia ex incestu concepit. de quo mirabilia narantur. **E**t post ibidem filius regnauit. **E**t dictus fuit audis. **L**eges fecit. **E**t boues aratro primus iurxit.

¶ **I**ste aminadab primus post Moysen fide plena ingressus est mare rubrum aliis trepidantibus. propter quod regalem stirpem meruit procreare.

iii. m. dclxxxviii.

Aminadab.

Maalon princeps tribus iudaica i deserto

iiii. m.

iiii. m. dclxxxviiii.

¶ **I**ste aaron a deo vocatus dignes summum sacerdotum sibi assumptū. et testamentum eter num. sibi z filiis suis statuitur. **M**oritur aetatis annorum cxxiii. z sepelitur in monte hoz. **F**iliusq̄ eius eleazarus in pontificatu succedit.

Aaron primus pontifex dicitur na. cxxiii.

Jathamar.

Eleazar.

nadab.

abiu.

¶ **B**alaam praphetat z occiditur. **I**sti duo offerentes ignem alienū percussi sunt a domino.

¶ **I**ste moyses de cuius laude resonat celum z terra omnium prophetafuz et hystoriographozum excellētissimus fuit. **D**eum vidit facie ad faciem clare quod de nullo alio preterq̄ de paulo apostolo scriptura testatur i hac fragili carne. **R**ationem vtrobiq̄ eandem. quia sunt duo patres familias. ille circuncisionis. iste in preputio dantes testimoniū de diuina essentia. z docētes vnum deū colendum esse. **E**rgo isti duo tanq̄ primicerii debebant prius videre. vt postea legitime testificare possent. alii autē in figuris. **J**udicauit israel quadragita ānis.

¶ **L**ex datur in monte sina
¶ **L**iber leuiticus scribitur
¶ **L**iber numerorum promulgatur
¶ **T**abernaculum preparatur

¶ **C**hore cum. ccc. viris perit
¶ **D**atham z abiron viui absorbentur
¶ **M**ulta millia p̄sternuntur p̄pter murmur
¶ **D**euteronomium scribitur

B.ii

Tertia etas

Abraham

Circa istud tēp^o incepterūt reges in ytalīa regnare. z multotiens nomina variarunt. ex quib^o Romanoꝝū propago ciarius deducitur.

Jan^o prim^o rex in italia.

Iste Janus primus omnium regū ytalie dicitur fuisse filius noe. qui palatium extruxit quod dicitur iaculum. et post pro magno deo habitus fuit. duas facies ei figurantes. z in principio anni eius festū celebrantes quasi esset finis preteriti z principium futuri anni.

Inde ianuar^{us} mensis sic dicitur. Janus regnans saturnum sibi associat li. iiii. ca. ix. de ciuitate iani templū quid significat ibidem z quare dicitur bisfrons: z ibi de ianitore. li. vii cap. viii.

amic^o

Reges assyriorum.

Iste amictus fuit octauus rex assyriorū. sub quo mortuus est Josue regnante apud sichonios Lozace rege. xvi. apud argiuos decimo donso apud athenienses quarto crictonio

Eri=

ctonius quartus athenensium princeps primus quadrigem iunxit in greca.

Anno mundi.

iii. m. dccxxv.

Linea christi.

Salomon Raab eius vxor.

iiii. m. dcccxxvii

Historia libri Josue hic incipit. in qua mirabilia bella israelitici populi describuntur et distributio terre promissionis.

Hic secundum quosdā dicitur historia destructionis Benjamin. z ciuitatis gabaon propter stupri crimen. zc.

Pontifices.

Eleazarus.

Iste eleazarus secundus pontifex cum Josue diuisit israeli terram promissionis. z ab eo descendunt pontifices vsq; ad christum paucis exceptis.

Judices. A Josue vsq; ad atoth anni. xl.

iii. Josue

Iste Josue vir bellicosus fuit primo in deserto amelech viri post mortem Moyse. ipse a deo iudex constitutus fuit sup israel. vt terram populo diuideret. Cuius bella et opera et religiosa mens in libro suo scripta sunt.

Moyse moritur. Jordans siccatur. Jerico cappitur.

Sol stat immobilis stat vt filii israel hostes persequerentur.

¶ Italus rex iuxta albulam fluum. id est tyberim ciuitatem condidit. vbi post Roma condita fuit. a quo tota italia nuncupata fuit.

¶ Troys in dardania regnat. z troiam condidit. Fabule multe a grecis annotatur.

¶ Sibila erithrea in babilone orta multa ppheta de regno iudeozū z troia subuertenda. z de christi incarnatione. et beata vrgine Maria. vide pulchra de hoc. li. xviii. ca. xxvii. de ciuitate glosamq; pariter eodem in loco.

Satur
nus.

¶ Iste saturnus de creta insula dicitur venisse in italiam. z ibi regnasse. quem delzyi idolatre mira cecitate hominem fuisse negant. cū tamē eum regnasse dicant. Et primus stercus super

ious

¶ Iste picus saturni fili? p̄mus rex laurētū fuit. bellator egregius z augur. z inter

agros proficere docuit. quare etiā stercutus dicitur z Roma= ni stercoziani post dicti sūt. z etiam saturnia= ni affirmant ipsū fuisse patrem iouis.

Nam pe
res.

¶ Cathinus cōdidit Thebas regnans ibi. et litteras grecas inuenit.

¶ Fenix venit in Tyrum z sydonē. z regnauit ibi. z vsū litterarum tradidit eis. z coloris fenicel quo capitalia facerent.

¶ Sibila samia semonoe dicta apte pphetat de christo z de paupercula eius matre. Rachab de quo descendit stirps valde religiosa hoc tempore fuisse creditur. Ipse autem deietro cognato moysi descendit. et conuersus fuit ad iudaismum.

iii. M. dcllxxv.

iii. M. dcccxxv.

Booz filius
de Raab.

Booz.

iiii. M. dcccxxv.

iiii. M. dcccxxv.

iiii. M. dcccxxv.

Raab.

¶ Ista raab cum esset meretrix recepit nuncios filiozū israel. qui ad explorandum Iberico missi fuerunt. et abscondit qua propter ipsa cuz domo sua saluata z

vroz salomō effecta genuit ex eo Booz.

¶ Hystoria libri Iudicum hic incipit.

¶ Iste phines cum adhuc iunior esset zelauit pro domino transfugans luxuriantes et ita placatus est dominus.

De iuda.

phines.

¶ Hic fit saltus per euangelistas vsq; ad Booz et Oeth. qui ad minus inter eos fluxerūt anni. cclxxii. quod tempus ad vnum hominem referri non potest. et ideo hic ponūt. v. magis ad denotādū tps q̄ rem gestam dicit tñ Nicolaus de lyra q̄ iuxta hī storie veritatem fuerunt ibi vīrl. 4

Othon
et. iii.

¶ Iste othoniel frater caleph iunioris liberauit israel de oppres-

iiii.
oth.

anis. lxx. ¶ Iste aioth percussit Eglon regem moab et liberauit israel. fuit

De beniamin.

sangar.

¶ Iste sangar fuit quintus iuder. z nō interponit q; annos nō habet

sioneregis Measpotamie quez percussit. ipse accepit aram in coniugē q̄ petiuit irriguū supius z inferi? de pre suo Caleph iudicum. i.

enī vir fortissim? z vtraq; manu pro dextera vtebat. post hūc fuit sangar q̄ percussit de philistiim. de viros vomere. iud. iii. ¶ Hystoria de idolo Miche se b̄z expositores cōmuniter dicūt accidisse post Josue in illis. vii. annis. sed hebrei dicunt q; tempore Othoniel.

B. iiii.

Tertia etas

Abraham.

¶ Decasio troianorū belloꝝ orit̃ q̃ tanq̃ scintilla minima fuit. eo q̃ V aomedo non recepit Herculē z Jasonē cū honore debito. z ex tantillo tot creuerunt mala. caueat sibi quisq̃ ait comicus.

¶ Sibilla delphica ante Troiana bella vaticinata est de verbi incarnatione absq̃ maris coitu. et si pro qua hec vera sunt tunc gētibus apertius q̃ iudeis reuelatum est misterium incarnationis; quod valde mirum videtur. Similiter dicendum videtur de Job.

Caunus

¶ Iste secundus rex Laurentum fuit. q̃ etiam deus fuit illorū q̃ sic voluerunt vel putauerunt.

Reges assyriorum.

Chaucaus

¶ Lacedemon rex troie occiditur. z eius filia Eriona capif. z in Greciam ducitur. ppter que secuta sunt bella gravissima z mala horredissima. Vide hystoria Troianam.

¶ Iste thauranus dicitur fuisse. xlii. rex assyriorū. ex idūq̃ Troie sub ipso factum fuisse aliq̃ affirmāt. sed forte prime et non secunde. hoc etiam tempore Thola iudic: vit̃ israel.

¶ Hercules illū vastat. i. Troiā cum iasone. que statim a Priamo reedificata fuit. Idem Hercules. xlii. facta pegit agonē olimpiacū cōstituit. multa bella cōfecit. z plurima mēdacia de ipso cōfecta sunt. tandē postq̃ multos supavit. ipse moribū ferre non valēs quo laborabat. sed ab eo supatus flammis se iniecit. z mortuus inter deos belle translatus est.

Anno mundi.

iii. M. Dcccl. xxi.

Linea christi.

3003

iiii. M. CCC. CC.

¶ Booz appellari sic vicissim succedentes. quod quia ex canonica scriptura non patet pro solido astruere non audemus. hoc tñ certissimū est q̃ inter p̃ncipiū iudicatus ioseph qm̃ Salomon accepit Raab qui genuit Booz vsq̃ ad natiuitatem David fluxerunt anni circiter. ccc. lxxvii. vbi tamen nisi tres ab euangelistis generatione ponuntur.

Pontifices.

Abisus

De effraim.

vi.

De tribu manasse.

vii.

De manasse.

viii.

Judices.

delboza annis. xl.

gedeon. annis. xl.

abimelech. annis. xxxiii.

¶ Ista delboza fuit mulier. et propter gratiam prophetie delatus est ei honor vt iudicaret israel. vbi de mandato vocavit Baruth vt percuteret hostes israel. z inualuerunt filii israel contra Zabim regem Chanaam. et Lizaram p̃ncipem milicie eius. z deleuerunt eos.

¶ Iste percussit. iiii. reges scilicet Oretz zeb. et salmana et humilitatus est madiaz coram israel. iudicium. vi. zc.

¶ Iste abimelech filius naturalis Gedeon/ non vocatus a dño. sed maliciose ingressit se ad principatū occisus. lxx. fratrib⁹ suis quare etiā mala morte vitam finit. Iudicū. xi. nomē enī regis sibi inique imponi iussit.

Sibilla frigia fert vaticinata fuisse Anchise. z de flagellatōe potētū terre. z de descen-
su dei de Olimpo. ¶ Anchises ex dea Venere generat Eneā q̄ regnavit in italia. Nec ficti
cia deceptoris rudū p̄p̄orū consiterūt q̄bus sua stupra z adulteria palliarunt.

Latinus

Carmentis filia Euandri litteras latinas inuenit.
Ex hoc regnum latinorum dicitur cepit. z Laurentum defecit.

Helena capta a Paride filio p̄ami. ipa autē regina fuit vxor menelai regis.

Priam⁹ rex Troie filius Laomedōtis postq̄ ciuitatem mirabiliter extru-
erat bellum inchoauit contra Grecos in malum suum.

Hector primo genitus Priami totus legalis/prudens/fidelis/z incōparabilis forti-
tudinis z strenuitatis.

Sub isto bella troiana facta describuntur regnāte apud Athenienses Mne-
steeo. apud Sichionios polifide.

Amazones sūt mulieres ferocissime/ que
arma sumpserunt z horrendissima mala per centū annos p̄petrarūt. tam in asia q̄ in euro-
pa. v. bes delendo.

Agamenon rex frater menelai regis totus exercitus grecorum
dux bella contra Troiā. z tādē cepit traditorie z scandalosissime.

Carthago p̄mo
conditur a Carcedone thirio. Ipsam sepe destructam ferunt z iterum reedificatam.

iii. m. dcccc. xxv.

5005.

Troia destruitur. Anno ante christi natiuitatem.

Socci.

De ysachar. ix.

De gaad. x.

De galaad. xi.

Thola. s. xxii.

Iace. s. xxii.

Epte. s. vi.

Sine iudice annis. xxviii.

Iste thola rediit ad p̄sti-
nū moduz. s. q̄ iudices p̄erāt
p̄ modū directi-
onis z filii ma-
gis q̄ dñi

Iste iayz habuit. xxx. filios quos p̄ncipes. xxx.
ciuitatū cōstituit. qz ipa bona in silētio z pace tran-
seunt qd̄ patet in diebus istoz duoz. israel dño ad-
hēsit. z ideo cūcta ei p̄pere aduenerunt.

rū amō. xviii. ānis z opp̄ssi valde p̄fecerūt ydola. z clamauerūt ad bo-
minum. tunc iecte facto sup se spū dñi percussit regē Amon z sedicio-
sus de monte Effrain filiā qz vnicam stulto immolauit. **Judi. xi.**

B. iiii.

¶ Greci pereunt miserabiliter post captā. Troiā tā in mari q̄ i terra repatriādoz prodito res affligūt. Infelicissimū porro fuit hoc bellū. vbi nemolaudē oēs dānū reportarunt. ¶ Ulixes vir facundissimus post multa maris pericula ad vxorem suam Penelopem castissimam peruenit.

¶ Reges ytalie. annis.iii. Eneas.

¶ Iste eneus post delectā. Troiā a grecis relegatus venit ad italiā cū. xx. nauib⁹

ascani⁹

annis. xxviii. ¶ Iste ascanius filius Enee de creusa albam ciuitatem condidit et regnauit ill ic vnde ipse dictus est rex albanorum et consequenter posteri sui dicti sunt alban. Hic albanorum primus. z latinorum tertius rex fuit.

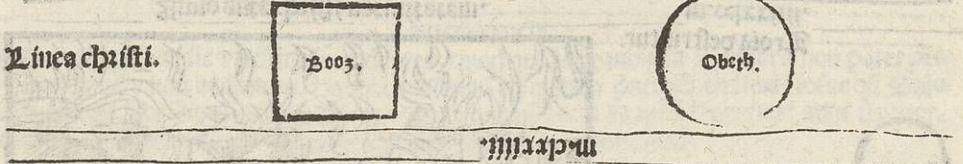
z plurima bella cōstituit. Hic fert in cōiugē habuisse filiam pami Eleusinam z de⁹ factus errore vulg. de hoc etiā enea dicunt descēdisse. Julius cesar z Octavian⁹ augustus.

¶ Reges asyriorum. Hic a proditione troie non excusatur. liii. ca. iii. de ciuitate. ¶ Fabule stultissime de Dyomede z circe. Uide Augustinū. xviii. de ciuitate dei. cap. xvi. Qualiter fuit deceptus homo.

Troiā vastatur atrociter tradita per Antenorem z Eneam viciosissime fracta fide. ¶ Era grecorum principalis propter hanc victoriam greci hystorias z alia facta conscripserunt Anno primo vel secundo post captam Troiam. ipse est tertius annus abdon iudicis israel.

¶ Acedemoniorum regnum primum oritur vbi primum Mnesteus regnauit.

¶ Corinthiorum regnum oritur vbi primus Aletes regnauit.

¶ Hystoria libri Ruth.

Ruth.

¶ Ista ruth moabitis vxor Booz genuit Obeth patrem iesse.

¶ Pontifices.

Ory.

¶ Iste ori de semine Aaron per lineam Elezari pontifex fuit quo mortuo nutu dei transit pontificatus ad lineam de Ithamar. annis. cxx. in qua Hely primus summus sacerdos fuit ab ythamar vltimus.

Judices.

vii. abello. an. vii.

xii. abhato. an. x.

xviii. abdon. an. viii.

xx. iamto. an. xx.

¶ Iste dicit fuisse booz qui Ruth in coniugem duxit.

¶ Sub istis tribus tēpora quietā fuerūt z ideo nihil notabile tunc actū est in israel.

¶ Iste samson fortissimus fuit z liberavit israel de manibus Philistin. z propter mirabilem eius fortitudinem putabatur fuisse Hercules eius miserabilia opera. Uide iudicum. xiii.

¶ Et nota q̄ istum Abialon. lxx. interpres non habent. ne etiam tempus sine iudice suo prapositum sed ista tempora assignat iosue q̄ non habet tempus specialiter distinctum secundum hebraicam veritatem. Et ideo concordia supputationem antozum secundum quē libet alioquin errabis.

¶ Anglia q̄ olim albō nunc circa istud tēpus britānia nuncupari cepit a bruto romano vel potius italico obtinetur. ipse enim fugatus a suis ad Troiā fuit collecto exercitu de reli-
 qs Troianorum. Post grandia bella filiam regis grecorum accepit vxorem. Deinde per maria vagando locum aptum q̄ rentes casu venerunt in angliam insulam optimam vbi de-
 letis paucis gigātibus tempore Hely sacerdotis deinceps tenuerunt vsq; ad tēpora ser-
 gii pape circa annum domini. dc. xc.

Siluius.
 annis. xxix.

Ab hoc filio Enee de laiuina filia latini reges sequentes dicti sunt siluii.
 Fuit enim silua nutritus z venatione. hic natus est post mortem patris sui
 vnde postumus Enee dicitur. quia post humationem ipsius natus iuxta il-
 lud virgiliti. tu postuma proles z cetera.

oneus.

Iste oneus est viceſimus rex assyrioz. sub quo cessauit regnum sicionioz quod
 stetit annis. dccccl. viii. regnante athenis Melamcho. xvi. tēpore Hely.

¶ Codrus rex Atheniensis seipsum volūtarie morti tradens pphm suoz libe-
 rauit. dignum exemplū paucis aut nullis imitandū principib; reliq̄t. vñ ob hāc
 mirā fidelitātē a sc̄tis doctoribus allegari solet. quasi q̄dam figura xpi in eo processisset.

¶ Francus z turc troiani fugientes duo regnacōstituerunt. lōge tñ post Amelech dele-
 tur p saul. z desinit eē ppls. sicut p̄dixit Moyses. Exo. xvii. ¶ Zul' fili' ascanii a quo iu-
 lioz familia originē z nomē traxit. ¶ Hectoris filii tanq̄ veri heredes illū receperunt. ad
 est troiam expulsis nestoris.

¶ Liber Regum primus hic incipit.

iiii. m. lxxv.

Ysaie pater David.

¶ Iuxta u. ¶ Iuxta m. ¶ Iuxta q. ¶ Iuxta o. ¶ Iuxta u.

Iste esse fuit binomius. quia etiam dictus fuit ysaie pater dauid. de quo multoties fit mē-
 tio in sacra scriptura. quia christus ab eo descendit.

Saul dñs
 rex israel.

Iste saul primus rex israel regnauit. anno. i. vel. xl. cū samuel. et fuit de tri-
 bu Benjamin. qui ante susceptum regnū electus et bonus erat. sed post mē-
 serabiliter defecit. Eius opera vide. i. Regum. ix

sarata.

Iste z etiam tres sequentes nō fuerunt summi sacerdotes. ppter cau-
 sam dictam sed sadoch de eis descendit. quē Salomō constituit sum-
 mū p̄tificē sc̄dm verbum dñi in manu Samuelis. refe-
 cto prius Abiathar de sacerdotio q̄ fuit vltimus de linea itamar.
 vt patet. iii. Regum. ii.

mera
 toth.

ebi.
 hely

Iste heli fuit iudex z pontifex. et habuit hos duos filios. z quia non sufficien-
 ter eos corripuit pariter cum illis punitus est a dño

Samuel

xvii. cū Iste sc̄tissim⁹ vt fuit samuel de sterili matre nat⁹. m̄nistravit coram
 saul an dño a pueritia vsq; ad seniū optime conuersatus. non tamē fuit ponti-
 nis. ix. sex. qz nō erat de semine Aaron. sed Chore. vel sc̄dm Augusti. in libro
 retractionū fuit de Aaron. sed nō fili⁹ sacerdotis. iudiceuit israel cunctis die-
 bus vite sue. qz hē fidelis. ppheta dñi fuit oib; amabilis. Reges vñ it duos
 sc̄licet Saul primo. deinde Dauid. non tñ vt statī regnaret. sed qñ dñs dis-
 ¶

phines.

Quarta etas

Dauid

Athenienses post mortē Lodri magistrat⁹ habere ceperit administrande reipublice. Carthago iterum cōdita dicit a Didone regina. qz iam forte destructa fuerat.

Reges ytalie. Encas filius annis. xx. Iste encas filius p- dicti siluii postumi regnavit ānis. xxxi. tpe Saul. vit ānis. l. tpe Dauid. silus annis. l. Iste latinus filius regna- silulus annis. xl. Iste alba filius fuit enee siluii. hic edifica-

Genetie r Padua extruuntur a reliquiis Troianorum. Homerus hoc tpe fuisse putat q multa mendacia conscri- pfit. sicut sibilla Erithrea pphetavit. alii dicunt q tpe Acham regina sabba audita fama Salomonis venit videre eū. Et qz fuit prophetissa sibilla vice

bas qz pphetavit de ligno setē crucis. z de excidio iudeoz fuit enī cultrix vni⁹ veri dei.

Iste Dauid rex. ii. isrl vir scōm cor dei elect⁹ i regē vic⁹ est i adolescētia per samuele. post mortem saul regnavit aut ānis. xl. cuius opa plurima i pmo. z. ii. libris regum scripta sunt. Ipsi deniqz qñ qdā stupor in hūano relucet gñe. In q vnqz hec conuenerunt. Tanta sublimitas z hūilitas tāta. tāta strēuitas. tāta mititas. tā grandis sc̄lariū cura. tam pu- ra z deuota spūaliū contēplatio. tot homies perimere. tot lachrymas fundere.

Anno mundi. iiii. m. clxxv.

Had. Iste tres prophe- Hathā tabant tempore Asaph Dauid filius fra- tris dauid. z ad- optius ysal.

Salomon re- gnavit ānis. xl.

Salomō iste rex pacis ex domo dei singu- larē habuit excellentiā vltra oēs q vnqz in mūdo fuerūt. i sapiētia/ diuitiis/ delictis/ z glia ac familiaritate cū deo. Nam z si moy- ses z dauid/ petrus/ paulus/ hieronymus/ z augustin⁹. z ceteri cōsimiles eū in sapiētia et sc̄titate excellerūt. nō tñ glia z diuitiis.

Ponti- fices. Iste achitob filius phinices filii hely fuit pat achimelech. que percussit saul cū oi domo sua. ppter dauid. vt ptz. i. regū. ix. Iste achitob filius phinices filii hely fuit pat achimelech. que percussit saul cū oi domo sua. ppter dauid. vt ptz. i. regū. ix. Iste achitob filius phinices filii hely fuit pat achimelech. que percussit saul cū oi domo sua. ppter dauid. vt ptz. i. regū. ix.

Judices. Iste abiatar fugit ad dauid. z fuit glis cū- ctis dieb⁹ dauid. z pōtifer. zc. Iste sadoch quia nō declinauit ad ptē ado nie. s3 fuit cū nat hā p Salomone. ideo in pontificatum sublima tus fuit reiecto abia- tar de sacerdotio. et sic pōtificatus re dit ad filios Eleazari.

¶ Poneret. Hic solus et Moyles leguntur orasse pro inimicis in toto veteri testamento Unde euangelicam perfectionem probatur impleuisse. etiam ante tempus promulgatiōis eiusdem. Ut az ipius vide in principio. z cōsequenter primi libri regum.

¶ Era principalis huius hystorie sacre hec est. scilicet fundationis templi. Ipse est. annus quartus regni Salomonis post egressionem de egypto. cccclxx. vt patet. iii. regum. vi.

Achis. silulus annis. xxiii.

¶ Iste alio nomine dictus fuit Egiopus. et regnavit tempore Roboam.

¶ De templi dedicatione ac ceteris festis Iudeorum est notandum q̄ primo habuerunt septem festa scilicet sabbatum in qualibet septimana. Neomeniam in principio cuiuslibet mensis pascha. xiiii. luna Aprilis. Pentecosten / quinquagesima die post Pascha. in memoriam date legis. Festum tubarum prima die septembris in memoriam liberationis Israel. Festum propiciationis vel afflictionis decima die septembris. Festum renouationis quod fictionem tabernaculorum sonat. xv. septembris. Postea circa hec tempora superuenit festum enceniorum. hoc est dedicationis templi. deinde tempore Hester festum surim. isortium. Et hec notula valet ad intelligentiam scripturarum diuersarum.

¶ Reges iuda incipiunt.

iiii. M. ccv.

Israel in flore. z nec post nec ante fuerunt huiusmodi dies in israel.

Roboam rex. annis. xvii.

¶ Iste roboam successit Salomoni patri suo in regno. sed in sapientia non ita. Deceptas namq̄ in consilio iuuenem amisit. x. tribus eo q̄ imprudenter respondit populo. vt patet. iii. regum. xii. z. ii. palipp. x.

¶ Hystoria tertii libri Regū incipit a tempore qn̄ Dauid mortu⁹ fuit. z Salomō regnare cepit. Vide ibi opa magna z multa ipsius vsq̄ ad ca. xii. z a principio secundi libri palipp. vsq̄ ad ca. x.

¶ Achias sylonites pdixit Jeroboam q̄ sit. regnaturus super israel.

¶ Scemias clarus habetur qui postea eo persecuit roboam ne pugnaret contra Jeroboam z scripsit gesta eorum.

Achias rex.

¶ Iste fuit filius Iadoc h. vt patet. iii. palipp. vi.

¶ Reges israel incipiunt.

¶ Abdo ppheta clarus habetur. qui post cōtra vitulos pphetauit.

¶ Iste ieroboam fuit primo de familia Salomonis et bonus sed factus rex pessimus idolatra factus est. peccare fecit israel inducendo populū ad idolatriam. z multa mala secuta sūt. imo totius populi destructio. ipse fuit figura Machometi. vt patebit loco suo. z sicut antiochus antichristi. Opera etiam Jeroboam et duriciamēntis eius patent. iii. regum. xii. et sequentibus capitulis. Et nota q̄ istud exemplum perniciosissimu⁹ fuit posteris. Et vsq̄ hodie est z in futurum erit. Quia plures z

Ieroboam effraeus regnavit super israel annis. xxii.

¶ Nota q̄ sicut dicit aug. xvii. de ci. del. Salomon bonis inuitis malos exitus habuit. Quippe secunde res q̄ plerumq̄ sapientum animos fatigant magis huic obfuerunt q̄ pro fuit ipsa sapientia. Etiam nunc z deiuceps memorabilis. Et tunc longe lateq̄ laudata. Et i reuelationib⁹ beate Bugitte legitur q̄ Salomon z aristoteles non sibi sed aliis didicerunt.

nota diduz
gregory.

De sanctorū herēplis qui iuxta decursum tēpis fuerūt vicissim z non simul bicūt Greg^o in moralibus q̄ mira dispensatione diuinitus actū sūt. z quibz ad illuminandū noctem presentis vite. velut astra in hoc mūdo radiarūt donec ver^o lucifer id est redēptor humani generis surgeret. Mā ad ostendendā innocentiam actionis venit Abel. ad docendam mundiciam venit Enoch: ad insinuandum lōganimitatis spei z operis remunerationem: venit Noe. ad manifestandū ob edientiam: venit Abraham. ad demonstrandum coniugalīs vite castimonīā venit Isaac. ad insinuanduz laboris tolerantīā: venit Jacob. ad rependēdum pro malo bona retributionis gratiā: venit Ioseph. ad ostēdēdum mansuetudinē: venit Moyses. ad informādum cōtra aduersā fūduciā: venit Josue. ad ostendendā inter flagella patientiā venit Job. Et sic patet quomō in pristinis sēporibz admodū pius fuit numer^o p̄fectorū. Sed circa hec tpa prophetarum valde creuerūt sanctitatis exempls. qm̄ etiā plures martyrisati fuerunt pro fide vni^o veri dei. Ecce q̄ fulgētes stellas i celo cernim^o vt in ostēso operis pede iter nostre noctis ambulē. Sefag rex egypti prosperatur in multis. z gentes bello superat. z contra Roboam ascendit. et post in hierusalem.

Capit

Iste fecit capuam in campania regnauit ibi silutus annis. xxviii.

Azarias fili^o Dabē ppheta clarus habetur. z de captiuitate p̄dixit. ii. palip̄. xv.
Anani propheta hic increpauit asa. z ideo incarceratur.

Anno mundi.

iiii. M. ccii.

iiii. M. ccxv.

Linea christi.

Abia regna
uit an. ii

Asa regna:
uit an. xli

ⲛⲓⲁⲁⲣⲟⲟⲟⲁ

ⲛⲓⲁⲁⲣⲟⲟⲟⲁ

Iste abia mixtus erat. quia ali qm̄ bñ se habuit. vt patet i bello z sermone longo cōtra exercitū israhel. in victoria diuinitus data aliqñ pessime q̄ idolatravit z ob tam magnā

Iste asa in p̄ncipio regni. et demiceps pene vsq̄ ad. xxxvi^o annum valde bene ambulauit sicut dauid. et percussit ethiopes contra se venientes. et abstulit idola. Sed post hec inuit fedus cum rege syrie Benadab propter bāasa regem israhel qui incepit ascendere cōtra se. quod displi- cui dño. vñ misit ad eū prophetaz Anani. quem statim in carcerauit. z ideo voluit pedes. quia podagricus tactus est et plagatus eadem pena qua prophetā verauit obiit vt patet re. xv. z. ii. palip. iiii. z. xv. z. xvi. ca.

Pontifices. i gratitudine p cussus a dño parū regnauit. vt patet. iii. reguz. ix. z. ii. palip̄. xlii.

annis. ii. Iste nadab fili^o Iste baasa regnauit in peccatis Ierooboam. cuius oēm domū percussit re anno. ii. asa regis iude z fecit malum sicut pater ei^o. rat de mādato domini. nec audiuit z percussit eum Baasa. et regnauit pro eo. vt patet. iii. regum. xv.

nadab

baasa

Reges israhel.

z querentes occasionem bñandi retrahūt subditos a iugo fidei. diuersum et alienum cultum instituendo. vt patet per predictū Machometū. z sequentes suos. Similiter greci volentes recedere ab obedientia ecclesie sciēter prolapsi sunt in varios errores nouum modum in diuino assumentes officio. z ob hoc miserabiliter sepius exterminati sunt.

¶ Circa hec tempora sanctorum doctorum scripta que vidi gentiliu historias non comemorant. et pto
to illaz fore causam que ad intellectum sacre scripture nihil conferant. Unde vsq ad sardana

¶ Iste regnauit in
yralia te-
pore tosa-
phat.

Carpentus
iiii. annis
xxx

pallu vltimu monarcham
assyrioz nulla mentionez
faciunt de aliis interme-
diis. Et nota que quibusda
imperitis mirum valde

Cyberius
iiii. annis
ix

¶ Iste tyberius subme-
sis in tyberi que dicta su-
it albusa. ideo ab eo nome
accepit.

videtur que sancti viri sic diligenter scrutati sunt hystorias gentiu. cum tamen in scriptu-
ris suis moneant nos sursum cor habere et terrena fastidire iuxta illud. Non loquitur os
meum opera hominum. Et illud laudem dni loquetur os meum. Pro quo est aduertendu
que multiplex necessitas eos ad hoc cogebat. Querunt em qdam heretici et gentiles qui sa-
cram scripturam calumniabantur quasi falsa esset eo que inde bite assignaret recursum tem-
porum. et multa dixerunt facta esse aliis tybis que ipsa narraret. Sed postquam hieronymus et
alii intelligetes applicassent simul hystorias patuit ignanis eorum. eo que optima concordia
fuit. sic factum est. vt sacre scripture nouum testimonium accederet de inimicis quod fir-
missimum est. quo tamen non indiguit. Quis vtile fuerit propter imperfectos. Alia ne que
¶ Hic filius anani propheta mittit contra baasa regem israel. et martyrio coronat ab eo pro-
pter verbum dni. vt patet tertio regum. xvi. ca. ¶ Numerus bellatoru in hierusallem.

¶ D. ccl. exceptis illis quos posuit rex in vrbibus iuda. Omnes hi ad magnum regis.

iiii. m. ccl.

iiii. m. ccl. xvi.

Iosaphat
regnauit an.
xxx.

¶ Iste iosaphat satis bonus fuit. et religiosus diues et deuotus in via dni. nec aliquid mali de
ipso legit nisi que impiis regibus israel quibus prebuit auxilium. et qdam parua alia. et ideo dñs
fuit cum illo et pace dedit. et pugnavit pro eo. vt ps. ii. palip. xvii. cum tribus aliis sequentibus.

¶ Iste fuit filius achamias. Porro. i. paralipp. vi. vbi ponitur catalogus pontificu.
¶ Iste azarias genuit ioanna. Et regu. iiii. dicitur que ioiada isti successit. forte bi-
nomius fuit. vel est vicium scriptoris. ¶ Samaria occidit. Jerico extruit
¶ Iste hela anno. xvi. asa regis iude cepit regnare percussit cum zamri cum omni domo pris-
tu. iiii. re-
gu. xvi. fi-
lius ba-
asa.

Azarias

hela. a.
ii.

xxx. a.
vii.

amri. a.
xii

asab
a. xxi.

deius valde instabilis pueriliter mitis et furiose strenuus incipit regnare. et xv. anno asa.
et super omnes qui ante eum fuerant inique egit. si habuisset semper bonam directionem mul-
ta mala non fecisset. sed impia Iesabel postquam regnabat que ipse. et impulsit ipsum vt sequere-
tur se. et c.

benadab.

¶ Iste benadab filius thabremon filius osion regis syrie in illud fedus cum baasa et
rupto federe illo percussit fedus cum asa rege iuda et ex tunc turbauerunt reges
syrie regnum israel. iiii. regum. xv.

¶ necessitas idē expetit p̄t̄ idolatriā destruēdam. q̄r em̄ simul tota gentilitas falsos deos coluit. necesse fuit indagare originē illi⁹ erroris vt manifeste possit improbari cultus ille vanissimus demonū sicut late pt̄z p̄ augu. in li. de ciui. dei. vbi lucide p̄bat q̄ doctores gētiliū in p̄p̄tis libris suis sibi ipsi cōtradict̄. z pueriliter nimis z grosse p̄cedūt ita vt etiam philosophi z ceteri virtuosiores vtriusq̄ ser⁹ hoies eos v̄bis et scrip̄tis redarguerēt. Tertia cā eq̄ necessaria fuit vacilloz

ad huc i fide tempore primitiue ecclie q̄ seducti septi⁹ fuerūt a paganis dicētib⁹ q̄ meli⁹ est set colere idola q̄ xpm. q̄r tpe xpianitatis seper fuerūt diffortunia. z tpe cultus deoz magna p̄peritas. q̄d oīno falsuz fuit. vt patet ex p̄p̄tis eoz hystoriis. sicut orosius luculentē p̄bat. z etiā augu. silr z ābrosi⁹. qui oēs clare ostēdūt q̄ tēpora christianitatis fuerūt multo gratiosiora q̄ idolozū siue crudeliū demonū vt infra patebit in locis suis. Similr z alie plures cause q̄ ex parte supra tacte sunt. z quedam infra dicentur. Tercū in omnibus est bona reperire contemplationez. z pia mens v̄biq̄ p̄ficet. eo q̄ diligentibus deuz oīa in bonū cooperentur. De hac materia vide plinius in libris p̄allegatis.

¶ Helias tesbites p̄pheta magn⁹ claret factitate vite z miraculoz gl̄ia. hic regum maleus fuit q̄ etiā in paradīsum currū igneo subuectus est. vt pt̄z. iiii. regū. xvii. Ipse dicitur duplicē sp̄m habuisse. s. p̄pheticē z miraculozū. qui etiam requieuit sup heliseum.

Anno mundi.

liii. m. ccxci.

iiii. m. ccxcix.

Linea christi.

Wicheas p̄pheta p̄ditit moriturum achab. iiii. regū. xxii.

Joram regnavit. an. viii.

11111111

111111

¶ Hic ioram pessimus fili⁹ de bono p̄re occidit fres suos z ābulauit i viis regū israel. z ideo miserabiliter plagat⁹ in omnib⁹ infeliciter obiit. ii. palip. xxi. athalia vxor eius fuit filia achab naturalis z amri modo loquendi cōmuni q̄r auus eius fuit.

¶ Hic ochozias fecit malū coram dño sicut p̄r eius. z statim occisus est a ieu cum omi domo acab. athalia v̄o mat̄ ei⁹ audies mortuū filiū suū surripuit regium z occidit oē semen regium z regnavit sex annis. z septimo anno ioiada p̄t̄ifer fecit eam interfici. iiii. regum. xi. z. ii. palip. xxii. z. xxiii.

Pontifices.

101010

vixit annis. cxv.

¶ Hic ioiada iclit⁹ fuit z āmonuit athaliā ne regnaret sup iudam. cōstituitq̄r ioas filiū iorā p̄ ea. iiii. regū. xi. z. ii. palippo. xxii.

Reges isrl.

Ochozias li.

annis.

Joram an. viii.

¶ Hic solus post moysen legi⁹ vixisse. c. xxx. annis Josabeth soror ioram vxor eius fuit.

¶ James magna iuxta hēlie sit ad beelzebub des accarō psu

¶ Hic inceperat regnare anno. xviii. regis iosaphat lozratris sui ochozie. hunc obsidebat benadab i samaria. z diuinit⁹ meritis helisei fuit liberatus. iiii. regum. vi. z. vii. quia secutus fuit peccatum ieroboam z interfect⁹ est a ieu cū omni domo patris sui. it. z. x. capt. vbi supra.

¶ Reges syrie. lendū si posset sanari. propter quod obiit iuxta verbum helie. iiii. Regū. i. ¶ Helabel filia regis sidoniorum vxor achab quidē totius malitie prodigium prophetas dñi occidit. z sanctum nabath z alia multa fecit.

¶ Ligurgus his tibus floruit. qz licet gētilis fuerit tñ leges iustissimas naturali tur t z
 diuino consonas lacedemonis dedit. nec quicqz censuit cuius non ipse exemplū pus daret
 Zuri argētis vsuū z oīz scelerū materiā nō sustulit
 Fundos oīz equaliter inter oēs diuisit. vt equata pa
 trimonia neminen potentiorē altero redderēt. Con
 uiuari oēs publice iussit. ne cuius diuitie in occulto
 essent. Iuuenibus nō amplius q̄ vna veste vti toto

Artemius sit
 uis an. xix.

¶ Hic presidū al bano
 rum inter montes vbi
 roma nunc est posuit re
 gnauit autē tēpore ioas
 regis iude.

anno pmisit. nec aliquez cultū q̄ alii progredi voluit. nec opulentiū edulari. Emi singu
 la non pecunia. sed comparatione mercium iussit. Pueros puberes non in forum. sed ina
 grum deduci iussit. vt primos annos non in luxuria sed in omni opere ac labore agerent ni
 chil eos somni causa susternere. z vitam sine pulmento degere nec prius in vhem redire
 q̄ viri facti essent. Constituit virgines sine dote nubere. vt erores non pecunie causa elige
 rentur. seueriusqz matrimonia sua cohercerent cum nullis dōtis frenis tenerentur Mari
 mum honorem non diuitem z potentium sed senum esse cōstituit. Et quia he leges dure
 videbantur iure iurando eos astrinxit. ne quid de tam diuinis legibus mutarent donec re
 daret. z sic extra patriam profectus voluntarium perpetuo durit exilium. vt suis legibus
 eternitatem daret. Moriens etiam precepit ossa sua in mari piici. ne si ad patriam deser
 ri contingere lacedemones se a iuramento solutos esse putarent. ¶ hominem gentilem qui
 pene solus amputas ab omnibus christianis etiam sanctis omnem superbiendi materiam.
 ¶ Non glorientur martyres nostri quasi aliquid magni pro vita eterna fecerint quando ta
 lia videmus paganos fecisse. Glide augustinum. ii. iii. z v. de ciuitate dei.

iiii. M. ccc.

iiii. M. cccvi.

Attalis rean. ut
 annis. vi.

Joas. an. xl.

ccccxx

ccccxx

ccccxx

¶ Ista per tyrannidē inuasit regnū z occisa est.

tractus fuit ab interfectione q̄ exeebat ab ahalia cū esset annorū. vii. constituit est ioiada
 regem. z optime se habuit cunctis dieb⁹ quib⁹ rexit en idē venerandus sacerdos dñi. sed
 post mortez eius delinitus blanditiis magnatorū q̄ odio habebant. sacras ceremonias hu
 milis obediētie mosaice legis deprauatū est cor regis i iteritū suū. z illozū cūctis retro na
 tionib⁹ horredū reliques exēplū q̄ que sit p̄actz hūilib⁹ nolle cōsētere. ii. pa. xliii. z. xliiii
 ¶ Ionadad fili⁹ recab clar⁹ habetur. De his stirps valde religiosa descendit. qui tāqz pe
 grini conuersati sūt sine agris. zc. Et descenderunt de retro sacerdote cognato moysi

¶ Heliseus propheta surrexit loco helye
 duplici spiritu vtriusqz testamenti. timo
 ris scilz z amoris pdit⁹ q̄ tā reprobis q̄
 electis per oīa grat⁹ extitit. clar⁹ virtuti
 b⁹ z miraculis glorioz. iiii. regū. ii. z quo
 modo abses vidit giesy munerā recipiētē
 aana aman. li. xlii. ca. xlix de ciuitate. moritur autē anno. m. cliii. Post natiuitatē abrahe.

¶ Iste azael exigentibus demeritis suis occulta dei iusticia promotus fuit in re
 gem syrie. vt affligeret filios israel. et suam prolongaret iniquitatem. Afflirit au
 tem israel vltra modum. vt in. iiii. regum. x.

¶ Hic ioas dicitur. ut iurans esset sub

peussit iozam cum omni domo achab et
 etiam ochoziam regem iuda. z destru
 tit domum baal. z prophetas eius occidit. vn
 de meruit posteris suis regni sedem vsqz. ad
 quartā generationē. iiii. regum. i. r. z. x.

¶ Iste ieu rex vinctus a puero helisei
 etiam ochoziam regem iuda. z destru
 tit domum baal. z prophetas eius occidit. vn
 de meruit posteris suis regni sedem vsqz. ad
 quartā generationē. iiii. regum. i. r. z. x.

¶ Iste azael exigentibus demeritis suis occulta dei iusticia promotus fuit in re
 gem syrie. vt affligeret filios israel. et suam prolongaret iniquitatem. Afflirit au
 tem israel vltra modum. vt in. iiii. regum. x.

azael.

Iste auentinus filius .xxx. annis regnauit. Ab hoc mons auentinus nomen accepit in quo sepultus fuit. hunc dicit augu. l. xviii. de ciuitate dei. etiam inter falsos deos annuum ratuum aultis gentibus. capite. xxi.

Reges italie.

Auentinus
fuit annis
xxxiii.

Notabile quoddam factum acretatu dignum hoc tempore in britania fertur accidisse. Fuit ibi rex qui da Leyr nomine filius carës sed tres pulchras filias habens quibus regnum diuidere cogitabat. Et tñ sciret cui potiore parte daret a singulis interrogauit optum ipsum diligenter. Primas scda responderunt sibi sub iuramento q plus q pprias aias. Tertia aut vidēs lenē bladicis credere. seriosius rfidit. q ipsuz vt patrē diligeret. neq vt amplius interrogaret. primus subiunxit. Quantum habes tantum vales. tantumq diligo. Fratus pater duabus regnū diuisit. Tertiam autem exhereditauit. Quā tñ propter nimia pulchritudinē rex francie sine omni dote in coniugē accepit. Senescente autē Leyr. a duabus filiabus ac earū maritis regno puat. z intantum despicitur q vix cum vno famulo ab ipsis teneretur. Recordatur igitur pristine glorie z iniurie quā iuniori filie fecit que sibi veritatem dixit. cum fletu in hanc vocem erupit. O filia q vera sunt dicta que michi respondisti. Quantum habes tantum vales. tantumq diligo. Dum igitur habui quod dare potui visus sum e is valere qui non michi. sed donis meis amici fuerunt. Interim dilexerunt me. Sed magis munera mea. Nam abeuntibus muneri. †

nota qda p pmeto
bile (z cauēdū)

Anno mundi.

iii. M. ccc. lvi.

Linea christi.

Amazias regnauit annis
xviii

Hic amazias bonis incitis malum habuit finem. quod commune iactis vix potie in potestatis apparet. Dul torum namq officium destruxit. etiam notabiliter probos. cuius exempla sunt hic plurima. hic etiam deos seyr adorauit. zc. paralip. xxv.

zacharias filius iotade.
Pontifices lapidat z glorioso martyrio coronatur qui cum moreret videat dñs z requirat ii. paralip. xxiiii. increpauit ioas q dereliquisset dominum.

azarias

Heliseus mortu: z ossa ei? pphetat. qz mortu? suscitaf eoz cōtactu. z tres victorias habuit isrl cōtra syros meritis eius.

Iste azarias boni pñs bon? fili? titulū laude digna pmeruit. qz p zelo legis cōstanter restitit Ozie regi iude volēti sacrificare. ii. paralip. xxvi.

Iste iohaas valde attritus est cuz tota gente sua ab aza-
Reges israhel. iohaas. viii.

iohaas. viii.

Iste ioas percussit syros tribus vicibus iura verbum helisei. z tulit vbes de manu benadab filii azabelis. et restituit regno suo. Ipse etiā auilixit amaziam non volens sed compulsus superbia eius humiliavit. iii. re. xlii. Et cepit regnare. xxxvii. anno. ioas regis iude.

Benadab.

Reges syrie. Et cepit regnare. xlii. Anno ioas regis iude.

Iste benadab fuit filius azaelis. z debet scribi per. d. secundum hieronymum.

Procha illo regnante. Sydonargius z measuras z pondera repperit. Cum apud hebreos Haran^o i iudea z Jeroboā i israel regnarent.

prochas.

Hic procha filius Auentini regnavit annis. xxiii.

Silvius ānis. xxiii.

Monarchia assyriorum illa magna cessa que stetit ultra. M. ccl. annos. z surgūt tēpora horrenda pene vsq; ad christi natiuitatem in qbus hūan^o sanguis vltra q̄s credi potest in oibus mūdi patribus tanq; aqua effusus est. Vide Drosiū libro. ii.

Tempore Ozie regis iude. Unde virgilius laudes ei^o extollit in hoc versu. **P**roxi mus ille prochas romane gloria gentis.

Reges assyriorum.

Sardanapalo.

Iste Sardanapal^o tot^o viciosus fuit puluſnaria prim^o repperit. habitu muliebri indutus. iter mulieres deliciis vacauit. Ob hoc indignati vaſſalli eius noluerūt amplius sibi obediētā seruare. Aggreſſi etiam ipsum debel-

destructionem Ninive.

abus z ipsi abierunt. Tandem cum non haberet quod comederet aut indueret. ab ipsa minore filia clementer suscipitur. regnoq; gloriose restituitur. Similis plura reperies. Nota plerūq; dulciloquos fidelitate fideles dulciloquo carere.

ini. M. ccl. xxv.

Sine regis annis. p. 4.

Qui fugiens se recepit i regiā vbi seructa. z incēſapya se z suas diuicias succendit vt ait ātho. florētinus pte. i. ti. iiii. ca. ix. §. xv. de eo augu. de ciui. li. ii. ca. xx. Lite in tufcu. queſti. ozosius iuſtinus aristobolus vicē in spe. z strabo de citu ozbis. li. xiiii. varia loquūt. z vt refert idē strabo quidā in monumēto illi^o esse dicit epigrāma assyrius litteris in scultū huiusmodi. Sardanapal^o anacidaris fili^o anchialē z tharsū vna die cōdidit. ede. bibe. iude. z cū te mortālē nozis: presentib^o exple deliciis animū: post mortē nulla voluptas. **H**āq; ego sum puluſesq; nup tanta tenebā. **H**ec habeo que ed: queq; exaturata libido. **H**ausit: at illa manēmīta z p̄cl ara relicta. **H**oc sapiēs vite mortalib^o est documentum.

iiii. x. c. c. c. c.

iiii. x. c. c. c. c.

Mota q; regnum iudee post mortem Amasie fuit tredecim annis sine rege quod su btrictor oportet accipere ex collatione annorum regum israel z iuda. quia Amasias cepit anno secundo Joas regis israel. et Ozias filius Amasie cepit anno. xxvii. Jeroboam regis israel quod tempus extendit se ad. xl. annos a quo subtrahē annos amasie. et sic manent. xiii. qbus Ozias paruulus erat. nec adhuc ad regnum aptus. **H**oc autem. lxx. et multe alie historie non habent. sed alibi hoc supplemt. Et secundum hoc oportet concordare eos. alioquin errabis quo ad supputationem annorum.

Jonas propheta filius amachi clarus habetur. et multa predixit que non sunt scripta. hic post hec mittitur ad Niniuem. vt patet in eius libro. Dicitur autem q; ipsum Helyas suscitauerit a morte adhuc puerum.

jeroboā

Iste ieroboam cepit regnare anno. xv. Amasie regis iude. **H**ic satis bel-

licosus z victoriosus fuit. z contriuit regem Syrie z restituit regnum israel **R**cut prius. Insuper z damascum iuxta verbus pphete. Attende q; sit instabilis stat^o regnorū. Israel contritus vsq; ad nouissimum humiliatus est valde. Syri iam eleuati ab infimis miserabiliter deprimuntur. Sic qui fuit supra sit infra. z e contra qui fuit infra ascendit supra vt post descendat infra. **H**ec est rota volubilis huiusmodi instabilitatis negocium totis viribus fugere contendunt. Vide Augustinum de ciuitate dei in pluribus locis. Si boni regnant multis. p̄sunt. si mali e contra.

Li. i.

Reges italie.

Arbat 9° h^o m^o
rex medoz.

Iste arbatus vicit sardanapalum dominum suu.
z monarchiam eius primus destruxit et ad medos
transtulit spe magis q³ reaq³ Darius hoc fecit.

Reges assyriorum.

Iohu.

Iste pbul z sequentes recuperare volentes monar-
chiam non modice turbarunt terram. z ascendit etiam
ad israel z cepit Thersan. et factus est Manahen rex
israel ei tributarius. iiii. Regum. xv.

Ozias qui et Azarias duplici nomine. et vno quidem atq³ eodem tempore. Esayas
Ozee Iohel z Amos prophetasse ex rebus que ponuntur in titulo cognoscimus q³ princi-
pium verbi domini fuit in Ozie filio Beri. Amos autem pater Esaye non vt pleriq³ au-
tumant tertius duodecim prophetarum est. se aliis diuersisq³ apud Hebreos scribunt lit-
teris. Iste quidem primam z extremam litteram habet Aleph z Sade. ille vero Haim et
Jamech. Tradunt etiam Hebrei Ozee et Amos et Esayam et Iohel ac Ionam isdem
prophetasse temporibus. videlicet in diebus Ozie Joathan Achaz z Ezechie et regum
iuda. et in diebus Jeroboam filii Joas regis israel.

Anno mundi.

iiii. M. ccc. lxxviii.

Linea christi.

Ozias belaza-
rias anis. lli.

12333

Iste ozias fecit quod bonum erat coram domino. nec aliquid mali de eo scriptum est nisi
q³ adolere voluit incensum super altare thymianatis. prohibente eum sacerdote Aza-
ria. propter quam inobedientiam percussit eum dominus lepra. vt patet palipp. xxvi. ca.
Etiam tunc terremotus factus est. z cineres altaris effusi sunt.

Pontifices.

Ozee propheta primus de. xii. mittitur contra decem tribus.
Iohel. ii. de duodecim pphetat de iuda z futura eius tribulatione.
Amos tertius contra getes multas pphetat. z spaliter contra decem tribus.
Abdias quartus de duodecim pphetat contra Edom.

Reges israel.

Hic regnum israel fuit sine rege.
annis. xxiiii. quod patet ex collatōe
regum iuda. zc.
Reges syrie.

sine re-
ge.

ams. xxxiiii.

zachari-
as.

mensibus. vi.

Iste zacharias fuit
filius Jerobos. z cepit regnare ano. xxviii. vide augu. de ciuitate del. l. xviii. ca. xxxv. Ozie
regis iude z fecit malu sicut pdecessores eius. Et hic est quartus post Iehu. z percussit eu
Sellum. z regnauit pro eo. qui statim percussus a Manahen. regno z vita caruit. vt patet
quarti Regum. xv.

Macedonũ regnum
hic oritur.

Charan 7 Dzin
macedonum
rex

¶ Iste Charanus rex Macedonũ fuit filius arbati regnavit annis. xxviii. De hoc regno descendit Alexã der magnus. Destruit aut tpe Dnye p̄tifficis. pii. Lacedemonioꝝ reges deficiunt.

armis

filivus annis. xliii.

Lidorum incipiunt.

¶ Iste armilius filivus regnavit annis. xliii. Et fratrem suum Munitore de regno eiecit. et post tpe a Romulo et Rhemo fratribus geminis occisus est z nunitor restitutus fuit in regnũ suũ. qz fuit avus eorum.

Spartani ipsi sunt Lacedemones p annos. l. cũ atheniensibꝰ cruetissima bella committunt. vbi semp victoria in creta fuit Terramariq; pugnatum est.

Teglatphalasar

¶ Iste teglatphalasar cepit terrã Meptalim z Galilee. z eos q̄ trans Jordanem erant trãstulit in Assyrios. Post etiam ob rogantum achaz obsedit Damascũ. z Rasyn interfecit. z Syrios transtulit in Lyrenem vt patet. iiii regũ. xv. z. xvi. ca. Thonos concoleros qui vocat grece Sardanapal. xxxvi Assyrioz rex Tharsimatq; anchialem cõdidit. z in prelio victus ab arbato medo. semet incedio cõcremavit. vsq; ad id tempus fuisse reges assyrioz hystoria refert. z fiunt anni simul. M. cxcvii. Omnes autem anni regni assyriozum. a p̄mo anno Ni ni supputantur. m. ccl.

lii. m. ccccxliiii

•axxvpa

•uazennau iyrq̄ dnu ouuz

Esayas nobilis ppheta p̄mus de quattuor p̄ncipalibꝰ claret. q̄ euãgelista magis q̄ propheta dicit a scto hieronymo. ppter evidentiãz ppheticę sue. hic missus est a dño cũ Isabub filio suo in occurũ achaz. vt diceret ei. ne timeret a duabꝰ istis caudis Titionũ fumigantiũ quos vocat Rasyn z Phacee eo q̄ in ip̄sis esset finiendũ regnum Syrie id est Damasciz regnum Samarie. ix. tribuum q̄ alio nomine dicebatur Efrayn.

amari-
as.

¶ Jonas mittit ad Ninivitas qui audierunt eum. sed israhel nec multis credidit.

cellum

in mense vno.

man-
ben.

annis decem.

faceia.
an. ii.

¶ Iste manaben cepit regnare anno. xxxix. ozie regis iude. fecitq; malũ corã dño. z tradidit eũ dñs in manꝰ regis assyrioz q̄ idixit eital etã argenti mille. iiii. Regum. xv.

¶ Iste phaceia fuit filius Manaben fecit malum. et pcussit eum Phacee. regnavitq; p eo. Cepit regnare. l. anno Ozie regis Jude.

Rasyn

¶ Iste rasyn rex syrie vastavit iudeam tempore achaz propter quod obsedit eũ Teglatphalasar in damasco. z cepit ciuitatem z ipsum interfecit. Et transtulit populum.

L. ii.

nota dextorū
lo dextorū
in astra.

Rhea filia Numitoris in templo Vee veste seruauit. que post admisit amasium z con-
cepit. peperitq; gemellos. Romulū z Remum. Ob hoc ipsa uia sepulta fuit propter ince-
stum infantes prolecti sunt foras z mirabiliter a Lupa nutriti referuntur.

Reges italic.

Numitor

Iste numitor restituit in regnum statim post a Romulo oc-
census fuit. vt Orosius testatur.

Porro ob reuerantiam Romanorum dixerunt poete q; Mars deus belli concubuerit
cum ea stuprum totaliter aut palliantes/aut exculantentes vel honorantes.

Reges assyriorum.

Sibilla erithrea omnium aliarum Sibillarum clarior. Hoc tempore quidam dicunt
q; vixerit. Alii q; eius carmina circa hec tempora sunt inuenta. Ipsa autē ante bella troia
na vat'cinata sit apertissime de christo et pulchre. Uide augustinum. xviii. de ciuitate dei.
Ol impias p̄ma a grecis instituitur. Et hec est era famosissima tam latinoꝝum q; grecoꝝ
rum. Et sc̄dm Hieronymū ol impias vna quattuor annos completos cōtinet. Et secundū
istum cōpotum anno. xl. Ozie vel circa ista era incipit. s. anno mudi. iiii. m. ccc. xxviii. Secū-
dum septuaginta interpretes circa. l. annum ozie. Et nota q; Christus nascitur ol ymptis
de. cxci. que faciunt annos. dclxxii.

Anno mundi.

iiii. m. ccc. xl.

iiii. m. ccc. vi.

Linea christi.

ioathā regnā
uit. ānis. xvi.

achas regnā
uit ānis. xvi.

De hoc ioathan nichil mali scribitur nisi q;
excelsa more alioꝝum non abstulit. vt patet. ii
paralippo. xxvii. ca.

Micheas propheta sextus de duodecim
prophetat contra Hierusalem z Samariam.

Pontifices.

Reges israel.

Mauum propheta septim^o
propheta recepit cōtra A-
niuem.

Ista phacee cepit regnare anno. lii. Ozie
sicut fecit factū est ei. q; Ozee cōiurauit con-
tra eū. z iter fecit eum. Regnauitq; pro eo. Se-
cit etiam pactum cū Rasin. z vastarunt iudā
z ideo teglat phalasar oppressit eum z trāstu
lit quasi tres trib^{us} in assyrios. liii. regū. xv. c.

De hoc Achaz nichil boni habet. Vere
liquit dominū z derelictus est etiam ipse
ab eo. Et percussus cum populo suo valde a
regibus israel z syrie. ii. palipp. xxviii.

achitob

phacee
an. xx.

sineres
ge. an.

nis. viii.
vt supra.

ozean
ix.

Iste ozee vltim^o res israel cepit anno. xii.
Achaz regē iude z fecit malū. zc. Anno. ix.
regni ei^{us} capt^{us} ē a Salmanazar z israel trā-
latus ē in assyrios vt habet. liii. reg. xviii.

¶ Nota q̄ Orofius de isto romulo multa mala scribit. i. fffis sui z aui. et aliorū p̄batissimoz
 viroū iniquā mortē z violētias tyrānidēs q̄ p̄les. Congregavit enī pastores z latrones. zc.
 cū qb̄ ciuitatula ertruxit. z p̄ illā vi alios oppressit circū circa potentes. Postq̄ crevit ele
 git. c. senes p̄ cōsilio quos appellauit senatores z mille pugnatores q̄s milites appellauit
 p̄fecitq̄ i sublime. tandē ob demerita sua inter deos connumeratus est. eo
 q̄ p̄cussus a tonitruo nusq̄ cōparuisset. Hoc enī ad cumulū sue damnatio
 nis accessit vt eo magis tormentaret apud iferos q̄ in terris eius memoria
 celebrior haberet quā virtutib̄ non meruit sed falsa vulgi adulatione aut
 ānis. xxiiii. (vera deceptio adept̄ est. P̄dicti senes post mortē Ro
 muli regnauerunt anno cum dimidio expectantes si forte redisset.

Romulus p̄t
m^o reg^o eōnas
rum.

Samana
nalar.

¶ Iste salmanasar obse
 dit samariā anno. ix. Osee
 regis isrl. cepit eā et regē
 misit in carcere z isrl̄ trā

Senna
cherib.

¶ Iste sennacherib̄ ascēdit in
 iudeā cōtra Ezechia vlrū sc̄m
 et p̄cussit dñs exercitū eius sc̄z
 clxxv. M. viros bellatores.

Attacando h̄
ly sennaar.

stulit in assyrios et cessauit regnum israhel
 quod stetit annis. cclxxii.

Ipsē aut turpiter fugiens puenit
 in Ninuē z afflixit iudeos z Thobiam tandē
 a suis occis̄ est. iiii. regū. rix. z. ii. pa. xxiiii.

iiii. W. cccclxxii.

Ezechias re
gnauit annis
xxix.

¶ Sol. x lineis reuertitur. Et sic illa di
 es erat longior aliis decez horis. O ma
 gnū portentū strages hostium addi
 tio annorum.

11A. 1200

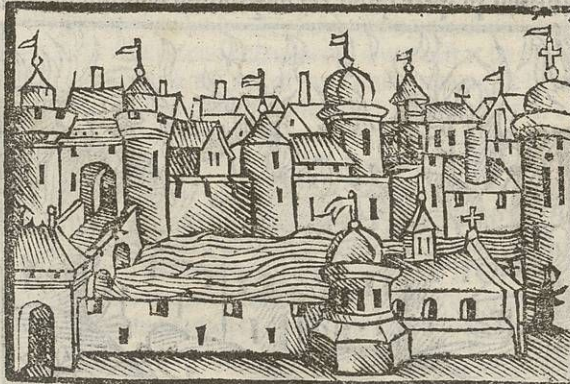
uazemiteu idz que ouuiz

¶ Iste ezechias optim̄ filius de pessimo p̄re achaz ambulat coram dño corde perfecto excel
 sa abstulit z domū dei instaurauit. nec filius ei⁹ fuit añ eū in regib⁹ iuda. z ergo dñs glorifi
 cauit eum. iiii. regum. xviii. rix. xx. z. ii. Paralip̄. xxix. xxx. xxxi.

¶ Era p̄ncipalis Romanorū Orofii martini z aliorū. ipe est ann⁹. xli. Ezechie sc̄m He
 breos. secundum. l. r. vltimus achaz.

¶ Urbs romana cōdit̄ āno mūdī. iiii. m. cccclxxiiii.

Anno ante xp̄i natuitatē. dcrv.
 Roma in monte palatino a gemel
 lis cōdita est velut sc̄ba babiloma
 Ceterum tpe paupertatis nusq̄ alter
 loc⁹ ea sanctior nec bonis exēplis
 ditior fuit. z quāto rerū minus ha
 buit tāto min⁹ cupitiditas habebat
 Post diuitie auariciā z luxuriam
 induxerūt. Cōditionē vr̄bis Tit⁹
 lvi⁹ p. riiii. decades. l. xli. libros
 p̄seq̄tur. Iē hodie nō oēs reperit̄
 tur. De ipso facit bt̄s hieronim⁹
 mētiōē in eplā ad paulinū. z sene
 ca in vltim̄ declamationum libri
 prologo.

ne memēto. H̄ et tibi sint artes: paci q̄ imponere mores Pacere subiectis z debellare super
 bos augu. v. de ciuitate ca. xvi. xvii. z. xviii. vberrime loquēs de romano imperio inter alia
 ait. auctū est enī romanū imperium ob virtutē indiligēdo bonum commune. i. republ̄i
 cam. p̄ o qua res proprias contempserunt.

nota de roma

¶ Nota scdm Augustinu. xviii. de ciuitate dei q Cicero magnis laudib⁹ romuli ascribit q non rudibus z indoctis tpibus quando facile hoies fallerantur meruerit honores diui nos sed iam cruditis z expolitib. Cui patet ran⁹ idolatru error. qz z si in his teporibus doctis illuminati sunt q sit ineptum q antiqui leuib⁹ motiuis decepti. hoies mortuos deos factos putent. z ob hoc ipsi amplius nemine inter deos ascribendu decreuerunt non tamen cessarut a cultura talium falsoz deoz. sed morez antiqui seruantes et augetes. quod dictis vetant factis approbant. vñ constat eos no esse excusatos imo aplo te- de heredi. l. vltima. ste plus illos peccare.

Reges romani.

Rem⁹ a featre
occidit an. i. ff

Reges babilonie icipiut

merodach am
rex babilonie.

¶ Iste merodach primus rex Babilonis famosus recessit a monarchia. nec obediuat assarando regi assyriorum z reges babilonie ceperunt esse potentes vs qz ad Balthasar. vide

Magistrum in hystoria.

¶ Thobie hystoria deuotissima z tota exemplaris. hic teritur.

¶ Tales milesius clarus habetur qui post theologos. i. poetas philosophi dicti sunt. i. sapientes. Iste etiam

¶ Solon.

tales primus potuit pdicere defectum solis

¶ Chilon.

z lune. vt dicit augusti. viii. de ciuitate dei.

Septem sapientes.

¶ Periander.

¶ Cleobolus.

¶ Bias.

¶ Pitacus.

Anno mundi.

iiii. M. vi.

Lines christi.

Danasses regna
vit annis. l. v

pna vera.

¶ Iste manasses pessimus filius optimi patris fecit malum super omnes q ante ipm fuerunt. z sanguinem innocentē fudit plurimu. propter quod rex assyriorum vastauit iuda. et ipsum Manassem cepit. z in carcere misit. Postea ad cor rediens et dñm deprecans exauditus fuit. z in regnu suu restituit. Dia q ante fecerat destruxit. et in via dñi recte ambulans no sine gradi admiratione. oim q eū an nouerat vitā beatā duxit. vt ptz in libro regū. xxii. z paralip. xxxiii. ca.

Cathina.

Pontifices.

ladocj.

Folium

177

¶ Iste numma maxim⁹ idolatra fuit. z v⁹ h⁹ adeo simulachris repleuit vt ipse sibi locū repere nō posset. Hoc modo Augustinus sulticiā eius detidit. quasi magna iniuria sibi facta sit q̄ ipse nō sit inter deos ascript⁹ q̄ deorū cultoz sic pmouit de eo. vide Augu. li. x. ca. xvii. li. iii. ca. ix. li. vii. ca. xxxv. li. ii. ca. xvi. li. iii. ca. xi. li. ii. ca. xv. z li. xviii. ca. xxiii. Sic ia⁹

numa pompilius an. xlii.

nuariū z februariū anno addidit. mirū supra modum est q̄ hi viri p̄cellentissimi ingenti in cunctis pene que sub sole gerunt tam acute diserebant z in agnitōe veri dei sic delirabant. Gratias agamus domino deo nostro.

¶ Nota scdm Augustinum lib. iii. de ciuitate dei q̄ ab v⁹ h⁹ condita vsq̄ ad augustinum tam continue pugne extiterūt vt promiraculo habitū sit. vt v⁹ annus post primum bellum punicū sine bello transferit. exceptis. xlii. annis nume quib⁹ pars continuata fuit. ¶ Romani populi statum z decursum luculenter z breuissime describit Florus luci⁹ per annos septingētos quattuor ei dās etates. Unde ait si quis magnitudinem imperii cum annis cōferat etatem vltra putet. Ita enī late vbiq̄ in orbe terrarum armarū circūtulit vt q̄ res eius legunt non vni⁹ populi sed totius generis humani facta dīscant. Nam tot laboribus piculisq̄ iactatus est vt ad constituendum eius imperiū cōtendisse virtus z forma viderentur. Itē ait. Tanta in virtute fiducia est vt ille rudis ille pastorius popul⁹ vereq̄ terrester ostēdit nihil interesse virtutis. equis an nauib⁹ terra an mari dīmicaret. Item o populū dignū orbis imperio dignūq̄ omni feruore z admiratione hominum ac deorum compulsus ad vltimos metus/ ab incepto non pestitit: sed absens simul. presensq̄ pugnabat.

iiii. m. dxviii.

¶ Ipa

¶ uiaze mizeu iuz q̄ euz ouuz

¶ Mayas martyrio coronat cum multis aliis eo q̄ regis opa pessima respēdebat.

¶ Sibilla samira scdm quosdā his dicit fuisse tēporibus. Et nota q̄ sc̄ti doctores nō vtūtur dictis sibillaz ac alioz gētiliū ad cōfirmationez fidei sancte xp̄iane. sed et eas nec prophētico spiritu daruisse: sed arreptitias fuisse dicunt. Cū Augustin⁹ cōtra Manicheū dīspūtas dicit. Si qd̄ veri de deo sibilla vel orpheus alii re gētūz vates aut philofophi dīxisse phibent. valet quidē aliqd̄ ad paganorū vanitatē reuincendam nō tamē ad istorūz auctoritatē cōplectendā. Quantum enim distat de xp̄i aduentu inter pdicationē angeloz z cōfessionē demonū/ tm̄ distat inter auctoritates pp̄hetarū z curiositatē sacrilegorū.

Salus

¶ Calceus vir iustissim⁹ leges cōdidit/ z inter cetera decreuit: vt q̄ adulteri crimē cōmitteret: vtroq̄ oculo p̄uaret. Quod cū fili⁹ ei⁹ cōmīssisset iussit ipm̄ exoculari. Verū tota ciuitas aliq̄diu reluctabaf ei. Tandē vict⁹ instātia populū ne lex sic cōdita violaretur suo prius. deinde filii oculo eruto vtrifq̄ vsū vidēdi reliq̄t. Sicq̄ mirabilis equitatis tēperamēto se inter misericordē patrē z iustū legislatozem ptitus est. Disce o xp̄iane quāta diligētia debeas sc̄tā dei tui p̄cepta custodire. si sic maluit paganus puniri. p̄ iusta lege sua q̄ eā inultam relinqueret. hec cuncta similia oportuit in populo carnali obseruare cum sūma seueritate. quatenus timore pene a priis cohiberentur.

etichias.

nota de summa iusticia admiranda.

L. iiii.

Quarta etas

Danid.

Constantinū cōdit q̄ postea Cōstātinopōlis dicta est. a cōstātinō p̄mo impatore q̄ eā instauravit z caput iperū orietalis fecit. in glo. sup. xxv. li. v. de ciuitate.

Reges romani.

annis. xxviii. Istetullus alio noie filius nō ferens tps pacifice transire ob turbationē quam suscitauit vicinis suis Post lōga q̄etistpa merito hostilitatis nomen sibi acq̄siuit. Et q̄ dissipat gētes deus q̄ volūt bella ipse cū oī domo sua a fulmine percussus interit. De isto etiā tullio sic dicit Valerius libro. iiii. cap. iiii. Hunc in cunabilis primo accepit a grege tugurii. eiusq̄ adolecētia in pecore pascendo fuit occupata

validior etas iperū. sed senectus eius in altissimo maiestatis fastigio fulsit. Minue destruitur p̄ regem Medorum. Et regnum assyriorum penitus cessauit. sicut p̄dixerat Naum propheta z Thobias.

Anno mundi.

iiii. m. dlvi

iiii. m. dlviii.

Lucea christi.

Amon regnavit annis. ii.

Iosias regnavit annis. xxxi.

Hic amon scdm tertū hebreoz duobus tantū annis regnasse p̄hibet. sed scōz. lxx. iterptes ānis. xii. z ita supplēt hic. x. āni a. lxx. de illis xiii. supra sine rege. Et scdm hoc aptāde sunt hystorie alie q̄ cōiter sequūtur. lxx. Hic idē rex fecit malū corā domio. z percussus a seruis suis sine penitētia obit.

Iste iosias optimus filius de perverso p̄tegratia singulari p̄uentus adhuc in pueritia req̄siuit dñm. z vsq̄ in finem perseueravit laudabiliter. In quibusdam excessit Ezechia pauū suū. z ideo d̄r non habuisse similem in regionib⁹ iuda. Eius religiosā vitam z opera sancta plurima vide. iiii. regum. xxi. xxi. z. ii. palip. xxxiii.

Pontifices.

839188

Thobias moysi amozum. cxx. vir sanct⁹ plenus operibus bonis filius elchie fuit. (z p̄phete sp̄s clar⁹) Prop̄hetavit namq̄ de destructione hierl̄m z tēplū quasi is factū esset. cum tamen adhuc futurum esset p̄pter certitudinē p̄phete. statim post eius mortem vxor eius mortuā ē z egresso Thobia iuniorē cum filiis suis Minue destructa fuit.

Sophonias p̄phetauit destructionem hierusalē z reedificationem.

Ida prophetissa vxor Sellum p̄phetauit iosie regi.

Jeremias scōs de maioribus p̄phetauit inceptit adhuc puer. xlii. anno iosue regis contra hierusalē z tēplū. z p̄phetauit ānis. xlii. p̄eter illud quod p̄phetauit i egypto. Sicut duricia populi. z grandis plaga que punit eum.

Iste ancus fuit quartus romanorum rex. hic p[ro]p[ter] m[er]it[um] pontem trans tyberim iter m[er]ito auentinū cuius ep[iscop]us benedicit papam. annis. xxxiii. (z ianiculū fecit z hostiā ciuitatē condidit supra mare decimo sexto milliaro ab vrbe romana.

iii. an-
cus.

Iste nabuchodonosor bellicosissim[us] fuit z victoriosissim[us] per oia eo q[uo]d est virga furoris dñi vt puniret pctā populorum multorum hic p[ri]mo erat rex bilonioz. (babilonie et postea obtinuit regnū assyrioz. quod destructū est a Medis. z fact[us] est monarcha. Et scdm hoc diuersimode cōputātur anni ei[us] q[uo]d dñi regnauit. Multipliciter de ip[s]o scriptura loq[ui]tur. iā bona. iā

Nabuchodonosoro
narcha ba-

mala q[ue] diligēter sc̄ti exposuerūt. Placet tamen q[ui]busdā p[ro]pter penitētiā illā magnā q[ue] scribit in Daniele sit saluat[us]. z q[uo]d scriptura vitā ei[us] cōcludit i laude. z cōfessione vni[us] veri dei. Idē sentit Nicola[us] de lyra. danie. iiii. Dicit doctores q[ui]dā q[uo]d de[us] inspirauit sibi: vt vindicaret se de inimicis suis. sed ipse instinctu isto abusus fuit p[ro]supbia z iuidiā. z sic nō meruit p[ro] hoc q[uo]d istumētū fuerit diuine iusticie. Forte de oib[us] post penituit meritis danielis.

Trias p[ro]pheta occidit a ieconia rege iuda. z hieremias incarceratur. Abacuc p[ro]pheta contra Nabuchodonosor z babilonē. sunt tñ opinionēs q[ue] tpe fuerit.

iii. m. d. lxxix.

iii. m. dc.

Joachas rex
uit mē. iii.

Ieconias b[e]l-
chia
chim del iochi.

Joachimbel
ie
conias mē. ii.

Sedechias regna-
uit annis. xi.

annis. xi.

Iste ioachas statim post mortē p[ri]s cōstitut[us] fuit rex i hierlm̄ s[ed] q[uo]d nō fuit secut[us] exēplū p[ro]p[ri]etris sui iosie. iō pharao nechora cepit eū z duxit i egyptū. iiii. regū. xxiii.

Hic etiā fuit fili[us] iosie frat[er] ioachas z cōstitut[us] a pharade rex i hierl[em] z vt daret mulctā. zc. z q[uo]d fecit malū nec audiuit p[ro]phetas. ascendit p[ro]tra eū nabuchodono sorz fact[us] est eiseruus

Iste ioachim fuit fili[us] ieconie z fecit maluz. z iō statim mot[us] est ne regnaret z vincit[us] trāstat[us] est i babilonē z ml[ti] t[em]p[or]e cū eo trāstat[us] sūt iiii. regum. xxiiii.

Iste sedechias tert[us] iosie fili[us] z mal[us] nō audiuit hieremiā p[ro]phētā z ideo perit miserabilē z ois iuda cū eo z eruti sūt oculi eius. regū vltio z hieremie. lii.

tribus ānis. Cūq[ue] rebellaret venit iterū rex babilonis cōtra eū. z vincit[us] duxit in babilonē. nō q[uo]d illuc duct[us] sit. sed immutatū fuit concilium Nabuchodonosor. z interfecit eum in b[e]r[us]usalē. z piecit corpus ei[us] extra murū iuxta p[ro]phētā hieremie. xxvii. Et tulit secū va- sa dñi. z posuit ea in templo suo. Paralip[ro]p[ter]. vltimo.

saenias

Iustum saraiam interfecit Nabuchodonosor rex in Babata cum aliis cōsilitozib[us] zedechie. regum vltimo. hic fuit filius azarie.

Daniel adhuc iuuenis Susannam liberat. et in conspectu regis cū sociis stat zc. z postea interpretat somnium regis. z in sublime tollitur Danielis p[ri]mo.

Ananias.

Azarias.

Misael.

Ezechiel p[ro]phetat in chaldaea trāsmigratis destructionē hierlm̄: z tādē martyrisatur.

Wardocheus.

Omnes hii cum ioachim ducti sunt in babilonē adhuc pueri.

Baruch p[ro]pheta.

Quinta etas

Transmigratio.

Reges romani.

¶ Iste priscus ludos instituit et circa rome edificauit. Capitolium fabricare cepit. Et dictum est capitolium quasi caput solium. quia in fundamentum iuentum fuit caput sine corpore. quasi prophetia futurum quia ibi postea senatus reledit quasi unum caput totius orbis.

Reges babilonie.

Tarq̄mus anis. xxvii.

¶ Iste nabuchodonosor filius nabuchodonosor magni fuit hic ortum qui suspensis de maximis expensis vxori sue fabricauit multa magnalia pegerit. ita ut herculem transcendit se actuum magnitudine memoret. et de manibus hostium templum belis magnifice decorauit. Astrages rex Medorum

unicam habuit filiam quam cithara militi plebeio tradidit ne ex ea nobilis filius nasceretur propter causam quam magister recitat. ne scilicet pelleretur a regno a nepote suo sicut p̄dixerat sibi coniectores. Et quod verebatur ei accidit. nam ex ea natus est Cyrus qui ipsum fugauit.

¶ Templum salomonis incendit a chaldeis et hierusalem destruit. Et hec est una de principalibus eris huius sacre hystorie. Stetit namque hoc templum. cccclii. annis. scilicet a fundatione ipsius inchoadoque fuit facta anno. iiii. salomonis Et ab hac destructione usque ad destructionem que facta est per Titum. scilicet. xl. anno post christi passionem fluxerunt anni. vcl. xii.

¶ Tres pueri p̄iiciunt in fornacem succensam. et miraculose liberantur a deo. Vide Danie. iii. ca.

¶ Hieremias in egypto p̄phetauit et regibus egypti p̄dixit quod eorum idola subuerteretur cuz̄go pareret et ex hoc in secreto templi

loco imaginem virginis cum puero adorauerunt. Oratione de terra serpentes fugauit. et. Tan dezelans pro populo increpauit idolatriam populi sui et lapidatus est ab eis. Sed egypti gloriose sepelirunt martyrem sanctum in sepulchris regum propter beneficia sua.

Pontifices.

¶ Iste sedech filius Saraye egressus est qui transtulit dominum in dā et hierusalem per manum nabuchodonosor regis. ut patet. i. paralip̄. vii. et dicitur et cum aliis captiuis in babilonem. Dicitur aliquid istum fuisse Esdras scribam et sacerdotem aut forte frater ipsius fuit.

¶ Ezechiel post multa que gloriose gessit etiam precibus suis aquas chobar condensaui et filii israel ambularet per eas. Chaldei autem submersi sunt. Tandem percussus impiis quebusdam a serpentibus quos redarguit. ceteri et acerbat in ipsum equos distraxerunt. et per crepidines saxorum excerebrauerunt eum / martyrem domini gloriosum facientes.

¶ Abacuc p̄pheta danieli prandium attulit dum in lacu leonum esset apud babilonem secundum hieronymum. Vide in libro ipsius.

¶ Ludus scaorum reperitur a rege philosopho pro correctione Eulmerodach tyranni qui suos magistros et sapientes occidere consuevit. et ex hoc solatio indirecte attractus fuit ad emendationem.

Serui

¶ Iste seruus tullius seruili conditionis fuit ex pte mis que ancilla captiua fuit. sed nobilis. Hic laudes habet ab hystoriographis magnas quod in oi statu fuit. an. xliiii. et ubiq notabiliter se gerebat. Tres montes vbi addidit. et fossas iuxta muros dixit.

euilmerodach

Iste euilmerodach fuit frater Nabuchodonosor ia imediate pcedentis Hic ioachiz leuauit de carcere et magnificauit eum. et corpus patris effossum iuxta consilium eius diuisit trecentis vulturbus ne refurgeret a mortuis. Qui de beatia redierat in hominem.

legufar

labufar

balthasar.

Isti tres fratres fuerunt filii Eulmerodach quisuecessus regnauerunt. et Balthasar fuit vltimus rex babilonie qui interfectus fuit a Dario et Cyro. Non enim habebat filium; et soror Darii fuit mater eius. ideo preoccupauit regnum Dario cum adiutorio Cyri. Hec audiuit dñs ipm quod vasa sacra indigne tractauit. Danielis quinto ca.

iiii. M. d. cxxiiii.

iiii. M. d. clix.

Salathiel.

zorobabel.

¶ Iste salathiel fuit filius ieconie regis iude que genuit post transmigracionem babilonis vt euangelista Matheus dicit.

¶ Iste zorobabel scem imperium dñi fundauit templum et manus eius pfecerunt sed longe post. vt patet Esdre. vi.

Daniel vir desideriorum sanctus et electus clarus habetur cuius etiam opera de eius miraculis gloriofis approbant.

Esdras sacerdos de stirpe Baran claret sanctitate vite et sapientia. cuius grandi industria et labore totus iudaicus status in melius reformatus fuit.

¶ Babilon destruitur.

¶ Babilon illa magna captar et auferitur potestas eius sicut prederunt prophete sancti Hec fuit prima et maxima ciuitas totius orbis de qua incredibilia scripta sunt et hec tanta vna nocte defecit vt ostendatur quod ad iram dei omnis potetia puluis sit et fauilla. Hicissime quod eam humano ope extrui vel humanis viribus destrui potuisse pene incredibile videbatur. vnde grande spectaculum euidens exemplum mundus haberet si in formam i posset seu etiam vellet. de

hac hier. l. x. li. ysai. xlii. xli. et xlvi. et de ciuitate. li. xviii. ca. li. Item. li. xvi. ca. li. liii. et xvii. z. li. xvii. ca. xxiiii.

Quinta etas

Transmigratio

¶ Sibilla cum ana de xpo pphetat. z Tarqnio. l. r. codices attulit. in quibus erant scripta decreta romanorum. Reges romanorum.

¶ Sibilla helespōtia de agro troiano nata hīstōri cū fuisse tēpibus. z pphetauit sic de christo. Jes^{us} christus nascetur de casta. zc.

Tarquin^{us} superbus.

¶ Iste tarqni^{us} superbus seruo iterfecto meliore se arripuit regnū. hic prim^o oim tormētōrū genera excogitauit. et post de regno expulsus est propter stuprū Lucretie a filio suo cōmissū. Et noluerunt amodo romani hēre reges propter tyamidē eorum.

Dari^{us} prim^{us} monarcha cōplatus

¶ Iste darius fuit consobrīnus astragis quē i filiū adoptauit. qz nō habuit nisi vnicam filiā. z dedit regnū. qz cyrus cōtra eū pugnauit. z tamē ambo victi sunt a cyro. sed tanq̄ nepotes eos tractauit benigne. qz auo scz astragī regnū hircanorū cōcessit. z Dario medorū.

cyrus regnauit annis. zc.

¶ Iste rex Persarū fuit pmo et de post transtulit monarchiam ad persas. Hic ex parte patris plebeius fuit sed mater eius erat filia regis Astragis. De isto pphetauit

Esayas. z babilonem vicit balthasar iter fecit. Danielē magnificauit. z israel remisit in iudeā vt tēplū reedificaret. vt patet Esdre. i. ca.

¶ Hystoria libri Esdre incipit.

Anno mundi.

iiii. M. dcl. xxxiii.

Linea christi.

Templum fundatur.

¶ Aggeus z zacharias pphetant confortantes tēplū z prouocantes ad edificandū tēplū.

Pontifices.

Iesus.

¶ Iste iesus filius iosedech sacerdos magn^{us} tanq̄ regens z zoro babel tanq̄ dur post reditum ppli israel de babilone pferunt Et iste modus vsqz ad Herodem seruat^{us} est. vt sacerdotes sumi essent principales z duces substituti. Semper tamen ducēs

erant de tribu iuda iurta prophetiam Jacob. Et sub hoc regimine sacerdotali optimo non legitur ppls declinasse a veritate fidei sicut an. qz tpe iudicū z regum sepius ad idolatriā corruit. Et nota qz iudei isti qui hic redierunt z postea dispersi sunt in oēm terrā. iurta prophetā David. Disperge illos psal. lvi. fuerūt omnes de tribu iuda bēiamī z leui z pauci de decē tribub^{us} q̄ aufugientes iunxerūt se istis. Illi autē q̄ in montibus caspiis relegati sunt nunq̄ redierunt secundū Hebreos.

¶ Cyrus post multa bella tandem cuz ad Scitas declinasset a regina Thamiris capitur z cū toto exercitu suo ad. cc. m. occiditur. Caput eius p̄cisum in virem humano sanguine plenum proiecit dicens. Satiā te sanguine quem sitisti.

¶ Arpharat post mortem Lyri p vim obtinuit regnū Medorum. et edificauit ciuitatem grandem Ecbathanis. z disposuit rebellare contra Nabuchodonosor. id est Cambisen et tamen ab eo victus fuit. vt patet Iudich primo.

¶ Salaris siculus tyrannus multos innocentes depopulatur. hic quendam periculum artificem qui theaurum ercum fecit ad puniendum homines in eundem ipm proiecit primum vt experiretur quod fecerat et clamor eius p os theauri sonuit horribiliter quasi boar^o bestie. z sic tyrannus inust^o inuenit aliquando que iuste puniret. Istud factum dicit ozosius anno ante vrhem condita. lxxiii. vel circa. zc. Et vt dicit sicilia semper nutrit tyrannorum fuit.

¶ Lucretia femina nobilis z honesta a filio regis violenter oppressa seipsa stulte gladio interemit. hec in exemplum castitatis allegari solet. sed non excusatur ab homicidio. vt dicit Augustinus. i. de ciuitate dei.

Babilonia noua in egypto conditura
 Cambise qui totu illud obtinuit regnum
 ¶ Iste cambises filius cyri. et secundus magnus varie nominatur a diuersis. apud eisdram arthaxerxes dicitur vel assuerus
 In hystoria iudith que sub eo texta fuit vocatur. Nabuchodonosor. Hic potenter interdixit ne hierlm aut templu reedificarent. z pater eius tantummodo precepit ne ciuitas extrueretur. z etiam tunc principes Cyro ignorante impediuerunt opus dom^o dni. Hic quedam iniquum iudice viuum excoziari fecit. z filiu sup paternam cute sedere fecit. vt hoc modo scelus vitaret. z recte iudicaret.

Cambises. ii. filius cyri a. vii.

erechides. iii. annis e medio.

Iste erechides tertio magn^o dicitur filia regis i vxore z no diu post morit^o p^o taptres filia ca

bisi fuit his duobus successiue in coniuge sociata secundum hieronymum super Daniele in libro tertio.

iiii. m. dccii.

¶ Hystoria iudith hic teritur. ipsa autem exemplar totius pudicitie ponitur.

¶ Holofernes princeps milicie Nabuchodonosor Cambisis multas terras dominio suo subiugauit. z tandem venit ad bethulia z ibi a iudith muliere interficitur. vt patet iudith. ii. z. xlii. c.

¶ Pythagoras primus philosophus.

¶ Nota q gentiliu sapientia que totaliter de creaturis fuit. pmo incepit a diis quando adhuc tempora grossa fuerunt. quia tunc qui paulo plus aliis sciebant. a populo rudi dii putabantur. Post hec creuit prudetia. z tunc Theologi venerunt. ipsi sunt poete antiquiores qui de falsis diis multa mendacia finxerunt vrbanosermone. Si isti ante venissent pfecto dii putarentur. sed tempus obfuit eis. Post hos venerunt sapientes. i. philosophi q mira factantia gloriam suam celebrarunt. Nec tamen diuinu aut theologicum honore meruerunt ppter tempus. quia iam melius sciebant malam tamen consuetudinem cu ceteris continuauere. licet novos deos fieri phiberent. Demu philosophi claruerunt quorum iste primus fuit. eo q humiliter responderet se non sapientem fore. sed amatore sapientie. hi comuniter cotradixerunt idolatrie. z plures trucidati sunt plures timore fecerunt sicut alii. Peiores fecerunt qui munerib^o acceptis etiam cotrapropriam conscientiam cultum sacri legum extulerunt. Vide Augustinum de ciuitate dei.

¶ Dano z phisios discipuli Pythagore hanc sectam cotinuauere. vbi p quinquenium silentium seruabatur. z post eruditi loquebantur.

Quinta etas

Transmigration.

Anno. ccxliiii. ab urbe cōdita Romani loco regū ordinauerūt duos cōsules q̄ p̄ vñū annuz regerēt: ne ex mora tps in supbiā erigerent. z vt vnus alterum corrigeret si erraret aut ex

Dicitur.
Cederet

Consules incipiunt.
Primum consul.

Luci.

Mutauit Roma principatum sed non euasit tyrannidem.

Dictum mirabile de mote.

Leonida rex spartanorū cū. ii. m. hoim. lxx. m. persaz pene trucidauit. Mirabile dictum ait suis. Prædete hic tanq̄ apud iferos cenatur. z ita factū est qz ex fatigatione ceciderunt super mortuos. z mortui sunt cum illis pariter.

Reges persarum.

Darius italis
iii. magus

Iste darius fuit vnus de septem magis et subtiliter regnum acquisiuit. hic recuperauit regno Persarum assyrios z Babiloniā z Asiam. et Macedoniam perdomuit. Cumqz regis scitarū filia in vxorē desideraret. z ei dare nollet. ob hoc cum. dcc. m. contra Scitas venit. non verus p vnus hominis libidine tot millia viroz mortis periculo exponere. quod vtiqz icautū z crudele z iniustissimū fuit. vñ turpiter fugatus lxxx. m. amisit. tādē cū residuis a paucis Atheniensibus. puta. xi. m. supatus. cc. m. Persaz amisit. Volēs autē se post fugā vindicare. in ipso apparatu cōcidit. Et scōm quosdam bona spes est de ipso. qz habuit fidem vni⁹ veri dei. cui tēplum z sacrificia fieri precepit. zc. vide Lyram sup. c. vi. Esdre.

Democritus phis seipm excecavit. z de diuine se pauperē fecit ob amorem sapientie.
Anno mundi. iiii. m. dcc. lxxiiii.

Linea christi.

Abud.

Iste fuit filius zorobabel. sed de ipso z aliis psequen- tibus vsqz ad Ioseph nichil habet in scripturis. nisi qd a Matheo numeratur. Et ideo nec tempus eorū debite sciri potest.

Mota qd scōm magistrū Darius instinctu zorobabel iussit resumī opus domus dei. precipiens pncipibus suis ne aliquo modo ipedirent sed iuuaret. Vide etiam Esdre. v. z vi. cap. De hac era ambiguū est ppter diuersitatem doctorum.

Aggeus z zacharias anno scōo Darius icrepauerūt pplm ppter negligētā eoz ad edificādū domū dñi. z sollicitabāt zorobabel vt loqret sup hoc regi. z annuit rex z accessus ē cor ppli vt edificaret tēplū. vt pz Esdre. vi. ca.

Templū perficit anno septimo Darius Pontifices.

Isachi

Iste scōz iosephū cognominat⁹ est Iosedech. sub q̄ ciuitas hierlm exstructa ē vt dicit etiā Eusebi⁹. si cut etiam patet Heemie. xii.

Aggeus de hoc templo pphetant. qd gloria ei⁹ maior erit q̄ pmi. qd est itelligēdū spiritaliter. qz xps dñs desideratus cunctis gētibus hoc corporali presentia sepius ingrediendo magnifice glorificauit. z oblat⁹ fuit in eo in die purificatiōis Marie. alioquin nō potest stare veritas pphetie. qz istud scōm quasi nichil fuit respectu primi. Augustin⁹ hic fortissimū sumit argumentū contra Iudeos. qd hec auctoritas necessarissime intelligat de ecclesia que est domus dei ex viuis lapidibus. quia hoc tēplū nec vnqz habuit parē gloriā. taceo maiorē. vide Augu. xix. de ciuita. dei.

His quoqz tēporibus Pythagoras philosophus claruit qui samo oriund⁹ crotone de- gnit. Nouissime metapontū adit. ibiqz sepultus est.

¶ Ille dictator creatus fuit vt consul p[re]iret potentia contra inimicos.

dictator
nomen est officii dignioris.
¶ Hoc tempore facta est roma
me dissensio plebis a senatu.

Quintus
Quintus repertus in rure ab aratro sum
pt[us] est. z in dictatore creat[us] est. Hic roma
iam pene desperata p[ro]pter aduersos casus
magnifice consolatus est triumphis suis.

erfes filius d. v. mag.
¶ Ille xerxes multitudine p[ro]p[ri]o[rum] quos
collegerat terras mouit z vndas. z tamen
pene nichil ei prospere successit. Amisit
q[ui]ppe in breui tempore decies nouies cen
tena millia viro[rum]. Itē tadem post mo
dicū p[er] artabanum p[er]fectum suū occiditur.

pubius.
¶ Tempore harū cōsulum
fames et pestilentia grauis
romā corripuere. Et bellū
uentū atrocissimū fuit.

¶ Greco[rum] autem numerus qui victores
extiterunt longe maior erat occisori. Ste
pora volenda. zc. Vide Orosum. Narrat
enim beatus Hieronimus in eplis suis q[uo]d
xerxes cum de sublimi loco innumerabile exercitum
vidisset fleuisse dicitur. eo q[uo]d post cen
tum annos nullus eorum superfuturus esset.

artabanus. vii. nentibus.
¶ Ille artabanus non ponitur in ca
thalogo regum Persarum quia pa
rum profecit. Tamen hieronimus
videtur eum numerare super danie
lem lib. tertio

*nota confidenda
tuo[rum] mortis.*

¶ Fabiorum gloriosissima familia v[er]bis bello Clientano prostratur.

ii. M. dcc. lix.

Matthias.

¶ De hoc nichil habetur in scripturis nisi
Matthaei primo.

¶ Esdras vir sanctus atq[ue] doctissimus velut alter Moyses in p[ro]p[ri]o venerandus habitus
est. hic primū de Babilone cum ceteris venit sed iterū paterna sollicitudine motus rediit
vt plures lucrificeret z secum adduceret. Tempore autē istolegem ceterosq[ue] libros sanctos
reparauit. quos cōbuserant chaldei. Felix testimoniū orbi relinquens nouos et faciliores
apices inuenit. Quo feliciter in spiritusctō pacto venit iterū hier[osolymam] cum multitudine ma
gna. regalibusq[ue] p[ri]uilegijs vt doceret populum. Esdre. vii. Obiit in senectute veneranda.
sepultus ibidem. Malachias p[ro]pheta claret sic dicit. i. angelus p[ro]pter optimā vitam et
deorū aspectū. Huius q[ui] ore eodē quo p[ro]phetauerat. angel[us] d[omi]ni apparēs eadē iterabat.

¶ Anaxagoras philosophus claruit. hic ha
bit successorē qui dicebatur Archelaus tra
gister socratis.

¶ Parmenides et alii philosophi nota
biles maxime in moralibus claruerunt.

¶ Hereclius cerebrosus.
¶ Hostilius tragediarum scriptor.
¶ Snius horū floridas vide i speculo vicēti.
¶ Pindarus poeta. Sophocles.
¶ Euripides. Socrates nascitur.
¶ Herodotus hystoriarum scriptor.
¶ Empedocles z plures alii claruerunt tem
pore xerxis.

¶ Socrates philosophus. hic habet ma
gnas laudis p[er]ogatiuas. q[ui] etiam beat[us]
hieronim[us] sibi in exemplū p[ro]ponit z alius
fuit enim mire patētie. z semp equani
mis. z subtilis de primo ente. i. deo ser
tur sensisse. pro quo tandem venenum in
carcere bibiit.

¶ Ipcocras z alii plures fuerūt tunc noiati viri quozum labores permanserunt.

¶ Plato discipulus eius.

Quinta etas

Transmigratio

Cirgilius filiam propriam gladio transfigit ne seruituti traderetur. et ob hoc tribuni insignia deponere coguntur. vide Titum Liuium de conditione vrbis. libro. iiii.

marcius

Lex. xii. tabularum Rome instituta est. Decem enim tabule a Grecis de late sunt. quibus due addite sunt a Romanis anno. ccc. ab vrbe condita ipse est annus mundi. iiii. m. dclxxxiiii.

tribuni

Decem viri iustituti fuerunt loco consulum. quia nimis contrebant de puerfore gimine consulum. &c.

Romani.

gncus.

Reges persarū.

artaxerxes longimanus an. cxi

vertes mng bus. ii.

serdianus abus. vii.

Isti duo parum profecerunt nec profecerunt.

Iste artaxerxes est sub quo Esdras venit hierusalē. et Heemias fuit pincerna eius / quē post misit ad edificandū muros ciuitatis

Roma in conculcatione incensa. & murus eius destructus Nam senones Galli cum Romanis pugnant & capta est vrbs preter capitolium quod etiam perdidisset si pugil anser ex lassitudine pugne dormientes Romanos non excitasset. Quapropter ambrosius exprobrando eis ingratitudinem christiane prosperitatis. dicit eos magis sacrificare anseribus debere quā vitis.

Idem augustinus. Os inferni in medio vrbis horribiliter apparuit. De cuius exaltatione plures interfecti fuerunt. Ubi cum se Marcus curtius armatus proiecisset. Cessauit quā plaga impiorum demonum.

Anno mundi.

iiii. m. dclxxxiiii.

Linea christi:

*A. 1000

Ebdomade Danielis hic incipiunt. De his est grandis altercatio inter doctores. & La byrinthus maximus. Vide hieronimū super danielē & Lyrā & Ulricū lib. v. c. iiii. porro Beda computat per annos lunares. & incipit vigesimo anno Artaxerxes.

Heemias vir benignissimus ac deuotione precipuus. fuit pincerna artaxerxis regis Persarū. Hic vigesimo anno ei iuxta dei volūtātē missus est ab eo vt instauraret muros hierusalē & edificauit eā in angustia tpor. expleto autē ope miraculose ignē sanctum receperunt. & murū dedicauerunt. Deinde rediit ad regē. & iterū reuersus est hierlēm. et mortuus est. ibiq; sepultus iuxta murū quē edificauit. Vide in libro eius. Et hic finitur hystoria librorū q̄ sunt de canone. Hierlēm reedificatur a Heemia & aliis filiis israel. & h̄ tres habitationes. Prima habitatio est cōis ppli. s. artificum laborantis in mechanicis. Scōda habitatio est nobiliū & prophetarū. Tertia habitatio est regis & sacerdotū. Itē h̄ sex portas quarū p̄ma dicitur vallis iofaphat. secunda porta sterquilini. tertia porta veteris vel iudicaria. quarta porta pisciū vel dauid. quinta silos vel agrū. sexta gregis vel pbatice piscine.

Lpratinus primus comicus qui sub specie localitatis aperte vicia redarguit. Archita tarentinū magister Platonis. Abribiades socraticus. Eudoxus astrologus. Epicurus vorax. Dyogenes alexandro ditior & potentior fuit eo quicquid dare potuit contempsit. quicquid auferre vel inferre non expauit.

¶ Ludī scenici instituunt vt pestilentia cessaret rome. De his augustinus multa tractat diligenter: improbando deorū falsitate q̄ talib⁹ ludis placari solebant. Ita turpiter isti exercebantur vt nedū honesti viri z femine interesse nō vellēt. sed nec vel de lōge intueri. Sacrilēgia deorū q̄bus nouella romanorū indoles ad tanta crimia prauo trahēbat exēplo ita pro depellenda t̄pali peste corporū accersitus est p̄petu⁹ morbus animarū. vide augu. de ciuitate dei. li. i. ca. xx. li. ii. ca. iiii. z. viii. li. iii. ca. xviii. li. iii. ca. xiiii. z. xviii. Item ludī scenici z circenses et ludorū differentia et de ioue apparēte eodem in loco. li. iiii. ca. xxvi.

¶ Tribuni loco consulum instituuntur. verū hec mutatio magnā p̄uicē republice inuexit eo q̄ singuli cū impatorib⁹ insignibus processerūt donec p̄ vim coacti h̄mōi fastū deponerēt z tyrānidē. nulla autē restat iam spes trāquillitatis adipiscē de romanis. nisi p̄ solā patiētiam. quā vera dei sapientia christus docuit.

¶ Iste darius grauē manū misit cōtra athenienses. vñ tandē cōtriti sunt q̄ sup̄remi fuerūt iuxta morē mutabilitatis humane. Sub eo egypt⁹ recessit a p̄sis. Hic habuit fratrē noīe cyrū bellicosū. Et de orosii libro sc̄do hui⁹ em̄ ciri natūtas et promotio fuit mirabilis de eo et eius gestis vide augu. de ciuitate. li. iiii. ca. vii. et. li. xviii. ca. xxvi.

¶ Mediolana ciuitas cōdit. sic dicta: q̄ ibi tunc apparuit sus que pro media parte portabat lanam pro pilis. Hoc modo omnia glorioza mundi a paruis z pene vilibus ortum habent. z in idipsum tandem reuertuntur.

¶ Hui⁹ tēporibus athenienses. xxiiii. l̄ris vti ceperūt cum antea. xvi. t̄m l̄ras haberent. iiii. W. dcccix.

cccc

viii. m. lxxviii. cccc. xxi.

¶ Bella atheniensium famosissima quasi secunda troiana circa hec t̄pa fuerunt z cōsumpti sunt miserabiliter. z in feruitutē redacti. Quō perferunt qui d̄siabantur populis.

¶ Plato philosophus diuinus nominatissimus claret quem Augustinus extollit. quasi de diuina scriptura aliquid senserit. Aristoteles discipulus eius fuit.

¶ Iste Heliazib vel eliazaphat successit Joachim in pontificatu. vt dicit Eusebius. Et vsterius communiter doctores sequuntur iosephum vt dicit magister. quem se etiam eusebius sequi testatur.

¶ Dionysius siculus tyrānus pessimus de sicilia expellitur. Hic erat discipulus platonis: sed non imitator. Quodā tpe vidua quedā paupcula p̄ ipso dies immolabat obsecrās q̄tō nus diutius viueret. ipso retro stante secretius et admirante. Completo autem sacrificio accersitā interrogans ait. Cur sic pro me oras qui semp tibi molest⁹ fui. Illa respōdit. Domine auus vester tyrānus fuit. z vacca michi vnā abstulit. z non retinui nisi tres. rogauī q̄ deos vt mozeretur: si forte ipso defuncto filius ei⁹ pater vester michi restitueret eā. sed ille peior nedū illā retinuit. imo vnā similiter abstulit z remanserūt michi solū due. Iterū imprecatus sū contra eū vt mozeretur sperās a vobis michi restitui vaccas meas. vos autē pessimus omnīū nichil michi reddidistis. insup etiā afflictā afflixistis: vnā auferendo. Timui ergo ne post mortē vestram adhuc crudelior veniret q̄ hanc similiter auferat. z fame moziar. ideo deos exorauī. pro vita vestra infeliciter expta q̄ pene cōtinue res in vesterius dilabuntur. Hec sunt verba vetera z noua p̄dicta cui⁹ experit̄iā non omnes equaliter aduertunt. qui autem hec patiuntur a risu continere se nouerunt.

contra tyranos factū notabile

Dile

¶ Iste camillus furius dicitur extitit q̄ afflicte reipublice magnifice subuenit expugnando. scz venientes qui p̄ decē annos continuos valde romanos attriuerant. hūc tm̄ virū postea in grata ciuitas dānauit. Prosi⁹ dicit hāc victoriā magis vtilem q̄ nobilem fuisse quia si ne villo digno romano stutus testimonio clādestina obreptiōe facta fuit. Nec ob hanc iniuriā destitit q̄n rediret iterū de exilio. denuo patriā defendens. Et hoc magnum est exemplum patientie chriustianis secundum Augustinum.

Romani.

dictator.

camill⁹

nota panecia

Reges persarū.

Assuerus bel
acta perses 5
ans. xl.

¶ Iste assuerus cognominatus est minemon. varil⁹ z perisatidis filius a. lxx. ab hebreis autē assuerus dicitur Et habuit fratrem noie Lyrum quē post mortem patris in bello superatū occidit. qz nisi per letale bellum libido dominandi nequibat mitigari cum tamen tot terras possideret q̄ merito plusq̄. c. regētib⁹ suffecisset dominia earū. Hic p̄mo vasti reginā pulcherrimā duxit in vxores. quā tamē post abiecit. z hester virginē de stirpe Beniamin loco vasti sumpsit. et Wardocheū patrum ei⁹ sublimauit. Aman p̄us suspensio. hic videtur homo pacific⁹ fuisse. sed nimis luxuriosus. vt patet in libro Hester. i. z. ii. Fertur etiā filios habuisse. ccc. equibus varil⁹ quē in regē sublimauit. z. xl. alii nobiliores cōiurauerūt vt eū interficerēt iam senē vt sic licent⁹ regnarēt. Quo cōpto oēs fecit occidi. quia p̄ que quis peccat p̄ hec punit.

Anno mundi.

Linea chriusti.

3308.

¶ Hester hystoria hic text⁹ scdm̄ doctores latinos. vide Lyra hic. z etiā Danielem. c. ix. ¶ Wardocheus iudeus vir sc̄tus clarus habet. Et p̄mus post assuerū in toto regno persarum semper tamen humilis z deuotus cultor dei z fratru⁹ amator. Et secundum hanc computationem Latinorum tempore exaltationis sue fuit annorum. ccl. ix. vide Lyram.

Samnites medii sunt inter picenum Campaniam z Apuliam.

Pontifices.

¶ Aristoteles audiuit platonē. xviii. annū.

Demostenes orator fuit.

¶ Pseusippus post platonem academiā tenuit.

Senocrates successit mortuo pseusippo.

Colares philosophus quiait. In suo negotio quisq̄ ebetior est q̄ in alieno.

Hermes tremegistus qui z mercurius dicitur est fuit circa hec tempora.

Senocrates grauissimus philosophorum z castissimus fuit.

Lacedemones ipsi sunt spartani expugnantur. z in seruitutem rediguntur quorum improba dominandi cupido infinita mala suscitauit.

Apuleus z hermes discipuli platonis in templorum locis z porticibus versantes nichil aliud q̄ de virtutibus cogitabant qui oculos effodisse leguntur. ne per eorū visum a contemplatione sapientie auerterentur.

nota de diuino omisso

¶ Mani^o torquat^o pugna^m ichoauit^o atrocissimā cū Gallis pennisq^{ue} gallo q^{ui} eū ad singulare certamē puocauit. torquē aureā de collo ei^{us} tulit z suo imposuit. vñ iper^o poster^o eius dicit^{ur} sunt torquati.

It^o quint^o tuis.

¶ Iste quint^o dictator cruentissima cōgregatiōe bel^o Salus. u a māllo ichoatū p̄fecit.

¶ Sub hoc galos facta est pugna tuscorū quorum octo millia capti fuerunt.

nota paup^{er} tem.

z victor fidelis factus in eadem paupertate permansit sicut ante. quattuor iuge-
ra suis manibus colens. Hunc in^o exēplum adducit Augustinus de ciuitate dei
cōtra auaros z supbos chrīstianos quosdam.

Marcus.

Ochus an. xviii.

¶ Iste ochus qui ex artaxerxis egyptum reuocauit ad imperiū p̄sarū nectanabo rege in Ethiopia pulso. z plurimos iudeoz i trās migrationē egit. z iuxta mare caspiū collocauit q^{ui} nimis creuerūt ibi. Hic etiā misit vago

Arifanus anno. i.

¶ Iste arifanus qui z argus successit ochoz parum regnavit.

sum p̄ncipē trās flumen q^{ui} tributa p̄ Esdram dimissa repetiit. s. septimi anni p̄pter sabba-
ta terre. Dix est quō hic vt putat fili^o hester ita fuit iudeis ifest^o. ¶ Marco valerio teste:
Eutropio euenit victoria p̄tra Gallū siue gallos p̄pter coruū qui iisdēs eis brachi^o eruit
oculos Gallū cui z rostro o^{mn} quo postea cognomen sumpsit. Marcus valeri^o coruū. ¶ Arī
stoteles famosissim^o z oim philozophozū subtilissim^o claret. sectaq^{ue} peripateticoz constitū
it. Paulo ante hec tpa nor vsq^{ue} ad plurimaz diei partē tēdi vīsa ē z sacra grādo (vt tradit
ozosi^o) de nubib^{us} descēdēs veris terrā lapidibus dieb^{us} quib^{us} z viginti verberauit. Quibus
dieb^{us} etiā Alexāder magn^o / magn^o velle. Ille gurges miseriarum atq^{ue} atrocissim^o turbo
toti^o orientis natus est qui vbi ad humū lap
sus est motus protin^o terre insequitur toni-
truum crepor ventozū cōfictus et fulguram
coruscatio. vide Iustinū l. xii.

iiii. m. dccc. xxviii.

Sydon delet ab Ocho rege p̄sarum.
Erubescet syon ait mare.

axpoo

axpoo

¶ Agostus p̄fect^o Ochi tēplū sup be itrat z spoliat. z tributa ministris dei imposuit pro
pter dūensionē pōtīficis cum fratre suo Ihesu quē occidit. ¶ Philippus rex Macedonū
pater Alexandri putatiū p. xv. annos tyrānidē exercet fractis sacrificiis ita elatus vt li
cere sibi omnia que cogitauisset putaret. tandem dolose occiditur.

Judas

¶ Iste iudas vel ioiade filius eli-
zaphat fuit summus sacerdos tē-
pore Wardochei. cui idem episto-
las misit de obseruatione dierum

Iohannes.

¶ Iste iohannes filius iude habuit
fratrem qui dicebat ihesus z aspira-
bat ad pōtificatū quapropter famili-
aritatē vagosi p̄fecti trans flumē sibi
cōparauit. Consilus autē sup hoc al-
tercare cum iohāne cepit in tēplo z ideo incitauit fratrē vt eum occideret.

¶ Sabric^o vir digne memorie nulla potuit idustria p̄yri regis a romana ciuitate diuel-
li. p̄missa etiā quarta parte regni tandē p̄yrius ait. hic ille fabric^o q^{ui} difficil^o a virtute q^{ue}
sol a cursu suo auerti potest. ¶ Quint^o curti^o philosoph^o. hic cōtra Alexādrū multis ratio-
nib^{us} serioso disseruit eū increpando. Si deus es iquit: bñficia largire nō auferas. Si homo
semp id cogita aliis postpositis. ¶ Calistenes philosoph^o cōdiscipulus alexādrī sub Arī-
stotele ab eo occidit q^{ui} eū p̄ deo nō adorauit. z multas tyrānides siles idē alexāder p̄fecit
magis ductu. pprie cōplacetiē q^{ue} recte rōnis. q^{ue} valde cōe est apud potētes. Indignant ac
cipiunt: si q^{ui} p̄ferat vel faciat q^{ue} eis non placent q^{ue} p̄cul osissimum est z sibi z aliis.

nota diuinitate

D. ii.

n
abitatē

Quinta etas

Transmigratio.

¶ Minutia virgo vassalis ppter incestu viua sepulta est. hec z similia allegari solent in exemplum xpianis q̄ legaliter z districte vicia etiā apud gentiles puniebantur.

Romani	¶ Qares.	¶ Iste mare ^o cū vi. m. rōam spū gnauit ptra gal los q̄s in fugā vertit et grauit trucidauit.	¶ manili^o
	¶ valeri^o	¶ decius.	

Isti duo cōsules cōtra latinos pugnātes de cius occisus fuit z manili^o triūphauit. Sed qz pprū filiū occidit. solitas laudes non habuit.
Ille nāq; fili^o ptra imperiū cōsulū pugnauit ptra hostes z quis victor extitit. tñ ppr iobediētia virgis ces^o z capite punit^o fuit. hoc in laudem patris Augustinus allegat.

Reges persarum.

¶ **Darius an. xxxiii.**

¶ Iste darius potentissimus ausus ē a grecis tributa expetere que fuit oc casio destructiois totius monarchie psarū que hic translata fuit a grecos iuxta prophetias Danielis. Ferturq; amiserit quinquies decies cētena mil lia bellatorum quos omnes alexander de persis occidit.

¶ Dedicatio prima ap̄d romanos. Nota q̄ romani vsq; ad ista tēpora nusq; se capi pmittebāt vel in seruitutem redigi sed aut vinciri aut occidi maluerūt sed circa hec tempora hec eorum animositas sedata fuit a samnitis. Verum papirius hoc scandalum ammouit. qñ post samnitas vicit licet maius dedecus. s. per iurū tunc roma con traxit.

¶ Anno mundi.

¶ iiii. m. dccclix.

Linea christi.

11333

¶ Alexander nascit ex olimpiade vxore philippi regis macedoniū adultera p neectanabum nigromāticū regē egypti qz p incantationes illudebat ei quasi deus amon cōcubisset cū ea. hoc colludio potentum adulteria z stupra solebant excusari aut etiā honorari. sed paupe rū capitali pena feriebat̄ur.

¶ Exercitus darii primus. dc. m.
¶ Pontifices.

¶ **iadus.**

¶ Secundus. xxx. m. peditū. z cētus millia equitū. Tertio. cccc. m. peditū. z cētū millia equitū. Et in hoc tertio cōgressu da rius letaliter vulnerat^o cū fugeret misera biliter solus in via derelict^o obiit alexandro presente. que lz inani misericordia tñ regali eum honore sepeliri iussit.

Iste iadus irato alexandro occurrit pontifi calibus indutus z placatus subito rex de eq; descendens venerabatur antistitē. z cum pace z gaudio intrauit ciuitatem. fecitq; sibi af ferri codicem. Danie. z exponi pphetiam que de ipso loq̄tur quibus pactis gauisus est val de qz oīa que p somniū ante viderat debito or dine complebantur. Et visum est sibi q̄ ipse esset de quo hec prophetata fuerūt. z maiorē ex hoc sumpsit audaciā pugnandā cōtra dariū oblatōq; sacri ficio iussit petere iudeos q̄ vel-

lent z concessit vt suis legibus vterentur. z septimus annus esset absq; tributo propter sab. terre. Vide angu. de ciuitate lib. xviii. ca. xl. v. z li. iii. ca. iiii. in glo.
¶ Meander comicus.
¶ Antiochia. Edissa. ciuitates cōdunt.
¶ Philemon philopopus.
¶ Seleucia.
¶ Menodemus philopopus.

¶ Iste papirius cum adhuc puer esset prudentissimus fuit. et pulchrum mendacium finxit. ut matrem celaret secretum consulat. Cum autem vir factus esset adeo bellicosus fuit ut alexandro cuius adventum romani formidabatur merito obice ref. nec quicquam de diis curabat. sed augures infausa predicentes deridebat: et hoc magna ei laude referunt doctores scilicet. quia in hoc se virum prudentem et magnanimum ostendit.

paperio

philippus

Reges egypti.

Alexander magnus monarcha grecorum a. xi

¶ Iste alexander magnus dictus propter mirabilem victoriam quam habuit de toto mundo quasi in brevi tempore. quod evidens fuit iudicium ire dei

ptolomeus rex egypti.

an. xl.

antigonus.

Non fit hic persecutio de hoc in prophetia dicitur. ergo nec scilicet doctores intromittunt se de vltimo terriori annotatione.

nota de iudeis clausis in modo teaspio.

contra peccatores illius temporis. Nam aliqua miracula ostendit sibi deus adiuuando manus eius quia mare paphlagicum sibi diuisum fuit. sicut olim mare rubrum iudeis quando prequebantur darium. Etiam oratione fusa montes caspii clausi sunt. et iudei quidam pueri inclusi sunt. Tandem in babilone hausto veneno moritur. Anno etatis sue. xxxii. anno monarchie. v. Macedonum. xii. et hoc modo multe hystorie concordant. aug. de ciuitate. li. xviii. ca. xlii. z. li. i. machabeorum. ca. i. x. xi. z. iose. de ant. li. xi. ca. xliii. xv. xvi. z. xvii.

iiii. M. dccclxxxiiii.

Sadoch.

De hoc nichil habetur nisi quod cum aliis numeratur. Mathei. i.

ADCC

uicentimteru iijrdp eius oung

¶ Nota quod defuncto alexandro cum xii. illi quibus regnum diuisit inter se non possent concordare infinita bella surgunt. et multiplicata sunt mala super terram ultra modum. Tandem contritis aliis istis. i. iii. f. Antigonus rex assyriorum / Ptolomeus lagus filius rex egypti / Philippus rex macedonum. et Seleucus rex syrie obtinuerunt potestatem. iuxta prophetiam danielis. vide Drosium. De regno vero egypti principaliter hic fit persecutio: quia iudeis quandoque infestis. quandoque infauorabiles fuerunt reges ipsius quod ideo euenit quia reges syrie pene semper cum egyptiis pugnabant. Israel autem in medio eorum iugiter affligebatur quicquid se verteret iam ab hoc / iam ab illo. Et primo iste ptolomeus eos grauiter afflixit. eosque capiens dolose vadit. Et hac occasione dispersi sunt in nationibus. ut patet actuum. ii. Ipe autem impunitus non euasit. vide Drosium.

Reges syrie.

¶ Tempora horrendissima. vndique vox sanguinis et clamor pugne Mira dei patientia.

seleucus

¶ Iste seleucus vel nichanor filius antiochi post multa bella cum babiloniam deuicisset. totum asyem ad se sibi imposuit anno. xii. post mortem alexandri. Et ab hac etate scriptura machabeorum regnum grecorum enumerat ut dicit Eusebius

¶ Exercitus alexandri ut dicit Drosius fuit pedum. xxxii. m. z. equum. liiii. m. naues clxxx. acta parua manu vniuersum terrarum orbem. vtrumque admirabilis sit. quia vicit. an quia aggressus ausus fuerit incertum est de hoc vide quictum curtium de gestis alexandri iusti. li. xi. z. antiochus flore. pte. i. ti. iiii. ca. ii. §. vi. Summa occisorum de persis ab exercitu alexandri ad modum paruo fuere quinquies decies centena millia. hic idem. alexandrie. xii. ciuitates ab alexandro condite sunt. i. quolibet anno regni eius vna.

D. iiii.

Horum consulum tempe territi sunt romani: quia. iiii. populi italie contra eos in unum fe-
cus coierunt. quos tamen subtiliter paulatim q3 vicerunt. Vide Orosum.

Romani.

Fabius

Horum tēpore
cyiii. m. roma
nozuz a gallis
occisa sunt ne
appareret qui
romani iustuz

Volubila

Iste cū romanis cōtra
tarētinos iustissimum
belluz egit auxiliū fe-
rēte tarētinis pir
ro rege grecorū.
Bellatū est vltra

Curtius

Iste tertio bel-
lū cōtra Espira
tos gessit. et ce-
sis. xxiii. m
Virruz su
gavit.

Decius

Domitius

Emilius

Marcius

bellum habuerunt. quatuor ānis. tandē victo Pyro z in patriā redeūte
miserabiliter q3 moriente tarētini cum carthaginēsi3 sedus iierunt. Ex hoc punica bel-
la inchoata fuerunt. Pestilentia grauis Rome fuit que semper breues inducias ibi ha-
bere consuevit. verum hec nimis magna fuit plertum in mulieribus z pecoribus. ita vt in
vtero cōmuniter necarentur. animaliumq3 genus defecturum putaretur.

Reges e-
gyptiorū.

10 tolo-
meus
philadel-
phus.

Iste philadelphus rex deuotus z vnus veri dei cultor valde
gratiosus iudeis erat quozū. cl. xxx. m. soluit a captiuitate. et liber-
tate p̄stita plures exaltauit. Hoc autē fecit vt placaret sibi deum
israel cuius mirabilia audiuit et legē hēre desiderauit. nec potuit
transferrī i aliā liguā nisi a deuotis z dignis cū debita reuerētia z
sollēnitate. Quidā nāq3 attētauerūt eā iferre i hystorias suas q3 diuina plaga tetigit do-
nec peniterēt. hec vō misit ad eleazarū vt doctos z idoneos viros sibi destinaret qd liben-
ter fecit.

Anno mundi.

iiii. M. dccc. c.

ter fecit.

Linea christi

Achim.

100

Hoc tpe Romani sannitas post multa damna oppresserunt. Proprium enim eis fuit:
nichil prospere secum agi. nisi post diurnos labores z picula. Un dicit augustinus q3 mul-
to viriscent felicius romani si deposito fastu dominandi morē simpliciū sectati essent.

Pontifices.

Onias

Iste onias
fuit filius Jo-
iadi.

Spinon

Hic ppter scitātē vite singularē fuit iustus
populo cognoiatus. qd frequēter cōtigit pluri-
bus aliis. hic onias adhuc puerum reliquit.

Olimpias mater Alexandri magni mulier tyrānide plena occiditur. et mortē imper-
rita suscepit sine omni signo muliebris pauoris. sicut filius eius fortissime mortuus fuit.
Mira constantia in feminino sexu propter humane laudis extollentiam.

Reges
syrie.

antioch.

Ab hoc antiocho q3 erat scd3 rex syrie post alexandrū magnum omnes
sequentes reges syrie dicti sūt Antiochi. Crisippus philosoph3 hic di-
cit q3 stultus nulla rescit vti. vt ergo ei nulla re opus est. Softratus pha-
rum in alexandria cōstruxit in mari. Est autē pharus turris maxima pas-
sus. xx. habens fundata in mari sup. vii. caneros vitreos. Unū de septem mirabilibus mū-
di. Fulgor rōnalis circa hec tpa cessauit secundum iosephum. qz. appropinquante sole defe-
cit auroza. i. christo qui ineffabilem veritatem docturus proxime venturo figurālis con-
sultio terminata est. vide magistrum super eo.

Seneca

¶ Iste argi- uoz vrbē ce- pit z legioez

tempo- nus.

¶ Iste aduet- sus picētes bel- lauit. z tra tre-

appius

¶ Iste ap- pius syzacu- sanos z pe-

Sneus.

¶ Iste fraude circūuēt? hā- nibal interfe-

militum romanorū romē mi- sit qui oēs virgīs cessi z se- curi percussī sunt. a ciuibus in medio foro quia nō legitime se habuerūt. ita stricte tunc romē iudicabat vt nec etiā victorib? parceret si in mo-

muit q̄si sangui- nē fundēdū. hor- reret accipe: et pene omnes ab vtraq? pte corruerūt pau- cis rōanis quasi victori b? exceptis.

claudi?

uit et mul- ctā iposuit: viā appiaz strauit aquas claudi as inducit.

Satus.

hic totum ex- ercitu hāni- balis cōterēs eū in fugā cō- uertit.

dico excederēt. ¶ Prodigia magnarome fuerūt. Fulgura edes muros menia. zc. combus- ferūt. Flāma scissa hiatu terre eructata quōq; iugera exussit. Itē non longe post fontes ver- si sunt in sanguinem. z lacus celo visum est manare.

Idolomes euergetes. an. xviii.

¶ Iste euergetes fuit fili? Philadelphi z tot? victorios?. Hic post vastatā Syriā z Siciliā z partē Hie inter innumera spolia q̄ cepit etiā deos eorum quos Cābises inde hoc cābise q̄ tandē nabuchodonosor dictus vide antho. florē. hysto. pte. i. ti. iiii. ca. i. §. v. z helimandū li. xv. z iosep. in antiq. li. r. ca. x z inde Persas trāsuerat reuertit. Ideo euergetes dicit quod reuertionem sonat.

¶ Hānibal senior p̄mū bellū punicū inchoauit. q̄ semel z iterū supat? Romanis tādē ab exercitu suo lapidib? obrut? mort. infortunat? fuit. vide orosiu. li. iiii. z quō romanis deuictis ānuloz aureozū tres modios cartaginē misit. vide aug. de ciui. li. iiii. ca. xix. z quo nā pacto timēs romanos tādē venenose peremit li. iiii. ca. xxi.

iiii. m. dcccxxiiii.

¶ Septuaginta interpretes legē trāsferunt de hebreo in grecū cu grandi miraculo tot viri i septuaginta dieb? totā sacram scripturā interpretati sunt cū summa cōcordia spūscō omnia pfidēte. zc. Vide aug. xviii. de ciuitate dei. pulchre. Clerū hieronymus non p̄ omnia cō cordat. vt patet in eius plogo sup. bibliam.

eleazar?

¶ Iste fuit frater symonis z misit pro- lomeo. lxxii. viros prudentes ad in- terptandū legē. de qualibet tribu. vi-

onias.

¶ Iste onias fili? symonis iusti ze- lo legis vel potius ex auaricia tribu- ta negauit. Euergeti. ppter qd̄ quod

Quod autē dicunt. lxx. tū vltus sacre scrip- ture obtinuit. q̄ quandoq; subicit parū- numerū ex crescentē sup aliquā summam.

tota iudea pene fuisset periclitata. vt dicit io- sephus qui eum in honozium fuisse testat. zc.

antioch?

¶ Iste antiochus pugnam grauissimam habuit cōtra Philadelphum regē egypti. Et qz non potuerunt in concordiam bellando puenire per alium modum paci- ficati sunt. accepit enim Veronicem filiam regis Egypti in vxorem iuxta p̄p̄he- tiam Danielis. vide hieronymum ibidem.

Crates thebanus auri pondus picēt in mare malens sub mergere diuitias q̄ ipse sub mergi ab eis. Herasistratus consul z clarus habetur.

D. iiii.

¶ Iste regulus p̄mū totus victoriosus tres reges vicit. z. lxxiii. ciuitates subegit. serpen

Romani

regius

tē maximū. cxx. pedū extirxit. Tādē cū nimis rigid⁹ esset cōtra hostes nolēs pacē dare nisi sub magno tributo. ipsi desperati cōgressi sūt cū eo. z. cōtrito exercitu ceperūt eū z. adhuc libēter pacē habuissēt. s. vir fidelissim⁹ maluit mori in magnis penis q̄ p̄niciosam pacē dare Et laudes Augustin⁹ valde extollit. Ma rrat Valeri⁹ lib. iiii. q̄ ab aratro accersiebant vt

emili⁹

Isti duobolētes de reguli captione eū liberare venerunt. sed nihil profecere.

attyl⁹

fabio⁹

cōsules fierēt. Unde refert attylū quē semen aspgentē viderāt q̄ missi erāt a senatu ad eū accersendū z. ad imperiū populī suscipiendū. sed illo rustico ope attrite man⁹ salutē publicā stabilerūt. z. ingētes hostiū copias possederūt. Quicq̄ more arātū boum iugū rixerunt triumphalis curr⁹ habenas retinuerūt. Nec fuit hīs robur eburneo sceptro deposito agrū ferre stipē ab aratro repetere. Patrie em̄ bona nō sua vnusq̄sq̄ agere p̄perabat paup̄s in diuite q̄ diuites i paupe versari malebat. Et hīs stutib⁹ oli ro Reges egypti. mana idoles pollebat q̄re nō im merito toti⁹ mūdi monarchiam meruerunt.

ptolomeus philopopha rex. an. cxi

¶ Iste fuit filius evergetis. z. pugnavit contra duos fratres. s. seleucum z. antiochum magnum. z. superavit. deiciens multa millia et tamen non preualuit. vide hieronymum sup Daniele.

Anno mundi.

Linea christi.

Clud.

¶ Iosephus legatus ppli iudaei etiā inuito onta irā regis mitigavit. z. ab eo constitutus est dux iudee z. finitimarū nationum. Hic habuit filiū parvulum nomine hircanum: cuius stupende ingenii pater pulchre exploravit. dando sibi. ccc. iuga boum sine lorīs vt araret et seminaret in deserto. At puer non puerile cōsiliū excogitavit nam. x. iuga occidit z. carnes operariis dedit. z. de pellibus retinacula fecit.

Pontifices.

Symō

¶ Iste symō omne filius magnas laudis p̄rogativas habet. ecclesiastici. l. qui templum in melius reformavit. z. ciuitatē noluit amplificare. z. religiosus totaliter fuit. vide antho. flo. parte. i. ti. iiii. ca. iiii. §. ii. Memoglorietur etiam si a deo aperte ad officia promoteatur cū nesciat quid in occulto dei tremendo iudicio de se diffinitum sit.

Reges syrie.

anthiocus

Iste anthiocus dictus galleric⁹ erat filius antiochiteos de p̄ma vxore Rodice q̄ virū suū veneno extirxit. z. beronicē cuz filiis suis occidit. istūq̄ gallericū filiū suū p̄ patre regnare fecit z. propter hoc evergetes horribiliter vastavit syriā. Porro iste galleric⁹ duos filios reliquit. s. Seleucum z. Antiochum magnum qui ambo regnauerunt.

¶ Ptolomeus philopator iudeos vicit. occisis. lx. millibus armatorum. Et nota q̄ iudei diuina permissione quasi continue affligebantur ne in idolatriam caderēt sicut olim solabant.

Iste p multa bella z crebras victorias adeo cōtrivit. Carthaginenses vt pccē peterēt quam etiam magnis pactis consecuti non diu seruerunt.

Lucius.

Tempus.

Annus pacis hoc tpe fuit post primū bellū punicū. z quasi p miraculo reputatū est qz in ccccl. ānis nunq̄ pacem hūbuere romani.

fulvius.

Valerius.

Hor tpe cōtra saliscos z gallos varia sorte bellatū est. post q̄ p vnū tantū annū viscera romana sanguinem non fuderunt.

Iste fulvius iliricos vicit. cui⁹ tempore hamulchar dux carthaginensium pater hānibalis ab hys panis occisus est. Portenta quedam romanos terruerunt quasi pphetando eis mala p̄xime ventura ab hānibale.

Leopatra filia antiochi magni erat vxor eius quam accepit dum esset annorum. xiii.

Epiphanes.

Iste epifanes fuit fili⁹ philopatoris z mortuo patre suo fuit quattuor annorū. quare antiochus pugnavit cōtra duces eius z tulit omnia de manu ei⁹ p̄ter egyptum. Cū aut̄ esset annorū. viii. despondit ei filiā suā in dolo. consentiente Epiphānie filio suo. i. antiocho nobili. Mortuo aut̄ antiocho magno filius ei⁹ antiquū dolum p̄sequitur. z istū ptolomeū epiphanēs occidit dolose in cōiuiuo. sed nō obtinuit egyptū. quia egyptii fortiter resistētes turpiter fugarunt eum. vide iose. in antiquitatibus li. xii. ca. x.

Collusus corruit ppter terremotum. Plaga grandis ex aquar igne vrbem consumpsit quasi.

Suit enim imago erea fusilis. cxxvi. pedum. iiii. m. dccccl. xxxiiii.

Iesus sydrach iudum ecclesiam cum edidit quem panarethon vocant. a pan quod est totum. z arethon quod est virtus quasi totus virtuosus.

Onias.

Iste onias ppter tyranidem antiochi aufugit eū multis iudeis in egyptuz simulans se velle implere pphetiā ysaię. xix. videlicet edificando templum. sed in hoc peccavit supstitiose agendo. Rex autem epiphanes gratiose suscepit eum tradens ei terram heliopoleos. z templum extruxit.

Res syrie.

Seleucus.

Iste seleucus serannes dictus filius gallerici occidit anno tertio.

Antiochus.

Nota q̄ isti duo fratres scilicet seleucus z antiochus volentes vindicare sanguinem patris sui et auie quos interfecit Evergetes rex egypti exercitum magnum ducit contra philopatrem filium Evergetis. sed ante cōgressum Seleucus moritur. z tunc antiochus p̄sequitur bellum z totum exercitum perdidit vix aufugiens ne caperetur. Rursumq̄ congregans populum venit contra epiphanem filium philopatoris adhuc puerum quattuor annorum. et habuit secum philippum regem macedonum z multos alios. z palmarum obtinuit contra duces ptolomei. i. pueri predicti. fugavitq̄ scopam ducem eius. et iudeam cum multis aliis acquisiuit ciuitatibus. z Oniam grauauit adeo vt surgeret. Et quia armis egyptum capere non poterat. dolose despondit epiphano filiā suā Leopatram cogitans. vt sic quasi amicus regnum intraret z

Quinta etas

Transmigratio.

Romani.

Iulius

Hic consules robur totius italie congregates habuere in exercitijs suis. Dccc. millia armatorum ppter timorē galloꝝ quos valde timebāt. tandē galli cōtriti sunt.

Scipio

Bellū puniā qđ durauit an. xvii. ¶ Roma i mero re tot em fuerūt in vrbe occisi: qđ vrbe pene reliquissent.

Paulus

Isti congressi sūt Hannibalē. tota spes romanorū p̄t̄ it occisū. xliiii. m.

Salus.

Flamini.

Theodorus

¶ Scipio pus occurrit. z cesare pene sibi romanorū exercitū. post cōtinue supant vsqđ ad desperationē. Post impromp̄ s̄it supat. deide flāminio occidit cū exercitu. xx. m.

Reges egypti.

Philometor an. nis. xxxvii.

Iste philometor filius Epifanis ex cleopatra fuit hunc dum adhuc puer esset valde oppressit antiochus nobilis multis dolis z insidijs sed romanis miserunt legatos qđ mandates antiocho ne vltra in festus esset amicis eorū causam belli terminauerunt. Marcus nāq; publicus circuli fecit in circuitu antiochi dicens. Senat⁹ populū vsq; romanorū p̄cipiūt tibi ne egrediaris de hoc circulo donec respondeas. Videns ergo ipse qđ tyrannidem cōtinuare nō posset ait. Si sic visum est senatui z pp̄lo romano recedendū ē. Dimissa ergo obsidione alexandrie furibūdis ad paupculas iudeorū reliq̄as diuertit. vindicans in eos qđ nō potuit in potentiores se vt patet in libro Machabeorū. i.

Anno mundi.

v. m. cxxiii.

Linea christi.

Aleazar.

1523

Templū om̄i in egypto extruit ad instar hierosolimorū qđ p̄mansit vsq; ad Claspasianum. z tunc fundit⁹ dirutū fuit.

¶ Plautus eloquens fuit.

¶ Titus liuius tragediarū scriptor floridissimus.

Jason.

menelaon.

alchimius.

Isti tres quis de genere sacerdotali fuerunt non sūt ponendi i linea pontificū. ppter idolatriā z opa pessima. nec debite intrarunt. vt patet in multis locis libri Machabeorum.

Pontifex.

Symon

forte p̄les fuerūt sic vocati. Iste symon filius onie pontificatum tenuit post fugam patris sui.

Ouias

Iste onias dicit⁹ p̄p̄r vir sanct⁹ fuit deo grat⁹ z hoib⁹ nedū bonis s̄ etiā discolis. Tandē iniuste occidit ab Andronico. ii. Macha. iiii. c.

Reges syrie.

¶ ad spoliandū. sed non preualuit qz res innotuit eis. tandē cū p̄sidū hannibali ferret contra Romanos superatus est. z tributarius factus romanis nichil post fortunū vis⁹ est habuisse. nam cum sup̄iores puincias puagaret z i p̄sidē venisset. deceptus a sacerdotibus tēplum Danee intrauit cū paucis. z ibidē miserabiliter occisus est. z membratim diuisus. vt p̄z. ii. Macha. i. Et reliquit duos filios. Seleucum qđ p̄mo regnauit. z Epifanem. his ambo sic pessimi fuerunt qđ in eorū comparatione nichil honestatis putabantur habuisse.

Proverbiū notabile scipiōis africani fuit romanos non extolli i prosperis nec deici in aduersis. Itē nunq̄ min⁹ sum q̄ cū solus sum nec min⁹ ociosus sum q̄ cum ociosus sum.

Scipio

Iste gloriosissimus adolescens annos uact⁹.

xxiii. quasi scōs machabeus miserante deo sta

tim romane reipublice etiā plapsum cōtra spē

in spem erexit hānibalē fugauit: superauit hy-

spaniā. Africa deuicit. Antiochum magnum inferuū re-

degit Asiam tributariam constituit. hic tantus ab ingra-

ta patria exul moritur.

Anti.

Scipi.

Hic bellū macedoni-
cū p̄fecit sup̄atoq; phi-
lipporege pacē dedit
et regnū macedonū
cessat. vicit etiā la-
cedemones. et vendi-
tos romanos collegit.

Therentius comicus clarus habetur.

Hannibal atrocissimus penorū. i. africanorū rex cum esset annorū. ix. iurauit patri suo aras. q̄ in odiū romanorū sibi succederet. q̄ fidelissime impleuit ipse infidelissimus. nam romanos pene in exterminiuū deleuit. Urbē etiā vsq; ad solū deduxisset. si non diuinitus im-
peditus fuisset. Nobilitū romanorū tot vna vice pemit. vt tres modios anulorū e digitis eorū extraheret. Itē in flumine quodā de corporibus romanorū q̄si pōtē fecit. vt exercitū suū trāsduceret. Tandē a scipione victus sepcq; fugat⁹ miserabiliter se veneno pemit.

Acies ignee videbantur in aere super hierusalem diebus quadraginta. Et sequitur pla-
ga. ii. Machabeorum quinto.

Heliodorus intrauit templū ad spoliādum eararium. sed diuinitus percussus vit-
ad vitam redit. orante pro eo Quia. vt ptz. ii. Machabeorum. iiii:

uazempen iij: q̄z oue ouiz

Triumphū rome tres celeberrimi circa hec tpa fuere simul. i. Africani ex africa An-
drubal añ currū. Metelli ex macedonia. Andarise⁹ qui z pseudo philippus añ currū mu-
nii ex corintheo ante currum signa Enea z tabule pictae. z alia v̄bis insignia sunt preclara.

Q̄ata-
ebias.

Iste vir sc̄tus z omni laude dignissim⁹ p̄cussit zelo suo peccatores. cōfusus in do-
mino deo israel vt patet. i. Machabeorū. ii. Et habuit filios quos eiusdē zeli io-
sepho. li. xii. ca. xi. antiq̄tatū tradete ad hec antho. florē. pre. i. titu. iiii. ca. iiii. S.
xiiii. quadrat. Verū ip̄e nō erat pontifex sed tres filii eius.

seleus

Iste seleus⁹ iners fil⁹ an-
tiochi. magni. paup̄ homo
grossus z despect⁹/idign⁹
honore regio pessim⁹ fuit

Antioch.

Iste antioch⁹ dicit⁹ epifanes. i. nobilis fi-
li⁹ antiochi magni a capite vsq; ad pedes in-
tus foris totus nequā fuit. vide iosephū in
antiq̄tatib⁹. li. xii. ca. x. z antho. flo. vbi supra
z ob hoc figura antiechristi dicit. Hic marty-
res plures fecit crudelissime. Dolose egyptum intrare disposuit sicut pater ei⁹. sed nō
p̄fecit qz romani posuerūt frenū in naribus
suis. Tandē sine mamb⁹ cū inutili penitētia
cōtrit⁹ est. Eius opa pessima. et quō obles
fuerit rome. z qliter pphetia Danielis com-
pleta sit in eo. vide i libris. Macha. z docto-
ribus super danielē.

sicut pater eius: z parū regnauit. quia fra-
ter eius regnū fraudulenter atripuit. hic
etiā heliodorū misit ad solidandū tēplū qui
bene correptus vacuus rediit. vt patet. ii.
Machabeorū. iiii. Nota quod occasione hu-
ius sc̄ismatis multa mala oriuntur quousq;
regnū Hercozum. i. syrie per romanos in
prouinciā redactum fuit.

Quinta etas

Transmigratio

Iherusalem destruitur et penitus desolata ab Antiocho epifane. templū incēdit sed paulatim p iudam z fratres eius reformatur. vide iosephū. vii. antiquitatū. ca. x. xi. xii. z inde.

Romani.

Marcus

Horū tēpore lex illa que sub appio tribuno lata fuerat ne qua mulier aliā q̄ semuncia auri haberet. z ne diuersi coloris vestimēto nec vehiculo per urbem vteretur abolita est.

Pyrrus

Isti hyspania ex pugnauerunt bellis horridis.

Catho

Statius cecilius comediarū scriptor.

Scarrus

Reges egypti.

Euergetes an. xviii.

Hic fuit filius Philometoris z frater Cleopatre vxoris alexandri regis syrie. de quo habet. i. Machabeoz. r. c.

Aristobolus iudeus peripateticus philosophus qui ad philometorū explanationē in moysen scripsit cōmētarios.

Bella cōtinua z plurima fuerūt adeo vt tedet doctores tā gentilium q̄ xpianozū ea ad memoriā reuocare. In quibus mirāda est cōstātia romanozū vel duricia q̄ nulla tribulatio nullus metus eos terrere potuit q̄ aliqui se subdidissent q̄ tumlibet potētissimo regi. sed oibus se sine intermissione opponētes varias fortune mutationes expti sunt. Amor nāq̄ libertatis z appetitū laudis cū obseruatione nichilominus honestatis sclaris districtissima ita medullitē trāfuit eos. vt p hūis res z sustātia z tadē ipaz vitā dare patissimi fuerit. Et ob hoc machabei desiderabāt eorum societatem.

Linea christi.

Anno mundi.

Templū purgat a iuda z fratribus eius postq̄ tribus annis pphanatū erat. vt ptz. i. Macha. iiii. z ii. Machabeozum. r. z iose. li. xii. ca. xiiii.

Septem machabei cum matre fidelissima martyrisantur. ii. macha. vii.

Cleazarus cum multis aliis gloriozo martyrio coronatur. ii. macha. vi.

Pontifices.

an. iiii.

Judas

Hic est ille noiatissimus triūphator in israel q̄ nec simile habuit an se nec post se. Ei opera glorioza z magnifica vide i libris macha. Post ea i bello strenue stas p legibus sceti martyre se domino offerēs. Et successit ei frater eius ionathas qui creuit in gloria. z fideliter stetit in testamento. Tandem dolose occiditur a triphone cum duobus filiis suis.

Jonathas an. xix.

Reges syrie.

Antiochus

Iste antiochus eupator filius Epyphanis adhuc adolescēs tutorem habuit Lissam z cū gloriozū exercitum contra eos duxisset: non longe post ambo a suis occisi sunt. ppter timorem Demetrii filii Seleuci. vt patet. i. Macha. vii.

Demetrius

Iste Demetrius filius seleuci tanq̄ verus heres intravit regnum syrie. et occiso eupatore semper iudeis infestus fuit. Tandem pugna inita contra alexandrum filium Eupatoris occubuit. iose. li. xii. ca. xvii.

Tpe hoz cōsulū bellū macedonicū fuit in quo p̄mo romani succubuerūt. deinde iterū cō-
 fictum est. et pari clade vtriusq; partis in hibernio. i. hie
 me descisus est. tertio lucius regē vicit. q̄ postea ap̄d al baz
 i custodia defecit. z filius eius iunior didicit opus manu
 ale rome ob tollerandam inopiam.

Publi^o

Licinius.

Lucius
emili^o

longus

paul^o

Scipio nasica prudentissimus romanoꝝ inter cetera duo
 valde notabilia dedit cōsilia memorie digna. p̄mo ne car
 thago deleretur quaten^o occasione extrinseci bella inter
 na cōcordia z fortitudo p̄petua. p̄pter cōtinuū exercitum

Reges egypti q̄ per hāc
 lineā cōtinuantē semp habu
 erūt societate cū Romanis
 z tādiu regnabāt q̄sdiu ip̄is
 fidelitate seruabant.

apud romanos pseuerarēt. Sc̄do ne in vrbe aliquo mō thea
 trū cōstituerēt. qz inimicissimū hoc eē dixit bellatorū populo
 ad nutrīcā desidīā lasciuieq; cōmetū. Qm̄ sapienter hec cō
 suluerit seq̄ntia t̄pa declararūt. Vide aug. de ci. dei. z Oro.
 lib. ii. Mirabile remediū vicioꝝ. Nota q̄ nulla alia causa fuit
 q̄ sic creuit ptās romanoꝝ sup alios nisi virtutes q̄ erupera

bant in eis micabāt z p̄cipue iusticia quā summe colebāt. Et q̄sdiu seruauerūt modestiā et
 dilexerūt iusticiā inuicti semp vbiq; māserūt. Corrupti vero vbiq; facili ter deuicti legun
 tur. In quadā etiā reuelatiōe diuinit^o facta beate brigide habet q̄ vn̄s testimonium phi
 det ip̄is antiq̄orū romani q̄ nullq; hoies i mūdo ex puris naturalib^o iust^o vixerūt. qua
 līa aut luminaria ex eis t̄pe xpianitatis resplenduerūt in sequētibus patebit.

v. m. lix.

Mathan.

Licero arpimis nascit. matre
 helena patre equastri ordis ex re-
 gio volscorum genere.

simōan
viii.

Iste symō vir prudentissimus ab adolescē
 tia sua vsq; in senīū optime cōuersat^o semp vi
 ctoriosus. tandem nequiter occiditur a gene
 re suo. vt ptz. i. machabeo. vltimo. Fuit autez
 filius mathan. z rexit annis. viii.

alexan
der.

Iste alexander filius epifanes sē
 per gratios^o fuit iudeis. z apparet
 eū meliorē fuisse inter oēs reges sy
 rie. de qb^o pauca virtuosa aut nul
 la referuntur. hic cleopatrā filiā regis egypti
 accepit in vxorē. verum rex egypti inique
 egit cōtra eū. propter quod rex arabuz timēs
 ip̄sum alexandrum decollauit. vt pater ma
 chabeorum. x. z. xi.

antioch^o

Iste antiochus filius alexandri
 adhuc puer suadenti Triphone
 aliqd mollit^o est pro recuperatio
 ne regni sed parū p̄fecit iuxta il
 lud. semen impiorum peribit. qz statim ab
 eo occiditur.

triphō.

Tripho asit cū pessime se in oi
 b^o gereret. ois exercit^o eū dere
 liquit. factusq; profug^o nullibi
 tutum repperit locum.

demē
trius.

Iste demetrius satis c̄reuit i breui p̄pter regem egypti qui alienauit se ab ale
 xandro et refauebat sibi. Et quia ambo statim sunt mortui post dissentionem.
 ideo quieuit terra paulisper in conspectu demetrii. tandem capitur a rege per
 sīde z incarceratur.

Quinta etas

Transmutatio.

Anno ab urbe condita. dclii. inchoatum est tertius bellum punicum tempore horum consulum et finitum anno quarto.

Romani.

Horu tempore puer ex ancilla nascitur quadrupes quadrimanus oculis quattuor.

Ethiopia mos igne flamas euomit horribili et loca vicina vastat.

Scipio numancia deleuit.

Reges egypti.

Huius tempore cicero varroq nascuntur.

Carthago illa nobilissima metropolis africe delet a scipione et consulibus. Arsit p. xvii.

oies continuo. Miserum spectaculum multi vident sunt. Multi se flammis tradiderunt. Corinth similiter vastatur eodem anno a romanis que opulentissima fuit toti orbi nota.

Horu tpe celtiberi romanos triuerunt. et scipio publicus in africa luit. ab his multas gentis strages dedit. Sergius autem galba a lusitanis victo amisso exercitu vix aufugit.

Seruilis bellum in sicilia ubi conspirauerunt. lxx. m. seruatorum. huiusmodi bella periculosa sunt ceteris: quia crudeliora. nec curant de patrie salute.

Anno mundi.

v. m. cix.

Linea christi.

31

Nota signum infallibile: quoniam scilicet militaris consuetudo bellum delectabiliter appetit et occasione querit. tunc sequitur finis contra miserabilis iuxta illud propheta. Dissipa gentes que bella volunt. Nam dum plerumque fortes fortiter contra fortes agere voluerunt. pariter cum fortibus in quos impeerunt ceciderunt. est siquidem miserabilis victoria quoniam victor paucos aut nullos milites retinet. Unde audacia plurimum nocet quoniam prudentia non gubernatur.

Pontifices.

Hic profuit annis. xxvi. vel. xxxiii. propheta religiosus et strenuus dux ptolemeum socerum suum fugauit. samariam captam solo equauit. Eadem rebus optime administratis mortem vicinam sentiens cum quibus filios haberet quorum nullum ad regimen populi valeret uxorem suam disertissimam iudeis prefecit et filiis. Verum nichil pietatis in filiis fuit.

Reges syrie.

Iste antiochus amicus scenus cum exercitu. cc. m. haberet et hi

striones cum scotis plures se miseret facile a rege spartanorum oppellus interit.

Iste fuit filius demetrii qui confortatus triphonem persecutus est et fugauit eum. et primo iudeis benignus fuit. sed postquam prevaluit fecit sicut patres sui. sed non in pugne. primi machabeorum.

Pestilentia maxima fuit in africa. et perierunt ultra mille milia.

Bella socialia oriuntur quorum hec prima causa siue origo fuit. Gracchus notatus a nobilibus cepit causam querere contra eos eodem populum nitebat ad se trahere dicens quod agrum deberent diuidere equaliter. et etiam pecunia. et ob hoc tumultus suscitavit in quo ipse occisus est. et multa secuta sunt. vide Orosium. li. v. amplius ad hec vide eutropium / et aug. de ciuitate. li. ii. ca. xxii. li. iii. ca. xxiii. et de eorum prodigiis et quod orata sunt in glosa.

turcius metellus

fabius quiritus

cerullus antonius

marcius

His presidentibus iussa est carthago testatur. et romanorum famulis repleta est. et in vrbem intestinum bellum vertitur atrocissime.

ptolomeus alexandri

Iste regnavit annis. x.
Eius tempore Lucretius poeta nascitur. qui post ea sese armatorio furore interfecit.
Mithridates rex ponti et Armenie pannonos. xl. gessit atrocissima bella contra Romanos non modico sanguine fuso vt tradit augustinus. iii. de ciuitate. ca. xxii. Sepe victor sepe victus tandem proprios filios peremit: haustosque veneno uxores pellices ac filias secum extinxit. sicque miserabiliter perit qui infinitos peremit. Hic vt orosius testatur maximum nobis augmentum sue sententie reliquit. **C**um enim omnium suspiciosissimus fuerit. in fine exptus est quod falsos deos coluerit. Sic non agitur nobiscum deus nisi cui si fideliter seruimus nequaquam mala morte nos perire sinit. Vide pulchrum. li. vi.

anno ante christi natiuitatem

Regnus iudee restituit. quod interruptum fuit annis. cccc. xxv. a tempore ezechie vsque ad aristobolum.
Iste aristobolus primus rex et sacerdos vno tantum anno presuit et dyadema sibi imposuit nec fuit contentus de testamento patris. **I**deo matrem cum filiis incarceratione. propter quod miserabiliter perit cum fratre suo Antigono quem inuicit. et. Et de magistrum in hystoriis. et iosephum. li. xii. ca. xv. antiquitatum.
Alexander vel ianneus presuit annis. xxvii. vel. xxxviii. et totus tyrannus fuit quous primus modestus appareret. Officium enim fecit notum quod in intus fuerat. Fratrem occidit et. xii. annis circiter quinquaginta millia interfecit qui facinorosa et detestabantur. Tandem moriturus duos filios reliquit scilicet Antiochum et Aristobolum. Verum uxorem regnare constituit quia gratias populi habuit. vide iosephum. li. xii. ca. xvi. antiquitatum.

antiochus

alexander

Iste philippus vltimus rex Syrie a romanis superatus est. et cessauit regnum Grecorum. i. Syrie quod stetit annis. clxxiii.
Antigonus frater regis inuidia regine occiditur. vt dicit Iosephus pro certo documento prebuit. Omnem beniuolentiam iusque nature criminatombus cedere nullamque optimarum rerum afflictione tantum valere vt inuidie perpetuo possit obsistere.

philippus

Quinta etas

Choris tpe rex numidiarū valde romanos attriuit sed ipse tandem supat^r est. Ita tūc romana igemitas defecit vt diceret **S** vrbez

publi^o.

Romani. casurni^o.

Saius.

venalez z mature periturā si emptorē inuenērit. q. d. fides i te perit.

Transmigratio

Tempore horū theuthonici z germani et cimbrī adunati sūt cōtra q̄s romani pliarūt. sepe victi tandem eos superūt subtiliter et delecti fuerūt. cl. m. et innumerabiles seiplos occiderūt. z statī post itērū intestinum bellum rome fuit quod **M**aulius cōsul sedauit.

lucius.

Maulius

proleme^o cleo pte filius.

Reges egypti.

Iste regnauit annis. viii. sub quo faustius hystoriographus nascitur.

prolomeus dionisius.

Iste regnauit annis. xxx. eodem tempore virgilus et oratius poete nascuntur.

Bella itestina extremaq̄ circa hec tpa intantū pualuerūt vt pro magno mīro habitū est q̄ stat^o romane republice penit^o nō perierit. vñ ptz q̄ nichil potuerit bellic^o labor ad pacē pcreandā nisi a sūmo deo illud donū largiatur. nō a falsis diis quibus tota roma vltra annis mille seruiuit. **V**ide orosū ad longū de hīs bellis z aug. l. ii. z. iii. de ciuitate dei.

Virgilius maro in pago qui arides dicitur. haud procul a mantua nascitur. de hinc. **E**re mone studiis eruditur.

Anno mundi.

M. c.

v. M. cxxiiii.

Linea christi.

1021

Jacob.

Iste iacob fuit pater ioseph naturalis. sed hely pater ei^o legalis fuit. **M**attheus illuz lucas commemorat. **H**oc tempore multa prodigia in olita ter ruerunt romanos. z statim post in diuersis prouinciis deletus est romanorū exercitus.

Pontifices.

alexan dia.

Claro marcus doctissimus claret. qui tam multa legit. vt aliquid ei scribere valuisse miremur. tam multa scripsit quanta vir aliquis legere possit. vt dicit **T**herentius.

Hec alexādra fuit vxor alexādrī pdicti. z pfuit annis. ix. z fecit tyrānides plures lz prius simulata sanctitate religionis fameret. z hircanū in sacerdotē pmouit z vt post se regnaret instituit. hec in linea pontificum ponitur propter supputationē annorum. non q̄ officium pontificale exerceret quod non licuit.

Heresis phariseorū circa hec tempora oritur. **E**t nota q̄ tres erant secte in iudea scilicet phariseorum zaduceorum z esseorum. hī oēs a cōi vita reliquorū iudeorū distincti multis erroribus implicati ppter asperitatē vite sanctiores se alius dixerūt. **V**ide magistrum in hystoriis circa baprtismum tohānis. **I**tem adhuc due secte a q̄busdā asserunt. s. arbonei z genuste.

Simbria illū vastat id est troiam antiquā romanorū. sed illa statim eam restaurauit. **T**icero marcus tullius maximus r̄hetor claret.

folium

xxxviii

Julius

Cesar post factus.

Sylla

Isti duo cōsules cōtra se iuicē bellātes p̄mum ciu ille bellum inchoarūt cuius occasionem z p̄gressū miserabilem Orosius p̄sequit. tot quot occisi sunt vt sille diceret. Cū quib⁹ tandem victuri sumus. In bello armatos: in pace inermes occidim⁹. Ex tunc p̄scriptio instituta est.

Pompeius

Isti duo cōsules s̄l restitit iulio. z ob hoc sc̄bz bellū ciuile orit̄ ānis q̄ttuor durās: in quo totū mūdū concurrisse

Lucius

Scipio

Quercus

cōtra se breuiter dixerūt. tādē Pompeius sup̄at capiteq; p̄lex⁹ paulatim m̄tecit.

Chic Iulius egypti regnum dedit mouens vt magis amicitia romanā q̄ arma experiri studeret. Tertio aut̄ āno huius Cleopatre iulius sump̄it imperiū. Et sic finit̄ hic calculus latinorū per hāc lineam descendentiū ad xpm. Et sequit̄ supputatio annorū per lineam romanorū. Bella ciuilia incl̄piunt q̄ cōtinuata fuerūt p̄ annos. r. l. et adeo attrita fuit vrbs vt necessario regimē ipsius mutaret. lz ad multos ānos optime rerissēt cōsules. vide oro sū. eutropiū z valeriū. li. v. z. vi. In felix prosius cōditio mūdani status q̄ nūq̄ in delictis sanguie q̄rere qd̄ cū adeptū fuerit nullo pacto retineri p̄t. Prudentissima illa roma hoc non potuit z tu valebis. xpm sequere ne peat labor tuus.

Cleopatra. annis. xx.

nota dictū

Pompeius semp victoriosus. xlii. reges subegit. tandē postq̄ tēplum p̄phanasset nūq̄ postea d̄z pugnasse qn̄ vinceretur. s̄l nō longe post Crassus p̄ses tēplum syrie etiam aufus est spoliare qd̄ pompeius non fecit. z ob hoc auro os eius fuso interiit. Sic peant inimici tui dñe. Multa exēpla de hiis inueniunt̄ q̄ non timent diuina et clerum dehonestare. q̄ iuxta vulgare dictū mala morte perire solent. Hoc apte etiam prophetauit Moyses Deutero. xxxii. Percute dorsa inimicorū eius. i. leui. et q̄ oderūt eum non consurgant.

q̄ tēplū dei violauerit diffidet illuz deo.

Hircanus

Iste hircanus fuit filius alexandri q̄ mortua matre in regno successit in quo modicū p̄speritatis habuit p̄pter partialitates ppli nam statim a matre sup̄atus est. z post iterū restitit̄ auxilio arabuz. tandē factus tributari⁹ romanis in pace aliquāto tpe regnauit. sed non nomine regis. Nouissime miserabiliter obiit

deceptus fraude Parthorū quos antigonus cōtra eū durit. Uide plene magistrū de hiis.

Cathilina famosus tyranus coniuat contra patriā in vrbe. in Ertytia vero extinguit occiso ibi Cathilina rome conscii cōiurationis occisi sunt.

Virgilius excellentissimus poetarū clarus habetur. z mira fecit.

Rome numerati sunt. cccc. m. z. lxxiii. m. hominum omnes incole ciuitatis.

Libraria. cccc. m. librorum comburit̄ in Egipto. Unde patet quanta fuit antiquitas diligētia in libris colligendis. Erubescant qui nunc librorum copiam non comparāt: cum quasi eriguo p̄cio colligi possit.

E. i.

¶ Tres soles in celo apparuerit versus orientē qui paulatim in vñū corpus solare redacti sūt. Grande spectaculū grādia p̄figurauit quasi asia affrica z europa sub vna monarchia statim coniungi deberēt. Item q̄ om̄ium Lucii Anthonii z Marci anthonii in vnum redirent. Sed potius noticia vnus z trini dei toti orbi futura imminebat.

¶ Oratius flaccus satyricus claret hoc tempore.

¶ Scipio seipsum iugulauit.

¶ Salusti⁹ crisp⁹ hystoric⁹. ¶ P̄ ossedonic⁹ stoye⁹.

¶ Zubarex iugulari se fecit.

Cesares. 3

Julio cesar
an. v. Bai⁹

Ab hoc ceteri vocantur cesares.
¶ Iste iul⁹ tate fuit acuitatis vt mens illi⁹ z man⁹ ad ip̄osibilia ferme succerint. l.ii. vicibus pugnauit solus. marcum marcellū supgressus q̄ ter cēties nouies fertur pugnauisse. hic pompeio ac ceteris nobilissimis romanis occisis impium arripuit. Tandem anno q̄nto imperii sui p̄spiracione bruti ac cassii dolo occiditur ipse dñator orbis. Petreius gladio se pfodit z multi alii de nobilissimis romanorū: qz noluerūt iulio subdi. aut timuerūt ab eo occidi sicut plures iā occiderat.

notanotabile
dictus.

Plautus p̄mo rome latinā r̄thorica docuit.

Heracōn stoycus q̄ dixit om̄ne honestus in arduo est. Si vis amari ama. Queris quid fecerim. amicus michi esse cepti.

Titus liuius hystoricus.

Marcus callidus orator.

manorū: qz noluerūt iulio subdi. aut timuerūt ab eo occidi sicut plures iā occiderat.

Anno mundi.

Linea christi.

¶ Judea tributaria fit romanis p̄pter partialitatē duorū fratrum. s. Aristoboli et hircani. vterqz em̄ inuidentie causa subiecit se romanis vt regnare posset. zc.

Catho noiatiſsim⁹ videns cesarē triumphare cui ipse nō fauebat. apud vticam seipsum occidit. iuxta illud. Valuit catho mori q̄ derogare vrbis honori. sed propter hoc secundū Augustinum non excusatur a peccato.

Pontifices.

¶ Iste atigon⁹ fil⁹ aristoboli vbiqz infideliter egit. nec romanis obediuit magna plagā terris itulit. vt hircano expulso regnare posset. Regi em̄ parthorū pmisit taleta mille z virgines q̄ngentas vt se iuaret. lysania nepote suo id pcurate. et sic hircanus electus est. faselus occisus est. z herodes magn⁹ Sed cum herodes romā venisset z senatui cūcta narrasset. August⁹ em̄ regem iudee creauit. mittens cū eo exercitū q̄ hierlīm ceperūt z atigonū captū duxerūt ad athonū q̄ eū securi percussit. et herodes cōfirmatus est i regno. cessauitqz sceptrum de iuda sicut p̄ dixit Jacob.

atigon⁹

Diodorus scriptor hystorie grece.

Quidius naso.

Gayus falcidius.

Cornelius hystoricus.

Marcus varrus. hic ait. nihil magnificum docebit q̄ a se nichil didicit.

Cornelius gallus.

Messala poeta.

Et multi alii h̄is fueret p̄ibus.

nota

Iste Octavianus nepostulii cum esset adhuc adolescens imperium sumpsit. iuuetute sua vtriusque actibusq; decorauit. v. m. bella gessit. Et breuiter totum mundum post multa bella in vna eadem monarchia redegit. Hic est ille vnicus qui secundum non habuit sub quo cotinente orbis terrarum ac propte obediuit. agente hoc diuina prudentia vt christi natiuitate temporalis pars illustraret. Hic gloriabatur se vrbem marmoream reliquisse quam latericia ipse inuenit. Fuit pulcherrimus corporis ingenio subtilissimus fortunatissimus in omnibus sed vicio carnis non caruit. Ipse est qui fecit describi totum mundum. vt dicitur Luce. xi. Cuius. lvi. anno natus est christus vnus saluator mundi qui pacem eternam suis largitur.

Octavianus Augustus monarcha romanorum an. lvi. m. vi. d. x

Imperatores romani per hanc lineam continentur. qui oes augusti dicitur propter singulari huius augusti excellentiam. Iustum equidem est vt ille omnibus nomine tribuat qui cunctis viuendi normam et regendi modum constituit. Tacet si quidem in eo probitas ac strenuitas emicuit. vt vix credibile sit quod vnquam destituta natura humana discursus tale edere potuerit. Quid ultra christum cum benedicta matre sua videre meruit: quasi ipse primi certus extiterit vocatiouis gratiam. Hec vnquam post hec dominus vocari voluit. Vera ei primus extruxit humilitatis/clementie/ciuilitatis/patientie/discipline/querarissime in tanta sublimitate conueniunt exemplar ipse fuit. Bellum non nisi coactus accepit. Aut enim magnum est dispensandum aureo hamo pisces capere: qui hami deperditum damnum nulla potest captura piscium comparari. Detrahentibus sibi ait. Inlibera ciuitate liberus decet esse linguas

nota bene

v. m. clx.

Joseph.

Circa hec tempora nascitur. post sponsus Marie.

xl.

Bos loquitur avari. In breui deficient boies que iumenta. vel vt quidam libri habent frumenta. Scepterum de iuda auferet: et dux de femore eius. quia in primo sancti sanctorum venturus est. iuxta prophetias Jacob. Genesis. xlix. Reges iudee. Lugdunum in gallia predicta a minatio plauto oratore qui fuit discipulus cicer.

nota mirabile

herodes annis. xxxviii.

Iste herodes dictus ascalonita ydumeus primus rex alienigena apud iudeos fuit. Eius hystoria magister diligenter persequitur. et refert eum fuisse virum strenuum et fide dignum et in omnibus notabiliter se habuit. Huius valde romanis et populis qui pacem amabant. Multa actus opera memorabilia fecit. Uex in senectute sua cum nimis vellet placere romanis et audisset de ortu christi. et tunc mens pellere regno tanquam alienigena miserabiliter defecit sensu. et antequam probitate amissa innocentes occidit. et plures de filiis suis. Tan-

dem omnibus odiosus morbo inualescete febili morte destituitur.

E. ii.

¶ Monarchia romanorū oīm maria circa hec tpa icipit. Cū em̄ vt testat̄ hieronim⁹ ⁊ alii sā cti doctores p totū orbē in diuersis puiciis bella pullularēt. subito cūctis mirātib⁹ pacata sūt. ⁊ romano pncipi colla submiserūt. vt apte dñs de⁹ hoib⁹ ostēderet qz illā vniuersalem pacē nō bellie labor s; ipse donasset. semp vno finito bello aliud seq̄bat̄ aut pla peiorq; scilicet fura seq̄bat̄. s; xpi natiuitate ppiquate vrb̄s q̄euit ⁊ orbis. ¶ Sibilla tiburina clara habet q̄ de xpo pphetauit ⁊ augusto rñdit ne se deū iuxta stulticiā paganorū putaret. ⁊ ostēdit illi x̄gnē pulcherrimā i celo tenētē puez i brachijs ⁊ ait. hic puer maior te est: ipm adora. Imperatores.

¶ milites octari nequaq; aut deliciarū pmittebat quoz p̄fessio instituta ē ad laborē. Gili- as suas in lanificio fecit instrui ppter mutabilitatē t̄paliū. nēdi/terēdiq; nō solū artē s; vsū hēbāt. nec ad se nisi cultu maturo sine oī vestim curiositate accedere pmittebat. Regna q̄ iure belli q̄sierat pter pauca reddidit aut alienis benigne tribuit teste se in iudicio interro- gari ⁊ repellē q̄nissimo aīo patiebat̄. P̄les hūit sibi marie familiares q̄ cū meli⁹ poterāt eū extigere etiā publicis bellis nitebāt. Alii ter q̄terq; piuri cū grām poscerēt. vitā ⁊ bo- na ab ip̄o ipetrarūt. Q̄s multi fuerūt q̄ se de tā nobili sāguie p̄genitos gl̄iābāt. s; mores ¶ Maria nascit̄ āno aīi xpi natiuitatē. xvi. vel circa. (non imitabantur.

nota

Anno mundi	v. m. cl. xxi.	v. m. cxcix.
Linea christi.	¶ Joachim ⁊ anna clarent scititate vite q̄ post singulari grā meruerūt p̄creare florem totius felicitatis Mariam oīm creaturaz excellētis simam q̄ deum nobis genuit.	Anteq; cōuenirēt in- uenta est Maria ha- bens in vtero, de spi- ritu sancto. vt dicit Matheus.

Anno ante xpi natiuitatem. xx. ¶ Burgūdiōes eo tpe oriūtur sic dicti qz sup rhenū fluuiū burgos habet plures.

¶ Marcus agrippa gener octauī ani sup rhenū ciuitatē agripinā cō didit q̄ post dicta est Colonia.

¶ Hystoria euangelica oīm scri- pturaz sanctissima hic textur.

Anno mundi. v. m. cxcix. ipse est p̄m⁹ aīi xpi natiuitatē cū iam esset desponsata Maria ioseph missus ē angelus gabriel a patre luminum deo totū cōsolat iōis ad ip̄az: vt an nunciaret ei q̄ veniret plenitudo t̄pis p̄ recōsiliatiōe humani ḡnis. ⁊ q̄ p ip̄az dei fil⁹ hūc mūdū itra re vellet. hoc igit oīs secretorū secre

tissimū mirabilū mirabilissimū saluberrimū saluberrimū desiderabilū desiderabilissimū. misteriorū p̄fūdissimū. circa hec tpa diu expectata. adimpletū est vt de⁹ hō fieret. Quis audī uit vnq; sile. ¶ si sapiat istud in palato mētis nostre. Vide deuotissimā hystoriā. Luce. i. ¶ zacharias ⁊ Elizabeth fuerunt ābo sc̄tē vite. Et parentes sancti Johannis baptiste. ¶ Johānes baptista nascitur quo nemo maior inter natos mulierum surrexit.

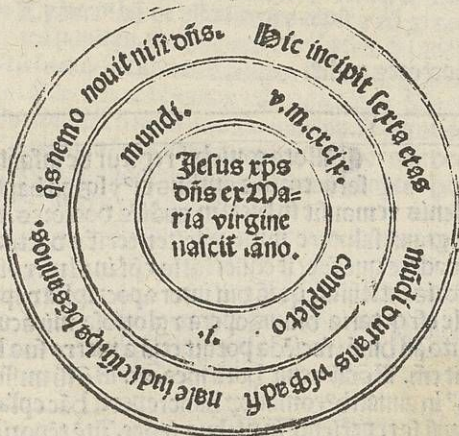
¶ Roma in flore. Et numerati sunt eius fines et descripti nonagesies tricentena millia et octuaginta millia.

¶ Valerius maximus fuit hoc tempore vir maxime fame.

¶ Nonnulli reges in honore huius cesaris augusti ciuitates condebant quas cesareas appellarunt. sicut mauritania et palestina et augusta in almania que vsq; nūc vrbes clarissime sunt. Et multi reges ex regnis suis venerunt vt ei obsequerentur. vide augustinū de ciuitate. li. iiii. ca. xxi. xxx. et li. l. ca. xii. et xxi.

¶ Era xpianozū pncipalissima oim eraruz notissima celeberrimaq; ipse est annus Octauiani. li. oli piadis cētesime nonagesime tertie. Et scdm Bedā ann^o mūdi. v. m. ccc. cōpletus. vsus. Anū tolle datū ad millia quinq; ducentis. Nascenti dño Beda dat pthoplasto.

¶ Item ante xpm ducentum minus millia quā q. Et hic tanq; probabilior modus ab ecclesia seruatur. et est magis vulgatus. ¶ Sunt et alii diuersi modi supputationum quidam breuiorē vt hebreozum. qdam longiorē: vt methodii et aliozū. de qbus immensus est labor de singulis tractare: utilitas vero modica. Vide singula in locis suis.

De christi incarnatione et eius gestis. miraculis. passione et resurrectione vsq; ad ascensionem. vide antho. flo. pte. i. ti. p totum vsq; ad ti. vi.

Natus est circa hec tpa dñs nr de virgine pura nouo ordine scdm pphetica promissa. et hec est plenitudo tps de quo apls dicit. Quādo misit deus filium suum in mundū. Ob hoc incipit hec sexta etas mundi cuius finem solus deus nouit. Et dicit Augustinus q; hec etas dicit senectus q; sepe extenditur vltra oēs precedētes etates quia pleriq; hominū viuunt vsq; ad centesimū vigesimū annum aut vltra. Et notum est q; sexagenarios senes vocamus. vnde fatuum est velle determinare quotiditatem eius. Plures em̄ hoc attentant qui omnes fuere decepti. Sicut probat doctor sanctus.

Procuratores iudee

an. ix.

¶ Iste archelaus fuit filius herodis et pcurauit ānis nouē sub quo dñs rediit ex egypto.

¶ Hic loco archelai substitutus est.

¶ Sub isto moritur salo meforor herodis.

¶ De principatu romano sic dicit Cicero in libro de officiis. Certum est fuisse aliquod tempus quo sine regibus vivebatur. At postq; iure gētū possessiōes ceperūt diuidi. nō alia de cā reges sunt instituti nisi iusticie fruende. Nā cū initio pmeretur multitudo qui maiores opes habebāt: ad vñū aliquē virū confugiebāt virtute pstantē q; phiberet iuriari tenuiores. equitate cōstituēdo. summos cū infimis pari iure ptingeret. Lūq; adhuc regnantibus regibus debillores nōnunq; opprimerent. leges cōstitui placuit q; ad iudicandum nō odio

Septa etas.

Christus.

Impatores.

sut gra duceretur. sed tales inopi quales poteti pstarer au res. Quod fit vt leges no solu pplm sz regē quoq; obligare sciamus. At si regem continere leges: capere bona subdi- torum. violare virgines. stuprare matronas. z celera illicita facere videamus. nonne illo submisso alius sublimatur. z qui

Cyberis p: un? .s. rxi

bene gubernare z legibus nouit obtemperare. **H**ic fuit octauia- ni adoptione filius. vir magnarum virtutum. z pius pater in subiectos sibi. Diebat namq; principibus qui cupiebant grauarē plebem. Boni pastoris est tondere pecus non decoria- re. Item cum suaderent sibi vt baliuos mutaret dixit. Vidi quēdam muscas egri vulneri- bus insidentes fugare quem eger increpauit dicens. Quoniam venturae sunt sitibunde vt su- gant. Iste tantum quia plene sunt locum occupant. Quasi diceret. Consultius est vt lo- q;

Anno mundi.

v. D. cxi.

notababe

Ter? xps. s. xii. in tēplo.

doctores audit.

Anno christi.

xii.

Anni christi per hanc lineam continuantur.

Nota q; nichil reperitur de infantia saluatoris z opibus ei? usq; ad baptis

mū Johānis apud euangelistas: nisi q; duodenis remansit in hierlm audies doctores. zc. Hoc autē dicitur q; erat subditus eis. tanq; granū salutare multipliciter terif a doctori- bus z deuotis psonis vsq; hodie conātib? psuadere que fuerit cōuersatio xpi in illis. xviii. annis. Ille autem liber q; de infantia saluatoris intitulat. qz iā diu inter apocriptha depu- tatus est nil auctoritatis affert. nec verisimile est q; talia diuina opera z gloriosa miracula pueriliter inter pueros fecerit. q; vir tpe debito ad hmōi faciēda potuit etiā a matre sua bñ dicta inclinari. z similiter apostolis. zc. Dixit em. Hodū venit hora mea. zc. Itō sū missus nisi ad oues q; pierāt domus israel. Eutropi? in annalib? romanorū hanc reperit hāc eplam scriptā fuisse senatorib? rome p lentulū romanū se reperientē in ptibus iudee. Itē tēporib? octauiani cesaris cū ex diuersis mūdū partib? illi q; pcerāt prouiciis scriberēt senatorib? rome nouitates q; per mūdi climata occurrerāt. Quidā noie lentulus habens officii in p- tibus iudee herodis regis scripsit sic dictis senatorib?. Apparuit tēporib? istis / z adhuc est homo magne stutis noiatu christ? Ies? q; dicit a gētib? propheta virtutis: quē eius di- scipuli vocāt filiū dei: suscitās mortuos: z sanans oēs lāgores: homo quidē stature proce- re mediocris z spectabilis / vultū habens venerabilē / quē intuentes possūt diligere et formi- dare capillos habēs coloris nucis auellane premature / z planos fere vsq; ad aures. Et b au- ribus vero cicinis / crispis aliquatū ceruleos z fulgētiores / ab huēris ventilētes. discri- men habēs in medio capitis iuxta morē nazareorū frontē planā z serenissimā cū facie sine ruga z macula aliqua / quā rubor moderatus venustat / nasi z oris proflus nulla est reprehē- sio / barbā habens copiosā z impuberē / capillis cōcolorē / nō longā / sed in medio bifurcatā aspectū habēs simplicē z maturū. Oculis glaucis variis z claris existētib? / in screpatione terribilis / in admonitione blandus z amabilis / hilaris seruata grauitate. Qui nūq; visus est ridere / flere autē. Sic in statura corporis ppagatus / rectas manus habens / z brachia visu delectabilia / in colloquio grauis / rarus z modestus / speciosus inter filios hoim hec ab antho. flore. pre. l. i. v. ca. vii. s. vii. referuntur.

nota de figura et specie xpi hōie dicitur dicitur Jo sep hō de an q; statib? q; ait fuit hys tēpib? etc.

multoties.

Procuratores iudee.

Anno
ruffus

primus.

valerius
gracchus

annis. xl.

Sub hoc moritur augustus.

¶ Iste palam vendidit sacerdotibus. Qui plus dedit/ ille obtinuit. et sic plures in breui fuerunt.

¶ cupletes teneam? q̄ illis amotis denuo tenues ditare cogamur. Magnū prudētissimi viri consiliū. talit̄ em̄ qdā fraudulētū solēt insidiari p̄ncipib⁹ vt. s. cōem pplm̄ s̄ eos puocēt. q̄ facto sciāt qm̄ necessarij sūt eis cogētes deinceps eosdē tā p̄ncipes q̄ pplz sicut volūt ac suis astutis magis magisq; inuolūtes / maria prudētia p̄ncipiū est vt se taliter agāt ne plebibus exosi fiāt / oēsq; p̄riū suadētes ablicere statim debēt vt famā suā dilatēt q̄ cōitatē dilēgāt. hoc tā paganorū q̄ scitissimorū virorū cōsiliū semp fuit. Exēpla sūt q̄tidiana zc. Sic etiā am Tyberij bñ de xpo sentire cepit z eū p deo coluit zc. Dicit̄ qdā q̄ tādē crudelis fact⁹ sit p̄tra potētes. Si hoc vey est / q̄s scit q̄ iudicio factū fuerit. Magnū vtiq; pietatis augmentū fuit q̄ subiectis z pauperib⁹ semp gratiosus extitit / pacē etiā habuit cunctis dieb⁹ suis. Dēs xp̄i ac xp̄ianorū cōtradictores sine oī miseratiōe deleuit. z pylatū exilio dānauit. Morit̄ tādē cū īgētī gaudio multorū. s̄ peior eo successit. vixit an. lxxviii. z ipauit an. xxxiii.

¶ Iohānes baptista sanctissim⁹ ab herode decollat qui arguit eum de adulterio. ille fuit herodes antipa tet archa galilee q̄ propter hoc crimen z temporaliter et eternaliter est punitus cum herodiade. zc.

nota
E

¶ Super oīa bone Iesu amabilem michi te reddit calix quem bibisti. ait. Bernardus.

nota passi
ōne dñi jesu

v.m. cccxix.

v.m. cccxxii.

Ies⁹ xps dñs
n̄ in iordane
baptizatus est

Ies⁹ xps dñs p
suis morit̄ annis
xxxiii. s. iii. m̄.

xxx.

xxxiii.

nota
mirabilia.

¶ Circa hec tēpora grande spectaculū mundo immituit a seculis nō auditū. Reuelatio apta beatissime trinitatis. Pater in voce filij in carne. Spiritus sanct⁹ in specie columbe. Et hic nobis vngit christ⁹ ver⁹ saluator in lege pmissus qui est via veritas z vita. z p̄ter quē non est sal⁹. Jam hic terit̄ hystoria trium annorū doctrine ipsius fructifere. cum miraculis plurimis et gloriofis qualia nunq; visa sunt.

¶ In anno. xxxiiii. xp̄i multa mirabilia facta fuerunt. Nam ipso die passionis eius terra tremuit petre scisse sūt. sol obscuratus est monumenta apta sunt. zc.

¶ Die pasche resurrexit cū multis dñs. Deinde post dies. xl. gloriose in celum ascendit cum predantis eterna sunt sacramenta in quibus deuote mentes quotidianam inueniunt refectionem.

nota

Beatus qui versat̄ in his qm̄ fructum percipiet sempiternum.

¶ Sub hoc iohānes baptista cepit predicare. et dominus passus est quem ipse ob timorem cesaris iniuste dānauit ad mortem crucis. Et ideo post miserabiliter perit seipsum occidendo. De funere autem huius mirabilia narrantur.

pontius
pylatus.

E. iiii.

Sancta mater ecclesia coparat civitati de qua gloriosa dicta sunt vt dicit i psal. lxxxvi
qd gloriosus ea esse poterit qua glorificauit tota simul beata trinitas. qua defen-
dit diuina maiestas. qua illustrat diuina claritas. qua regit diuina bonitas. cui? ca-
put xps iesus verus deus et homo. cuius ciues oēs electi sunt. cuius ministri angeli illi bea-
tissimi spūs excubātes supra muros eius die ac nocte. Nec est quam edificauit vnigenitus
dei supra firmā petra. nec porte inferi preualebunt aduersus eā. hec syon illa dilecta cui?
portas diligit dñs sup oia tabernacula iacob. hec est sponsa illa immaculata. non hñs ma-
culā neq; rugam quam nō vll denodio s; precioso sanguine subarrauit dñs. Nec est mater
pulchre dilectiōis et agnitionis et sancte sp̄ei q̄ filios generat in eternuz regnatos. hanc
prenunciauerūt p̄iarche. hāc p̄dixerūt p̄phete. hanc simul ois illa veteris testamenti labo-
riosa seruilisq; obseruātia dñam recognoscit. Et quid vltra. Celū terra mareq; cum omni
bus q̄ in eis sunt: nomen huic famulantur ministerio. Igit̄ gloriosa dicta sunt de te ciuitas
dei. Beata tu hierlm̄ quis similis tui. que saluaris in dño. Regabūt te inimici tui et tu eo-
ruz colla calcabis. Pro patrib⁹ tuis nati sūt tibi filii. nec deficies in sempiterna seculi. Be-
nedic dñe fortitudini eius et opa manuum eius suscipe. Percute dorsa inimicorum ei⁹ et q̄
oderint eam nō cōsurgant. Audi dñe vocē eius et ad pplm̄ tuū introduc eam. Deus virtu-
tum cōuertere: respice de celo: vide et visita istam vineam et p̄uice eam quam plantauit dexte-
ra tua. Fiat manus tua sup virū dextre eius. et sup filium hoīs quem confirmasti tibi. Je-
sum christum dñm nostrū q̄ tecum viuit et regnat in vnitate spūs sancti deus in oia secula e-
culozum benedictus Amen.

nota man
fidē catholica

Iesus xps verus de⁹ et verus hō vnica proles intemerate ac perpetue v̄ginis Marie se-
cundū humanitatē descendens de semine abrahe per lineam regalem et sacerdotalem spon-
sus vnicus et caput immediatū sancte vniuersalis ecclesie rex regū dñs dñantū eternuz pon-
tifer et iudex viuoz et mortuoz. xxxiii. annis. et mensibus. iiii. peregrinari dignatus est i hac
lachrimarū valle docens primū opere viā vite. post etiā verbo vt euāgelista testatur. Luz
autē esset annozū. xxx. a summo patre oim deo baptisat⁹ iam in iordanis fluuio vnctus fu-
it nobis in primū ac summū pontificē ac ep̄m aīarū nostrarū per sp̄m sanctuz qui corporalī
specie tanq; colūba in sp̄itū descendens testimoniū sibi p̄hibuit. qm̄ ipse est vere saluator
mundi iuxta vaticiniū Esaye. p̄phete magni. Hic elegit discipulos. lxxii. quos misit ante
faciē suā in omnē ciuitatē et locū quo erat ipse venturus dans eis potestatem sanandi infir-
mos et oēs languos. xc. et xii. ap̄los quos misit in orbem vniuersum ad p̄dicandum euāgelī-
um. Nec ampli⁹ q̄ hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouimus quozū formam
nunc in ecclesia tenent p̄byteri et ep̄i. Nam ap̄lis succedūt ep̄iscopi. lxxii. discipulis p̄sby-
teri. q̄bus duob⁹ ordinibus tota ecclesia est cōmissa tāq; iherarchis. vt. p̄t̄z in decreto vama-
si pape. et habet. lxxviii. vic. cor. ep̄i. Tandē pius dñs pro grege suo mouit acer bissima pas-
sione consumptus omnīū martyriū caput. et ipse martyr. Post q̄ autē a mortuis resurrexit i
celum ascendit. et sp̄m sanctum misit. Et tunc primū cultus christiani nominis incepit q̄
ad finem vsq; durabit.

Christus iesus in p̄phetis p̄missus sc̄dm v̄itatē fidei n̄re est verus deus et verus homo
quā veritatē ex testimoniis sacre scripture cogimur cōcedere. Similiter sc̄dm eandem ve-
ritatē concedit q̄ xps fuit natus de muliere passus mortu⁹ et sepultus. Quequidē omnia de
deo concedim⁹ fuisse vera nō tñ inq̄tum de⁹ seu sc̄dm naturā diuinā: sed sc̄dm naturam as-
sumptā et humanā. Sic tamen p̄dicta dicunt de deo sc̄dm verā fidē vt in nullo deroget di-
uine perfectioni apud eum q̄ testimonia recte scrutatur et sanam habet rationem.

¶ Johannes scripsit in aſſa greco ſermone. In principio erat verbus: z verbum erat apud deum. zc.

¶ Ego ſum lux mūdi qui ſequit me nō ambulat in tenebris. zc. Ego ſum qui teſtimonium perhibeo de meipſo: z teſtimonium perhibet de me pater. Ego ſum pater bonus z cognoſco oues meas: z cognoſcunt me mee. Ego ſum via veritas z vita. nemo venit ad patrem niſi per me. Ego ſum vitis vera. zc.

¶ Lucas ſcripsit in grecia ſermone greco. Fuit in die bus herodis regis iudee. zc.

¶ pastor

¶ Amen amē dico vobis. celum z terra tranſibunt verba autem mea nō tranſibunt Qui crediderit et baptizatus fuerit: ſaluus erit. qui vero non crediderit cōdē nabitur. qđ vobis dico: oſibus dico. Vigilate neſcitis enī quādo dñs veniet. zc. Sol cōtente brabit z luna nō dabit ſplēdorem ſuum. z tunc videbunt filii homi nis ventilem in nubibus celi. zc.

¶ Ego rogavi pro te petre ut non deficiat fides tua. z tu aliquādo cōuerſus cōſtituſta frater tuus. Dur maior est in vobis ſat ſicut minor. Ego autem in medio vrum ſum ſicut qui miniſtrat. videre ne ſeducamini. Adulter enim veniet in nomine meo dicentes qđ ego ſum. nolite ergo ire poſt illos. Sin patietis veſtra a poſſe debitis animas veſtras.

¶ Ecco ego mitto vos ſicut oues in medio luporum eſtote ergo prudentes ſicut ſerpentes. zc. Nolite timere eos qđ occidit corpus. aiām aut non poſſunt occidere. ſed potius eum timete qui poteſt corpus et animam perdere in gehennam. Omnis qui conſitetur me coram hominibus conſite. zc.

¶ Marcus ſcripsit in italia. ſermone tamen greco. In itū euangelii iſu chriſti. zc.

¶ Matheus ſcripsit in iudea hebraico. Liber generationis iſu chriſti filii dauid. zc.

Articuli duodecim fidei catholice.

- 1 **Petrus** Credo in deū patrem omnipotentē creatōrē celi et terre.
- 2 **Andreas** Et in iesū xp̄m filium eius unicum dñm nostrum.
- 3 **Jacobus** Qui conceptus est de spū sctō. Nat⁹ ex maria virgine.
- 4 **Iohēs.** Pass⁹ sub pōcio pylato crucifix⁹ mortu⁹ et sepul⁹.
- 5 **philipp⁹** Descēdit ad inferna tertiē die resurrexit a mortuis.
- 6 **bartho. lome.** Ascēdit ad celos sedet ad dexteraz dei p̄ris omnipotentis.
- 7 **matthē.** Indeveturus est iudicare vivos et mortuos.
- 8 **Jacob⁹** Credo in spiritum sanctum.
- 9 **Symon** Sanctam ecclesiam catholicam.
- 10 **thomas** Sanctorum communionem remissionem peccatorū.
- 11 **Judas.** Carnis resurrectionem.
- 12 **matth. as.** Et vitam eternam, Amen.

Ieremias. ii. Pr̄em vocabis me et post me ingredi non cessabis. **Exo. xx.** Nō habebis deos alienos corā me. **esā. xlv.** Ego dñs et non ē alter creās tene. **z. psal. cxliii.** De⁹ aut̄ noster in celo. **z. zc.** **Abacuc vl.** Ego aut̄ in dño gaudebo. **z. exul.** in deo iesu meo. **ps. ii.** Dñs dixit ad me si me⁹ es tu ego ho. **ge. te.** **Job. iiii.** Ego et pater vn̄i sumus **Col. i.** Qui est imago patris. **ps. xcv.** ho domini. **z. elaye. vii.** ecce h̄go concipi. **z. pa. fi. zc.** **hiere. xiii.** Mulier circūdabit virum **Gala. iiii.** Misit de⁹ filium suū factum et muliere. **Eze. xliiii.** Porta hec clausa erit et non aperietur. **z. vir. z. zach. ii.** Aspicient ad me quem crucifixerūt. **z. zc.** **z. zc.** **Tanq̄** ovis ad occisionem ductus: vere lāgores n̄ros ipse por. **z. et. i.** **Petri.** Xps̄ semel passus est pro nobis iustus p̄ iniustus. **Esēc. xiii.** Ero mors tua o mors **z. c.** **In die tertia** rescita. **z. ps. xv.** **Hec** dabis sanctum tuū videre cor. **Ephe. iiii.** descēdit p̄mo in inferiores p̄tes terre. **Ro. vi.** Xps̄ resurgēs. **z. c.** **Amos. xi.** Edificavit in celo ascensionem suā. **dominus** nomē illi. **ps. lxvii.** Iter facite ei qui ascendit super occasum. **z. ibidē** Ascendens in altum captivam durit captivitātē. **Michē. ii.** Ascendit iter pandens ante eos. **Malach. iii.** Ascendam ad vos in iudicio et ero testis velor. **ps. lcv.** Iudicabit orbem terre i equitate et populos in veritate. **Job. xix.** Fugite a facie gladii quoniam vltor iniquitatis est gladius et scitote **z. c.** **Gobelis. ii.** Effundam de spiritu meo super omnē carnem. **Job. xxvi.** Spiritus eius ornavit celos. **Sapie i.** Spiritus domini replevit orbem terrarum. **ps. cxl.** Spiritus tuus bonus deducet me in terram rectam. **z. c.** **David. ps. xxv.** Confitebor tibi in ecclesia **z. c.** **Sopho. iii.** Inuocabunt nomen domini et seruient ei humerovno. **Math. xviii.** Si peccauerit in te frater tuus dic ecclesie. qđ si ecclesiam nō audie. **z. c.** **Michēas. vii.** Deponet omnes iniquitates nostras et proiciet in profundum maris omnia. **ps. cxviii.** Particeps ego sum omnium timentium te et custo. **z. c.** **Eze. xviii.** Vivo ego dicit dominus: nolo mortem peccatoris. **Ezechiel. xxxvii.** Aperiam tumulos vestros et educā vos de sepul. **ve.** **Job. xix.** In nouissimo die de terra surrecturus sum et in carne mea videbo. **z. c.** **Phil. ii.** Reformabit corpus hu. **z. c.** **Daniel. xii.** multi de his qui dormiunt in pulue. **ter. euf.** alii in vitam **z. c.** **ps. lxi.** Tu reddes vnicuiq; iuxta. **z. c.** **math. vii.** Ibiunt hi in supplicium eternum. Iusti autē **z. c.** **et. ii.** **Corinth.** domum habemus non manufactam. **z. c.**

¶ **H**ystoria actuum apostolorum hic textitur.

¶ **S**piritus sanctus venit sup apostolos in linguis igneis.

¶ **E**t hic orit cultus xpi nominis. s. in die penthecostes scdm augustinum.

¶ **S**tephanus lapidatur et pthomartyr inclitus dño consecrat.

Saulus pstermit. et **P**aulus egregius pdicator erigit q abudant^o oibus laborauit.

¶ **P**hilo disertissimus cui^o libriter ecclesiasticos cōputant clar^o habet natione iudeus.

Imperatores.

Calpurnia
a. iii.
m. r.

¶ **I**ste gai^o nepos tyberii erat scdm carnē s3 nō morib^o. qz tot^o puerfus fuit et tyrān^o. Qui ait vtinā roman^o ppls vnā ceruicē haberet. **L**ōquest^o est sepe q sua tpa pacifica fuerūt. et bella libēter habuisset/ occasiōes etiā q̄siuit. **T**ādem a suis occidit cōsilio senatorū cū magno gaudio vniuersorū. et senatus restituere nitebat regimē sicut antea fuit. sed nō preualuit.

¶ **B**eatissim^o petr^o gliosus apłs xpi Iesu p̄fuit ecclie catholice scdm hiero. ānis. xxvii. scōz bedā. xxix. tenuit nāq; pontificatū in partibus orientis ānis. v. scōz hiero. scdm bedā. vii. Deinde antiochiam veniēs sedit ibi ānis. vii. docens pplm vias veritatis. et symonem magū fugauit. Insuper pdicauit dispersis ex circūcisōe fidelib^o q̄ erāt i p̄tho galacia/ capadocia/ asia/ bithinia. q̄bus postea de roma tanq; per eū cōuersis direxit eplam primam **A**udiens autem symonem magum romanos deludere zelo fidei romae adit anno quarto **C**laudii. **C**um q; ibidem verbum dei predicaret: et symonis maleficia detegit. et multos ¶

v. D. cccxxiii.

Petr^o p̄i
m^o papa.

Jude^o.

¶ **H**ec est series romanorū pontificū p quā fit supputatio annoz subsequentiū cuius pncipalis era est ipsa christi benedicta natiuitas concurrētib^o nichilominus ānis mūdi vt ptz aptissime in hīs duabus lineis cum figuris numerozū annotatis.

xxxiii.

¶ **A**d fidem cōuertit. **D**iscipulos et per diuersas puincias misit per quos xpiana fides gloriose dilatata est. **E**uangelii marci tanq; ex ore suo scripti approbans fidelib^o tradidit. **I**esu niū quadragesimalē instituit aī pascha/ et aī natale dñi tres ebdomadas. et quartā impfectā venerari ab omni p̄plo xpiano i memoriā p̄mi et sc̄bi aduentus. Tandem post plura seti tatis insignia cum iam in romana sede ānis. xxv. mētib^o. vii. dieb^o. viii. sedisset mart yro coronatur a nerone. **A**lis eius opa plura ac miracula stupenda vide in actib^o apłorū et in libro clemētis. et in hystoriis tā scolastica q̄ ecclesiastica bede q; aliis.

¶ **P**aul^o apłs egregi^o pdicator raptu sublimis q̄ euāgelii nō ab hoie neq; p̄ hoīem vididit. s3 per reuelationē Iesu xpi. cū eēt ferme ānorū. xxvi. vel circa atrociter cepit eccliam p̄scq; zelo iudai co. s3 mor a dño cor rept^o imutatur. et fact^o est de lupo agn^o. de p̄secutore fidelissim^o pdicator. Anno aut. xliiii. cōuersionis sue apostolatū cū barnaba suscepit a spū sc̄to in gentib^o vt dicit Act. xliiii. Anno. xxvi. venit hierlm vbi capitur actuum. xxi. āno. xxx. romā venit. act. vlt anno. xxviii. vt circa cū b̄to petro a nerōe martiriū pass^o ē. **H**ic iter sc̄tos tam in altitudine cōtēplatiōis q̄ in feruore actiōis progatiuā obtinuit. qz vltra oēs viatores clar^o deū vidit et archana v̄ba audiuit q̄ nō lz hoī loqui. et tāq; totū mundū genuisset sollicitabat oēs hoīez introducere in regnum celozū. **Q**uis sic cucurrit q̄s sic laborauit grecis euāgelii exponens q̄s sic afflictus percussus infinitis piculis excoct^o. q̄s sic gliari poterit vt dicat. **P**l^o oibus laborauit. et in sapientia mūdāna et cōcilis hui^o sc̄li/ salua oī iusticia et fide. qz sic emicuit vt etiā amplissimo senatui miranda cōtulerit. **E**ius laudes **J**ohannes crisostomus describit

C Jacobus maior ap'ls martyrio coronat ab herode agrippa. Et petrus incarceratur vt patet actū. xii. c. Corpus aut beati Jacobi miraculose transfertur in Galetiam byspanie z ibi est sedes patriarchalis post facta quasi a sinistris respectu rome.

C Helena regina abigenozū conuersa ad fidē sustantauit pauperes xpi fideles in hterlin tpe famis sub claudio.

P Petronilla filia sancti petri virgo fuit.

P Prudentiana hgo z p'aredis virgo sorores titi et nouati.

Imperatores.

Claudi⁹. an.
xiii. m. vii.

Seneca stoic⁹ clar⁹ habetur mag⁹ iheronis aquo post coactus est seipsum occidere de eo. vide augusti. de ciuitate. li. vi. ca. x.

Iste claudius in cōstās aīo fuit z tot⁹ obliuiosus et gulosus. bellandi occasiōē libenter habuisset: sed parū pugnauit z facile qsdā paucos hostes supauit. Tandem cum. xxv. senatores occidisset: cum. ccc. eqtibus p minimis causis veneno mortuus est.

Assumptio gloriose virginis marie matris dei facta. xii. annis post ascensionē domini nostri Iesu christi secundum Hieronymum doctorem.

Perius satyricus.

Iuuenalis satyricus.

Lucian⁹ poeta patruus senece.

Quidius poeta.

Anno mundi.

v. m. ccliii.

Pape.

Anno Christi.

cliii.

De persecutionibus ecclie est diligenter aduertendū q̄ sicut in antiquo testamento inimicus hūani generis semp electos multiplicibus machinationibus psecutus est ita immo multo plus amplius in nouo. hoc est tpe grē qm̄ iā cognitio z cultus veri dei in toto orbera diare ceperat. Et pmo p gladiū sicut ptz in psecutione ecclie stephani z iacobi ac aliorum innumerabiliū in quo exercebatur ecclie patientia. Secdo per falsam doctrinā. z hoc multipliciter. Primo per falsos iudeos q̄ sūt synagoga sathane. vt ptz in disputatione petri stephani z pauli q̄ oēs clare iformauerūt simplices q̄ Iesus est xps in lege pmissus contra friuolas assertiones peruersozū iudeozū. z hec vsq; in finē durabit z tpe antiq̄i grauissima erit. Tertio p magos z incantatores. Videns nāq; antiq̄ hostis q̄ p xpi nois diuulgationem cultus su⁹ abolēdus esset: impleuit vasa iniquitatis sue. q̄ per magicā artem deciperēt rudes ne in xpm̄ crederēt. cum z ipsi se pro aliquibus magis iactarēt quasi filii dei essent in signis z prodigiis mendacibus. vt patet in symone mago/meadro/aroes z arphaxat. Quarto p falsos xpianos supbie spū tumētes qui instigante inimico plures hereses seminarūt. vt patet in hebione cherintho. Et qd̄ plura dicit b̄tus Bernardus q̄ totus iste mundus cōiurauit cōtra xpm̄. Omnia ergo fidē ipugnāt. sed firmū eius fundamētū stabile perseuerat: h̄is signaculū in hoc. Inouit dñs q̄ sunt eius. Nec esset aliq̄modo possibile q̄ fidelis sacramētum inter tot insidiatores sic floruisset nisi cultores eius diua maiestas proferisset/diua sapientia illuminasset/diua bonitas fouisset iuxta xpi pmissionē firmissimā: cum quo eisdē semp fuit: z in finē perseuerat. hinc hylarius ait. Propriū esse solet ecclie vt tunc vincat cū leditur tunc intelligat cū arguitur tūc securā fit cū deseritur. tūc obtinet cū superata videt.

Prima persecutio ecclesie fit in Rome iussu neronis in qua beatissimi principes christiani populi. s. Petrus et Paulus martyrio coronati sunt cum aliis plurimis.

Refert seneca de nerone qd erat naturaliter ab infantia semper elementissimus. et ita graciosus qd nemo unquam populo romano graciosior fuit. ita qd in obliuionem venerit ceteri principes propter fauoris magnitudinem. Ceterum potestas multos probissimos fecit atrocissimos.

Prodigia plura terruerunt iudeos ante exercidium hierusalem. vide mirabilia in ecclesiastica historia. Beatissimus christi euangelista Marcus martyrio coronatur anno Maronis primo ut dicit philo. contemporaneus eius apud Alexandriam egypti. ubi christus erat constitutus a beato Petro. sepultus ibidem miraculis claruit. et successit ei Zmarus vir sanctus.

Iste nero oim hominum sceleratissimus fuit adeo ut nomen eius usque hodie pro aliquo pessimo poni solet. et contra optimam christi legem suscitauit persecutionem. merito antichristi figura tenuisse describitur. Tandem a senatu hostis pronunciatus cum turpissime fugeret seipsum occidit. et letata est Roma.

Symon magus multas superstitiones Rome exercuit. et quia simile apud plaudit suo simili. ideo pessimus nero spreto consilio senecae viri doctissimi hunc pestiferum sibi sociavit. tandem uterque post infinita scelera in baratrum damnationis eterne turpissima morte descendit.

v. m. ccliii.

v. m. cclxiii.

Petrus superato symone mago et infeliciter mortuo iussu Maronis crucifixus est. et in vaticano sepultus ultimo neronis anno.

liiii.

lxiiii.

Pax illa vniuersalis toti orbis quam Romani habuerunt per annos ferme lxx. per paucis bellis exceptis acquisita circa hec tempora propter seueritatem neronis turbata est. et praeuidie quaedam recesserunt ab obedientia romanorum. quia fide christi ipseque ceperat. de pace nota aug. de ciuita. li. xix. per totum

Judea et hierusalem grauissimis persecutionibus et intestinis bellis attrita est propter peccatum illud maximum quod in filium dei commiserunt. Et circa hec tempora etiam in foribus templi ipso festo paschali. xxx. m. necati sunt. et continue durauit dissensio. donec penitus deleti sunt. Barrabam enim petierunt et non Iesum mitem et humilem. Et omnes discipuli sancti petri martyrizati sunt sub nerone tyranno et multi alii quorum nomina sunt in lib. vite.

Marcialis episcopus lemouicē. Saumianus episcopus senonē. Potetianus. Altinus. Clauus consul qui clemens episcopus metensis patruus clementis. Serotinus. Codaldus. Tecla discipula Pauli. Eucharis episcopus treuerens. Meenus episcopus cathalancē. Domicianus subdiaconus a beato meenio a morte suscitatus. Similis episcopus suessē. Epaphoras episcopus colosē. Trophinus episcopus arelatē. Zuz episcopus cretē. Crescens episcopus galatē. Onelmus episcopus ephesē. Felix martyr. Prothasius. Nazarius. Celsus. Vitalis martyr. Martinianus. Serualis. Processus. Torpes martyr. Felix martyr. Constantia martyr. Jacobus minor apostolus ac hierosolimitarum episcopus a iudeis occiditur anno. vi. Maronis.

Paulus gloriosus apostolus cum beato Petro eodem tempore sed non eodem loco capite plexus est ad aquas saluas in via hostiensis.

¶ Iste vaspasianus mediocris paratele obscureq; natus semp gloriose triumphauit. Na sub claudio z nerone qcuq; mittebat laude digna patrabat. Tri cesies z bis cu hostib; pstrit. pietate autē republica ppter discordia precedentium impator licet inuitus est creatus z rediit tranquillitas pstrina. Pax insup in toto orbe pronuntiata iuxta tpa Octauiani propter quod in immensuz republica creuit. Moritur tandem pstruio ventris stado. Dicebat em. Stantem decet impatore a terris recedere. Et vtutes multe sut diligenter conscripte.

Imperatores.

Dalmationus.
f. l. m. r. b. xii.

Isti tres diuersis puinciis impare cupientes in vno anno sese interfecerunt.

Selha. Oche
Ditellius.

¶ Hierusalē destruit anno scdo Vaspasiani a tito filio eius. interfectis. xi. c. millibus venditisq; lxx. m. iudeoz. z extunc defecit regnum iudeoz nec cosurget ate tep antixpi. De hac horrenda strage mira legunt. vide iosephum. Nota q; ppter hac vltionem legitime facta dicunt doctores q; in toto mundo christus pacē tribuit. sicut in natiuitate fecit.

¶ Apolaris sanctus martyr occisus est Rauēne vbi episcopus a beato petro missus fuit. Et nota q; nec Vaspasianus nec Titus qcq; cōtra eccliam fieri iusserūt. sed aliq; iudices in feriores psquebant fideles pretextu priorū mandatorum.

Anno mundi.

v. m. cclxxiiii.

Pape.

Italicus.

¶ V. Linus. an.
r. m. iii. b. xiii.

Anno christi.

lxxiiii.

¶ Sanctissimus papa Linus tante perfectionis fuit vt ecclesiasticar; rez dispensationem etiā adhuc bto petro viuente meruit dispensator ab eodē constitui. Hic statuit vt mulier velato capite eccliam intraret. Tādē martyrio coronatus. sepultus est in vaticano iuxta magistrū suum ac patrem beatum Petrum. Thomas q; parthos in sortem accepit martyrizatur in india omnium orientalium apostolus.

Andreas qui z sichiā accepit in sortem i achaya sub egea duce martyrizatur.

Matheus qui ethiopes sortitus fuerat in ethiopia.

Symō z iudas martyrizati sunt in regionibus persidis.

Bartolomeus q; india accepit in sortem postq; pdicauit lycao nie antiq; orib; in albano vrbe maioris armenie martyrizatus ē.

Titus hyaconus pauli discipulus apud paphū quieuit.

Euodius episcopus antiochie. ibidem est martyrizatus.

Syleas apud macedoniam martyrizatus est.

Matthias i iudea vel egypto coronatus. De tpe loco z modo martyrii eius diuerse sunt sententie.

Barnabas coapostolus pauli Cypris occisus est.

¶ Scota gens oritur ex pictis z hyberis in albania prope angliam.

Lucas discipulus pauli i bichinia migravit ad dominum.

Philippus per sichiā. xx. annis predicans ierapoli quieuit in dño. sz i passionali dicitur q; fuit crucifixus. Solus ipse z Johannes euāgelista nō sūt martirizati. Ceteri vero oēs occisi fuerunt.

Persecutio sc̄da eccl̄e fit in Rome iussu Domiciani et per vn̄uersalis totius orbis iteruz per ipsius seuitiam turbata est. Multe nationes se romanis opposuerunt. innumerabilesq; fideles martyrio coronati sunt. Vide hystoriam cornelii taciti.

Iste Domicianus filius vaspasiani et frater titi. primo q̄dē Clemēs fuit. et multa in Rome cōstruxit. s. p̄t̄ h̄eō. sed mox defecit et factus est crudelissim⁹ ac sup̄bissimus. ita vt tāq; de colli vellet. senatores quosdā interfecit. In christianos sc̄dam persecutionem suscitauit. Tandem omnib⁹ odiosus in palatio a suis occisus est et cū dedecore sepultus.

Tit⁹ filius
vaspasiāni
an. lxx.

Domitia
nō. ā. xlii

serua āno
vno. mēsi.
iij.

Iste titus fuit mire benignitatis et triumphator maximus supra modū larg⁹ toto corde suis se inimicis crebro reconciliauit. p̄m suū virtutibus supans deliciae hūani generis dici meruit. mira disp̄atio sup̄ni rectoris. nunc optim⁹ nunc pessim⁹ nunc pare⁹ nunc pd̄t̄ gus. nūc sic nūc alit̄ istitur⁹ ad regni gubernacula p̄uehitur. Quis ab yssū tātoꝝ iudicioꝝ scrutati p̄ualet. Morit̄ titus anno. iij. et tant⁹ luct⁹ in vrbe fuit vt morituros eos pariter putares. De eader samarites sup̄bissim⁹ nigromāticus symonis magi discipul⁹ christuz negauit. et seipsum saluatorē mundo destinātū asseruit. incredibilia figmenta composuit et multos non predestinatos decepit cū q̄bus et ipse perit. vide hysto. eccl̄e. libri. iij.

v. D. cclxxiii.

Romanus.

mē clet⁹. ā.
xi. mē. vno
de. xii.

ex patre emiliano.

lxxliii.

Iste Cletus p̄mus iuenit scripsisse in suis l̄ris. Salu-
tem et aplicā b̄ndictionē. Ordinauit pres̄bros. xxi. in ro-
ma vrbe mēse decēbri. pegrinationes ad sc̄tōs approba-
uit. dicēs q; validior ē ad salutē sc̄ti petri visitatio q; du-
orū amozū ieiunū. Excōicauit isup q; h̄mōi visitatiōes
īpediūt aut dissuadēt. Tādē martyrio coronat̄ sub Do-
miciano. vi. kal. Maii. sepultus in vaticano.
Heresis nicolaitarū qui indifferēter vxoribus vtuntur
dicentes oīa debere esse cōia inter christianos.
Cherit⁹ heresiarcha surrexit turpulosus et libidinof⁹
totus. a quo dicta est heresis cheritiana. hic dicit lega-
lia esse seruanda.
Hebion heresiarcha a q; hebiones heretici dicti sunt q;
dicunt xpm puz hoiez fuisse. et paulū apostatē legis. xc.
Maria magdalena et soror eius martha.
Marcella eius pedissequa.
Lazarus earū frater episcop⁹ marisiliē.
Marimus epif. a quen. hic viaticū dedit magdalene.
Hi migrauerunt ad dominū in p̄tibus marsilis.

Iulianus qui et symon lepro-
sus episcop⁹ Lenomañ.
Julianus alius qui vtrumq; pa-
rentem nescire occidit.
Aristarcus et prisc⁹ martyres.
Paulus eps narbonē.
Saturnin⁹ epif. tholosa.
Marcialis epif. zāchdo.
Gregorius epif. beluacē.
Austergilus episcop⁹ luturē.
Cantianus episcop⁹ turonē.
Hyreneus episcop⁹ lugduñ.
Seruntius epif. b̄nfunction.
Eutropius episcop⁹ aurisitan.
Fronto episcopus petragonicē.
Dionysius episcopus parisien.
Eutropius episcopus artasi.
Hi vnerendissimi pres̄s foritū
sūt regiōes frācie a dño oēs sc̄ti.

¶ Marcus agrippa pfectus vrbis persas deuicit. z ob hoc Pantheos extinctus est id est templū oim deozū iussu sibi ille. ipse et tam agrippinam supra rhenum compleuit. que antea fuit ab agrippa condita. hec est colonia secundum quosdam.

¶ Iste traianus optimus p̄ fuisse iter oēs augustos. Hoc solū i eo culpatur q̄ zelo falsorum deozum xpi fidē extinguere nisus est. vide aug. de ciuitate dei. li. xviii. ca. lii. in glo. arbitrās se in hoc obsequiū p̄stare deo. dicit q̄dē q̄ non p se sed p suos fideles p̄seq̄bat. forte hoc tps verum fuit. quia cōstat q̄ aliqui ipemet iussit q̄dā tormētari z occidi. In fine migravit edī cū vt nō occiderēt nisi casu iuenirent aut se offerret sed parū hoc profuit: qz iuda plebs p h̄mōi nichil artata fuit ei⁹ laudes p nichilo ducerē nisi btūs Grego. ei⁹ pietate cōmot⁹ la chrimas fudisset z eū ab inferno liberasset. An autem sit saluat⁹ vsq̄ hodie dubium est et

Impatores.

Traianus. an. 98. die. 28.

grandis altercatio doctorum. De hoc etiam diuine reuelationes diuinarū personarū reperiuntur q̄ omnes quas ego vidi hoc intendunt q̄ non velit dñs aliud nisi vt cum timore salutem nostram operemur. z de h̄mōi curiosis q̄ stionibus quieti simus eo q̄ non sine cā hec z similia ecclesiam suam vult latere.

¶ Iste nerua senex adoptauit Traianum in filium. primoqz edicto omnia fore facta Domitiani retractauit.

¶ Iste idem traianus apud agrippinā gallie insignia imperii inuitus sumpsit germaniam restituit orientales prouincias. Babiloniā/Seleuciā/extremaqz Indie scōs post Alexan drum p̄domuit. zc. In oibus h̄is adeo pius p̄mansit vt omnibus gratus nulli existeret grauis. quod de paucis legit. zc. Hec insignia sunt vere z non fice nobilitatis. Ita semper vixit vt imperio dignissimus haberetur. ita p̄ncipatū fugit quasi nullus foret ineptior. †

Anno mundi.

v. M. ccc. liii.

Pape. Romanus.

Martyr Clemens 6⁹ an. ic. m.

De regione celimonte ex patre fastino. li. duobus. †.

Anno christi.

ccliii.

¶ Sanctus Clemens p̄mū a btō petro vt d̄r ordinatus fuit sibi successor. sz p̄pter piculum voluit añ se beatum Linū z Cletum p̄ficari. ne videlz hoc exēplo plati sub stiterēt sibi q̄s vellēt. Hic fecit gesta martyriū p̄ regioēs cōscribi. s̄l̄r z ip̄e mltos libros edidit. Statuit etiā vt ca thedra ep̄alis i eminentiori loco poneret. z q̄ baptisatus put citi⁹ poterit cōfirmet. Eadē martirisat sub traiano submersus i mari z de ei⁹ funere mira scripta sūt. Corp⁹ eius tpe Nicolai p̄mi reptū fuit z rome translatum.

¶ Laurinus ep̄s eboracē. z Gaugericus eius frater ep̄s Cameracē. discipulus beati Dionysii. Johānes euāgelista adductus iussu domiciāi ab epheso Romā cū sacrificare nollet idolis ponit in dolū feruentis olei. sed cum nil lesionis sensisset relegat⁹ est in pathmos. isulā. ibiqz apocal ipsim scripsit rediēs aut Ephesum tpe traiani in pace quieuit.

¶ Eutropius ep̄s ranctē. m̄f. Sactinus ep̄s medelū. cum Anthonio a morte resuscitato discipulus Dionysii. ¶ Iouius atheniensis p̄sbiter z martyr discipulus Dionysii. Caranus martyr carnotē. predicator discipul⁹ petri. ¶ Simon cleophe fili⁹ fr̄ iude ep̄s hierosolimozū. cxx. annozū cruciū est martyr dñi gl̄os⁹. ¶ Regulus ep̄s sarelatē. ¶ Eugenius tholotansium. ¶ Euthices martyr.

Dionysius annozum. xc. Ar iopagita venerabilis pater. lumen orbis martyrio coronatur in Gallia cum Eleutherio z Rustico vbi missi fuerunt a beato Clemente.

Persecutio tertia ecclesie a Traiano exercetur in qua pempti sunt infiniti. Tandem cohibita fuit interuentu Plinii secundii sed non totaliter.

Iudei deuastat provincias multas et quasi amentes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mundi ptes exarserunt: nulli pcentes: ciuitates plures desolauere. nec tamen preualuerunt vt regnu adipiscerent. qz pmo p traianu. scdo p adrianu deleti sunt. Sic xps vtr obiqz vindicatur. nunqz em romani ipune psecuti sunt ecclesia. sed nec vnqz honore aut emolumento caruerunt quotienscumqz fideles honorauere. De hoc plenius vide Drosium.

Thimotheus eps ephesiorum discipulus pauli martyrizatur.

Plutarchus nobilissimus philosophorum claret. magis traiani cui optimam eplam scripsit. Ignatius doctor gloriofus eps antiochie discipulus iohannis martyrio coronatus nobilissimo. Pultus cor scissum in se aureis istis hoc dulce nomen Iesus inuentu est habuisse de scriptis. At enim in eplis suis. Amor meus crucifixus Beatam virginem in carne vidit: eiqz eplam scripsit in qbus sic h. xpi fere marie etc. et illa dulciter rudit scribens. Ignatio dilecto codiscipulo: humilis ancilla xpi veniam ad te. etc.

v. D. ccciii.

mf Anacle- De regione atbenie.
tus. anis. ix. ex parte antiocho.
ii. d. r.

mf Euarist-
us. an. xvii.
Srecus. d. ii.

ciiii.

Iste anacletus hristissimus fideles monuit per eplaz vt presbyteri p oibus honorarent dicēs qz deo sacrificates nō debeāt verari s; supportari atqz ab oibz venerari et psbyteri qñ sacrificant testes secū hēant. et maxie epi vt dño pfecte sacrificare pbenf. Itē statuit vt clericus nec barbā nec comā nutriat. ipse memoriā bti petri construxit. Ordinauit etiaz. vii. dyaconos cardinales in vrbe. Itē qz eps a tribz debeat epis consecrari. Itē qz ordinatio clericorū palā celebretur. tādē duodecimo āno traiani martyrio coronat sepultus in vaticano apud corpus beati petri.

Plinius scōs orator et philosophus multa scripsit. mitigauit etiā traianum vt retractaret sententiā latā cōtra xpianos scribens ei qz nichil mali facerent: sed virtutibus insistentes christi tanqz deum ante lucem surgentes laudarent.

Iste euaristus sanctus martyr statuit vt eps a plebei non accusetur. et seiprem dyaconos ordinauit vt assisterēt epō predicāti ppter honores verbi de ne ab emulis detraheret episcopo qz falsa predicauerit. Itē qz coniuges publice sponsent a parentibz et sacerdote solē niter benedicantur Tandem martyrizatur anno. iiii. Adriani. sepultus apud corpus sancti petri.

Domicilla martyr.
Eufronia martyr.
Theodora martyr.
Sulpicius martyr.
Seruilianus martyr.
§. i.

Septa etas

Christus.

¶ Iste adrianus in multis comendat xpianis satis
grosus extitit. qsdā tñ nolētes sacrificare puniri ius-
sit z occidi vltis qñi fuit in oī scia. pacē oī tpe habuit
pī pīe dicit^r ē. leges multas pdidit. phibuit etiā ne
xpiani sine pcessu iudiciali dñarent. hterlm fundit^r
destruit z post restaurauit oīno phibens ne iudei in-
tromitterent. sed xpianis iunt^r ad ipiū
venit z optie rexit. Cūq; senat^r obse-
ueraret vt filiū cesarez appellaret suffi-
ceret inq̄t debeo vt ego inuit^r regnaue-
rim cū nō merear. pncipat^r em nō debet sanguin sed meritis. z inuilliter regnat qui rex na-
scitur z nō meret. Excedi p̄us sunt stutibus qui regnare debent: z cum in eis p̄fecerint
adeo vt probentur illos virtutibus antecedere quos debent honoribus ante ire inuitati a
scendant. z se ciuū suorum votis non subtrahant.

Hierusalē restaurat per adrianum z
noie eius helia vocata fuit z amplifi-
cata fuit ita vt locus passionis ef-
set intra muros qui p̄us extra fuit.
Et hec est tertia restauratio quia ter
destructa fuit sc̄lz a Caldeis tempo-
re zedechie ab antiocho tempore ma-
chabeorū z a tito tpe vespasiani.

Adrian^o
helius. s.
xxi.

¶ Sc̄ds philosophus in silentio deget
et ad interrogata adriani scripto re-
spondit.

¶ Eustach^o alio noie placid^o z theospita eius vxor z duo filii eius agapit^o z thesbytes q̄
rū miri act^o legiū circa hec tpa fuerunt q̄ oēs iussu adriani gl̄oso martyrio coronati sunt:
¶ Aristhides philosoph^o apologeticū p xpianis fecit. quē videns Traianus placat^o est.

Anno mundi.

v. M. ccc. iiii.

v. M. ccc. xviii.

Pape Romanus.

nt Alexander
an. viii. m. b.

Ex p̄e alexandro. de
regiōe caputauri.
die. ii. Romanus.

nt Sirtus. i.
i. r. m. iii. s. xxi

De regione viola
ta. ex pastore pa-
tre.

Anno Christi.

cxliiii.

cxliiii.

¶ Iste alexader maiorē partem senatorū conuer-
tit ad dñm. Hic statuit aquā benedictā cū sale asp-
gi in domib^o fidelitū. vt de cōse. vi. iiii. aquā in cano-
ne addidit memoriaz passionis sc̄z. Qui pdie q̄ pa-
teretur. zc. Item vinum sit mixtum cū aqua in cali-
ce ppter representādā vnionem xpi z ecclie. de con-
se. dist. ii. c. i. z vt oblatio fieret ex modica quantita-
te. Tandem martyrizat ab Adriano cum multis
quos ad fidem conuerterat. sepul^o in via numentana.
Postea translatus fuit ad eccliaz sc̄te Sabine.
¶ Quirinus martyr tribun^o. Theodolus mar-
tyr dyaconus. Euentus martyr z presbyter.
Quadrat^o episcop^o atheniē. discipul^o aplozūz.
Hermes prefectus vrbis martyr.
Zquila genere ponticus orator floret q̄ secund^o
interpres mosaice legis fuit. p̄mo em fuerunt. lxx.
de hebraico in grecū trāfferētes. sc̄do iste de greco
in latinum primus interpres fuit.

¶ Iste Sirtus statuit vt diceretur.
Sc̄tus sc̄tus sc̄tus. et q̄ mysteria sa-
crata non tangerentur nisi a ministris
de cōse. vi. i. in sc̄tā. Item vt corpora
le non fiat ex serico sed ex purissimo
lino contexto z non tincto z vt mulier
sacra vasa altaris z pallas non tange-
ret. Item vt quicunq; episcopus vo-
catus ad sedem applicari rediens ad ec-
clesiam suam non susciperetur nisi cū
litis aplicis. Item vt missa non nisi su-
per altare celebretur. Item etiam mi-
sit pegrinum ep̄m genere romanū cuz
aliis fidelibus in galliam. tandē mar-
tyrio coronatur extra portā. Domine
quo vadis. sepultus in vaticano.

Salienus medicus pga-
me oriundus interpres hi-
pocratis rome claret.

Ibyta martyr.

Calocerius martyr.

Maria martyr z xgo.

Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis omnium astrono-
morum precipuus plus addidit quam se inuentum reperit z plura
scripsit. Credo hereticus hic fuit magister mardonis.

Iste antonio gener fuit adriani z filius adoptiuus vir utique
pitiuissimus z natura benignus. quod non facile in vno homine reperitur
Pudetia precellentes ceteris non sunt excellenter benigni z tractati

Authanus
pius a. xxi

li ex natura precipue. z est excellent benignissimus ceteris minus industrius. Vir autem
iste in vtrisque excellent doctus fuit. Ob hoc multe puencie quam ab his imperatoribus
hunc recesserunt sub isto voluntarie rediebant quia se pro patria fuit. omnibus carus. nul-
lus acerbus. fidelibus clementissimus erat. Unde z pro dicitur est z ab eo sequentes
impatores appellati sunt plii. Sit enim malo sciendiis ex improponiui ciuem seruare

quod mille hostes occidere. quod autem aliquid martyres sub eo coronati sunt non ex suo sed priorum mandato
processit. tanta siquidem credulitate aere prelatos inuidiam plebem commouerunt ut nec summi imperatores
possent eam sedare ad plenum. ita erosus fuit christianum nomen apud idolatras z maxime
apud pontifices z sacerdotes temporum. quod principes z populum puocabat aduersus christi fideles. quia vide-
runt quod statum z quantum dominum habent quod ad preceptum esset veterum tantum factum eorum quia christiani dice-
bant quod indifferentem omnium demones essent. a quibus tota filii ceteritas sperabat temporalis filii z eterna felicitate
ideo non minus quod etiam pacato principe adhuc inferiores persecuerent christianos tamquam blasphemos

v. m. cccxxiii.

v. m. cccxliii.

mf thele
sphorus. a.
ix. m. lxx.

Romanus ex anachorita.

Greecus.

die. xlii.

mf Igni.
a. iiii. m. 3.
8. vii.

De athenis ex patre
philosopho.

cxrliiii.

cxliiii.

Iste thelesphorus statuit cantari hymnum
angelicorum scilicet gloria excelsis. z euangelium ante sa-
crificium. z in natali domini cantari tres missas propter
multas causas. Item quod clerici ieiunare debeant pro
septem ebdomadas plenas. quia sicut dicitur esse dis-
creta clericorum vita. sic z ieiunium etiam statuit ut
nulla missa ante tertiam presumat canere. tandem
martyrio coronatus sepultus apud sanctum pe-
trum in vaticano.

Decem millia martyrum crucifixi sunt in armenia
in monte maximo arath. quorum festum cele-
bre colitur. x. kal. iulii cum magna deuotione. quia
multa obtinuerunt cultorum suis a domino.

Peregrinus episcopus antiochenus martyrum.

Serapia martyrum z nobilissima vidua.

Fides spes charitas cum sophia nobili ma-
trona matre eorum martyrisate.

Iustinus philosophus discipulus pape in libros eius
abbreviauit. hic etiam librum de christiana religione edidit quem anthonio tradidit. z ben-
ignum christi iustitiam fecit.

4. il

¶ Persecutio quarta fit iussu anthoni veri in qua innumerabiles vtriuq; sexus corona-
ti sunt: sed nō impune. lues enim magna id est pestilentia secuta est p totā italiam z reliquas
prouincias. bella terremotus. inundationes fluminum. agmen locustarum &c.

¶ Item exercitus romanus vbiq; consumptus est.

¶ Bellū marcomanicum vt dicit orosius grauissimū fuit. qz barbare nationes exercitū
rudē romanorū in gyro circūdederūt. sed militibus quibusdā christianis clamātib; christe
adiuuā nos. ilico fulgura terruerūt barbaros ita vt fugerent. ob hoc xp̄i nomē celebre fa-
ctum fuit. z impator nō sibi. sed ipsi victoriaz tribuit et sententiam mitigauit.

Imperatores.

Mar^o. Lu
cius. annis.
xix.

Antonius verus.

Aurelius commodus

Isti duo ipiū sumperūt post an-
thoniū piū. z ex tūc hui impare
ceperūt. sed lucio mortuo atho-

nus solus imperiū tenuit q̄ bon^o z victoriosus fuisse describitur. nisi hoc qd̄ christianis
q̄rtā p̄secutionē iussit inferri. Dicit q̄ tate seueritatis z cōstantie fuit q̄ ad nullū euentum
vniq; vultū mutauerit siue ex leticia siue ex merore etiā dum adhuc puer esset. tate fuit hu-
militatis vt quadam vice cum iam exhausto erario nil haberet q̄ militib; daret. nulli vo-
lens esse molestus magis elegit vasa aurea et ornamenta vxoris z aliam suppellectilem v̄-
dere q̄ senatum vel prouincias pregrauare. sed victoria habita z illa recuperauit z prouin-
ciis tributa relaxauit. ¶ Papias iohannis auditor ierapolitanus episcopus claruit. fecit
librum explanationum de sermone domini.

Anno mundi.

v. m. cccliii.

Pape

Water P^o
p̄m^o an. ix. m.
iii. d. xxi.

Italicus de ciuitate aquileia ex patre suo
rusino

Anno christi

cliii.

¶ Sic statuit penam contra negligētiā que
accidere p̄nt circa sanguinē christi. vt patz de
consec. di. ii. si p̄ negli. Itē q̄ festum pasche se-
per in dñico die celebretur. Itē q̄ heretic^o ve-
niens de iudeorū heresi recipi debeat z bap-
tizi. Sic fecit ordinatiōes quicq; z tādē mar-
tyrio coronatur sepultus ap̄d sc̄tm̄ petruz in
vaticano. ¶ Policarpus episcop^o ephesinus
iohannis apli discipul^o romā venit z p̄les ab
heretica labe reuocauit. Magn^o labor sc̄torū
z ingēs tristitia tūc erat qñ foris materialis
gladi^o. int^o serpentinū virus erroris eccliam
corrupit. z hec duplex p̄secutio diu durauit.

Si qñq; cessauit gladius. hereticorū tñ perfi-
dia magis ac magis inualescebat z multipli-
cabat. tādē idē vir sanctus martyrio coro-
nat^o fuit sub ato. vo cū aliis. xii. ex philadel.

¶ Hermes doctor fidei pla scripsit cui agel^o

osi appuit dices q̄ pascha dominica die ce-
lebratur postea martyrizatur.

¶ Iustin^o ph̄s ad fidē cōuers^o multa scri-
sit z hereticos z martyrio coronatur.

¶ Iust^o episcop^o viēnēsis martyrizat^o est.

¶ Fotinus episcopus lugdudēsi. cum mul-
tis aliis coronatur.

¶ Alexander medicus z Ponticus puer
martyres.

¶ Felicitas cum septem filiis passa est.

¶ Mirabile spectaculum sicut olim. vii. ma-
chabei cum matre.

¶ Potianus gloriosus martyr

¶ Flocellus puer martyr

¶ Symonicus puer martyr

¶ Ronatus cum aliis. xxi.

¶ Praxedis oratione fusa quieuit in domi-
no post longissimos labores.

Victor miles & cerena vxor eius m^r.
 Concordius subdiaconus marty^r.
 Marcellus marty^r.
 Valerianus marty^r.
 Egipp^{us} & libros fecit de hystoriis
 ap^{osto}loy & marty^ru^m vsq^{ue} ad t^{em}p^{us} suum
 Atalus de pergamo fundamentu^m ec-
 clesie marty^r. Satus marty^r.

Cathaphrige heretic^{us} exort^{us} s^{ed} d^{icitur} ph^{il}igia q^{ui} dicit se
 solūmō h^{ab}ere sp^{iritu}m s^{an}ctū nec ap^{osto}lis nec aliis datum.
 Modan^{us} prisca & maximilla autores eorū fuerūt.
 Theophilus episcopus antiochio.
 Apollinaris ieropolitanus ep^{iscopu}s p^{ro}ph^{eta} & iacinctus.
 Marcillus p^{ri}archa ierosolimo^{rum} de quib^{us} mirabil^{iter}
 Dionysi^{us} ep^{iscopu}s corinthio^{rum} habetur histo
 Philippus ep^{iscopu}s creten^{sis}. ria

Comod^{us} an
 vel^{is} c^{on}lucto
 anthonio

annis. xlii.

Blandina sanctissima mulier passa est.
 Tertulianus africanus in ecclesia insignis habetur.

¶ Iste comodius filius anthonii veri tot^{us} infamis et
 lubricus fuit et adeo incōmodus vt inimicus humani generis diceretur Interfecit q^{ui} plu
 rimos senatores et maxime q^{ui} nos animaduertit nobilitate indultriq^{ue} excellere. tante fuit
 superbie atq^{ue} iactantie vt sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regem hominum s^{icut}
 leo bestiarum. Verum vbi splendet constantia marty^rum: tedit amplius de carnalita-
 te hominum mundanorum sermonem texere.

Prima pars ecclesie data est. sed non diu stetit.

v. M. cccl. xlii.

v. M. cccl. xlii.

mar. anicet^{us}
 an. ix. m^{ensis}. iiii
 di. iiii.

Syrus ex patre iohanne de
 vico my^{ri}.

mar. gother. i
 a. ix. m^{ensis}. iiii. d.
 xxi.

Lapanus ex p^{re} Concordio de ci-
 uitate fundana.

clxlii.

clxlii.

¶ Iste anicetus plures canones edidit qui in
 decretis in diuersis locis habentur. sicut & alio
 rum sanctorum primū sanguinē suum p^{ro} testa
 mento voderunt. nā ob hoc sancti canones di-
 cti sunt. quia primū ab ap^{osto}lis. deinde a mar-
 ty^ribus et doctoribus sanctis equales pene
 omnes prelati in primitiua ecclesia fuerunt et
 a sacris conciliis constituti sunt. nec humana
 adinventione. sed s^{an}cti sp^{iritu}s v^{er}itione ac ius-
 su dictati sunt. Et qui temerarie eos reprehē-
 dit iⁿ sp^{iritu} s^{an}ctū blasphemare p^{ro}hibetur. vt in. c.
 violatores. xxv. q. i. Multa statuit iste anicet^{us}
 de statu ep^{iscopu}u^m ac consecratione. tandem mar-
 ty^rio coronatus sub anthonio. sepultus in via appia in cimiterio sancti calixti.

¶ Iste statuit vt mōarcha velū portaret
 sed pallas sacras nō tangeret. nec icensus
 ponerēt iⁿ ecclia. Et quia multa pericula so-
 lebāt circa m^{on}u^{mentu}m p^{ro}tere. iō cōstituit
 q^{ui} legitia non hēat vxor nisi per sacerdotē
 fuerit b^{en}dicta & a pentib^{us} sollēnit^{er} tradita
 & a panymp^{his} custodita tādē post s^{an}ctam
 vitā sanctorum morte migravit ad v^{er}ū co-
 ronatus marty^rio. & sepeliet^{ur} eū fideles in
 vaticano in ecclesia sancti petri et cessauit
 episcopus diebus. xlii.
 Theodocion terti^{us} diuie legis iterpres.

¶ Nota hic diligenter q^{ui} scōm doctores impiū sepi^{us} cōtra eccliam fortit egit. sed nūq^{uam} p^{ro} nota
 denter. s^{ed} cū simul tota cohors sapientū dicat. Mobile vincendi genus esse patientiam: pa-
 tet q^{ui} ecclia p^{ro} patientia nobil^{iter} sibi impium subegit hoc siqdē t^{em}p^{or}e ipatores dixerūt. Molum^{us}
 vt precipiat nobis cu nos vniueris p^{ro}cipe hēam^{us}. doctores oib^{us} hoib^{us} soli romai predi-
 5. iii. *(Jesus ait in patientia v^{er}a possidebitis. a. v.)*

Quinta persecutio ecclesie fuit iussu seueri quam illico diuina ultio sub secuta est ppter
 ciuilia bella in quibus romani nimis attriti fuerunt.
 & camur. postea sine gladio aut fuste cum longe sustineret ecclesia ad hoc deuentum est vt
 maiestas romani impii sollempniter ac humilr profiteret q impiales leges non dedignaren
 tur sacris canonibus obedire. hec est mutatio dextre excelsi. Ergitur vincere si vis: discipa
 ti. Signum perfecte prudentie est imprudentem ac insufficientem se estimare. Ipsa enim tem
 poraliu reru cotinua mutabilitas oem humana pudentia deridere solet.

nota/als
 alteru tolle
 rare. 53

Imperatores.

Clemēs alexandr^o in^o philosophus.

Pāthen^o stoy^o & african^o hystoric^o

heli^o p^oriax
 seuerus. an.
 xviii. m. vi.

Alexander narcisci successor magistrⁱ
 origenis.

Iste helius vir grandennis inuitus accepit principatus. nūq̄ accepit munera. nunq̄ ad
 vlciscendū seduct^o est. sexto mense interemp^o est a iulio ambigēte impium. s3 nō profecit. z
 sicut fecit factū est ei a seuro. Iste seuer^o gñe aser. destitutus ipiū adeptus tria ciuilia bel
 la confecit. primū nāq̄ iulianū inuasorē impii expugnādo occidit rome. scdo cōtra pccēniū.
 tertio in gallia cōtra albinū sociū iuliani cū multo vtriusq̄ ptis sanguie bellauit z vicit. hic
 natura seu^o multis sp bellis lacessit^o fortissime eqdē rempublicā. s3 laboriose rexit. par. &
 Simachus quar tus diuine legis interpres.

Anno mundi.

v. m. ccc. lxxviii.

v. m. ccc. xciii.

Pape.

Mar. Eleuther^o
 eius an. rb. mē.
 vi. di. vi.

De oppido nicopoli.
 Grec^o ex p̄re habādo.

vs Victor. i
 an. vi. me. ii
 di. xii.

Afer ex patre felice.

Anno Christi.

clxxviii.

xciii.

Iste Eleutherius iuxta ordinationem
 aploꝝ constituit vt nulla esca vsua p̄repudia
 ref a xpianis q̄ rōnabilis eēt et hūana. Itē
 q̄ nullus a suo gradu deiceretur nisi prius
 accusat^o cōuinceret. exemplo vni qui iudaz
 accusatū nō sustinuit z quicqd̄ interim iter
 aplos egit pro dignitate mysterii tantū p
 mansit. Itē vt absente eo cuius causa venti
 latur sentētia nullaten^o p̄ferat. Misit etiaz
 legatos lucio regi bithozū q̄ cū euz pp̄lo suo
 baptizauerūt. tandē martyrio coronat^o sepe
 litur in vaticano apud sanctū petrum.

Iste Victor ppter dissensionem de termi
 no paschali celebravit conciliuz in ale. adria
 palestine cui ipse inter fuit. z narcissus et theo
 philus z hyreneus. zc. viri sancti. Ubi statu
 tum est q̄ sp dominico die pascha celebrari de
 bet obseruata luna. xiiii. aprilis vsq̄ ad. xxi. qz
 tantus vel circa est saltus lune et postea redi
 tus. De hoc autem factum est ne iudazare vi
 deatur ecclesia. Plures tunc episcopi asie et
 orientis cum iudeis postea celebrabant. Itē
 statuit q̄ exigente necessitate vbiq̄ et in omni
 aqua naturali possit conferri baptisma. tandē
 martyrio coronatur sepultus apud sanctū pe
 trum in vaticano.

Leonides pater origenis pro xp̄o decol
 latur z marty^o efficit. z origenes tūc. xvii. an
 noꝝ se euz p̄e martyrio obtulit. s3 ipia ma
 tris fraude impedi^o totum patrimoniū p
 didit eo q̄ xpianus esset. zc. Ipse aut̄ docen
 do scholares grāmaticā. matrem. z. vii. fra
 trescum palcebat.

Anglia que quondam britannia dicta est ad
 fidem cōuertitur. solenniter rege Lucio p̄mū
 baptizato. deinde subiectus populus eius ex
 emplo fidei colla submisit pacifice. Eugenius z
 Damianus quos eleutherius papa submisit
 primo illic predicauerunt.

Deu heu vbi mansit antiquoz romanor tanta pbitas strenuitas legalitas ac icipabilis prudētiaz hōestas. Si qdē hoc tpe imperium ad manus stultoz deuenit. Heu heu infelix la lium z steriles dominant aduene.

¶ Nota q stultus si se stultū putat adhuc ali quid de lumine naturalis intelligētie habet. Sed si sapientē se estimat tūc cōpleta est stul ticia eius. nec erudiri pōt. sz sapientes profe quitur similesq sibi sociat.

Iste anthoni⁹ pre asplor vixit. libidinis im patietissim⁹ fuit ita vt nouerē suā duceret in vxorē. papinianū iuriscōsultū z doctrine legalis thesaurū occidit. Et sicut fecit factū est ei. qz ab hostib⁹ circūuēt⁹ occisus est pes sim⁹ ipse cū gaudio multoz. Notaqz hic mos stultoz semp fuit. si potētes sūt sapiētes pse quātur: quib⁹ sublati sūt necesse est vt ipsi qz pereāt. Sol⁹ em itelligēs gubernacula pos sicebit. vt dicit. puerbioz primo.

basilianus filius seueri.

¶ thos z arabes. adiebinos et samaritas su perauit z multos ex toto orbe romano perio recupauit. In studiis ciuilib⁹ z philofophia clar⁹ fuit. Quintā psecutionē in christianos suscitās multa infortunia passus est. In britānia post grauiā prelīa firmissimā vallem mu niuit. cxxii. passus cū turribus crebris. z a mari vsqz ad mare pdurit. ibiqz apud e boracū opidum morbo obiit.

¶ Hyreneus lugdun⁹. eps cum magna multitudīe clerī z pplī martyrio coronatur.

¶ Audocius subdiacon⁹ discipulus scti polycarpi martyrisatur.

v. m. cccciii.

v. m. cccciii.

Romanus.

mar. zepherin⁹ annis. ix.

ex patre habundo.

mensibus. vi. diebus. x.

Romanus.

mar. calixtus mus. annis.

ex edimetro.

v. men. ii. diebus. x.

cciiii.

ccxliii.

¶ Iste zepherinus sta tuit vt om̄s xpiani. xii. annoz in die pasche sa cramētum eucharistie accipe debeant in publi co. z omnia vasa altaris vt vitrea vt stānea esset nō lignea sicut antiq⁹ fiebāt cōsecratio p̄ciosi sanguinis in ligneis va sis. vñ crescente tpe suc creuit z dec⁹ ecclie qz vi trea post phibita sunt vt ptz de cose. di. i. c. va sa. et multa alia statuit salubria. tādē martirio coronat. sepultus in pa cebristi.

¶ Iste calixtus inter cetera que fecit bona cimiterium in via ap pia extruxit: vbi martyrum millia sepulta sunt. Hoc iā dicit cimi teriu⁹ beati calixti. Iste statuit ieiunia quatuor tēpoz obseruari. Ipse fecit eccliam bē marie trās tyberim. Ipse celibatum vni uersis sacerdotib⁹ indixit. Tandem martyrio coronat sepultus in cimiterio suo.

¶ Ulpianus iuriscōsultus maxim⁹ vt patet in corpe iuris ciuilis per totum.

¶ Origenes doctor egregi⁹ ac sanctitate vite incōparabilis Cla rissimus habet in ecclesia dei. De hoc tpe semper extrema reperi mus scripta. qdā dicunt eū optimū quidā pessimū fuisse supra modū. mirū est qz viri grauissime auctoritatis ac sanctissime vite ita dīctorie de ipso scripserūt. Uide in hyfioria ecclīastica li. vi. z alibi. zc. Cōcordiā sup his repire nō potui. an autem sit saluus vel nō dño cognitū relinquit⁹. zc. Grandis labyrintus a diuer sis textis de salomone traiano z isto origine. an videlz sal uati sint. an nō que quia sine periculo nesciuntur. nec etiam ecclīa certificata est de hīs. dño totaliter cōmittenda sunt.

Arthemōis h̄tic⁹ dicit xpm eē puz hoimz z absqz deo zc. ples h̄uit q h̄ac heresī tenuerūt.

§.iiii.

Quarta etas

¶ Iste alexander habuit matrē xpianā nomine mameas cū q̄ origenē
ps bytez audire curauit. hic fuit virtuosissim: us z rēpublicā salubrit
gubernauit. cōsilio vlpiani vsus qui fuit legalis scie princeps xerfen
regē plax maximo bello oppressit. z corp^s sācti thome apli iussit trās
ferri de india ad syriam. z sic venit ad edyssa ciuitatem abagari i qua
littera scripta hēbat de manu saluatoris. tandē etiā iste alexander tu
multu militari occiditur apud magunciacum.

christus.

¶ Sexta psecutio
eccleie facta ē iussu
maximiani sed nō
euasit impunit^o qz
statiz infect^o fuit
postq̄ psec^o xpianos
cepit hic precipue
cōtra prelatos z clerū fuit.

Imperatores.

macrin^o anthon^o
anrel^o. anno. i.

alexander
mamee an.
xiii.

Palmati^o cū
vxoze z omni
familia.

Maximin^o
annis. xlii.

¶ Iste macrinus cum filio
suo diodumeno inuasit im=
perium. et militari tumultu
occiditur.

¶ Iste anthoni^o obscenissi
me vixit. z ideo cum matre
occisus fuit tumultu militū
sicut z macrinus.

Quia editio re=
pta ē hoc tpe ie=
richo cuius au=
tor ignorat z iō
dicitur cōmuni=
ter vulgata.

Barbara marty.
Eccilia marty.
Tyburti^o marty.
Valerianus mar.
Felix marty.
Lucanus marty.
Circus mar.

¶ Iste maximus nulla
senat^o voluntate im=
peratoz factus. Tā
dez deuictis parthis
z germanis ab exerci
tu tertio anno occidi
tur.

Anno mundi.

Wertina mar. Priuatus mar.
v.m. ccccxxiii.

v.m. ccccxxiii.

Romanus
Dape

martyz vrbā
n^o p^m. ā. viii

Romanus
martyz pōtia
nus. an. v.

Sicus.
m. ii. d. i.

mar. Anthe
ros ā. iii. m. i
di. xl.

m. i. di. xi.

Anno mundi

ccxxiii.

ccxxiii.

¶ Iste vrbānus genere nobilis ab
infantia christian^o. multos ad fidez
conuertit. Omnia sacrata mysteria
fecit argentea vel aurea vel stannea
tandem martyrio coronat. sepultus
cum sancta cecilia zc. Predia cepit
ecclesia possidere tpe huius. de quib^o
clericis z notarjis sumpt^o deputa=
bat qui gesta martyrum conscripse=
runt. antea vivebant more apostoli=
co qui in actibus apostolorū scribif.

¶ Iste pontian^o vt dr statuit
vt psalmi dienocit q̄ p oēs
ecclesias cantarent. z vt aſi ce
lebrationem misse sacerdos
Confiteor zc. pmitteret. hic
in exiliū missus in insulā sar
dine ibidē martirio coronat
Sanctus fabianus corpus
ei^o reduxit romā z sepeliuit
in cimiterio sancti Calixti.
Anelin^o mar. Maxim^o mar.
Astorius mar. Calopedi^o mf.

¶ Iste antheros cō=
stituit q̄ epi desede i
sedem possent trāsfer
ri z vt gesta martyriū
conscriberentur. tan=
dem martyrio coro=
natur. z sepelitur in ci
miterio sancti calixti.

¶ Nota q̄ in quibusdam hystoriis habetur q̄ cyziacus successit
pontiano immediate. z papatū dimisit vt cum virginibus mar=
tyrio coronaretur. sed ratio temporis hoc non pmittit. vt patet
in legenda vndecim millium virginum.

¶ Iste gordian⁹ adhuc puer deuictis pthisa su is fraude occifuse ft.

¶ Iste philippus. xxiiii. ab augu- sto impator creat⁹ e. z filium suum philippu cōsortē regni fecit. ambo xpiani fuerūt. z p^m oim impator

Septima psecutio ecclesie facta iussu decii acerba ni- mis. sed nō diuturna. qz si cut cōtigit pōzibus: sic illi q. statim occifus fuit.

xpianoz hic caput e: z post tertiu annū impui ad gliaz xpi celebrauit cū ingētib⁹ ludis millesimū annū v: bis cōdite. tandē fraude decii occiditur.

Gordian⁹
annis. vi.

philip-
p⁹ a. vii

Christianus.

Deci⁹ an
iii.

¶ Miz spectacl⁹ circa hec tpa fuit videre de duplici gñe martyruz. scz xpi z demonū. Martyres xpi fuerūt sc̄i papez alii plati cū fidei bus suis subditis q̄ p xpiana republica in fide sancta trucidabant. Martyres diaboli fuerūt impatoresz ceteri pncipes cū militibus suis q̄ p republica z demonū cultura sez suos infliciebāt vt regnare possent. p̄ par pena sed dispar cā. Nō miz eē v: z q̄ christ⁹ hz marty res sed valde mirū est q̄ diabol⁹ habet martyres. verum martyres diaboli z mundi ≠

Iste deci⁹ tot⁹ tyran n⁹ inuasit ipiū infre- ctis duob⁹ philippis dñis suis. z sicut fecit factū ē ei: qz cuz filio suo occifus.

v. m. ccccliii.

Romanus

martyr fabia-
nus an. xii.

ex patre fabiano
mē. ii. diebus. xi.

¶ Scisma primū in ecclesia dei fuit circa hec tempora quia nouatus contra corneluz tenu it se pro papa: licet non esset.

ccxl iiii.

¶ Hic sanctissim⁹ fabian⁹ cum defun- cto papa cū ceteris fidelibus expecta ret futuri pape electionē. subito colū- ba cādida super caput ei⁹ descendit di cēs. rome ep̄s ordiaberis. ob hoc statū elect⁹ fuit. hic statuit vt crisma singul ānis in cena dñi cōsecret. vt ptz de con se. di. iii. c. lris. Ipse etiaz diuisit regio nes diaconis q̄ gesta martyru integre colligerent. tādē post multa q̄ sanctissi me gessit martyrio coronat sub decio. sepultus in cimiterio sancti calitti. cuius festum agi tur. xx. februarii.

Agatha virgo et mar.
Septē dormientes
Abdon z sennē mar.
Antholia xgo z mar.
Victoria xgo z mar.
Moyse presb. z mar.
Marim⁹ presb. z mar.
Nicolstrat⁹ diaco. mar.
Serapion martyz

Appollonia xgo z mar.
Alexander episcop⁹ hie-
rosolimozū martyz.
African⁹ iulius floruit
in scripturis ecclesiasti-
cis nominatissimus.
Dionysius alexadrinorū
episcop⁹ discipul⁹ orige
nis multa scripsit.

¶ Porphyrius philosofus qui scripsit predicabilia. maximus hostis fidei stolide cōtra veritatem catholicam latrauit. cuius vesaniam sancti doctores compescuerunt. nec vltra p fecit nec intellexit de quibus affirmavit.

¶ Cyprian⁹ glifus doctor z episcop⁹ carthagin. clar⁹ hf. z post martyrio coronatur.
¶ Nouatus pres byter ecclesie romane ambicus episcopatu factus ē hereticus. lapsis spez venie denegando. Concilium autē sexaginta episcopozū contra eum tempore decii fuit cō gregatum in quo damnatus est.

Septimaetas

christus.

¶ Iste gallus cū voluisti-
no civile bellū molliētes
emilianū interfecti sūt. Et
emilian⁹ occidit. iiii. mēse.
anox sanguinē plibus bellis
atritus fuit romanorū exercit⁹.
republicā oīno pēditariq; multi
tyrāni illico fuerūt interfecti: r.
psperitas rediit īpera-
ta. vide orosium.

¶ Iste valerianus p̄mum satis bellicosus fuit et victoriosus
sz postq; xpianos p̄dē cepit statim capt⁹ fuit et rege perlaruz
z in vilissima seruitute apud eos confenuit. ob qd̄ tertius gal-
lian⁹ pacē eccl̄is restituit. Sed qz nō plene vindicauit christi
tandē pius dñs non dimisit
ta. vide orosium.

Imperatores

Gal⁹ cum
voluiano
annis. ii.

Valerian⁹
galien⁹ an.
rb.

¶ quotidiē inueniunt. z in magno numero. christi aut non sic. quot hodie. p mundi pompa
carnis delictis. terrenis diuitiis libenter agonizāt z tandē nemine cogēte volūtate succum
bunt. sz christ⁹ neminē p̄cepit vt fideles occideret lz ad breue tps hoc fieri pmiserit. Vnde
quō nō est gl̄andū m̄ribus n̄ris. quasi aliquid dignū gesserūt. p eterna gl̄ia. qñ sic oī tpe vi-
dem⁹ decertasse vanos p infamia falsa vt ptz p augu. de ciu. dei li. v. Vnde pulchra ibi. zc.

¶ P̄iscus m̄f. Walchus m̄f. Martinus m̄f. Fructuosus m̄f. Claudia
¶ Patrici⁹ m̄f. Protobus m̄f. Facinct⁹ mar. Eugenia mar. martyz.

Anno mundi.

v. m. ccccliii.

Pape.	me cornel⁹ ā. iiii. m̄. ii. vi.	Romanus.	me Luti⁹. ā iii. m̄. ii. vi. ii.	Romanus.	me stepha- n⁹. ā. iiii. m̄. iii. vi. eb.	Romanus.	me. art⁹. ii ā. ii. m̄. vi. di. vi.	Romanus.

Anno christi.

ccliiii.

¶ Iste cornel⁹ celebre nomē sc̄t̄itatis hz z sup morbū caducū signū ac cepit p̄tatez a dño. Hic corpa sc̄tōz petri z pau- l̄i leuauit. z honozificēti us reposuit ī locis de cē- tib⁹ cū brā lucina. Tan- dē cū multis aliis m̄rio coronaf. Ipse sanxiuit vt sacerdotes pro certa cā iurare possēt si vellēt	¶ Iste luti⁹ statuit vt duo p̄bri z tres dia- coni sp̄ cuz eo sint z sequant eū in oī lo- co p̄pter testimoniū p̄bitatis lz p̄scie se curitas sufficeret si bi p sua salute. tñ p pter maliuolos oēm ep̄m h̄re bonum no- mē ap̄d eos q̄ foris sūt vt p̄z de ple. di. i tubem⁹. tandē m̄rio corōat sub valeriano	¶ Iste stephanus sta- tuit ne aliq̄s vesti- bus sacris p̄terq; ad cultum dei vtaf vt p̄z de conse. di. l. vestimenta. zc. tādē martyrio coronaf in celebratione mis- se qz tēplū mart̄is oratiōe subuertit. ¶ Quirinus mar. ccxxii. mar. rome.	¶ Iste sirtus fuit pater sp̄ualis sc̄ti laurētii z statuit qz missa sup altare fieret quod an- tea non fiebat. tandē martyrio coronaf cuz aliis plurib⁹ sub ga- lieno qui alio nomine dicit̄ decius sc̄dm vin- centiū z alios. et hec verior positio ē vt p̄z i legēda sc̄ti laurētii
xl. m̄fes rome. ccc. i affri- ca. z alii ī finiti passi sūt	Cesar⁹ dia. mar. Julianus mar. Concordia mar. Cirilla filia decii	Abacuc martyz Leōti⁹ psularis Felix martyz. Hyrene⁹ mar. Trophea vxor. decii	Laurētius mar. Felicissim⁹ mar. Agapitus mar. Romanus mar. Ipolitus mar.

Octava persecutio facta est iussu valeriani propter quā grauissime plagati sunt romani. Nam ei sub decio cōis pestilentia fuit in oib⁹ mundi ptib⁹ q̄cūq; edicta nepharia dispersa fuerunt. Sed hec vltio grauior totū humanū impiū prupit quousq; nedū factores sed etiā cōsentientes tanto facinori delerent. nā vndiq; bella surrexerunt. zc. Et dacia trās danubiū in ppetuū aufertur. Et videt esse p̄ma d̄minutio romani impiū q̄ non fuit recuperata. Roma persecutio ecclie fit iussu aureliani in q̄ multi passi fuerunt. Sulmē q̄z de celo cadens ire d̄ine signū p̄ncipē terruit. z ad reuocādā sniam monuit sed qz noluit ideo statim perit.

Claudi⁹ q̄n
til⁹ an. ii. 8.
xvii.

Aurelian⁹
an. v. mē. v.

Tacit⁹ m.
vi. florian⁹
m. iii.

Iste claudius gothis nobilissime triūphauit qui iā per. xv. an nos illiricuz macedoniāq; vastarunt. z ideo statuā auream meruit et morbo interit.

Iste aurelian⁹ p̄mo xp̄iāis benign⁹ fuit quare vbiq; gl̄iose triūphauit p̄cipue contra gothos. sed prauorū cōsilio deceptus cum xp̄ianos seuisime persequeret nunq; post bonū diem habuit z statim occisus est.

Iste tacitus bonus fuit sed parum regnauit occisus in pontho.

Scabellius hereticus negat christum filium dei esse.

Iste florianus non fuit impator sed forte cesar etiā occisus in tharso.

v. m. ccccliiii.

v. m. ccccliiii.

Siculus

in Dyonisio
i. 8. ii. m. xlii.

Romanus

in Felice i. 8. ii. m. x.

in Entitio
v. 8. vii. m. x. di. iiii.

Tusca

ccli.

ccv.

Iste Dyonisius distinguit parrochias mādās q̄ pastores cōtēti esse debēt terminis suis. L. imiteria cōstruxit in vrbē p̄pter penitentias z baptisimata. vt xlii. q. i. ecclias. Tandem martyrio coronatur. sepultus in pace christi.

Iste felix statuit supra memorias m̄m missas celebrari. Itē festum dedicatiōis ecclie singulis annis statuit agi. Tandem martyrio coronatur sepultus in ecclia sua.

Iste entititan⁹ sanctissimus ac deuotissim⁹ per diuersa loca. ccccliiii. martyres sepeluit manu sua. Hic statuit fruges super altare et fabe b̄ndicerētur. Tandem martyrio coronatur sepult⁹ in cimiterio calixti. ¶ Marc⁹ confessor sc̄dm quasdā hystorias ponitur in linea paparū z q̄ post felicē tenuit sedē ānis. viii. Hic solus euasit martyriū inter tot cōtinuas persecuciones. sepult⁹ in ecclia sua in media roma. Sed damasus z vincēt⁹ z martinus non faciunt mentionem eius.

Manicheorū heresis impiūssima z grossissima exoritur a quodā manes parlo barbaro morib⁹. zc. hic posuit duo principia.

Colōba & goet m̄r.
Theodora.
Leonilla.
Cornelius.

Quirin⁹ mar.
Simpborian⁹
Agapitus.
Priscus.

Patrodus.
xlviii. m̄res.
ccclii. m̄res.
Aurus.

Victor.

Victorin⁹.

Lyprianus.

Paulus primus heremita claret virtutib⁹.

Maria egyptiaca que peccatrix fuit mirabilē penitentia agit in deserto per annos. xlvi. hoc tempore fuit. Vel secundum alios annos domini. ccdlxx. Vitam eius scripsit abbas jozimas. z hoc magis videtur.

Decima persecutio ecclesie fit iussu Diocleciani z maximiani que omnibus precedentibus grauior fuit z. r. annis durauit. in tñs seruebat vt. iii. xxx. diebus. xx. millia coronarentur. ecclesiis z sacris libris combustis.

Iste Probus victoriosus fuit. multa bella cōfecit. honorem z proculuz apud agrippinam interfecit ipse autē a militibus apud firmū occisus est.

Iste diocletianus obscure natus superbiſſimus fuit. multa bella cōfecit. maximianū primo cesarē dein de augustinū fecit propter necessitatem bellorū z galeriū z constantiū cesares. tandem per multā sanguinis effusione restituto regno iuxta terminos priores ambo purpurā deposuerunt vt iuniores substituerēt. z ipsi puato ocio cōsenerēt. tadē diocletian⁹ veneno obit.

Iste carus bellum cum Part̄his gessit z fulmine percussus interit.

Impatores.

Prob⁹ a. v. ineni. iiii.

Car⁹ cū fi. Carino z numeralano. a. ii.

Diocletianus maximus.

Lōciliū antiochenū cōtra paulū famose tanū hereticū in quo dānatus idem fuit. z episcopatu priuat⁹

Laudianus Papias Alexander Felicianus iiii. coronati

Dioscorus Babilus Longinus Sēpronian⁹ Marcellian⁹

Serapion Carpoph⁹ Gereon Victor Ursus.

Mauritius dur exercitus thebeie legionis cum eadem legione coronatus apud sedunz.

Anno mundi.

v. D. cccc lxxiii.

Pape.

marc⁹ garys. a. et. iii. di. ix.

martyrmar. illin⁹ an. viii. mēſ.

Romanus ex patre proiecto ii. diebus. xxii.

Anno christi.

cclxxiiii.

Ite garys constituit vt nemo epos vl alios clericos apud iudicē sc̄larē audeat accusare. z q̄ pagan⁹ vel heretic⁹ xp̄ianū accusare n̄ possit vl notā ifamatiōis ei iferre. itē q̄ gradatī q̄ dign⁹ ē ad ordines ascēdat vt. s. p̄i mo sit ostiari⁹. deinde lector. exorcista. accoliti⁹. subdiacon⁹. diacon⁹. de mū ps̄bit hic fugiēs p̄secutioez scriptis habitado. tadē martyro coronat. et festū agit. x. i. kal. mai. Castor⁹ cū vxore. xxx. millia martyz. Basil⁹ cū septē.

Iste marcellius ob seuitia p̄secutionis cōprehēsus tria grana thauris in sacrificiū idolis imposuit. sz post ea publice penituit. et capitalem sententiā pro fide suscepit. Corpus autē eius insepultum. xxx. diebus iacuit propter timorem anathematis. sz postea iussu sancti perri a marcello humatum est iuxta pedes eius. Et festū agit. xvi. ianuarii Petrus Erasmus Juliana Cristina Leontius Theophilus

Sebastianus Grisogonus Felix Dilaria Daria zoe vxor nicostrati Jason Diodorus maricianus Policarpus Cromatius Vincentius Symphorianus Celsus Felis Nobilis Gorgonius Pelagia meretrix cōuertit p̄ abbatem veronem.

Georgius.
 Sacratius.
 Blasius.
 Primus.
 Felicianus.
 Albanus.
 Titus.
 Modestus.
 Crescentia.
 Anastasia.
 Donatianus.
 Rogatianus.
 Cosmas.
 Damianus.
 Quintinus.
 Vitalis.
 Agricola.

Par ecclie reddita est p constantinū z intm̄ firmata vt dēcūq; lederet xpianum puniret. Hec reuera ē mirabilis mutatio de tre excelsi. iuxta illud ps. Si- lia babilonis misera. btūs q̄ re. ti. retribu. zc. Tēpla etiā idolorū ipso iubente clausa sunt z p̄hibita sacrificia. iuxta illud Esa. p̄p̄ete. Dū q̄ non fecerūt celū z terrā. peāt de terra. Incredibile enī fuit hoc suspicari q̄ vnq; hūanuz gen^o ab hoc errore posset absolui in q̄ a dieb^o Dimi regis assyrioz vsq; ad hec t̄p̄ ap̄ annos. ii. m. ccc. erat miserabiliter iplacatū. v̄z digitus dei est hoc z magna mia eius. non hominis meritū.

galeri^o cō-
 stātī^o ā. ii.

Constantin^o
 magn^o ānis
 xiii

Isti duo pacifice diuiserūt sibi i per iū. s; nō diu vixerūt z grādīs altereatio z ciuilia bella postea oriunt. q̄ oia sub p̄stātino q̄runt aliq̄ etiā cesares tūc creati fuerūt q̄ xpianos maxime p̄sequēbant quozum Darentius vnus fuit.

Iste cōstantin^o impator gl̄iosissim^o cele- bze nomē reliq̄t in bellis victoriosus in gubernāda republica prudēs. in nego- ciis fidei incōparabilit̄ deuot^o. eius pie- tas efficitas ex ml̄tis scō- rū libzīs adeo emicat q̄ in- dubie int̄ sanctos annue- rādus ē Greci dicūt eū i fi- ne vite sue monachum esse- ctū z eusebi^o z ozosi^o z aliū diligēt̄ facta descriperūt

v. m. ccc. ccciii.

v. m. diiii.

Roman^o

m̄ Marcell^o
 om^o ānis. v.
 d. x. xii.

Gre- cus.

m̄ Eusebi^o ā.
 ii. m. vi. d. xxv

Afer

m̄ melchta-
 des. ānis. iiii.
 m. vi. d. viii.

Roman^o.

siluester an
 x. xiii. m. x. d.
 xxi.

ccccliii.

ccciiii

Iste marcellus magnā hūit cū maxētio alfectionē dicēs Bōi p̄ncipis ē ecclias cōtri- tas reparare z dei sacerdotes honorare vt p̄z. xvi. di. Ite statuit q̄ cōcilii ḡnale nō pos- sit celebrari sine auctoritate pape. vt p̄z. xlii. di. c. synodū Ite elegit. xv. cardinales in vrbe p̄p̄t septūras z baptis- mū zc. tādē post longā custo- diā iumentoz in custodia pu- blicā reclus^o moxur tyranū de maximiani. sepul^o i cimi- terio p̄scille via salaria. ¶ In anglia pene tota fides extincta est hoc tēpore a ma- ximiano. Similiter z treue- ris a rictionaro.

Iste eusebi^o ex laico i pa- paz assumpt^o ē fuit em̄ me- dicus q̄d sepe factū constat t̄p̄ib^o anterio- ribus. hic sta- tuit vt laicus suū ep̄z accu- sare nō possit nisi fide ero- bitaret vt. ii. q. vii. c. laic^o zc. tādē mar- tyrio corona- tur sub maxē- tio zc.

Iste melchtiades statuit q̄ die dñi corferia. v. nul- lo mō dberet ieiunū ob- suari p̄p̄t reueretiā dñi v̄z quilloso dies pagāi q̄ si- sacrū ieiunū celebrabāt de pl. di. iiii. c. ieiunū. tā- dē martyrio coronat^o si- cut oēs p̄decessores ei^o Et nota q̄ hic ē vltim^o martyz a sancto petro. xxiii. i ordine p̄tificū romanoz q̄ oēs sāguinē fūderūt p̄ testamēto sā- cto z tūc laudabile fuit sm̄ gregoriū ep̄scopatū appetere.

Iste siluester glorio- sus confessor xp̄isti multipliciter ecclesi- am decorauit tam in scripturis q̄ mira- culis admirabilis fuit decreta multa statuit. hereses dā- nauit. patrimonium beati petri. i. regnuz italie cum tota vrbe a constantino susce- pit z ad cultuz eccle- sie cōuertit helenam cum iudeis baptisa- uit z alia infinita sā- cto sine cōsūmāuit.

nota in ap̄o
 papa finitum
 ē martiriz

Septa etas.

nota cometa

Anthoni⁹ abbas scitissim⁹. potens in ope et sermone clarissim⁹
 vniuerso orbi hetur. Pasunci⁹ discipul⁹ eiusdem anthonii. z alii
 sancti heremite z monachi in desertis locis hoc tpe claruerunt.
Eusebi⁹ cesare palestine eps dñis scripturis studiosissim⁹ fuit
Sozimus abbas qui maria egyptiacā reperit. tñ quidaz libri di
 cunt q fuerunt ambo tempore Valentinian.

Helena regina mat cōstātini mulier sc̄a z admirande deuotio
 nis z ciuitatis. crucem christi reperit. lxxii. collegia fundauit totū
 q̄ statum ecclesie incomparabili feruore glorificauit.

Imperatores.

Constantia filia constantini magni. virgo sancta. cum multis aliis in sancto pposito
 dño seruiuit hec leprosa fuit sicut pater eius: sed meritis beate agnetis mundata fuit.

Nicola⁹ episcop⁹ myzhee ciuitatis sc̄us p oia z venerabilis habet. Athanas⁹ epi
 scop⁹ alexadrin⁹ doctor gl̄iosus z cōstantissimus cōfessor edidit symbolū. Quicūq̄ vult.

Patrici⁹ episcop⁹ egyptioz q̄ oculū in psecutiōe amisit. Arri⁹ heretic⁹ pessim⁹ tot⁹
 hipocritas asserit trinitatē psonaz. s̄z vnitatē essētie negat. supra modū ista heresis afflicta
 ecclesiam. Silvester papa as̄q̄s alia cōsilia celebrarent conuocauit. cclxxii. episcopos et
 castim. z alios hereticos condemnauit. z plura constituit decreta.

Anno mundi.

v. m. dxiii.

v. m. dxiii.

De possessionib⁹ ecclie q̄s prelati circa hec tpa h̄re inceperunt. grandis altercatio sepe
 inter doctores fuit. q̄busdā dicentib⁹ q̄ iustūz vtile esset q̄ ecclia in tpalibus abundaret z
 honorē terrenū h̄eret. alii ecōtra q̄ nō. nec mix. quicqd̄ em ecclia dicit vel facit aut habet
 signū ē cui tradicif. elegit diu in paupate et penuria viuere. signū ē cui cōtradicif suscipit
 deide grata oblata tpalia signū ē cui cōtradicif. s̄z si diligen⁹ aduertim⁹. tūc apte. iuuenem⁹

Anno christi.

cccxliii.

cccxliii.

q̄ dñs hoc predicti z pmissit electis suis sc̄z q̄ essent recepturi agros cū psecutiōib⁹ vt p̄z
 Mar. x. dicēte beato petro. ecce duo gladii. hic dñs r̄ndit. sufficit. **U**bi b̄tus Ber. scribens
 ad eugenii papā dicit q̄ vtrūq̄ gladiū xp̄i ordiatōe pape suscepit. alioq̄m non dixisset suffi
 cit sed nimis ē gladiū spūalē p seipm. sc̄larem siue materiale p alios regit. s̄. p̄sonas laica
 les. Sc̄tus aut̄ **T**ho. talem format rationem ex dictamie iuris naturalis z diuini. **E**t q̄ to
 ta christiana vita ordinat̄ p̄ncipalr ad finem spūalē non tpalem. ideo sūm⁹ p̄tifer q̄ est vi
 cari⁹ christi in terris cui cōmissa est. h̄mōi ordiatō debet h̄re plenā ptatē precipiēdi chr̄
 sti fidelib⁹ pro psecutione hui⁹ finis tanq̄s architector. qz ei ad quē ptinet vltimi cura finis
 subdi debent illi ad q̄s ptinet cura ātecedētū finitū z ei⁹ impio dirigi. Qui debet em̄ vt i ar
 mis impat fabro qualia debeat facere arma. **E**t qz finis iste est dignissimus. s̄. cōsecutio ce
 lestis gl̄ie. ideo sacerdotium ecclie est sublimius cuiusq̄ ptati terrene. quare ecclesia d̄z s̄
 ctum regale sacerdotiū. cui oēs reges xp̄iani ppli opz esse subditos sicut ipsi dño iesu chr̄
 sto a q̄ hoc regale sacerdotiū deriuat̄. **T**āto siquidem est regimē sublimius q̄to ad finē al
 trozem ordinarur. vnde p̄z q̄ in lege christi reges debent sacerdotibus esse subiecti. quare
 mirabilr diuina puidētia factū vt est in romana v̄bequam de⁹ puiderat christiani sacer
 dotiū principale sedem futurā. hic mos paulatim inolescet vt ciuitatis rectores sacer
 dotib⁹ subderent. Sed si christiana religio p̄ncipalit̄ esset instituta ppter tpalia cōq̄renda.
 tūc reges essent preponēdi sacerdotib⁹ sicut olim fiebat in veteri lege z in paganismo vbi
 totus cult⁹ diuinor̄ tendebat ad illū finē vt tpalibus bonis abundarent. hec **T**ho. S̄cta
 brigida l. iiii. c. lxxv. scribit q̄ beata virgo maria hec verba sibi dixerit in quadam reuelat
 tione. **E**cclia dei primis temporibus pauper erat in temporalibus voluntarie pro-

axij⁹ hereti
cg in cepit.

¶ Persecutio. xi. ecclesie fit iussu constantii arriani in qua grādi turbine fides subuersa fuit multi martyrio coronati. multi exilio dānati. z christiani sup altare mactabant sicut predixit btūs antpo. ¶ Isti tres fuerūt filii cōstantini magnis nichil p̄ne x̄tutis i eis fuit. q̄ ppter tā stat^o republice q̄ ecclie valde turbat^o fuit. regnū ei diuiserūt z ciuilia bella gessē rūt i qb^o cōstātin^o z cōstās pierūt. z sic totū regnū cōstātin^o puenit. q̄ arriana heresi deprauatus catholicos pseq̄. z multa bella surgūt ita vt nullā deiceps q̄tē hēret. tandē inopinata morte p̄uentus infelicitē obiit.

Synodus prima
Nicensis vniuersalis.
ccc. viii. epi
scoporum.

Constantin.
Constantin.
Constantin.

Irbernia cōuertit ad fidē p̄ q̄sdā ācillā captiuam. Symō archieps zelentie martyrizat in preside. an. x. xliii. xvi. M. martyriū z alii infiniti passi sunt.

¶ Ista sacrosancta synodus p̄ma de quattuor quaruz auctoritas est sicut quattuor euāgeliorū iussu siluestri z cōstātin^o cōgregata fuit in Nicaea ciuitate Bithimie in qua fuerunt. ccc. viii. epi catholici viri scitissimi. miraculis gl̄iosī q̄ oēs ynanimi cōsensu arrianū etiā ibidez p̄ntē z cōtumacē dānauerunt. symbolū ediderunt z fidē exponētes. p̄ma statuerunt. vt p. z. xvi. di. c. Sexta synodus ¶ Donatiste heretici oriunt in Africa sic dicti a quodā donato. dicit ecclesiā tātūmodo i Africa mānisse ap̄ se. z rebaptizabat catholicos. diu durauit.

arr. d. dānat. 9

v. M. d. xxxiii.

v. M. d. lxi.

Romanus.

Marcus. s. ii. m. viii. s. xx

Romanus.

M. i. s. xi. m. ii. s. lxi

ccc. xxxiii.

ccc. lxi.

¶ Iste marcus constituit vt symbolū publice i ecclesia cantaret zc. Itē q̄ ep̄s hostien. papā cōsecraret z pallio vteretur. Alexāder ep̄iscop^o alexādrin^o nobilissim^o i cōcilio Nicenso:

Iste iul^o multas persecutiones sustinuit a cōstātin^o arriano z per decē annos sustinuit exiliū. tandem mortuo cōstātin^o ad sedē suā rediit z duas basilicas extruxit tandē btā morte potit^o sepelī in cimiterio calopodii. Amos p̄. iiii. m. monachorū. Itē alius amō. ccl. clerici cū aliis monachis z sacratīs virginib^o ab arrianis interfecti sūt. Pacon^o vir clarissimus p̄ inuincibilū mōachorū monialū q̄ idifferenter oēs recepit iurta regulā ab angelo sibi datā in egypto fuit. Maximus ep̄iscop^o treuerē. magnus confessor.

¶ cessu vero temporis vt amici dei feruentiores z expeditiores essent ad predicandū dei verbū vt sciretur q̄ nō diuitie male sunt. sed abusus earū ideo sub siluestro z alitis bona tēporalia ecclesie data sunt que viri scitī lōgo tpe ad necessitatē suā solā ex amicorū dei et pauperū sustentatione dispētabant. Ergo tales scito amicos dei q̄ cōtentāt de dispositione dei et ipse videt eos. hec illa. Dicunt quidam q̄ necū tpalem sustentationem necessarium fuit ecclesiasticos habere. sed etiam tpalem iurisdictionem ad compensandā iniquam audaciā volentiu bona ecclesiastica suis appropriare vsibus. nec decuit vt prelati potestate spiritali p̄ditus potestatē cui impletet ab alio mendicet. sed propriā eā possideat. Hec omnia firmissime pbātur ex legēdis z dictis sc̄torū patrū q̄ tpalia d̄nia z possessiones terrenas

als. d. p̄p̄seda

¶ Persecutio. xii. ecclesit iussu iuliani pessimi apostate q̄ sāguine christianoꝝ idolis vouit sed nō ipune. qz̄ diuinit^o occis^o fuit p̄ mercuriū sanctū martyꝝ iubēte b̄tā x̄gine. ¶ Eunomi^o heretic^o corpe z̄ aīa leprofus. a q̄ eunomiana heresis dicit christū nō natura sed grā simile p̄ri. ¶ Macedoni^o heretic^o negauit sp̄m̄ sc̄tm̄ eq̄lē p̄r̄z̄ filio. heresis magna. ¶ Lana de celo pluit. ¶ Sādo maria interfecit hoīes z̄ iumēta apud cōstantinopolī. ¶ Glauian^o z̄ deo dat^o. hī choros psallētū i duas ptes diuiserūt et uigilias ad sepulturā martyꝝ instituerunt. Paulinus episcopus treue. Hilari^o z̄ donatus martyꝝes.

Imperatores.

¶ Paul^o simplex discipulus anthonii q̄ merito obiectio ad p̄fectionē venit. tunc Magn^o deim de apostata. tadē cesar et uolo august^o fuit. totaliter fidē nitebat destruerē. ¶ Victorin^o Machab^o. Donat^o grāmatic^o mag^o Hieronimi.

Iste iulianus p̄mo xp̄ian^o demum monachus.

Iste iouinianus catholicus z̄ bonus fuit s̄z parū regnauit

amittere et exilium p̄peti q̄ fidē abnegare. ideo retribuente christo meruit ad impium sublimari. semp̄ uictorios^o fuit. sarones et burgūdiōes uicit. Juliana mar. Johānes z̄ paulus mar.

Anno mundi.

v. M. c. liii.

Pape.

Romanus.

Sc̄ma. ii. ecclesie inter liberū et felicez euenit p̄opter arrianos quibus fauebat liberius z̄ ideo tanq̄ hereticus a catholicis deiectus fuit z̄ felix in papam assumptus.

Anno christi.

ccliii.

¶ Iste Liberius p̄mo catholicus feruide contra arrianos processit. z̄ ob hoc cōstātius arrian^o eū in exiliū misit et cler^o de cōsensu eiusdē liberū felicē presbyterē in papā ordinauit. q̄ ampli^o arrianos expugnauit intātū ut arriani ipsi cōstātū rogarēt ut liber^o restitueret tāq̄ eis magis fauorabilis. z̄ sic liber^o reuocat^o fuit z̄ felix delect^o. sed qz̄ liber^o arrianis fauebat. idē felix cū catholicis eū admonitūz̄ p̄tūacē tāq̄ hereticū de ecclia eiecerūt. z̄ tūc sc̄isma factū fuit z̄ p̄secutio magna fidelū. Et nota qz̄ p̄mum romana ecclia circa hec tpa ifamē papā hūit. qz̄ oēs ante cessores hui^o liberū fuerūt sc̄ti z̄ exēplares ut supra patet p̄ annos. ccc. zc. ¶ Gregorius nazāzen^o doctor egregius in opido nazāzeno episcopus vel constantinopolitaneū.

Basil^o magnus cōfessor z̄ episcop^o cesariē. claruit.

¶ latissimas iuste hūerunt. Quis em̄ audeat dicere qz̄ tot sc̄ti p̄tiffices uiri utiqz̄ summe p̄fectionis z̄ s̄rature. miracul^o gliosi. q̄ oia tēporalia arbitrat̄ ut s̄er cora qz̄ doctria fulget ecclia sicut sol et luna qz̄ sc̄pta tuoz̄ lectores sc̄tis p̄s igne accendunt. z̄ p̄les ppriam uitaz̄ de fensione libertatis eccliaſtice tradiderunt martyꝝio coronati q̄s inq̄ audebat dicere tales actantoz̄ tā multos sic delirasse ut h̄mōi t̄palia cōtra iusticiā ac dei uolūtātē detinuisse. ¶

¶ Iustina impat̄rix arriana secreta tempore uiri sui sed impia uxor piūssimi ualentiani impatoris multū post p̄sectur catholicos. z̄ precipue abrosiuz̄

Didim^o cecus ab infantia diuinit^o factus est doctor magnus episcop^o alexandrinus. ¶ Gordianus et epimachus et alii multi martyꝝes.

¶ Rufinus presbyter multa scripsit z̄ hystorā eccliaſticeam trāstulit. Quiriac^o episcop^o z̄ mar. ¶ Salicanus mar.

Hieronymus presbiter z cardinalis incepit clarescere in ecclia dei de valmacla oriundus sp sciissime vite fuit. hereticorū malleus ac toti⁹ xpiane vitatis solidissimū fūdamētū doctor pncipalis non solum latinis atqz grecis. verum etiam hebraicis lris eruditus fuit. Primum qdā nobil⁹ de semine troianorū q in lōbardie ptrib⁹ venerat: rebellavit cōtra impū. sed mox iterfect⁹ ab exercitu romanorū fuit. Sed filii ei⁹ fugiētes regnū frācie inchoarūt inuitis romanis. z coloniā extruxerūt z ibidē vt coloni hitare ceperūt. marcomirus filius predicti pziā fuit dux eorū. sed pharamundu s filius ei⁹ fuit primus rex francie.

Colonia ante hec tempora dicebatur agrippina.

Burgūdi sūt xpiani.

eporū contra macedonium hereticum.

Iste valens frater fuit valentiniāni z cum eo diu regnavit. sed timore eius conceptaz trufam exercere nequaqz ausus fuit. sed eo mortuo cū solus regnaret catholicos pseqtur z monachos ad militandū reuocauit. tandē post multa infortunia impia morte perit. tñ cum aliqua penitētia.

Iste gratianus videns rempublicam pene iam desolatam theodosiū cesarem fecit qui vbiqz victor existens multa restituit tandē per maximuz tyzannum dolo occiditur z ille non longe post iuste a theodosio morte punitus.

v. m. d. lxxiii.

v. m. d. lxxiii.

Romanus.

Hispanus.

ccclxxiii.

ccclxxiii.

Iste felix vir sanct⁹ constantium augustū hereticū declarās de papatu ei⁹ citur. z tandem capitis ab scisiōe martir xpī psecraf.

Iste damasus gloriosus cofessor multa laude digna patriavit. adiutus floridissimoz viroz studiis quozū grandis nūer⁹ tpe suo clauit choros cantantiū ordinauit in ecclia glia pri. zc. post singulos psalmos dicere iussit rogatu hieronymi. In versibus dictandis excelentissim⁹ fuit plimāqz scripta reliqt. z pcpue hystoria papari z martyri. Conciliū etiam. ii. vniuersale id est constantinopolitanum cōtra macedoniū celebrare fecit. eius festum agitur. xi. decembris.

Tpe isti⁹ damasi pape vastas illas egyptias solitudines hactenus diffusas q̄s ppter sitiz z sterilitatē piculosissimāqz serpētum abūdantiā cōuersatio hūana non nouerat hitatio monachoz cōpleuit. s. arsius/pichius/pemehes/pastos/zozimas/marina/cufrosina/ioseph/syruz/agathō/achilis/gelasi⁹/arseni⁹/luti⁹ z alii innumerabiles quozū est digna memoria.

Ambrosius romanus doctor pncipalis mittitur a valentiniāno ad mediolanum. et statim ep̄m diuinitus eligitur. vt ipse testatur in li. de officiis. Rapitur de tribunalibus ad insulas cogimur s̄ dicere z docere. **A**lexius vir sc̄tus z mire patientie rome claruit.

Martinus ep̄s thuroneū. claruit in gallia vir admirande sc̄ticitatis de pannonis oriundus extitit. **J**ohannes heremita sanctissimus qui theodosio triumphū predictit. **E**uasit. **R**euera possumus adducere illud gamaliel actū. v. Si a deo est non poteris dissoluere. zc. **T**anta siquidē per huius mūdi potentes piter z sapiētes facta. **L**egim⁹ con. **¶**

G. l.

Augustinus carthaginens. de affrica rhetor maximus. z in omni philosophia ac poetria incomparabilis. insuper omne sciibile qd vnq̄ philosophi respire potuerunt in iuuentute sine magna difficultate adeptus. circa hec tpa ad mediolanū mittit vbi statim a bto ambrosio cōuertit. z in noie xp̄i postposita manicheorū heresi baptizat. hic erudit in doctorem ecclesie precipuū z hereticorū malleū valentissimū non longe post in ep̄m hiponen. sublimatus totā ecclesiā suarum fonte doctrinarū p̄ annos. liii. abundantissime irrigauit.

Hic theodosi^{us} imēte religiositatis extitit ep̄o z eccleie fidelissimus deo in omnib^{us} adiut^{us} est a domino miracul^o etiā optis.

Imperatores Catholicus theodo. xi. s.

nota totum et virtute precipue d'yois

hostes supans sibi z in oibus p̄ncipibus ondit q̄tum valeat ad victoriā obtinendā orō deuota cum lachrymis ab innumeris barbaris circumdatus xp̄m supplicet inuocās gloriosus victor nō suis manibus sed dñis tribuit auriis. Nā tela q̄ hostes cōtra eū miserāt retrorsū acta in ipos atrocit̄ reuertebāt q̄ videntes barbari pauore nimio pstrati cōtinuo sese xp̄iāissimo p̄ncipi subdiderūt. vñ z poeta claudianus lz pagan^{us} hoc idez testat di. Nō nimis dilecte deo tibi militat ether. Et cōiurati venisūt ad classica venti. Quā hūit se hūit i correctione abrosi ptz in legenda eiusdē. Uide aug. li. vi. de ciui. dei. Et quō idol a subuerti cū templis iussit. z quō iohāne heremita cōsuluit. zc. z quō fragrabat magis hūit aciedi charitati q̄ dñandi cupiditati. morit tādē bene disposita repub. quā desolatā iuenit. p̄mo stabulari^o fuit z pp̄ tutes p̄mor^{us} est.

Anno mundi. v. m. dlxxviii.

Pape.

Sirici^{us}. an. xv. m. xi. s. xv.

Romanus.

Anno Christi. cclxxviii.

Hic siricius statuit vt de ipsa secta manicheorū null^{us} recipetur nisi cum tali pacto q̄ in monasteriū retruderet ibiq̄ p̄niam ageret cunctis diebus et in fine vite tantū modo viaticum sumeret. Hic etiā illius secte quos repperit exilio dānauit. Hic isidori ep̄iscop^{us} hispanie cadit in heresim pessimā. inde heresis p̄scillina. Hic aitani^{us} rex gothorū per seqtur xp̄ianos in terra sua vbi multi martyrio coronati. Firminius ep̄s ambliensi. Honorati^{us} et sabin^{us} ibidē omnes sancti cōfessores. Placella vxor theodosii de paupibus maximā curā hūit quibus suis manib^{us} officiosissime seruiuit. Marcellus ep̄iscopus ap̄ panie martyr.

Paula vidua sanctissima et filia eius eustochiū hgo clarueit quarū bt̄s hieronym^{us} sepi^{us} meminuit. vitāq̄ paule dignis laudibus conscripsit. Theophil^{us} ep̄s alexandrie. Seruati^{us} tōgrozi ep̄s q̄ d̄r fuisse cognatus christi floret. Severinus ep̄iscopus coloniē. magne auctoritatis et sanctitatis fuit.

tra patronum ecclesie pene in omnibus sinibus totius christianitatis vt nequaq̄ credibile sit q̄ humano modo potuisset insultus h̄mōi tolerasse siue aliquid recupasse post tam crebras desp̄atasq̄ spoliaciones. Sed qz de celo dimicatū est cōtra eos. ideo vt sum^{us} p̄fēt vniuersi postea ecclesie vsq̄ in presens. Ubi constantie arrianus: iulianus apostata: valens: hatanarius: basilicus: gansericus: honoricus: ratila: seuo: totila: theodericus: constantius tertius z quintus. leo tertius z quart^{us}. h̄ric^{us} tert^{us} z quart^{us}: fredericus p̄imus z secundus: otto. iiii. ludouicus. iiii. et ceteri p̄sumptores cum suis complicibus qui quasi ho-

Roma capitur a gothis z incendit. z fit illa famosa altercatio inter paganos et fideles quia pagani cum magna blasphemia nitebantur fidē extinguere z culturam deorum reassu mere sed nō preualuerūt. qz halaricus rex gothorū met xpianus fuit z pepcit oibus cōfugientibus ad sacra. z sic confusa fuit impietas paganorū eo q nō potuerunt probare diffortiū euenisse ex eo qz roma abiecit idolatriam z fidem recepisset. De hoc augustin⁹ in li. de ciuitate dei. z Orofius abundanter tractant. ¶ Claudius poeta rome.

¶ Patric⁹ magn⁹ pater hibernorū apostolus circa hec tpa in hibernia veneratur cum suis sororibus angeli sepe colloquio fruitur.

¶ Iste archadius puer adhucqñ p̄ eius defunctus fuerat z quidem satis

bon⁹: sed p̄les aduersitates cū fratre suo honorio p̄pess⁹ est. qz multa p̄cula z tyrāni degētib⁹ bar baricis scythis gothis yuādalisz hunis surrexerūt q̄ multas puīcias depopulati sunt. z nisi xp̄i gr̄a singulari it̄ xp̄i fidelib⁹ p̄ncipib⁹ succurrisset tota r̄ p̄issent. ¶ Macezel comes archadiū meritis sc̄toz q̄s secum duxit exēplo theodosii. v. milia p̄terruit. hostiū. lxx. milia. ¶ Sc̄to etiā ambrosio sibi in visione apparēte. zc. sed post elat⁹ sc̄tōs viros cepit p̄seq̄ z ecclēsiā temerarie ausus ē. z statim occidit. pbauitqz se in vno. ad vtrūqz sp̄ diuini vigilare iudiciū qñ z cū sup̄auit adiut⁹: z cū cōtempfit occis⁹ est. de hoc sunt infinita exēplactiam hodie. ¶ Prudentius poeta xpianus.

¶ Sanctus heracles qui scripsit vitaspatrum ad Laulum episcopum.

v. m. dxciii.

*vide atonij
n̄ dei ro p̄ru
detio. p̄. p̄. mul
to x̄pus de xpo
apossuisse.*

Romanus.

i. anastasius
annis. iiii. d.
xxvi.

cccxciii.

¶ Iste anastasius statuit qz cum sanctum euangelium legeretur homines stare deberent. z qui caret aliquo membro non deberet fieri clericus. hic fecit fieri vnam basilicā p̄pe scho lam mamertini. ¶ Pelagius hereticus z celestinus z iulianus episcopus a quibus pessima heresis pelagiana dicit hominem sine gratia posse mereri: et baptismum z orationes ecclēsie irritas esse. zc. Augustinus multum contra eam laborauit.

¶ Fra vna ecclēsiā priuare nitebatur aut suffocare. nunqd̄ preualuerunt. Ecce hodie floret cultus dei cum gl̄ia. z illi si penitentiā non egerunt apud inferos cōtremiscunt. Sed nunqd̄ humana virtute id actum credimus minimē. Igitur si deus p̄ nobis quis contra nos? Ecce regnat fides sancta vidētibus z inuidētibus inimicis dentibus suis frementib⁹ z tabe sc̄tib⁹: nil contra manū oipotentis volentibus. iuxta p̄phetiā psalmiste dicentis. Dixit dñs dño meo: sede a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos scabellum pedum tuorū. Et iterū. Sepe expugnauerūt me a iuuentute mea etem. zc. Et qz grandia mala contigerūt ali quādo p̄pter hmōi disputatiōes: suggerentibus quibusdā impiis in aures principū qz ecclēstici terrena dñia licite non possiderent. ideo apostolica sedes inhiuit ne ammodo fiant: neqz vll̄ liceat deinceps in dubium reuocare: qd̄ tantis sanctissimorū virorū doctrinis z exemplis constat roboratum. Aduertant sensati p̄ncipes quod eis vtile sit z salubre. post tot annorū curricula ac varios rerū euentus vbi nullus vnqz prosperatus est. Itēqz sibi prōmittant inconsulte posse immutare qz sp̄i sancto durante statutū est ac tot patronos et celo- rum inspectores presidentes iam habet.

¶ Cronica sancti hieronymi finit hic circa annos domini. ccc. lxx.

G. ii.

¶ Constātin⁹ comes honorii mirabili felicitate in breui multos tyrānos z barbaros prostravit xpi adiutorio suffult⁹. Et nota q̄ sicut dicit bñs hiero. Romani in p̄ncipio erant fortissimis in fine debilissimi. nā ad ppullādū hostes necesse est q̄tidie barbaros conuocare. Iste honorius clemētissim⁹ fuit. Licq̄ dicerent ei cur rebelles non occideret ait. Utinā esset michi possibile ad vitā mortuos reuocare. z ob piā fidē quā in xpo habuit multos tyrānos obtinuit sine sanguis effusione. z piculosa illa tpa paulati sub eo q̄uerunt. Et hic finit historia pauli ozosii p̄sbiteri q̄ hoc tpe claruit. Ikeliq̄ sc̄ti stephani. p̄thomar. hoc tpe inueniunt in hierlm.

Imperatores.

honorius filius theodosii cō theodosio minore. a. xv.

Marim⁹ eps nolant⁹ pphete spm̄ habuit.

Ossa samuelis pphete trāsaralunt constātinopolim sub archadio. Donat⁹ episcop⁹. Licont⁹ affer multa scripta reliquit. Epiphanius episcop⁹ Tholomac⁹ mar. Sulpiti⁹ feuerus Orosius Sifinius Martyrius Alexander Dorotheus Melanta Diocles Ancilla Natanael Isidorus primus Stulta Ammon Machoni⁹ Alexandria Johānes crisostomus epilto dānatus ab eudochia regina vxore archadii. ibiq̄ moritur ardore solis. z archadius excoicatur ab innocētio eo q̄ consensit.

Anno mundi.

v.m. dcliii.

v.m. dclviii.

Pape.

in anno dñi a. xv. m. lvi. xx.

Albanesi.

303im⁹ an. lli. m. vii. die.

Greus.

Anno xpi.

cccciiii.

ccccliii.

Iste innocēt⁹ statuit q̄ nō solū presbyteri sed oēs xpiani deberēt ungi oleo infirmoz z sabbato ieiunū celebrari z ad missam osculū pacis dari. pluresq̄ reb⁹ ecclie dei z monasteriis z iudeis z paganis tradidit. vt ptz. xviii. q. i. An d. zc. Sic dānavit ad instātiā cōcilii africani heresiz pelagianā cum suis heresiarchis. vide. xviii. q. i. de hac materia. In quanta reuerētia olim sc̄ti doctores p̄ses p̄ncipes et cōcilia habuerūt aplicam sedē vt nihil auderēt sine consensu dñi pape diffinire. de hac materia sunt plures ep̄le sancti augustini z alioz scripte.

Iste 303imus statuit ne clerici tabernas teneant aut ne vendant. z vt cereus benedicatur in sabbato sancto et q̄ seruus non fiat cleric⁹ nisi prius sit liberat⁹ a dño suo ipse misit legatos ad conciliū cartaginense pro roboratione eiusdem.

Talmud iudeoru

Talmud iudeozum quod sonat apud eos doctrina cōponitur circa hec tēpora a duob⁹ summis rabbi scz rabbina z rabasse. liber vtiq̄ grandis. z maior decem bibliis. in eo sunt inexcrcabilia mendacia. i. turpia fatua abhominabilia contra legem dei legem nature z legem scriptam. Videntes namq̄ iudei legem suam quotidie deficere / fidem christianaz proficere in toto orbe etiam cum gloria temporalium. hos duos deceptozes instigarunt quatenus hunc libru cōponerent z tanq̄ moysi scriptis firmā adhiberēt fidem: prohiberentq̄ sub pena mortis ne qs aliqd̄ negaret de his q̄ in eo continent. Factum est ita ad suā infelicem excercationē z suozū perpetuā dānationem. Ite autem simplices haberent occasionez recedendi a tanta falsitate inuenerunt eis vt interrogati de difficultibus respōdeant. Hos hec nō intelligim⁹. sed rabbi nri potuerūt respōdere vobis. Sic traditi sūt reprobu sen- †

¶ Gensericus rex vandaloꝝ infinita mala fecit. per longū tps. in diuersis mundi ptibus tyrannus pessimus z arriamus. precipue religioni christiane z nobilitati infestus fuit Romam cepit. affricam destruxit. sub quo Augustinus morit. anno dñi. ccccxi.

Attilia rex hunoꝝ flagellū dei tyrannus atrocissimus longo tpe psequit humanū gen^o tandem cōfusus morit pessime more tyrannoꝝ. Alibi dicit qd pprio sanguine suffocat^o fuit. ¶ Iohannes cassian^o heremita elect^o a crisostomo de cōstantinopoli venit marsil iam. Colationes patrum scripsit z alia. Et fuerunt infiniti sancti heremite z monachi.

Anianus eps aureliaceñ. ciuitatē suam liberauit suis meritis ab hunis. Thimothē^o heretic^o dixit christū verū deū z hoīem quidē esse. sed addit falsum dicendo diuinā naturā cōuersam esse in humanā cum valentiniano.

Theodosi^o
ii. fil^o alcha
dit. annis.
xxvii.

¶ Pallidus episcopus mittitur ad scotos. Hic theodosi^o totus catholic^o fuit z deuot^o pnceps. nec tñ voluit prohibere barbaros qñ multas puincias vastaret pmittente deo. Grandis nāq; exercit^o gothoꝝ totum romanū impium in ptibus occidentis vastauit. sed in oriente tranquilla pax fuit z scitas.

¶ Lōcilii cartbaginēñ. fuit. cccvii. patꝝ cōtra pelagium hereticū. in q̄ sanct^o aug. solēnis triū phator q̄ hereticos appuit. cunctos vincēdo. ¶ Saxones hoc tpe angliā intrare ceperunt z paulatī crescētes tandē totum regnum z diadema obtinuerunt.

v. M. dccciii.

Pape.

pm^o bonifacii
c. a. viii.
di. viii.

Romanus.

pm^o celestini
n^o an. viii.
di. ix.

Romanus.

cccciiii.

¶ Iste bonifacius statuit ne mulier tangeret pallā altaris aut lauaret. Ipse habuit scisma cū eulalio p̄sbitero qui secum elect^o fuit z preualuit. qz maior z sanior pars secum erat. z imperator etiā cuz vxore sua si bi magnis fauebat.

¶ Scisma quartum qd fuit inter Bonifaciu et eulalium: causa fuit discordie eligentium. et obtinuit Bonifacius. quia maior z sanior pars erat secum.

¶ Predestinatoꝝ serpit heresi. q̄ dicit nichil pdesse ad vitā q̄ sancti virtuose agunt.

¶ Hieronymus obiit miraculis inauditis clarus.

¶ Eusebius discipulus hieronymi claret post eum. Nestorius episcop^o constantinopolitanus dicit christū purum hominem. non deum. heresis magna.

¶ Lupus trecastinus episcopus floruit. qui Attilam mirabil^{iter} a preda compescuit.

¶ Cirillus alexandrinus episcopus fuit in concilio ephesino.

¶ Iste celestinus instituit dici psalmos ante missam. z ex hoc exordiu sumpsit vsus quem post. z ecclia seruauit de introitu z gradual^{iter} et tractu. Tpe ei^o celebrata ē sc̄ta synod^o ephesina q̄ heresim nestoꝝ ep̄i cōstantinopolitani q̄ negabat bt̄az mariā verā esse matrē filii dei.

¶ Scisma quartum qd fuit inter Bonifaciu et eulalium: causa fuit discordie eligentium. et obtinuit Bonifacius. quia maior z sanior pars erat secum.

¶ Predestinatoꝝ serpit heresi. q̄ dicit nichil pdesse ad vitā q̄ sancti virtuose agunt.

¶ Hieronymus obiit miraculis inauditis clarus.

¶ Eusebius discipulus hieronymi claret post eum. Nestorius episcop^o constantinopolitanus dicit christū purum hominem. non deum. heresis magna.

¶ Lupus trecastinus episcopus floruit. qui Attilam mirabil^{iter} a preda compescuit.

¶ Cirillus alexandrinus episcopus fuit in concilio ephesino.

¶ sum vt plus hīs nugis credant q̄ Moysi in Christo. Teruntamen plures in diuersis mundi partibus conuersi crebro leguntur. aliqui pro fide magna fecerunt. et vtillissima scripta reliquerunt.

G.iii.

¶ Tota gallia etiā africa hispania. &c. interit pmissione diuina ab icursu barbarorum quingentorum millium. & oēs pene ciuitates in terrā pstrate fuerūt. exceptis paucis q̄ sc̄tōs episcopos habuerunt ob qd̄ diuinitus protecte sunt. Et fuerunt tempora horrenda.

¶ Ciuitas metēsis muros hūit insupabiles. s̄ corruerūt p̄tā ciuiliū & sic exusta fuit.

¶ Ecclia dei isto tpe valde tribulat. & precipue in africa. Itā augustino mortuo totus clerus aut martyrisat aut expellit a sedib⁹ suis in eriliū. nec fuit similis persecutio ibi vsq̄ tunc. p̄pter gansericum regē vandalorū & honericū filium eius qui fuerunt arriani et euzupatores.

¶ Hylar⁹ ep̄s arelateñ. claret in gallia. Merlin⁹ de incubu genit⁹ claret in Britania spiritu ppheticū. cui⁹ istinctu vortigon⁹ rex Britannorū valde dilatauit fidē christi. huic successit vter pandagorū frater ei⁹ q̄ fuit patarturi de q̄ pphetauit idē vter. i. caput draconis. q̄ p draconē in stella p̄nunciat⁹ est. ¶ Patricius filius sororis sancti Martini mittit in hiberniā a celestino papa vir mirabilis opeꝝ vixit ānis. cxx. Iudei plures submergūt in mari decepti p̄ diabolū qui eis apparuit i specie Moyfi q̄si vellet eos itroducere i terrā promissiois. Quidā vero euadentes fidem christi receperunt.

Synodus. iiii.
Euesina vniuersalis. cc. patrū 5
nestorū hereticum.

¶ Paulinus episcopus nolanus vir sanctus. de quo loquitur Grego. in dyalogo suo:
Anno mundi: v. M. dccc. xliiii.

Pape.

iii. s̄xt⁹. ā.
viii. di. ix.

Romanus.

Anno Christi.

cccc. xliiii.

¶ Iste sicutus vir sanctus erat totus humilis & misericors ecclesiā sancte marie matorem edificauit. habuit quēdam emulum nomine bassum: qui eum diffamauit. De quo cum se consilio purgasset statim post bassus moritur quem tamē propriis manibus sepeliuit.

German⁹ episcop⁹ antistiodoreñ. tres mortuos suscitauit & etiam asinum suum defunctum.

Dim pedes lauit sine exceptioe.

Eucherius episcopus Lugdun⁹. & doctor.

Seuer⁹ trene. ep̄s sanctus.

Damertin⁹ abbas i monasterio sancti Germani. & allodius fuit ante eum.

¶ Septem dormientes euigilant quos decius ante. cc. anno in spelunca reclusit.

¶ Petronius episcopus Bononiensis fecit vitaspatrum vir sancte vite ab infantia.

¶ Marianus monachus & plures alii sancti et docti viri floruerunt.

¶ Eutropius p̄sbyter scripsit plura.

¶ Victorinus massiliē.

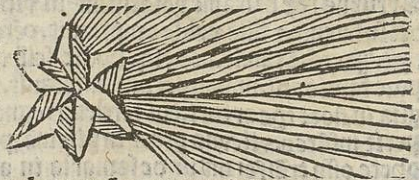
¶ Maruchas episcopus filiū regis persarum a demone liberauit. & multum ibi fideles creuit.

¶ Terremot⁹ maxim⁹ apud cōstātinopolim p̄ q̄tuor mēses. & ifans dixit vt cantarent. Sanct⁹ de⁹. sanctus fortis sanct⁹ & immortalis miserere nobis: & sic cessauit. Hoc postea in calcedonēsi synodo cōfirmatū est.

¶ Festum sancti petri ad vincula instituit. & stupēda miracula per eius cathenam fiunt.

nota quando
in p̄t. ana
sanct⁹ deus
s̄ct⁹ fortis 27

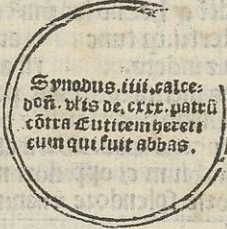
¶ Celū ab aq̄lone efficit q̄si igne Luna obfuscat
 um z fulgurātes haste apparet Cometa apparet
 Terremot⁹ ptinui z signa pla fu z post pauca ap̄
 erūt. Loder edit q̄ z liber theo- tholosā galleri-
 dosian⁹ appellat. q̄ oim p̄ncipiū n⁹ sanguis lōgissi
 legitimorū habet fines. m⁹ fluxit totadie

¶ Beatissimus iohannes baptista caput suum reuelat duobus monachis qui Hierusa- lem venerant gothiam qz eundem patronū sibi elegerant inuicte permanserunt.

¶ Marcianus cū valētina- no annis. vii. ¶ Undecim millium virginū cohors apud colonia Agrippinam martyri- satur ab hunis. z Colonia etiam statim destruitur.

¶ Iste marcianus catholic⁹ fuit z cū valētiano imperauit. sz post apud constantinopolim interepr⁹ fuit conspiratione suorū. Hic in sonis vidit arcū attile contractum ex hoc ipsum intelligens mor- tuum z sic factum est.

Synodus. iiii. calce- don. vltis de. cxxx. patreū cōtra Euticein heresi- cum qui fuit abbas.

constantinopolita- nus. Hic dixit vnā naturam esse verbi dei z carnis. Et de oscozus. olim epi- scopus alexandri- nus defensor illius fuit.

¶ Echius patrici⁹ contra Attilam pugnat fu- gans eum. z cesa sunt ibi scilz in territorio aure- lianēsi. clxxx. m. pugnatorum.

v. m. dclxiii.

v. m. dclxii.

Zuscus

ccccliiii.

ccccliiii.

¶ Iste leo sc̄tissimus lōgo tpe cū multipl̄ci fructu presuit ecclie tunc infinitis piculis laboranti ppter tyrānides p̄ncipum z here- ses varias falsorū doctorū. Plures sermōes et epl̄as scripsit ita egregie vt inter omnes doctores florem dictaminis reportasse di- catur. z quecūq; dixerit sic sunt approbata. vt nulli fas sit in mini- mo ab illis dissentire. Ipse suis meritis. Attilam a roma z italia auertit. manum sibi amputauit propter quandam tētationem. sed beata virgo ipsam restituit. In canone addidit sanctum sacrificiū immaculatam hostiam. Synodum calcedonēsem iussit celebrari mediāte martiano imperatore. Adē p̄les agones beata morte po- titur. sepultus apud sanctū petrum. Festū eius agit in vigilla apo- stolorum petri z pauli. q̄dam dicunt. xi. Aprilis.

¶ Benouefa r̄go cla- ret parisi⁹ q̄ fuit vela- ta a sancto germano. Qualeran⁹ ep̄s sc̄tūs.

¶ Marin⁹ ep̄iscop⁹ ephesiorum.

Iuuenalis h̄ero- solimitane.

Anatholi⁹ st̄atino politan⁹ ep̄s. h̄ii duo fuerūt in cōcilio calce- don. principales.

Tpe huius pontificis mysterium sanctissime trinitatis euidenti miraculo in partibus gallie declaratur. Cum em̄ q̄dam ep̄s celebraret vidit super altare tres guttas clarissimas equalis magnitudinis cadere q̄ simul defuentes. z in vna cōiuncte gemmam pulcherrimā effecerunt. Quā cum ep̄scopus in medio crucis auree posuisset oēs alie ceciderunt.

Hicafius remensis ep̄iscop⁹ martyrio coronat cum eutropia sorore sua. ab hunis trica- tus ait. Dñe v̄nifica me sc̄dm verbum tuum.

g. iiii.

Arturus rex britanie noiatissim^o in victoriis. cccclx. viros gladio suo interfecit. Ecclesie dei subuenit. z fide valde ampliavit. oēsqz terras tracte/dacie/noruegie. zc. sibi seruire coegit. Perdit tandē. nec vsqz hodie scit vbi māserit. ¶ Ethicius senator in burgundia tempore famis. iiii. m. pauperum sustētauit. z celestis pmissionis vocē audire promeruit. ¶ Anglia in flore tpe arturi. cui terdena regna seruiunt. sed tpe pvo. ¶ Meretrix quedam peperit infātes. vii. vno ptu. z in piscina ptecit. z vn^o fact^o est rex longobardoz. ¶ Helizei pphete ossa trāsseruntur de samaria in alexandriam. ¶ Perpetuus eps turonen.

Antia qtuor
milla paupz
sustētauit. vide
peculu exē
ploz. vbo f
m. o. l. ele
mo sine d. i. m.
rioē. 9. v. 10
c. 227.

¶ Iste leo scōm qsdā ver^o catho-
lic^o. scōm alios aut d^r q nimis im-
prudēter imagines scōp iussit cō-
buri. ppt qd a papa ex cōicat^o fuit.
¶ Iste zeno fuit arrian^o
totaliter crudelis cōtra
catholicos. Sed^o inuit cū
gothiz filiu leonis iter
ficere volēs alter similis
fecerit tpe gregozii tertii. qz tunc
ci aufert. ipse Theodoriciū puerū postea regē gotho-
fuerūt tpa turbulēta z inqeta. rū a patre suo in obsidē accepit.

I. leo an-
nis. xvii.

zeno an.
xii.

¶ Venetiariū ciuitas inclita cōdit aut potius ampliāta circa hec tpa anno dñi. ccccl. non a pastorib^o sicut roma. sed a potētiorib^o z ditiorib^o puinciarum aduenis. illic propter persecucionem attile confugientibus. Mirū est z summo laudis extollenduz pconio. potuisse a tot tanqz diuersis vrbium et oppidorum populis cōditam ciuitatē per annos mille cum tali incremēto ac glorie splēdore vnanimiqz sagacitate conseruare.

Anno mundi.

v. m. dcl. xviii.

Pape. p^m hilari^o
an. vi. mē. ii
di. vi. Sardus. Simplici^o
an. xv. mē. ii.

Anno christi. cccclxiii.

¶ Iste hilarius dedicauit eccliam beati stephani iuxta basilicā sc̄ti laurētii. hic cōstituit vt null^o pontifex sibi successorē cōstituāt. vt habet. viii. q. i. Pleriqz sepelit in monasterio sc̄ti laurētii. quod ipse construxit. Sub ipso dionysius abbas romanus cicliū pascha lem perpetuum adinuenit. qui vocatur tabula dionysii continens annos. dxxvii.
¶ Marci euangeliste corpus transfert ad venetias de alexandria. ¶ Letanie maiores instituuntur a mamerto epo vieniensi.
¶ Remigius remensis eps qui post clodoueu regē francie conuertit.
¶ Prosper episcop^o vit clar^o sc̄ia z sanctitate vite. de aquitanie terra. Theodor^o episcop^o syrie scripsit cronicam et plura alia. Cyprianus amsilien sis episcopus. vt supra modum misericors. totuz quod habuit fratribus in necessitate dedit.
¶ Heresis acephalozum fuit que impugnauit concilium Calcedonen.

¶ Iste simplici^o diuisit vrbē in quinqz regiōes. et plures ecclias dedicauit. hic constituit vt clericus inuestiturā nō recipiat a laico. qd fuit post p alios magis roboratum. vt patet. xvi. q. vi. p totum. Sepelit in vaticano.
¶ Fulgenti^o eps ruspensis claret luculentissimus doctor sc̄ia z fide plenus. natione afer.
¶ Achacius eps cōstātinopoli tanus in heresim cecidit z vānatus z famosus hereticus fuit.
Bonifaci^o marty^o z alii mul ti martyres.

Disputatio illa famosa facta est apud cartaginem contra arrianos iussu honorici regis cuius scripta habent. sz pualentibus catholicis rex impius arriana heresi plenus eos usqueque persequitur. sed non impune. nam octavo anno regni sui percussus a domino scatens vermibus miserabiliter expiravit.

Eugenius episcopus Cartagineus. et felix episcopus abritaniensis cum aliis episcopis et clericis. et ecclesie membris numero. iiii. m. dccc. lxxvi. miserabiliter trahantur et in exilium mittuntur ab honorico rege vandalarum. Et totus clerus africanus fortiter pro christo agonizat usque adhuc.

Multi martyres manibus et linguis abscessis recte loquebantur. Dionisia cum filio suo maiorico et germana datius leontia filia sancti germani episcopi. Emilianus medicus.

Games incredibilis facta est que tota affrica vastavit et alias regiones. occasione cuius plures sancti et sancte facti creduntur propter elemosinas suas.

Victoriana presul martyr mirabiliter cruciatus est. Et victoriana honorabilis matrona et alii plures. &c.

Sunt aramundus rex vandalarum qui post honoricum rex it. eugenium ab exilio revocavit. sed castrimundus qui post. ix. annos ei successit. iterum ecclesias claudit. ccc. x. episcopos exiliando erga quos symachus papa clementissimus fuit. Theodericus qui arrianus fuit rex gothorum totam italiam possedit longo tempore. et quosdam tyrannides contra fideles fecit. ob quod fuit percutus post mortem in os vulcam per iohannem papam et symachum patricium quos iniuste necavit secundum Gregorium in dialogo suo.

Inuentio sancti michaelis in monte gargano facta fuit hic.

v. m. dclxxiii.

v. m. dclxxiii.

Romanus.

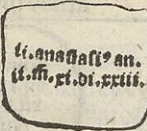
iii. felix. s. b. b. m. c. di. xix

ex patre felice. et regione fasciole.

gelasius an. b. m. b. di. xviii.

Afer.

ii. anastasius an. ii. m. xi. di. xxiii.

Romanus.

cccclxxiiii.

cccclxxiiii.

Iste felix factus est. ut per sermonem beati Gregorii ubi narrat de tribus sororibus matris sue. fuit enim attavus. hic constituit ecclesias ab episcopis dedicari. hic damnavit achacium eo quod ad communionem receperat petrum alexandrinum episcopum. hic statuit quod accusato vande sunt inducie. ut ad rindenduz se parare possit. et quod accusatores et iudices tales esse debeant. quod omni carere in spitione et macula. De ipso fit mentio. lvi. di. orosius.

Iste gelasius canone missis ordinavit prefationem. hymnos tractationem. omnes sicut abbas. fecit zinter libros autenticos et apocryfos distinguit. xv. di. sacrosanta. hic tempora ordinandi et examinandi presbyteros ordinavit. Ipse etiam imperatores excoicavit et excoicari posse ostendit. xvi. di. distin. Duo sub eo deus corpus barnabe et evangelium mathei revelavit.

Iste anastasius primo honoratus fuit. sed postea seductus ab achacio et coicavit ei. et ob hoc clericus sepavit se ab eo. Et quod voluit restituere achacium occulte licet non potuit divino iudicio percussus est intestina eiciendo. xix. di. Anastasius. &c. Et hic videtur sanctus infamis papa. de toto cathalogo pontificum usque huc. quod primum scilicet liberus fauebat arrianis. iste Nestorianis vtriusque concurrere vesania impatorum.

Iohannes damascenus sanctus quidam fert huius temporis fuisse. Alii dicunt quod post Gregorium manus iniuste sibi amputatas beata virgo ei restituit. multa scripta subtilia reliquit.

Sollentis episcopus carnotech. vir sanctus insignis habetur. Paschasius vir sanctus de quo facit mentionem Gregorius in dialogo quod grave sustinuit purgatorium. quod in scismate pertinaciter adhaesit lauratio usque ad finem vite. sed ante mortem penituit. Sancta brigida in scotia claret.

Clodoveus primus christianus rex francie circa hec tpa baptizatus est a facto Remigio. habuit enim uxorem christianissimam nomine Clotildis. que fuit filia regis burgundie que sepius monuit eum ut relicta ydolatria in verum dei filium crederet. sed non acquieuit. Postea cum bellaret adversus regem almanie corruere cepit exercitus eius. et in fusis lachrymis ait. Jesu christe quem regina mea predicat esse filium dei. que subuenis in tribulatione et das auxilium in te sperantibus. tuum devotus postulo auxilium. etc. et sic habita victoria venit cum. iiii. m. ad baptisimum. et coluba celitus a pulla cum crismate attulit. Cuius reges francie usque hodie in ungi solent ex tempore eius totius regnum fidem suscepit. et deinceps semper victoriosus fuit. et gothos superavit. etc. cepitque ex tunc devotus esse erga deum et sanctos eius et precipue erga sanctum Martinum cui preciosum equum cum aliis muneribus obtulit. Cuius vellet eum redimere iussit dari. c. solidos argenti. sed nequaquam equum se movit. Ait rex. date inquit adhuc. c. et tunc equus solutus abiit ad nutum

Impatores.

Anastasius
annis. xxvi

regis. Tunc cum leticia rex dixit vere beatus martinus bonus est in auxilio. sed carus in negotio. Et hic videtur quasi secundus constantinus. et secunda Helena rememorari.

Iste anastasius malum huius testimonium: quod factus fuit hereticus per achacium constantinopolitanum episcopum. et cum papa moneret per sollennes legatos ut ab arriana preiudicia discederet. respondit. Nos cum sumus impator iubere volumus. non autem nobis iuberi. Quod arrogantie huius eterne humilitatis. licet inutilis subsecuta est ultio quod parum post iusto dei iudicio fulmine percussus interitum sensatis principibus sue vesanie horridum relinquens exemplum. Imperator se etiam miserabilis fuit. nec unquam meruit victoriam deo pariter odibilis et hominibus.

Anno mundi.

v. m. dccc. lii.

Pape

Simachus
an. xv. m.
vii. s. xxv
iii.

Sardus.

Anno christi.

cccc. ccc. liii.

Iste symachus vir bonus clericus et pauperum amator fuit electus cum lauretius et bis habuit cotentiosum scisma cum eodem. sed prevaluit iudicio ecclesie et theodorici regis. xvii. di. Concilia. Hic contempsit hymnum angelicum. Gloria in excelsis deo. etc. Et catari instituit. et multa vitia instituit. Ulex cum lauretium eximia fecisset episcopum micerinum. non reddidit sibi vicem iuxta beneficia prestita. sed iterato exerxit se de eum. nec sic profecit quod cum symachus se plene purgasset coram synodo de obiectis criminibus cum gloria restituit et lauretius cum suis damnatus fuit.

Scisma quantum fuit inter symachum et lauretium. causa fuit discordie eligentium. sed symachus obtinuit iudicio concilii. in quo theodorici rex personam fuit quod maior pars erat secus. sed post annos quattuor surgit iterum altercatio in clero propter crimina obiecta symacho. et factum est scisma sextum ecclesie. sed cum symachus se purgasset coram concilio et rege. restituit cum gloria et lauretius damnatus fuit. Symachus patricius clarus habet vir sanctus et strenuus qui rege theodorico iniusto sepe obstitit. ob quod tandem ab eo martyrizatus est cum iohanne papa.

Boetius vir consularis incomparabilis scie et in omni virtute precipuus fuit gener predicti symachi. et post multa que gloriose gessit tandem exul iugulatus pro iusticia a theodorico sepultus papie. Dicunt quidam eum canonizatum sub nomine severi. Quanta autem scripsit tota christianitas testis est. habuit uxorem prudentissimam nomine Elphe que fecit hymnum. Oluue vine. etc. Felix per omnes. etc. de petro et paulo.

boetii patris
ti m.

nota

Gerardus p̄m^o ep̄s Laudunē. vir sanct^o habuit p̄mo vxorē. quā dimittes z iterato ad mittens genuit ex ea virū sc̄m latronē qui ei in ep̄atu successit. mirabilē egit penitentiam. **Siberan^o scotus** cū suis fratribus z sororib^o claret sc̄titate. **Arnulphus ep̄s turoñ.** **Leonardus lonicē.** z **liphardus discipul i remigil.** **Vedastus atrebatē.** **Seuerinus abbas aganē.** q̄ clodouē regē francie sanauit. **Euuod^o titubē. ep̄s.** **Dignissimus z gordianus z alii multi martyrisati sunt a laurentio sc̄ismatico.**

Cantianus rothomagenis.
Darentius abbas pictauiensis.
Lociliū aurelianē. celebrat iussu Clodouei qd̄ sc̄tūs melantus cōgregasse d̄. Et nota q̄ multa fuerunt concilia aurelian.
 misdam. et se libenter eidem obedire velle intimauit. quod factū est. quia cum sanctus germanus episcopus capuanus ad eum venisset ex parte pape vt episcopus de exilio reuocaret. statim fecit cum magna leticia eum suscipiendo. Ipse magis etiam fecisset pro fide. nisi eum tyzannidis theoderici regis impediuisset.

pm^o iusti
 n^o. a. ix.

Iste iustus tot^o catholicus fuit. z omnia que anastasi^o contra ecclesiam fecit retractauit. sum mū pontificez deuote requisuit. scilicet venerabilem papam **hor**

v. m. dcciiii.

hormisda s.
 ix. di. xvii.

Lampanus.

i. iohānes a.
 iii. m. ix. d.
 xviii.

Tuscus.

d. liii.

Iste hormisda vir misericordiarū fuit. eccl̄is multa ornamēta cōtulit pauper elemofinis itentus. Ipse clerum composuit z grecos reconciliauit. q̄ fuerunt ex cōmunicati propter heresim nestorianā. Sepultus est apud sanctū petrū. vbi dedit trabē argenteam ponderis librarū mille. xl. hic constituit si quis missam simulauerit celebrasse p̄petuo sit irregularis.
Duit^o abbas aurelian. qui orauit pro filiis clodouei.
Elphes vxor boetii mulier deuota moritur q̄ epytaphum suūmet composuit dicens.
Elphes dicta fuit sicile regionis alumna.
Quā procul a patria cōiugis egit amor.
Porticubus sacris iā nunc pegrina quiesco.
Judicis eterni testificata thronum.
Solinus sidontus doctor.
Melanus consularis regis floret.
Albinus vir sanctus cum aliis.
Victor marsus lantonus cum aliis pluribus illustribus viris q̄ tunc floxerūt in gallia.

Iste iohēs sanctus est z martyr risatus a theodorico rege gothorū qui tunc iussu imperatoris in ytaliam regnauit. Hā in custodiam afflictus morit̄ cuz symacho et aliis eq̄ catholicis viris. **Lutus festuz agitur. xxvii. mēsis Maii.** hic cecum illuminauit constantinopoli.
Theodoricus rex gothorū subito defūctus a qdā sc̄tō heremita visus a iohāne papa z symecho q̄s ipse occiderat nudus z discalciatus in ollā vulcani demergitur.
Vide in libro dialogorum sancti Greg.
Videant igit z intelligant hoc p̄ncipes.
Germanus capuanus episcop^o claret.
Uigor boiacensis episcop^o qui mortuum suscitauit.
Cassiodor^o gloriosus vir z doctor luculētus fuit p̄mosenator. cācellarius regis.
Theoderici. deinde mōachus p̄la scripsit.

casiodorus
 scripto z sup
 psalterius

¶ Duo legiflatores excellentiffimi claruerūt. Bñdict⁹ videlz p̄ maxim⁹ z iustinianus im-
perator horū p̄m⁹ toti⁹ ecclie fulcimētū z norma religiois icliffimos habuit discipulos
z p̄les nūcro. et obtinuit orbē terrarū. zc. ad cui⁹ honorificētā hoc etiā accrescit q̄ nō alius
q̄libet ex magistris ecclesie vitā illī digessit q̄ in signis ille disertiffim⁹ papa Gregorius
qui totū qd̄ fecit q̄si aurū fulget. Diuinit⁹ em̄ dispositū est vt cū idē legiflator excellentiffi-
mus in ceteris modis sit a deo decoratus. etiāz hinc maiori auctoritate tā ipse q̄ legiflatio
eius roborē. q̄ eandem vitā sumus aplice sedis pontifex ordinauit.

Impatores

prim⁹ Iusti-
nian⁹ annis.
xxxviii.

¶ Claudius episcop⁹ vienesi. nobiliffimus inter doctores claret.

¶ Iste iustinianus excellentiffim⁹ fuit p̄ oīa. Nam in epō cōcurrūt tria q̄
p̄ncipē gl̄iosum faciūt. s. potentia. sapientia z religiosa mens ad diuinū cul-
tū. Per primū hostes supauit. per scdm iustis legib⁹ mundū ordinauit. per
tertū deū glorificauit. eiusq; ministris ecclesias edificando opes plures donauit. ¶ Nota q̄
leges ciuiles que romane dicuntur añ istū insignē virū prolire fecerūt quas ipse admirabili
breuitate coarxit. z ad. xii. libros coartauit. z oibus vnū codicē ordinauit quem codicēz
iustinianū appellari voluit. Fecit etiā librum institutionū quē in. iiii. distinxit libros. No-
uas q̄z leges quas ipse fecerat in vnū volumē redactas nouellas vocari statuit. q̄ cōiter au-
ctentice appellent. z sunt p̄ collatiōes distincte. Sim etiā magistratū z iudicū seu iuricon-
sultozum leges quarū. ii. m. librorū esse dicebantur grandī labore abbreviauit.

Anno mundi.

v. M. dccxlii.

Pape.

iiii. felix an.
iii. m. ii. di.
xlii.

Samius.

Anno Christi.

dxlii.

¶ Iste felix iussit infirmos iungi añ obitū. Cū ptz q̄ vnū sepe instituit cur⁹ nō semp fit ex-
ecutio. aut ergo necesse est sepi⁹ replicari aut forte aboleuit qd̄ prius statutū fuit. Terum
p̄ncipalr per xp̄m institutū est. qz oīa sacramēta p̄ xp̄m tradita sunt ecclesie hic statuit etiā vt
¶ Ordo seti bñdicti. (āniuersari⁹ dies dedicatiōis ecclesiaz z altarīū celebret.

¶ Ut prior ordinibus cunctis prestantior iste. Sic erit in fine cunctis constantior ipse.

¶ Sacer ordo benedicti vitē amictu miti. pro suo velamine.

¶ Albo. nigro. camelino. lana terta sine lino. put est religio.

¶ Hic monacha monachorū. patriarcha est cunctorum. qui ad se confugiunt.

¶ Lenobitis prebet nozmam. z anachoritis formam. vias rectas ingredi.

¶ Cuius regularis vsus nunc vbique est diffusus. inter orbis climata.

¶ Nam specus cultus diuini locusq; non montiscasini redolent virtutibus.

¶ Hinc fuldenses cum seruore claustra multa cum decore regunt in almania.

¶ Assunt z cluniacenses. simulq; camedulenses. cum cisterciensibus.

¶ Galumherni. siluestriini supsunt z celestini sub diuerso habitu.

¶ Montisolueti patres. humiliatiq; fratres sub eadem regula.

¶ Tigent quoq; iustinienses. cum candore bursefeldenses. hiis diebus vltimis.

¶ Persecutio iterum in affrica fit catholicis a vuandalis arrianis ep̄is quibuldā lingue ab-
scindebant. z tamen recte loquebantur.

¶ Anthonis abbatis corpus inuenitur. z in alexandriam transfertur.

¶ Totila rex gothorū multas tyrannides exercuit. z pene tota Italia destruitur.
 ¶ Bellisarius patricius comes iustiniani mirabiliter de persis triumphauit. deinde missus ad affricam vandalarum gentem deleuit. de hinc romam liberauit a gothis que per totū annum fuit obsessa. Regem etiā gothorum cepit z ad imperatorem duxit. et roma septē capitur a gothis. z quasi ad nichilum redigitur.

¶ Arator poeta floret. ¶ Cassius marniensis episcopus.
 ¶ Priscianus grammaticus ¶ Maurus discipulus sanctissimi patris beati claret
 ¶ Ricet^{us} treueren^{sis}. episcopus ¶ Roman^{us} monach^{us} q̄ sancti beati fouit i spelunca
 ¶ z ad numerū librorū. redigit. z ipm libru digestorū seu pandectarum appellari manda-
 uit. z debet scribi p̄ dg. sed hodie mirabiliter errore apud omnes per duplex. ff. scribitur quā-
 si per mysteriū dicat. qz omnis error faciat legē. Causa autē est. qz dg. antiquit^{er} quādā fili-
 tudine inscribendo hēbant cum. ff. duplicato. l. i. i. legib^{us} totus mundus extitit z deinceps
 vsqz nūc ordinat z regit. paucis exceptis q̄ p̄ sacros canones sunt prohibite tanq̄ mortife-
 re. qz cū lege vna nō poterāt cōcordari. aut nō cōueniūt christianorū morib^{us}. Et hoc idem
 impator tanq̄ verus catholicus desiderauit ab ecclia fieri dicens. Non dedignant leges
 humane sacris canonib^{us} obedire. Plurime etiam leges sunt canonizate. p̄ quod ecclia sū-
 mam ostēdit eccliaritatis. hūiliter se submittebat legib^{us} hūanis inq̄tum nō impediūt consecu-
 tionē sui finis q̄ est vita eterna quā p̄misit deus custodiētibus legem siue madata sua.

v. m. dccxxiii.

v. m. dccxxiii.

ii. Bonifacius Romanus.
an. d. lxxvi.

ii. iohannes. s. Romanus.
ii. m. liii. d. vi

p̄m^{us} agapitus Romanus.
an. ii. m. xi. d. xviii.

dxiiii.

dxiiii.

¶ Iste bonifacius statuit vt clerici sint diuersi a laicis in celebratione missę. hunc quidam libri dicunt electuz in discordia cū dioscoro z fuit scisma. xxxviii. dieb^{us}. Sed mortuo tunc dioscoro idem bonifacius obtinuit. Alii dicūt q̄ hoc fuit factū tēpore sissinii vt infra patet.

¶ Victor capuanus episcopus qui cielos paschales subtili modo descripsit.

¶ Gregorius episcopus lingonen^{sis}. de senatoribus qui pri^{us} habuit uxorem Germanus parisiensis episcopus.

¶ Theophilus qui homagium diabolo fecit. sed p̄ beatā virginē mariam reconciliatus est.

¶ Benedictus iunior q̄ a totila multatus passus est.

¶ Iste iohannes cum iustiano imperatore magnā habuit cōcertationē an videlz in xp̄o vna vel due essent nature. p̄ban- te autē papa q̄ due. impe- rator ait. Aut cōsenti no- bis. aut in exilium ibis.

Tūc papa gaudenter di- xit. Ego ad iustianuz impatorē xp̄ianissimum venire desideravi sed vt video diocletianum p̄se- cutorē iueni. tū minas tu- as in nullo timeo. tūc im- perator humiliavit se. p̄- strat^{us} ante pedes pape.

Donicianus tūgrens^{is}. Medard^{us} nouion^{ensis}. episcopus.

¶ Iste agapitus plene reuocauit iustinianum ab errore eutichetis hic constituit processionē fieri diebus vnicis. hic p̄fari- cham cōstantinopolitanā depoluit. sez qui duas na- turas in xp̄o negauit. morit cōstantinopoli z re- latus est romam z sanct^{us} est. cuius festum agitur. xli. aprilis.

¶ Gildardus episcopus ro- thomagen^{sis}. frater sancti medardi.

¶ Lodoaldus filius re- gis francie presbyter mo- nasterium condidit.

¶ Eleuter^{us} tornacē. episcopus.

theophilus
liberatus
a diabolo

nota signa.

Signa horribilia apparuerunt. quedam stella contra lunam veniens intravit. Que de sambucco nascunt. Hyems gravis fuit ita vt aues frigore labefacte manu caperentur. Sames tam validissima tunc fuit vt in quibusdam locis matres proprios pueros madducarent. Celum etiam ardere visum est in galliis. Et sanguis stillauit a nubibus.

Theodobertus rex francie fuit qui beato mauro tunc abbati andegauensi plurima bona dedit p sustentatione monachorum sub regula sancti benedicti deo seruientium. Similiter et Lotarius eius filius. Magnis enim miraculis beatus maurus claruit per omnia sicut benedictus magister eius venerabilis.

Radegundis francoꝝ regina vxor Lotharii claret scititate que post monasterium intravit.

Ista synodus danauit heresim Theoderici qui dixit alium esse deum verum et alium christum. et quod beata virgo non sit dei genitrix sed hominis tantum. et satis cum nestorio concordabat. Et nota quod septimo hereses variant nomine iuxta heresiarchas suos quia hec dictauit in premitina ecclesia hecionitarum et septimo fuit destructa et iteꝝ machinatione diaboli resuscitata. et sic de aliis similiter intelligendum. Sepe aliquod variat aut apponit vt non sit omnino simile. de his vide. xliiii. q. iiii. c. Quidam.

Synodus
iiii^a ista
tmo.

Hec synodus est filis auctoritate sicut. iiii. euangelia. contra theodoros et omnes hereticos alios.

Anno mundi.

v. m. dccc. lvi.

Pape

mi. siluerii^o a.
iii. m. v. d. xi. Campanus.

vigili^o s.
xxii. m. vi.
d. xxvi.

Anno christi.

d. lvi.

Iste siluerius martyr est qui p fide in exilio interfectus fuit sed dicitur procuratore theodore imperatricis. quia anthemius episcopus destitutus et condemnatus propter heresim restituere noluerit hic factus est papa per vim. Rex enim gothorum Theodatus corruptus pecunia minas cleroꝝ populo intulit nisi in electione conuenirent. Eius festum agit xx. iunii.

Festum purificationis gloriose virginis marie instituitur apud constantinopolim ad sedam pestis graue. Et nota quod sepius legunt eadem festa instituta a diuersis non sine causa. quia aut non sunt recepta vel inoleuerunt. aut aliquid superadditur et dicitur quod etiam septimo predictum festum instituit vel forte superaddidit luminariis ferenda.

Iste vigilius male intravit papatus sed tamen bene se rexit. et persecutionem sustinuit sicut siluerius gothos superauit gloriose. Tandem in exilio moritur post graues persecutiones in constantinopoli pressas a theodora et martyre creditur. festum eius agit. xxvi. iunii. Ipse iussit concilium constantinopoli celebrari. Et fuit primo archidiaconus siluerii et cupidus ad papatum. Dedit modum imperatrici qualiter siluerium ammoueret quod eum postea peius tractauit. et fune in collo eius misso per totam ciuitatem trahitur a mane usque ad vesperam. et hoc dicitur bellisarius patricius romanus qui siluerium iuit exiliauit sic inquit. Huius machinator sceleris non effugiet iram iudicis cuncta cernentis. Sed de omnibus postea penitens et fortiter pro fide agonizans feliciter vitam finiuit.

Herculianus episcopus perusinus a totius secto capite martyrisatus. Pastores verba canonis super pane preferentes iterierunt. Hic constituit canone submissa voce non nisi super sacrificia legi.

Templum sancte sophie max imū in constantinopoli extruitur per iustinianum. Putatur q̄ a constitutione mundi non sit tale opus ita complete factum. In quo idem iustinian⁹ gloriosus imperator honorifice sepultus est in pace christi.

Tempora satis turbulenta z mortalitas magna in italia: q̄diu fuit imperium bipartitū fuerunt cōturbationes cōtinuet beatus gregorius sepius fecit mentionem de hīs.

Puer quidā iudeus circa hec tēpora cū aliorū pueris xpianorū cōtonē accepit. q̄ ppter p̄ indignat⁹ ipsū in fornacē piccit: s; illesus trāsiiit dicens. mulier illa q̄ in ecclesia est depicta pueri in brachijs tenēs pallio suo ignem extinxit.

Scs Ju
stin⁹. a. xi.

Iste iustinus bonus fuit in principio z bene catholicus: sed suasu vxoris de generauit in incredulitatē et auaritiā. z fact⁹ omnibus odiosus amēs efficitur. Et narses quidam eunuchus vir strēnuus et totus deuotus z misericors erat patricius eius qui merito sanctitatis sue vbiq; triūphauit/ totilā interfecit/ z oēs barbaros deuicit/ totamq; italiā quietam reddidit. Sed dyabolus inuidens ei q̄ cuncta bene disponderet suscitauit cor iperatricis sophie contra eum ita vt etiam imperator incōsulte alienaret se ab eo. et ob illam ingratiudinē et iniuriam vltus se fuit. et introduxit lōgobardos/ z auertit italiā ne esset sub imperio vsq; ad tempora lazari. Notabile exemplum est hoc ne principes audiant inuidas mulieres per quas dyabolus sepe solet facere quod per se non potest.

v. M. DCCLII.

i. Pelag⁹.
a. lli. m. x.

Romanus.

D. lliii

Iste pelagius statuit q̄ heretici z scismatici debeant per secularē potestatem arceri: z xlii. q. v. relegentes. et plura alia. Hic diffamatus z culpatus fuit de morte vigili. sed coram omni populo tangendo crucem et euangelium sacramento se purgauit. hic constituit nouem prefationes in missa decantari quas gelasius compilauit.

Iudeus quidam isto tempore imaginē crucifixi telo transfixit occulte z sāguis exiit/ iudeum extinxit. sed christiani hoc comperto ipsum lapidibus continuo obruerunt.

Stephani sancti prothomartyris ossa delata sunt romam/ et in vna tumba cum sancto Laurentio locata.

Mons magnus in galliis mugitum dedit decifus ab alio monte z cum hominibus z ecclesijs in rhodanum precipitatur.

Basimunda regina francie vxor hīlpici regis qui eam iugulauit nocte. sancta mulier miraculis claret.

Machutes discipulus sancti brandani mirabilia fecit.

Fortunatus poeta italicus et episcopus pictauesi. multa scripsit.

Columbanus pater venerabilis clarus in hibernia. et post venit in burgundiam. deinde in almaniam constituens monasterium luxouitense. et factus est in gentem magnam.

Leonardus heremita sanctus cenomanensis fuit.

Agericus virdinensis episcopus hoc tempore clarus habetur.

nota mirabilia
Signa q
tingent.

Septa etas

Christus.

¶ Accies ignee vise sunt in celo. de quibus greg. in omei. et de vestibus quorundam verus sanguis effluxit. Domus etiam cuiusdam aspersa sanguine apparuit. et signa in vasis que non potuerunt ablu. ¶ Strandanus in scotia claret vir sanctus. pater. iiii. m. monachorum de quo mirabilia leguntur.

joanes elemo
sinaris.

¶ Pugna sancta oritur inter germanu epm parisienu et childebertu regem francie quorum quilibet certabat ad subueniendu debilibus et pauperibus. et quia vnus alium puenit non modica concertatio erat inter eos. ¶ Vbi manserunt hec.

Sanfonepiscop^o doleu.
Ethbinus britannicus
¶ Imperatores.
Similianus abbas.
Symdulph^o p^l hiter.

ii. Tiberius
annis. vii.

¶ Johannes elemosinarius eps alexandrinus clarus habetur. sic dicit^o propter elemosinas quas faciebat. Quid ultra quod habuit hoc totum dedit.

nota elemosi
nas magnas.

¶ Iste tybert^o vir sanct^o fuit misericordissimus multas ecclesias restaurauit. eratq^{ue} tam profusus in muneribus largiedis vt vxor ei^{us} sibi diceret q^{uod} dilapidator eet bonoru rit elemosynas faciendo thesauros coq^{uam} in celo. Et stati post cu vidisset cruce sculpta in pauimento ait. Leuate tabula. qz indignu est vt crux pedib^{us} coculcef que debet cu reuerentia in pctozibus z frontib^{us} fideliu poni ibiq^{ue} maximu reppit thesauru. ipse p^{ro}psit. Hospitius. z quidam vu imatus brito clarent in gallia sanctitate.

¶ Leander gothos conuertit. post ep^{iscopu} hispalien. cui gregorius misit libros iob.
Anno mundi. v. m. dccc. xliii. v. m. dccc. xliii.

Pape.	iii. iohes. a. xii. m. xi. d. xxvii.	Romanus.	Bndict ^o . a. iiii. m. i. d. xviii.	Romanus.
-------	--	----------	--	----------

Anno christi. dliiii. dliiii. dliiii.

¶ Iste iohannes restaurauit cimiteria martyru. z ecclesia btoz aploz philippi z iacobi: in diebus suis multa signa z pdigia insolita. significan tia cladem futura qualis nuq^{uam} fuisse putat. tandem post multa bona opera morit^o. sepultus apud sanctu petru.

¶ Iste bndictus multas sustinuit psecutioes z vidit malagentis sue propter fame pestilentiam z hostes. qz longobardi tota italiam iuaserunt. in quib^{us} laborib^{us} morit^o sepult^o apud sanctum petrum. Paulus leonensis episcopus.

¶ Italia tpe huius pontificis absoluitur a iugo constantinopolitano. z ceperunt romani dñari per patricios. z fit regnum italie habitatio longobardorum.

¶ Retharedus rex gothorum quem historie tradunt vru fuisse vtuosum cum esset arri anus in cofilio tholerano. anno dñi. d. lxxiiii. primu couersus est ad vera fidem. et cum eo tota gens gothoru monitu z industria leadri epi hispalensis. magna gratia in populo barbaro. qui hucusq^{ue} malam habuere famam. z nunc sanctos habere incipiunt.

¶ Gregoriu silius gordiani senatoris rome clarus habetur. qui sex monasteria in sicilia fundauit z vnu in vrbe in quo fit monach^o exptore. z post diuinitus papa eligitur.

¶ Gregorius thurones. eps expositiones sacre scripture fecit.

¶ Maglorius eps doles. sancti sanfonis successor.

¶ Maurus discipulus sancti benedicti eo tempore obiit.

Iste mauricius habuit filia tyberii noie constantia qua ei pater ei⁹ tradidit cu iperio de-
cens. sit tibi imperiu meu cu hac puella: vt ere ea feliciter: z habe in mente eqtate et iusticia
precipua esse insignia optimi impatoris. quibus dictis piissimus tyberius expirauit.

Mauricius aute sumpto impio multu vtilis fuit reipublice. Tandem cu beato gregorio ni-
mis detraheret et morte cominaref cōtra se diuinā puocauit irā: meritis tñ bñ pontificis
hic punitus fuit eo qd pro se quotidie orasset. Fuit enim expulsus de regno: fugatus ad insu-
lam quandā: et ibi cu vxore z duobus filiis p focā intemptus est. Si bñ seruasset doctrinā
foceri sui/ illū ante pedes suos habuisset pstratū quē nunc sup se sensit leuatū. Tandem ei⁹

saluatione bona spes est propter causam predictam.

Antiochia subuertit per angelum dei qui in veste alba apparuit. z tñ vnus
vir elemosinis vacans liberatus fuit. Quidam dicunt qd medietas ciuitatis
subruta fuit. et aliā eius medietatē vir ille precibus suis saluauit.

Tunica dñi inconsutilis repta est in sabbat. z in hierusalem posita.

Inundatio pluuiarū maxima fuit/ ita vt scdm diluuiū crederetur iterū venturū. Et per
tyberii multitudo serpentū cu dracone magno in mare descēdit. sz a fluctib⁹ pfocati z ad lit-
tus. piecti totū aere sua putredine corruerūt. Et secuta est mortalitas maria i italia que
bz inguinaria. ita vt et corpali visu sagitte celit⁹ venire z singulos quosq⁹ pcutere viderent.

v. m. dclxxiii.

Romanus.

Hic instituit vt memoria defunctorū fiat in oī missa post eleuationē hostie
salutaris.

Ant⁹ pelagius
an. xii.
m. i. d. r.

dlxxiiii.

Iste pelagius ordinatus fuit abiq⁹ iussione principis. Et longobardi obsederūt romā.
Et vastatio magna fuit. z qd male inchoatū fuit sub eo in pei⁹ proficiebat propter tyrāni-
dem barbarorū z pestē. Iste misit gregoriū scdm virū ad diuersa loca in negociis ecclesie ex-
pertissimū. tandem in peste inguinaria moritur sepultus apud sanctū petrum.

fidem a patre suo martyrisatus est.

Mirabilia qdam circa hec tpa contigisse narrantur
cometa apparuit. Puer quadrupes. alter duos verti-
ces habens nati sunt Bisancii. Sanguinee haste et lux
clarissima per totam noctem videbatur. Puer si-
ne oculis z manibus q a lumbis infra erat sicut piscis.

In nilo etiā apud egyptū duo aialia apparuerunt
humane forme vir et mulier horribilia aspectu. Qua-
si per vnum diem sol a mane vsq⁹ ad meridiem minora-
tus est de tertia parte. Que omnia aliquid noui solent
significare. Quidam putant qd prefigurant bestiales
monstruosam sectam sarracenorum que quasi tertiam
partem christianitatis in breui corrupit. Et non longe
post hec tempora surrexit.

Hermigildis filius regis visigothorum z hispa-
norum conuertit de infidelitate arriana ad catholicā

D. i.

¶ Et tanta maior instituit a sancto grego. z angelus dñi apparuit supra castrum adriani

Regina celi cātauerūt āgeli p̄mū. zc. z grandis illa plaga cessauit. ¶ Phara virgo sancta z nobilis. frater eius.

Augustin⁹ venerabilis monach⁹ vir sc̄tūs cū iohāne z mellito z aliis mittit ad āglicos cōuertēdos. Et nota q̄ sepe fit mētio de diuersis regnis z prouinciis q̄ crebro cōuerse sūt ad fidē qz nō sp̄ i eis p̄māsit fides pp̄t diuersas cās sic de āglia hyberia p̄sia z iudea

In hoc singlr roma priuilegiata fuit qz ibi nunq̄ defecit fides p̄tri. ¶ Boat vir sc̄tūs sup regnū claret. Et mlti alii vtriusq̄ sex⁹

hoies fuerūt digni mēoria. vide i registro gregozii. ¶ Iste focas tumultu militū factus ip̄eratoz dñm suum mauriciū occidit z alios plures. z qz male incepit inep̄ profecit z pessime cōpleuit. quia roma grauissime cōtra p̄sas pliantes fugati sunt z multas puincias pdiderunt z tandē ipse supatus aberaclio occisus fuit. Cosdras rex p̄sarum

h̄erlm cepit z alias multas ciuitates z valde attriuit christianos occisis. xc. m. z crux cū zacharia p̄riarcha capitur. zc. ¶ Post cū se deū putaret interficit aberaclio. ¶ q̄ tante fortitudinis eract⁹ fuit q̄ leones sepe prostrauerit i arena. Furseus vir sc̄tūs fili⁹ regis hybernie claret. Sāgeric⁹ cameracen. ep̄s. Marculpus abbas horcaseñ. constituit q̄ lumē sp̄ ardeat i ecclia dñi missa celebrat. Itē q̄ papa sit indut⁹ alba p̄incta lōga z ampla.

¶ Anno mundi. v.m. dcccxiij. v.m. dcccxliij.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ Anno Christi. dcccxiij. dcccxliij.

¶ Pape. i. gregori⁹ a. xliij. m. vi. di. x. Romanus.

¶ **Isidorus** hispalen episcopus inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit grauida sententis et auctoritate. hic vir studiosissimus ultra .lxx. sectas hereticorum enumerat que contra ecclesiam dei successu temporis surrexerunt. et dñati sunt a sanctis patribus vicissim usque ad tempora hec. Vide. xxiiii. q. iiii. c. Quidam. Iple etiam machometum qui in hispania venit capti iussit sed admonitus a diabolo fugit.

Eractus
an. xxxi.

¶ **Adalath rex** longobardorum si baptisatus est et fidem christi suscepit.

¶ **Theudelina** longobardorum regina christianissima virum suum agisulphum ad fidem convertit: et cum romano imperio pacem habere fecit. ad quam Gre. li. dya. trāsmisit.

¶ **Iste Eractus** ex parte bona et ex parte mala habuit famam in croniciis. quia in quibusdam valde se habuit ut patet in legenda sancte crucis quomodo miraculose vicit psas et cosdrā occidit. sed post victoriam conuersatus cum patriarcha iacobitarum cum ipso de fide disceptauit volens eum ad rectam fidem reuocare sed phedolor ab ipso deceptus incidit in heresim monachelitarum in quam oritur. vñ patet quod stultum sit cui libet christiano excedere constituta sibi a deo regula. Quia enim layci introumittere se volunt de illis et sibi periculosos questionibus fidei. et quando clerici bello se ingerunt. raro aut nunquam sortitur bonum effectum. Maneat qui libet in vocatioe suae exerceat se in hiis que sunt sui officii. Alioquin si inordinate procedit spiritus sanctus aufert se. sine quo nemo quicquam boni potest proficere. Simile de Ozia rege iuda. ut patet. ii. paralip. xxi. et sunt exempla plurima quotidie. Verum ista male:

v. m. dccc. lxxxiii.

Tuscius.

Sauinianus
an. i. Men. v. Romanus.

ii. Bonifacius
men. viii.
die. xxviii.

Matus.

iiii. bonifacius
an. vi. mē.
viii. d. xii.

dcc. lxxxiii.

¶ **Iste sauinianus** statuit pulsum campanarum ad horas diei. Et quia tenax fuit. et sancto gregorio detrahere non timebat ab eo percussus interiiit. Et hic est tertius de toto cathalogo pontificum qui formidabili morte et culpabili vita notatus est.

¶ **Iste bonifacius** statuit ut nix tunc panem super altare poneret.

deorum ubi christiani periclitabantur ademonibus. Et est pulchra similitudo quomodo spiritus sanctus ex malis institutis paganorum scit eligere sanctum exercitium deuotionis. quasi medicina fiat ex veneno. Ubi enim impij colebant demones / ibi christiani colunt omnes sanctos. sic ars deludit arte. In hoc templo quodam scolaris cecus coram iudeis incepit responsorium Gaude maria. et continuo lumine oculorum recepit.

¶ **Iste bonifacius** consecrauit pantheon. i. templum omnium

¶ **Machometus** deceptor orbis propheta falsus / nuncius sathane / precursor antichristi. complens hunc heresis / ac totius falsitatis prodigium circa hec tempora vesania sua ostentare incepit. Fuit enim magister et mercator vilissimus. et factus princeps latronum subtiliter arabes sibi attraxit quod tunc ab Eractio grauabatur. Persas vicit et gentes alias multas quibus dedit legem suam dicens se esse prophetam scilicet et a deo missum. Hoc enim docuit quodam sergius apostata. tam a fide quam a conversatione monastica. quod ipsa lege composuit. Hic velut alter Jeroboam decem partes abstulit domui dauid. i. ecclesie christi quia pene totum mundum decepit. Et nisi karolus et alii quidam principes iuuante deo cultores eius exercuissent totaliter fidem exterminasset. Sedit creuit et decreuit usque hodie. finem nouit deus.

*machome
incipit*

¶ **Septimum omnium sanctorum** instituitur a Bonifacio quarto.

¶ ii.

era machometi incepit ano incarnationis. 621.

Septa etas

Christus

¶ Era machoeti ipa e albiger a qua vtut pcpue arabes z alii sarraceni e scdm capanu an- no christi. dxxxi. cii. dieb post coceptione eiusde xpi tñi nri itaq iter christi pceptione z hac era cocurrut dies. cxxvi. m. dcccxxviii. iceptu serua. v. qz christi coceptio erat feria. vi. Et nota qz sarraceni vtut anis lunariu qz qlibz cotinet. xii. lunationes eqles hoc e. cccliiii dies saluo bisextili. na in. xxx. anis habet. xi. bisextiles qz qlibz hz. cclv. dies. z tuc recedit sicut a pncipio. Nota lunatio precisa. xxx. anos habes lunares reducit medias lunationes ad cosimile tpis initiu. ¶ Lunibertus eps colonien. ¶ Austregisilus biturice. ¶ Johannes tongris. ¶ Sulpitius biturice. ¶ Salaberga mulier sancta. ¶ Wagnobedus andeuane. ¶ Lu Impatores (ps eps senonen. ¶ Sraulio episcopus celaraugustanen.

¶ Sualdus rex normanz angloz scotoz britonu fuit vir valde factus z opib mie de dit z vndiqz triumphauit glorie. eius brachiu cu dextera manu qd elemosy na fecit integrum pfererat apud vrbem bemburch. fuit em interfectus a penda mercioz rege. sed postmodum Ozoni frater Sualdi eandem penda interemit. z gentem mercioz ad fidem christi conuer ti fecit. z pictos regno suo id est anglie subdidit.

¶ dictio venit sup cracitu ppter supbia sua. qz post illa victoriam paupes sibi subiectos nimis inhumanit oppressit. qd deo sp displicet. z fuit etia post hec nimis infelix z pla perdidit morit tandem infeliciter idropisi z heresi maculose infectus. Dagobertus vir oib bonis moribus copositus rex France fuit. cuius tpe ecclia. s. Dionysii parisi diuinitus dedicatur.

Anno mundi.

Pape.

Romanus.

Lampanus.

Anno Christi.

Iste deusdedit fuit vir sanctissimus du quenda leprosum ofuscularct statim mudat est. multa bona statuit. Ites qz contra simoniacum testes esse possint meretrices z criminosi.

¶ Sigibertus filius regis dagoberti cum baptizaret a sancto amado tralecten episcopo respondit amena clara voce infans adhuc. xl. diez. ¶ Alchoran liber componitur a machometo z tribus magis stris suis quibus diabolus z auctoritate z industria ministrabat. Primus magister erat quidam iudeus astronomus marinus. Secundus iohannes de antiochia hereticus. Tertius sergius arrianus. Illi leges abhominabilem conferant. refectates que arduus erat in credendo z difficile in opando. concedere telus oia ad que mudani hoies pmi erant. s. gularum luxuria rapina. zc. Unde factum est vt p potentia z dolum deciperet in breui maximam multitudinem hoium bestialium. Et quia lex ista nimis inhonesta z confusa erat que humana verecundia p motu pla retractarunt ac velut expositoze rationabiliter interpretabant aliquid nimis mediosa. vnde quidam christiani etiam scripti hoc colludicocepti fuerunt. que hystorias transmarinas non viderunt. Quare sunt tam infamis homo legis factus sit. z tale tradiderit legem duplex ratio reddit. Prima quia deus non permisit vt aliquid bone fame homo a diabolo assumeret. z legem saltem humano modo rationabilem traderet. sicut nec olim nisi serpente permissus fuit quando eum tetrauit. Secunda quia machometus summe arrogans fuit. id est quod desiderabant carnales coefferit. iam sic. usque aliter dispensando. Ex hac collisione doctrinarum variarum z

aleboran machometi.

¶ Impiū romanorū circa hec tpa vbiq; in orbe terrarū cepit deficere irrecuperabilr. nā in oriente sarraceni et in occidentē gorbū dñia assūperūt z deinceps tenuerūt. Itē de exercitū ipatoris iter fecerūt. cl. m. pugnatorū. z hoc iterū maximū hēm^o exēplū q; nihil stabile ē sub sole qñ ē tanta defecit ptās z prudentia. cā hui^o diuersimode assignat. Quidā dicūt q; hoc fecit insatiabil^o romāorū auaricia q; sibi subditas natiōes iugo seruitutis itolerabili oppri mebāt qd oib^o pncipib^o z prelatis timēdū ē. qz q̄ditū romāi odiebāt auaritiā z vilerēt eq̄ tatē dñiū orbis habuerūt. Alii dicūt q; heresis orientaliū hoc fecit vbi cōiter ipatores habi tabāt z sepe cū pueris pueri facti sūt. Nec ē q̄c̄ qd ita nequeat occalui subiacere q̄ vā re= ligio. Sz neq; in pncipe aliqd lucid^o q̄ recta fides. Aliq; dicūt q; cā hui^o defect^o fuit sup= bia dñorū q; subiectos despiciēbāt. canes aut asinos nūcupādo sifr. ppter qd pudore z volo= re incitati erexerūt se z fecerūt qd cernim^o. Forte oēs he sil sūt vna cā. qz p qd aliqd nascit per ei^o oppositū destruitur. Et sic iā oēs q̄tuor mōarchie defecerūt z nō restat alia nisi an= tīpi. cui^o aduentū de^o nouit. Interi dñia hinc tñ diuersimode variantur in p̄ticulari.

¶ Dagobert^o rex francie infecit anglicos q; tūc saxones vocabantur oēs excedentes mēsu rā gladii sui. putāt qdā q; hec crudelitas frācorū fuit cā eterne inuidie z dissensiois anglozū cōtra frācigenas nō sine dāno vtriusq; vsq; hodie mittat pi^o dñs spm̄ pacis inter eos z al^o os. ¶ Aidan^o eps claret in anglia sanctitate discipul^o sancti columbani.

v. m. dcccxxiii.

vi. m. dcccxxiii.

i. honori^o. ā
xii. m. x. d.
xvii.

Campanus.

Seuerin^o. ā
i. m. viii. di.
xxvii.

Romanus.

iii. iohēs. ā
i. m. ix. di.
xviii.

De balmacia.

dcccxxiii.

cccxxiii.

¶ Iste honoriū fuit vir largissim^o paupibus quotidianas elemosinas de= dit. multas ecclesias argē toz auro dotauit. Statuit apud sanctū petrum fieri letanias. et clerum erudi= uit et honestissime ordina uit. Fecit ecclesiam sancti adriani in qua. xi. m. sancto rum quiescunt.

¶ Iste seuerinus fuit vir beni gnus z sanct^o amator. cleri er ga pauperes largus: erga re= gimē ecclesie diligēs quā in p̄ diis z ornāmētis mirabilr ā= pliauit Quo tpe quidā mauri cius cū suis satellitib^o ecclesie thesauros diripuit ifelix sacri legus non veritus miraculuz grande. Itā cū totā vr bē incitasset cōtra erariū lateran. nul= lus potuit ipz nō dico ifrigeres: nec intrare qdē: qd vidēs pa ce simulata. tandē p̄fecit qd intendebat accipiēdo qd pro su= stentat iōne pupilloz ac viduarū z pauperū xpianissimi impatores illic posuerant: sed om nia infeliciter perierunt. Et accl^o fuit particeps illi^o sacrilegii factus cui misit partē de pe cuniis elatis. Sed o q̄ multip̄ pro huiusmodi dānificati fuerunt.

¶ Eligi^o artifex sc̄tus vir pi fuit sp̄ual^o itozū q; multa mōasteria sūdarūt in frācia. Te puit fides in oriente z seruet hic in occidentē. Erubert^o rex anglie prim^o ibi ydola destru rit. Aurea sc̄ta abbatissa parisi^o claret p̄fuit. iiii. m. puellis iussu elgi viri sancti. z cōtrariozū tor^o liber confusus est nec aliq; mō cōcordabilis. demū idē qñ coact^o r̄ndit q; xi. m. verba essent in alchorano q; mēdaciūm cōtinerēt. cetera in veritate p̄sisterent.

D. iii.

Iste cōstātin⁹ fuit fili⁹ cōstāntini filii eracii q̄ quarto mēse ip̄i sui a nouerca sua veneno extinet⁹ fuit. z iō q̄ breue tps̄ rēxit nō fit mētio de ip̄so. Ip̄se aut̄ cōstātin⁹ successit ei. z nouerca illa cū suis est exulata. z fuit pessim⁹ tyrān⁹ z heretic⁹ dolos⁹. tot⁹ inuid⁹ z catholicis infest⁹ nec martino pape pepicit. cōtra lōgobardos exercitū ducēs sup̄at⁹. e. z romā veniēs cū reuerēter ess̄z a vitaliano z ciuib⁹ suscept⁹. nō retr̄ibuit iuxta bñficia sibi ip̄sa debitam vicissitudinē sicut decz p̄ncipē. insup̄ z tyrānidē magnā z sacrilegia pp̄trauit. oia pulchri ora deiciendo z trāsportādo quare tandē in balneo a suis militib⁹ q̄ ei⁹ maliciā noluerunt diuti⁹ tolerare interfect⁹ fuit. z sic miserabilr̄ viuēs infelicis sime mortu⁹ ē solito more sacrilegorz z tyranorū deo iuste iudicante suos. Londoal⁹ ep̄s treueren⁹. Hierusalē capta fuit a machometistis quib⁹ hunarus p̄fuit qui in loco anti qui templi nouū erexit sup̄stitiosū z prophānū ablata prim⁹ cruce.

Impatores.

ii. Cōstātin⁹ n⁹. ā. xxvii

hunar⁹ ma
chometista
cepit ierusalē

Mota diliget⁹ q̄ ml̄ta mala sequūt⁹ q̄ dñū p̄turbat. hoc sup̄⁹ de assyriis z mediis z p̄t̄his claret patuit z grecis z aliis. s̄l̄r z crebro de romanis. s̄z hic p̄cipue. nā sarraceni affricam z siciliā inuadētes cū nō esset q̄ tyrannidi eoz resisteret etiā hyspaniā sibi subiugarūt. vndiqz xp̄ianū nomē delendo in qua turbine ml̄ti martyres effecti sūt q̄ cōstātes p̄manserūt z fuit tri- #

Anno mundi.

v. m. dccc. llii.

rūt z fuit tri- #

Pape.

Sicus.

Tuscus.

Romanus.

Anno Christi.

dccc. llii.

Iste theodor⁹ super oēs mī sericors fuit z largiter benign⁹ pauperum amator. Iste statuit cereū bñdici in sabbato sc̄to. et paulū cōstantinopolitani. ep̄m q̄ aperte catholicos cruciauit anathemate pertulit.

Londalus vir sanctus claret qui bñm Lambertum docuit.

Arnulph⁹ beate vite p̄r pipi ni dux lotboringie venum heremita post ep̄s meten⁹. eius vxor sc̄ta vada treueris id usa xpo vacabat. et sc̄tus clodulphus ei⁹ fili⁹ ep̄s meten⁹. Dicunt quidā q̄ fuit auus haroli magni. sed hoc mens nō admittit. nec rō t̄pis consonat. sed harolus martell⁹ fuit pater pipini illi⁹ q̄ erat haroli magni pater.

Iste martinus sc̄tus est et fortit pro fide agonizauit. Dum qdā eū extracto gladio inficere vellet ad huc añ altare cōstitutū stati ceo⁹ efficit. Ip̄se conuocata synodo in vrbe vānauit s̄rū alexandri inū sergiū pirrū et paulum hereticos q̄re cōstantin⁹ eū in exiliuz misit. Eius festuz agit de cima nouembriis.

Iste eugenius sc̄tissime vite fuit oib⁹ amabil. et benignus statuit q̄ p̄petuā castitatē oēs p̄sb̄ri diaconi et subdiaconiferuarēt. sepult⁹ ap̄d sc̄tm̄ petrū. Foccus fili⁹ regis britānie heremita claret. Ragulpha virgo sancta claruit in gallia. Seuera abbatisa ibide⁹ sororeius.

Bertrudis cognata eorum sorleus cum soliano z vicano fratribus suis oēs filii regis hibernie venerunt in gallis. et sunt omnes sancti.

Sigibertus rex francorum. xii. monasteria fundauit. Et fit magnus fructus in francia et anglia per viros sanctos.

Bauta quidam negando pauperi panem hac pena percutitur vt omnes eius panes in lapides conuertuntur sicut idem pauper ei imprecabatur.

Ignis cecidit de celo. z iris magna appuit vt putarent hoies cōsumat ionē sc̄i aduenisse. z signa ingentia fuerūt ita vt arefcebāt viuētes pre timore. p̄p̄ tonitrua z fulgura. z ict̄ eoz maximos. z aquarū inundatiōes incōparabilr excessiuas. z p̄it innumera hoim z aialū unū multitudo z sequit pestilētia grauissima cū signo ire dei cūctis visibilr appuit q̄ angelus bon⁹ z vn⁹ mal⁹ romā nocte circvierūt. z q̄t vicib⁹ dom⁹ aliq̄ pcutiebat tot ex ea sequēti die interibāt. tot tūc moriebant vt etiā parentes cū filiis fres cū sorozib⁹ vnanimiter in feretro positi ad tumulū portarent. Sepe hmōi signa ostendit dñs ad terrōz pctōrum. Sz vtinam exemplis alioz ter reremur vt a peccatis desisterem⁹. Dicunt tamen quidaz q̄ hec pestilentia facta sit tempore Benedicti. ii.

¶ bulatio magna. turbato em̄ dñio mali hoies assumūt audaciam malefaciendi. se z alios deprauādū in vita z doctrina z ad p̄p̄os z ad p̄ncipes corūpēdos. Et est reuera horreduz spectaculū qualiter miserabilis mūdus iste agitāt sine intermissione. An nō satis durū eēt post labores z erūnas tāde mortis dominio subiacere. nisi etiā tot cladibus z terribilibus plagis continue lanari. Nō sufficit hūano generi semel a deo dānatiōis dirā accepisse sententiā nisi plurimas sibi peccando supaddat. Solum igit p̄ctm̄ est cā miseriarū harum vī uina seueritate iuste sic vindicāte. Verum nemo sic cogitet quasi hec digna sit retributio p̄ tantis piaculis. sed respectu futuroz q̄ pctōrib⁹ debent. Ista sūt quasi q̄dam suauia pre ludia. Q̄s finis illoz q̄ non credunt si etiam tanta hic patiunt electi. ¶ Sanctus Lau dius archieps Bisuntinē. z post abbas monasteriū sancti eugēdi claret in burgūdia.

v. m. d. ccliii.

v. m. d. cclxiii.

vitalian⁹
an. xliii. m.
vi. d. ii.

Campanus.

adeodat⁹
an. llii. m.
li. di. v.

Romanus.

Dem⁹ an.
liii. men.
ii. di. v.

Romanus.

vi. Bonifaci⁹
an. llii.
men. ii.

Romanus.

dcliiii.

dclxiii.

¶ Iste vitalian⁹ cātum roma nōz cōposuit z iorganis cōcordauit. ipse etiam hūit grāz impatoris q̄ suis p̄decessorib⁹ offēsiuus fuit. tñ postea non sic p̄mansit. nec v̄sq̄ huc nō potui inuenire q̄ vnq̄ ecclia romana habuit se cōtulerat. nisi forte t̄p̄ibus q̄rundā pessimoz p̄ncipū paucorū. imo iste magna grā accepit q̄ impator iste pessim⁹ p̄uilegia ecclie cōfirmaret. z tamen de post infregit. Hic prefecit ecclesie Canturiē. theodoz monachum valde litteratum.

¶ Iste adeodat⁹ fuit tāte benignitatis vt oēm hoiez a magno v̄sq̄ ad minozē a se cōsolatū nō dimitte ret. sepult⁹ ap̄o san ctum petrum.

¶ Iste de mus decora uit illū locū ante basilicā sancti petri q̄ dicitur paradysus sepult⁹ ibidē non reperi.

¶ Iste bonifaci⁹ nō habet ī q̄busdam libris z se quens dicit bonifaci⁹. vi. hic dicit sc̄dm̄ q̄sdā p̄fecisse paradysum apud sc̄tm̄ petrum. Romanem hui⁹ diuersitatis non reperi.

¶ Corpus sanctissimi p̄ris benedicti z corp⁹ sorozis ei⁹ sc̄tē sc̄ol̄ astice trāsferunt de mōte cassino ad monasteriū floracē. hoc gallici dicunt. sed italici oīno contradicunt q̄ adhuc sit in mōte cassino. maneat pietas z reuelabit veritas. ¶ Solius latiniac⁹ z folianus fossē se cenobiuz erexit. dono gratie gertrudis. vbi ibidem martyrisatus quiescit.

¶ Clodoueus rex francoz irreuerēter corp⁹ sancti Dionysii discooperies: z os brachii ei⁹ fregit z furtiue deportauit ob quod in amentiam fuit versus.

H. liiii.

Iste cōstātin⁹ fuit catholic⁹ z bon⁹ zelos⁹ p oia cōtra hereticos. Ecclesiam repavit. z gre-
 cīa romāe ecclie recōcilauit. Synodū. vi. cōgregauit in q̄ pmissū est grecis p̄sbitēris vxo-
 rib⁹ legitimis vti. ac ceteris oriētalib⁹. sed occidētib⁹ nequaq̄. qz celibatū volūtariē tem-
 pore gregoriij z aū susceperūt. z est hic mature aduertēdū q̄tū bonitas p̄ n-
 ipis valeat ad bonū z quietū ecclie statū z fidē. p̄motionē. z econtra q̄tū
 malicia p̄ncipis noceat. hoc isti duo constantini. s. pater z filius clarissime
 ostendunt. Tērū p̄mittēte deo sarracenis z bulgaris resistere non valuit
 sed cum eis pacē fecit annuatribus sol uēdo ita inualuit illa maledicta se-
 (cta. tandē bona potit⁹ morte transiuit ad christū. sepult⁹ in cōstanti.

Synodores
 iiii. Constanti-
 nin⁹ an. xvii.
 fili⁹ cōstātin⁹.

Synodus. vi. cō-
 stantinopolitana
 cclxxix. patrū.

Nota q̄ sex sunt synodi principales quarum auctoritas est par
 euangelicis. qz euāgelica veritas per eas declarata est cōtra sex p̄n-
 cipales hereses que nimis inualuerunt contra ecclesiam propter
 hereticorum subtilitatem ad decipiēdū simplices z tyrānidem ad
 affligendū cōstātes. z terrendū pusillanimes. Ista synodus se-
 pta dānauit heresim monachelitarum. qui vnā voluntatem z ope-
 rationem in christo dixerunt.
Ista synodus par in auctoritatib⁹ quattuor principalib⁹ p̄habē-
 tis condemnauit heresim monachelitarum.

v. m. dccc lxxiii.

Anno mundi.

v. m. dccc lxxiii.

Pape.

agathos.
 ii. mē. vi.

Sic⁹.

ii. leon.
 iii. m. x. d.

Sic⁹.

ii. bndict⁹
 an. ii. m. x.

Romanus.

v. iohēs.
 an. vi. d.
 xv ii.

Situs.

dclxxiii.

Anno christi.

dclxxiii.

Iste agatho vir sc̄tus
 fuit q̄ vñ leprosus quēdā
 oscularet⁹ statim mūdāt⁹
 est. Ipse reconciliauit ec-
 clesīa rauēnatā q̄ diu fuit
 rebellis z nūc ad obedīē-
 tiam romāe ecclie rediit
 edoctaq̄ nō ē bonū cōtra
 stimūlū calcitrare. Ipse
 etiam de cōsensu p̄ncipis
 iussit celebrari fertā sy-
 nodū vbi greci redierūt
 ad obedīētiā aplice sedis
 se suo exibet superiori. Qui bene obedit deo z prelati-
 bus suis inuenit obedientiam z econuerso. hec est lex diuine iusticie.

Iste leo vir sc̄tus
 fuit greca z latina
 lingua sufficiēt er e-
 rudit⁹ eloquentie
 q̄q̄ sigularis erga
 paupes non solum
 mentis pietate. sed
 etiaz studiū labore
 sollicit⁹. Sic cōsti-
 tuit pacē dare post agnus dei. z p̄ vsu palli archiepiscop⁹ nihil
 psoluere teneat. Eius festum agitur. iiii. iulij. sepultus in eccle-
 sia sancti petri.

Iste bndict⁹ fuit per
 oia lvirtuosus et vita
 ei⁹ cōcordabat cūno-
 mine. Eius tpe fuit
 maxima pestilentia.
 hic ab imperatore piūssimo fact⁹ est papa.
 Sepe em̄ iste honoz factus est imperatorib⁹
 bus ab ecclesia. p̄pter causas varias. p̄ tem-
 pore occurrentes.

Iste iohēs fuit vir
 strēnu⁹ moderatissī-
 mus z scia redimi-
 tus de ātiochia.

Lesaria regina persarū clam ad cōstantinopolim venit z se baptisari fecit. q̄ rex audi-
 ens mandauit vt rediret. sed illa noluit donec pacifice veniens cū. xl. millibus baptisima sus-
 sciperet. Hōuit dñs que sunt sua. Maluit mulier sancta gloriā tantā abicere q̄ christi
 paupertate non insigniri. Quis eam hoc docuit in mediationis.

¶ Hispani circa hec tpa magnifice cōtra sarracenos bellare incipiūt. diuinit² adiut i ter rā parūā respectiue cōtra totā affricā defenlarūt glīoso aplo Iacobo eos adiuuāte vsq; in pre sens. Vide gñalē hy storiā hyspanie et reperies solennē cathalogū militum christianoꝝum
¶ Stella magna apparuit in oriēte z magna pestilētia sequit. Et mōs qdam in campania eructauit ignē callimit² marimū ignē inuenit. z romani naues sarracenoꝝ combusserunt. Bulgaroꝝ regnū orif. qđ valde attriuit impium. z a scithia egrediētes tractam inuaserūt.

ii. iustini
an² ā. r.

¶ Iste iustiniā² fuit fil² cōstantini vir bon² z prudēs z larg² z romanū im perū nō modice ampliāuit. ecclīastica officia q̄plimū honorauit. multas le ges cōdidit. s; postea deprauatus cum sextā synodū infirmare voluisset et ecclīaz turbare. x. āno sui impit a leone patricio z tyberio z gallinito patri archa capt² fuit: p̄uatusq; naso z lingua regno expellit. z apđ crisonā exilio relegat. z sit magna turbatio in ecclīa p̄p̄ scismaticos z hereticos. Nota qđ

qđ in sūmis dominiis fūit violētē tunc errores multiplicant: qz nō est qđ corrigi errantes z a malo cōhibeat. hoc valde sepe expta ē ecclīa. vñ facta est altercatio inter leonē z tyberiu m: z preualuit tyberio. z leonem absciso naso exiliauit anno. iiii. impit sui. z regnauit. p eo Iustiniā² fugit ad sarracenos z bulgaros qđ eū restituerūt occisis leone tyberio qđ hereti cis fauebāt z recōciliauit se gremio sc̄tē matris ecclīe. z valde penituit. Sed quia nimis crudeliter vindicauit se contra aduersarios ita vt etiam innocentes pueros vellet occide re. ideo interfectus fuit cuz filio suo a philippo quem exulauerat.

v. m. dcccxciii.

Romanus.

zeno. an. ii.
mē. xi. d. ix.

Syrus.

i. Sergi². an.
ix. mē. viii. d.
xiiii.

dccxciiii.

¶ Iste zenofuit vir valde sc̄tūs qđ nec vnq; se causis actibusq; sc̄larib² imis cuerat. erat em̄ aspectu angelic²/ canicie venerāndus/ morib² q̄et²/ religiose vite/ sermone veredic²/ aīo simplex. hic elect² fuit cōcorditer etiam laicis cōfentiētib². magna em̄ dissentio erat qz clerus intēdebat in petrū archip̄s byterū z exerceit² in theodoꝝ p̄s byte rū. sed sp̄s sc̄tūs oīa tandem vota concordauit in istum dignissimum.

Iste sergi² magne sc̄tītatis z cōmēdabilis vite fuit. et in electiōe ei² magna dissētio fuit. naz vna pars cleri elegit theodoꝝ archip̄es byteꝝ altera paschalē sed volēte dño tandē in hunc venerabilē viz cōuenē rūt. Hic corp² sc̄tī leonīs p̄mi transtulit i viugeburg reuelāte sibi deo. Ipse etiā inuenit magnā ptē sc̄tē crucis in loco obscuro. Regē anglie qđ z saronū bap tizās statim ad celum trāsmisit. Agn² dei ter cāta ri iussit ad missam. Et idē reduxit ad vnitatē syno dū ad legiē. qđ noluit recipere sextā synodū constan tinopolitanā. z fuit grande scisma in ecclīa dei. quia duo vniuersalia concilia contra se dissētiebāt. tandem mortu² sepelit apud sanctum petrū.

¶ Iulian² vir sc̄tūs natiōe sc̄or² in franconia fide christi predicauit. gosbertū eiusdē regio nis ducē cōuertēs vt cellā fratris sui vxorem quā illicite tenebat dimitteret persuasit. qua propter ipsa iubēte secreta cū sociis suis occisus fuit. zc. Pipin² p̄m² dux francoꝝ multas victorias habuit z frisones supando ad fides p̄duxit. fuit em̄ fide catholic² z ecclīe dei spe cialis defensor verū in vno excessit qđ adulterium commisit ad tempus.

¶ Rex adinfridus fit monachus p̄mus episcop² ludifridē. ¶ Leodegari² augustudun. episcop². ¶ Ediltrudis regina anglie tribus viris nupta virgo p̄mansit. Et alii plures san cti. Vide in speculo.

¶ Westfalia cōuertit ad fidē circa hec tpa vbi p̄m̄ duo edualdi. s. alb^o z niger presbiteri s̄a
cti de anglia veniētes p̄dicauerunt. q̄ ibidē in villa quadā laer dicta suis p̄cib^o fōtē de rupe
traxerūt z cāpū sanctū sic dictū vsq; hodie cōsecrarūt in vltus paupes vbi sepe mira cōtigi
rūt cōtra testamētū sctōz volētib^o facere z horribilr plagati sunt. tā dē martyrizati sūt i co
mitatu de hoya. ppe ciuitatē hremen. ciuitatē corpa eoz translata fuerūt ad coloniā. ¶ Be
da venerabilis p̄sbyter z monach^o ac p̄ grauissimē auctoritatis claret in āglia. multa scri
ptaz hystoriā valdē famosaz reliq̄t fidelis laborator in ecclesia vsq; in senectam.

¶ Sācta oda ducissa aqtanie claret. ¶ Sanctus
lābert^o filius apri comitis post multa opa sācti
tatis martyrio est cōsummatu a podone du
Imperatores.

iii. Leo
an. iii.

iii. eybe
ri^o a. viii

Justin^o
n^o. an. vi

ce aranie. quia dixit q̄ soroz eius alpaida non es
set legitima vxoz pipini. quia eam duxit contra
fas viuente adhuc plectrude. ¶ Sic est zel^o
helye z iohānis. ¶ Sctūs hubert^o transtulit
sedē epālē cū corpe scti lāberti ad leodiū.

Isti duo inuaserunt imperium.
Idem q̄ supra iterato videlicet filius con
stantini. Romani multos sarracenos

interfecerunt hoc tpe. ¶ Duo etiā reges anglie veniunt romaz z sunt monachi immortalē
dño deinceps militātes. ¶ Frisia cōuertitur ad fidem xp̄i. vbi p̄m̄um predicauit sanctus
vullibrodus episcopus traiectē. z postm̄. dum sanctus bonifacius.

stantini. Romani multos sarracenos
interfecerunt hoc tpe. ¶ Duo etiā reges anglie veniunt romaz z sunt monachi immortalē
dño deinceps militātes. ¶ Frisia cōuertitur ad fidem xp̄i. vbi p̄m̄um predicauit sanctus
vullibrodus episcopus traiectē. z postm̄. dum sanctus bonifacius.

Anno mundi.

v. m. dccciii.

ade
iii. leo an.
ii. men. ix

Romanus.
vi. iohēs an.
iii. mē. ii. di.
xviii.

Greus.
vii. iohēs. ā.
iii. mē. vii. d.
xviii.

Sisinius.
di. xx.

Syrus.
i. cōstantin^o
an. viii. d. xv

Anno christi.

dcciii.

¶ Iste leo sctūs
fuit papaz p̄oci
nium romanoz z
nō ponit in catha
logo p̄tificū for
te p̄pt malū itroi
tūz sequēs d̄r leo
tert^o nihil tñ ma
le egisse scribit.
nec papa fuit.

Iste iohēs vir sctūs fuit
z martyrio coronatus est
s̄za q̄ aut p̄pter quā cām
non inuenit in hystoris.
putat tñ a ducib^o lombar
doruz. s. beneuentano aut
spoletano pro defensione
iuriū ecclie. vterq; enim
istoz verabat eccliam et
terras ei^o. qz vicini fue
rūt z multos ceperūt. tādē sepelitur

Iste iohānes
eloquentissi
m^o fuit faci
diaz eruditus
scientia. Ora
torium beate
marie cōstru
xit in quo se
pultus est.

Iste sisini^o pa
ruz supuirit.
hāit scisma s̄
discotiū. et cō
tinuat nichilo
mur^o post iter
bonifaciū z di
scotiū. Tandē
mortuo discō
tio q̄ p̄ vi tene
bat papatū bōi
faci^o restituit.

Iste constan
tinus fuit vir
mitissimus et
ita benignus
q̄ ab omnibus
amabatur. ipe
fuit vltra ma
re constantino
polim ad iust
stinianum im
peratorem et
cuz magno ho
nore receptus
fuit. z philip
pum tanq̄ he

apud sanctum sebastianum ad cathacumbas.
nec fit de hiis mēoria. qz forte p̄pter scisma in dubium venit an essent veri
successores bri petri. Et fit tribulatio in ecclesia vndiq; int^o pugne. foris
timores. z ecōtra. Et sic septimum scisma cōtinuatur.
reticum excōicauit: qz imagines sanctorz deleuorat. sepult^o apud sctm̄ petrum.

¶ Michaelis sancti archangeli templū in mari construitur sicut in gargano.
¶ Aripus lōgobardoz rex vir pi^o misericors z iustus hic secreto p̄ regnū suum solitus
erat ire. z de singulis inq̄rere qualē iusticiam sui vassalli faciebāt per bonum exemplum.

Carolus martellus filius pipini imensas victorias habuit cōtra infideles diuinit^o adiu-
tus. fuit victor gloriosus p oia. sz qz bona ecclesiastica sibi vsurpauit ppter necessitatē bello-
rum. ideo in penis infernalibus aīa eius visa est ab eucherio viro sācto cruciari. Q̄ pena
erit illis qui hūis nouissimis dieb^o tot auisat i exēplis p̄tinaciāo. nō pro fidei saltē defensio-
ne immo pōparū iactātia vana ecclīis eiusq; ministris cōtra diuinā humanarūq; cōmina-
tiones legū taxationes exactionesq; grauissimas iponere nō formidāt. credant hūi a deo im-
mutabilē sniam suā dicto carolo ostensam ipso silr expiandam.

Philipp^o.
a. i. m. vi.

anastasi^o
ānis. iiii.

Iste anastasi^o fuit vir hñfidelis z ca-
tholicus. z qz philippū excecavit. ideo
theodosius cōtra eum pugnans deuicit
z ordinat^o presbyter quiete viuēdo.

theodo-
si^o. ā. i.

Iste philipp^o fuit heretic^o z p̄fuit modicis die-
bus. z qz interfecit dñm suū ipse ēt male p̄uit. z sicut
fecit factū est ei. Heresis imaginū serpit que sic
Leo eū deposuit z i p̄b̄m ē ordinatus
sz qz imagines sc̄tōrū q̄ sunt libri laicōrū auferre voluerūt quasi ydolatrie cultum. videt qz
moti fuerūt ex instinctu sarracenōrū. z sic p̄z quō ecclīa exerceat cōtinue. Magnus archē
eps magūtine. Quolfran^o eps zenonē. Egid^o abbas sc̄tissim^o clar^o habet q̄ ex gr̄a
ingalliā venit. Euche^o eps auren̄sisiū. Agilop^o episcop^o coloniensīū.

v. m. dcccxxiii.

ii. gregori^o
ā. r. vii. m.
viii. d. xx.

Syrus.

Hic cōstituit feriā quintā per qua
dragesimam ieiunare quod melchī
ades papa p̄hibuerat. et quia non
habebant propria officia.

dcccxlvi.

Iste gregori^o vir cast^o/diuinis scripturis erudit^o/loq̄la facūd^o/cōstans aīo/rex eccle-
siasticarū defensor sollici^o z hostiū ecclesie ipugnator fortissimus. Et nota qz circa hec tpa
incepterūt dñi pape pl^o solito ēt in tpalib^o p̄t p̄fidia cor z ēt trāsferre ipiū de gente i gētē
put tps postulat. Hic leonē anat̄ematizauit eo qz imagines sc̄tōrū exureret. Idem nanqz
leo iussit isti gregorio vt ēt cōbureret sz nō curauit. imo ēt eū audacter iussit oppositum. z sic
p̄z qz destructionis ipiū principalē cā fuit heresis: nā ad hoc fideles populi vnanimi cū pla-
tis suis adheferūt dño pape z coegerūt ipatores cessare a tyrannide heretica. In orien-
talib^o regionib^o circa hec tpa valde defecit fides x̄a ppter ipiā machometi legē. z per p̄ns
ois x̄t sapiētia z honestas. De qua lege execrabilī tot turpia z carnalia p̄dierūt ficticia vt
nulli vnqz sapientes in reb^o diuinis z hūanis exercitati a principio ei crediderūt. sz hoies be-
stiales in desertis morantes oīs doctrie proz^o ignaros p̄cū multitudīne aliq̄s armozū vio-
lentia in suā legē pestifer ipse coegit. vt dicit doctor sc̄tūs i sūma cōtra gētiles. li. i. c. vi. Nul-
la ēt diuina oracula p̄cedētū p̄phetarū ei testimoniū p̄hibēt: neq; documenta x̄itatis attu-
lit nisi q̄ de facili naturali ingenio cognosci possunt. nec signa supernaturali facta adhibuit
q̄n potius vera que docuit fabulis et falsissimis doctrinis imiscuit carnales voluptates
pmittendo z eidem precepta cōformia tradendo. Et quia voluptati carnali habenas rela-
zauit. ideo mobile rufficale vulgus facile post se traxit summo deo ip̄sis irato. qui talem le-
gislatorem occulto suo sed semper iusto iudicio super eos constituit. Verum versutus ille
pessimus astuto consilio libros veteris et noui testamenti suis sequacibus non reli-
t.

Lex macho-
meti.

¶ Bonifacius archieps magistines. bochoniam. francoſiam. bavariam. thuringiam. haſſiam. ſclauoniam. friſiam cum reliquis almanie puinctis catholice fidei ſubiugauit. Urbe etiam her-
 bipoleſi. epatu de uoluntate pape fecit cui ſanctus burcharduz prefecit. Anno 80 ſui epatus
 triceſimoſexto cum multis chriſtianis martyriſat⁹ eſt in friſia. Cumq; ad fuldeſi. monaſteriuſ
 qd ipſe in bochoniam conſtruxerat corp⁹ ei⁹ reduceret ſepelienduſ oes campane vbiq; diuina
 virtute ſine motu alicui⁹ hois ſonuerunt. Theodol⁹ epiſcop⁹ ſeduneſi. Conſtantinopolis a ſar-
 racenis obleſſa fuit. ſed p⁹ b⁹ram uirginem liberatur. et cuida heremite viſio mirabilis oſtenſa
 eſt de ioſeph q⁹ om⁹ ſepeliuit. z poſt paucos annos. xxx. m. hoim in peſtilen-
 tia obierunt ibi. zc. Ebrech ſanctus de hibernia uenit in galliam.

Imparatores

iii. leo cum co-
 ſtantino filio
 ſuo. a. xxv.

¶ Iſte leo cum eſſet potens theodoſium depoſuit
 et p⁹ ipſo regnauit. Et fuit ſeductus p⁹ quedam apo-
 ſtata vt oes imagines ſctoꝝ auferret z erueret:
 que etiam tam bellis q⁹ peſtilentiis ac aliis diſſortuniis punitus fuit.
 Et q⁹ corrept⁹ a gregorio tertio p⁹tinax maſit: io totuſ regnuſ occi-
 detis ab eo abſtulit. mandans ne ſibi obediret aliq; vectigalia iter
 dicendo. Et q⁹ heretice uixit ſcti uiri ei ſdixerunt. z martyriſatiſunt
 ab eo plures tandem in pſidia mirabiliter deſunctus eſt.

¶ Delagi⁹ rex hispa-
 nie grandi miraculo
 regnum illud cepit re-
 cuperare.
 German⁹ exultatur.
 Hermi⁹ eps lobie.
 Petrus epiſcopus.
 Damascenus.

¶ Rachbod⁹ dux friſionuſ maluit eſſe cum plib⁹ in inferno q⁹ cum paucis in celo. Ho em no-
 uit preſſuras eius. malus locus. ſed fili⁹ eius morte ſubita territ⁹ conuerſus fuit.

Anno mundi.

v. m. dccc. lxiij.

v. m. dccc. lxiij.

Pape.

Romanus.

¶ Leo tpe in uoormacia fuit
 archiepatuſ qui nunc in ma-
 guncia eſt tranſſatus.

Anno Christi.

o c c l x l i i i j .

o c c l x l i i i j .

¶ Iſte gregori⁹ digne ſucceſſit p⁹dicto z noie z ope ei⁹ ſde zeli z coſtacie z aioſe co⁹tra ipato-
 re pceſſit z obtinuit itentiuſ. Lociliuſ gnale celebrauit i⁹ u⁹ beano pontificat⁹ ſui p⁹mo co⁹tra he-
 reticos in q⁹ imaginuſ ſctaruſ ueneratio approbat. z co⁹tradictores excocant. Izaroluſ et uoca-
 uit i⁹ ſubſidiuſ ecclie co⁹tra logobardos. In canone addidit. Quoz hodie ſolenitas. zc. Uien-
 ne. archiepm inſtituit. Moaſteriuſ ſcti bndicti reformat i⁹ mote caſſino a q⁹da ciue buria-
 no. In almania q⁹da monaſteria ditiſſima fundant z magnifice dotant. ſ. fuldeſiſz hyſis
 feldeni. Sarraceni p⁹ſciunt in pei⁹: z tota hyſpania ſibi ſubiciunt. z niſi Izarol⁹ martel⁹
 occuſſet gallia ſilr i⁹ aſſiſſent. Et nota q⁹ plies eos deſecit. z ſemel .ccc. m. z ultra de ipſis
 occidit. de ſuis. m. d. t⁹mmo pſtratis. Lebuim⁹ p⁹bit ſanct⁹ anglicus predicat in ueluaet
 poſt in ſaxonia antiq⁹. i. ueſtſalia cui⁹ corp⁹ in dauantria colitur.

¶ quit legendos nec etiã diſputatione pmiſit iniquã faciendã. ne hac occasione ſua falſitas
 detegeretur q⁹ potius ſe dixit in armorum potentiam miſſum: non in ſignis aut miraculis
 aut doctrina ſupnaturali q⁹ vt iq; leonum feraruſ latronuſ ac tyranozuſ rabiei magis eſt p⁹
 prium q⁹ ſp⁹ali legiſlatozi. Sichenterra olim fructifera atq; illuſtrum uirorum ſecunda
 nunc tribulos profer et ſpinas eternis incendiis exurendas quibus enim vq; hodie ſarrace-
 ni infinitis diuitiis abundant z pompis inſtimabili⁹ atq; deliciis vacet. tñ ita pueriliter
 deſipiunt z p⁹tinaciter adheret huiſ q⁹ ſunt co⁹tra rōnem. vt ois uir doct⁹ ac timoratus eozuſ
 confortium fugiat z eos uelut caninos ac beſtial es ſummo tedio abhominetur atq; deuote.

Pipinus filius karoli martelli fit rex francie p papā zachariā. Et fuit vir valde catho-
licus z per omnia victoriosus z ecclie romane specialis defēfor. z in nullo de gener a patria
strēmitate.

Karolomag⁹ frater dicti pipini diuino tactus timore dimisso regno
fit monach⁹. **K**achis rex lōgobar dox⁹ p zachariam admonit⁹ vt a psecutione ro-
manoz cessaret acquieuit: insup z monachus efficitur.

Hereticus.

Cōstan-
t. nus an.
xxxv.

Iste constantin⁹ totus puerus z hereticus pessim⁹ fuit: ita vt etiā de
monis immolaret. eccliam pseq⁹bat z nichil dignū memorie egit. Et sic
pmittente deo ecclia longo tēpore afflictā est more solito. qz in hoc mūdo
pessuram habebit. z agros cum psecutionib⁹ colebat.

Mirabilia cōtigerūt circa hec tpa. nā terremot⁹ mirabilis z ciuitates
quedā montane diuisis mōtib⁹ vna cū illis transmigrarūt ad loca campe-
stria vltra sex miliaria z nō sūt fracte. **I**n mesopotamia terra dirupta est ad duo
miliaria. Et animal mulinū loq⁹tur humana voce. **C**inis de celo cecidit. **I**n
mari pōthico glacies fuit in spissitudine. xxx. cubitos habēs per. c. miliaria. z nix. xx. cubi-
toz: sicut mōs tā grande frig⁹ erat. **S**telle ceciderunt de celo. i. a sub. z territi sunt
homines putantes sinē mundi adesse. **V**ide in speculo. qz mirabilē immutationē hec signa
preostētarūt sequētia declarant. **S**ctūs scurin⁹ pm⁹ abbas fuldesi. monasteriū cla-
rus habetur in bochonia. **T**ranslatio marie magdalene de ciuitate aquinī. ad versi-
liacū facta a gerhardo duce burgundie.

notatez vbi

v. m. dccccliii.

zacharias
an. x. men.
iii. di. xv.

Romanus.

ii. stepha-
n⁹ an. v. di.
xxviii.

Romanus.

dcccliiii.

Iste zacharias fuit benignus z oi virtute ornatus
oibus amabilis propter mititatē suam **I**pe regē frā-
cie scz **H**ildericū deposuit z in locū eius **P**ipinū in-
stituit. qz vtilior fuit. Et hic patet potestas ecclie
quanta fuerit hoc tpe. q regnū illud famosissimū trās-
tulit de veris hereditibus ad gen⁹ pipini ppter legiti-
mam causam. vt habetur. xv. q. v. Alius.

Hilderic⁹ rex monachus efficit. forte mot⁹ ppter
illā hor rēdam dānatōnē karoli martelli: qz periculo-
sum est esse in ptāte. z pauci euadūt securi. Quanta fe-
cit p fide idem karolus: z tamē propter vanam illam
causam damnatus est.

Remigius rothomage⁹. archieps claret sanctitate.
Nullus vir sanctissimus z successor sancti Bonifa-
cii in archiepisepatu maguntin. miraculis claret.

Corp⁹ sancti siluestri transfertur monaculū funda-
tum a beato anselmo.
Et plures amici pipini interfecti in bello rediuit subito resederunt.

Iste stephanus per omnia vtilis
fuit ecclie dei tam in verbo qz in do-
ctrina spiritualia z t⁹alia strenue
gubernando. pauperū amator z de-
fensor erat. **H**ic pipinū vxit in re-
gem francoz: z cōtra lōgobar dos
misit vt eos cōpelleret ad restituē-
dū ecclias qd multo tpe minus iu-
ste detinuerāt qd z factum est. **I**pe
etiam transfulit imperiū de grecis
ad francos. vt patz extra de elec. c.
Generabile. quam **L**eo tert⁹ post
erecutionem damnauit.

Tenobiz in caturceū. territorio
dedicatur a dño presente stephano
papa et pipino rege.

Caput sancti **J**ohannis baptiste

Turci q̄ de mōtib⁹ caspiis exiisse dicunt armenia maiorē in se t̄a z vastat z cum pestilētia eos attereret suasi sunt a xpianis vt in modū crucis se tonderēt. z sic cessauit. z ex tunc illum ritū seruauerūt. Tēpora sanguinolenta z multum turbulēta fuerunt vndiq; qz saraceni z pagani z etiā christiani inter se plurima bella gesserunt quoz h̄arolus magnus diuina virtute adiut⁹ p̄ncipalis actor fuit z triumphator gl̄iosus. licet nō sine magna strage suorū per longa tēpora. Vide in gestis eius. Horribile factū contigit turonis: qz cū monachi ecclie sancti martini deliciis z pomis vacarent vno excepto ab angelis suffocati sunt Et alcuinus illud reformauit plene.

Imperatores.

Imperiu bipartitū circa tēpora ista quia Stephan⁹ papa trāstulit italiā. zc. in h̄aroluz adhuc iuuenē. quē Leo tertius postea infeudauit. Costantin⁹ autē greciā cum aliis regionibus transmarinis laboriose retinuit.

h̄arolus adhuc iuuenis sz egregie indolis incepit regnare sup francos. z fuit filius pipini. mater eius Berta vocabatur.

Martyres infiniti facti sunt a constantino illo pessimo heretico. Putat q̄ vir fuerit aliquis imperator et iā paganorū qui tot trucidauerit. z afflicta est ecclesia valde. Et satis precio emit venerationē imaginū sanctarū propter sanguinē effusum largit. Verum imperator impiissim⁹ non mansit impunit⁹. nam cōpleto misterio iniquitatis p̄finitē horribiliter clamans. igni sum inextinguibili traditus spiritum eralauit.

v. m. dcccl. iiii.

Anno mundi.

v. m. dccccl. xiiii.

v. m. dccccl. xiiii.

Pape:

i. Paul⁹
an. x. m. l.

Romanus.

ii. Costanti
n⁹ an. li.
m. vno.

Romanus.

iii. Stephan⁹
an. iiii. mē. v.
di. xxviii.

Sicus.

Dcccl. iiii.

Anno christi

Dcccl. iiii.

Dcccl. xiiii.

Iste paulus vir sc̄tus fuit z missum. fecit cōstitutionem de diuino officio seruando in. xl. Ipse nulli malum p̄ malo reddebat. sz cum paucis familiaribus de nocte p̄ oēs cellas infirmorū z pauperū incarceratorū circumfuit eis necessaria ministrando. viduis et pupillis z aliiis egenis papale debitorū exhibuit opē ferendo tanq̄ ver⁹ imitator sancti pauli apli.

Gregorius clarē miraculis. In gallia fonte emit quē in burgundia oriri fecit. fuit itaq; separāt⁹ ab vxore sua adultera. cui⁹ anus cātavit eo q̄ derideret miracula eius. Sāguis de imagine xp̄i emanauit z oēs sanauit. z iudei q̄ ipsaz pupugerūt conuersi sunt pulchre p̄ dñs ostendit miraculū grande tpe isto pro confutatione heresis z confortatione fidei.

Ludger⁹ vir sc̄tus velut alter moyses ab altero miris sue dñi cōsecrat⁹ innumeras gentes ad fidē cōuertit frisonū z saxonū apls. prim⁹ ep̄s monasteriē. fuit plib⁹ miraculis claruit z cenobia fūdauit. Obiit tādē in bilderbeze. z sepultus est in vuerdena. Anno. dccccl. Sergi⁹ ep̄s a deo plagat⁹ est eo q̄ indignū papatui cōsecrauit: qz os z man⁹ eius aruerunt.

Solo obscurat se
sanguis fluxit e
celo/lamina p
epulchro

Sol obscuratus non apparuit. xviii. diebus. Signum crucis apparuit in vestibus hominum. Et nentur in sanguis de celo in terra profuit. Lamina aurea inuenta est in constantinopoli super corpus cuius sepulchro dicitur defuncti in sepulchro. in qua sicerat scriptum. christus nascetur de virgine maria. et ego credo in eum. Sol iterum videbitur me sub constantino et byzencia.

iiii. leo. a. v.

Iste leo etiam puerus fuit. minor tamen quam patris eius. Hic cupiditate victus coronam quadam cuiusdam ecclesie abstulit et capiti suo imposuit. statimque febris corripuit. et spiritum exalavit habuit vixitque piissimam noie byzencia que regnavit statim post eum cum filio.

vi. constantinus. a. x.

cum byzencia.

Iste constantinus homo postquam matrem suam amovit a regno ut suis negociis femineis intenderet. sed illa simulato ratione postea ipsum exoculavit. et etiam filios ipsius et iterum regnavit tribus annis deinde cum greci perciperent quod iharolo magno nubere voluisset. ipsam ceperunt et in quodam monasterio recluserunt nichesoro assentes. Ista synodus septima celebrata fuit contra heresim imaginum. in qua iterum greci reconciliati sunt post plagas solitas confitentes spiritum sanctum ex patre procedere.

Synodus constantinopolitana contra heresim ymaginum.

v. m. dccc. lxxiii.

Adrianus a. xliii. m. x. d. lxxviii.

Romanus.

dccc. lxxiii.

Iste adrianus fuit vir preclarissimus et nobilissimus genere et potentissimus et multa magnifice patriavit. Et ut dicitur an eum non fuit similis sibi in gloria temporalis. et divitiis. Diruta reedificavit. turres et muros extruxit. Regnum longobardorum cessare fecit per iharolum magnum. Synodos duas solemniter celebrari fecit. Ecclesias et monasteria multa instituit et iharolo super ordinatione sedis aplice et institutione episcoporum et abbatum. etc. in generali concilio dedit propter violentias tyrannorum coercendas. ut patet. lxxiii. dist. p. totum. Tandem hic beatus pontifex post laudabilem vitam sepelitur apud sanctum petrum.

Hic inprohibuit officium ambrosianum preterquam in ecclesia ambrosiana in mediolano. et officium Gregorianum ubique observari instituit.

Saxones convertuntur ad christum populus olim durissimus. et Gallorum perpetuus inimicus. sed a iharolo superati colla submisserunt. Et est mirabilis dispositio iudiciorum dei et imperatibilis quomodo profecit fides et defecit pro diversitate locorum et temporum. Nam egyptus et affrica a sarracenis vastate fuerunt. Et ecce quasi fides volasset ad populum paganum. peruenit. et huius simile sepe reperitur.

Francia in flore. et tota gallia simul ubique triumphatrix etiam ultra montes et mare sicut olim roma.

Studium universale quod olim fuit transfertur de athenis ad romam circa hec tempora per iharolum transfertur parisiis.

Et gotthorum regnum et longobardorum cessare facit quod incepit anno dñi ducentesimo quingentesimo vel circa.

heresis feliciani a felice auctore condemnatur. hec dicit christum esse filium dei adoptivum.

goti regnaverunt. dxxxij.

Rogerus dux de danamarchia princeps xpianissimus floruit. Hic tēpore karoli magni xpianitati obtinuit fere oēs ptes transmarinas a hierlm vsq; ad arbores solis deo sibi propicio: z aptis z magnis miraculis exercitū confortante. Et in supiori india ordinavit iperitū cui p̄fecit Johēn filiū regis frisonū dictū priester iohan p̄pter deuotā z sanctā vitam quā duxit: et subiecit ei. xliii. barones cognationis sue quia alia dñia circūquaq; tenebāt. vt ibi christiana religio permaneret. Hierlm circa hec tēpora recuperat p karolū

Impatores.

Nichefor^o
annis. ix.

cum tota terra sancta z saracenorum secta vbiq; vastat atrociter. quia temp^o miserationū venit.

Michael.
annis. ii.

Iste Michael vir catholicus amabilis omnib^o et vniuersos sane doctri^one aduersantes nitentur extinguere a comnes

Iste nicheforus auarus fuit: pluresq; lesit. fuitq; ad imperiū q̄s leserat auaricia. Imper greeos sublimat^o. sed nō p̄fuit qz ei^o imperiū oriētale quasi chefozi cōsolatus est ip̄ ad nichilūz redactū est. z romanū ad karolū magnum se vnanimi^o sos vitando. ter contulerunt. Aquilgrani instituit pegrinatio septena-

lis sollennissima propter reliquias p̄ciosas quas karolus ibi apportauit. Spinea corona domini floruit in manu karoli. z transfertur de constantinopoli parisius. Et in translatione reliquiarum mortuus est: resuscitatus aquilgrani.

Anno mundi.

v. m. dcccxciii.

vi. m. liii.

Pape.

iii. leo. a. xx
m. v. d. xvi

Romanus.

Anno Christi.

dcccxciii.

dccciii.

Iste leo fuit vir valde sanctus totus mitis z sciētia plen^o. cui^o sublimationi inuidentes amici predicti adriani cū in die sancti marci letanias cū clero pageret: a quibusdā pueris capitur / lingua priuat^o z oculis effossis in carcerē mittit. Sed pius dñs seruū suum non dereliquit / quinimo cū per oīa sanauit membra ipsa restituendo. Deinde ad karolū prexit in franciā singula narrans q̄ sibi illata essent. a quo etiā honorifice susceptus fuit z statū rex cū eo romā reuertit z vltionē de inimicis ei^o fecit tanq; iustus iusticiari^o trecentos viros in cāpo lateranēsi. decollari fecit. Et plures alios qui papā nō defenderūt exilio p̄petuo relegauit / dyademaq; iperitū a leone suscepit / romanis acclamantibus karolo augusto a deo coronato vita et victoria a deo subministrat. Tandē post laudabilē vitā idē pontifex sepe- litur apud sanctū petrū. Hic fuit genere z natione alman^o frater comitis de caluue.

Ruellin^o rex vngarozū als princeps auerozū se z priam suā dedit karolo z baptizat^o est. Karō rex psarū misit karolo corp^o scti Cypriani z sperati z caput scti pant̄haleonis. Amelius comes aluernēsi. gener karoli marty^o. Corpus sancti Bartholomei transfert beneuentū de lipertania. Amicus z Bericanus martyres occisi sunt in campania.

Istuardus monach^o iussu karoli collegit oēs legendas z actus sctōz de toto orbe in vñū volumē post hieronimū heda z florū. z oi die cōcurrēbāt vltra. ecc. festa. z iō institutū est vt dicatur i martilogio. z aliozū plimozū martyzū cōfessorū. z Paul^o dyacon^o iussu karoli collegit lectiones cuilibet festiuitati cōueniētes ex optimis dictis sctōzū patrum.

¶ Translatio speriti facta est per leonē papā ter tū de grecis ad francos cū unanimi consensu romanorū iustis z necessariis causis post longam patientiā ecclie dei q̄ diu grecorū emendationē expectabat. Sed q̄ nimis defecerunt a primorū pietate dimissi sunt.

¶ Signū ruberū z multe haste apparuerūt. Et sequitur strages magna christianoꝝ.

¶ In rōciuallo occisi sunt multi reges duces et comites de exercitu christianoꝝ vltra xv. m. pugnatoꝝ deo permittente.

i. karol' ma
gn' .ā. xiiii.

¶ Milo de anglerē dux exercitus karoli: pater rolandi cum multis christia
nis occisus est in bello ab aigolando.

Sol stetit spacio trium dierum vt karolus vinceret.

Gerhardus dux bauarie in pannoniam congressus martyrisatur.

¶ Iste karolus dict' magn' cū iā regnasset infrācia. xxiiii. ānis assūpt' est in iperatoꝝe romanorū z impauit ānis. xliii. Quāte pꝛogatiue fuerit hic in oibus q̄ p̄ncipē laudabilē faciūt: q̄s digne laudare sufficiet. hoc vnum pro nunc sufficiet q̄ a p̄ncipio vsq̄ ad finem in tanta rerū tempestate sic laudabil' se habuit vt non sit inuentus q̄ eum in aliquo reprehendere potuisset. Reuera qd̄ possit fragilis homo in illo causari quez diuina virtus continue direxit z protexit. Sic ergo recte laudamus eum si in dño opera eius magnificeamus. Tandē morte sancta potitus sepelitur aq̄sgrani. Anno vite sue. lxxii. Etus legendam scripsit emardus. Refert turpinus archiepiscopus q̄ karolus erat corpore decorus sed ¶

vi. m. xiiii.

iiii. stepha
n' .ā. iii. m.
viii.

¶ Romanus.

occciiii.

¶ visu ferus. statura eius pedū octo. z facies eius palmū z dimidiū possidebat. barba ho ei' palmū vni frōs erat vni' pedis. Militē armatū sup equoz sedentē a vertice sil' cū equo ictu cū spata scidebat. Quatuor ferraturas equo rū sil' facile manib' extēdebat. militē armatū recte stantē super manū suā sola manu velocit' eleuabat. leporē integrū aut duas gallinas vel anserē edebat. modicū vinū z limphatū bibebat. Tā par' in bibēdo erat q̄ semp in cenararo plus q̄ ter bibere solebat. de eius gestis circa fidem. vide Hico. de lyza super apoca. ca. xvii. et inde.

¶ Compostelle ecclesia z patriarchalis sedes ordinatur z extruū in honore scti iacobi.

Et impletur petitio marie zebedei: quia iohannes a dextris apud ephesum et iacobus a sinistris ¶ Roma in medio. Nota mysterium.

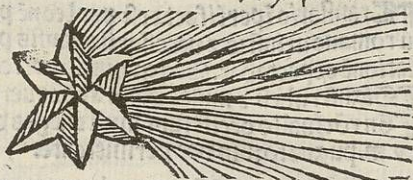
¶ Episcopatus quinqz dotantur per karolum magnum in almania magnifice. s. Maguntienē. Colonē. Treuerē. Saltzburgen. z Sedunenē.

¶ Signa multa precesserunt mortē gliosi z sancti imperatoris karoli. Nam eclipsis solis et lune vltra solitū fuit. Appuit p̄ septem dies macula nigri coloris in sole. Poiticus p̄ciosus aquisgrani cecidit funditus. pons maximus maguncie trib' horis cōbustus est.

¶ Cernens autē piissimus imperator mortē sibi imminere omnes thesauros suos platis cōmisi ecclesiis distribuendos. Et ludouicum p̄mogenitum constituit imperatoꝝe alium theu- tonicis siue almanis. tertium vero hyspanis prefecit.

¶ I. i.

Cometa appuit valde singularis z tribilis vñ ipator attonic cū egmardo phō ptulit dicēs q mutati onē regni mortēq pncipis ptaderet. Clez phūs noluit eū ptustare sz bñ pphētie allegās ait. A signis celi nolite timere At ipator deuot⁹ nō aliud iqt timere debem⁹ nisi illū q nri z hui⁹ creator est syderis. sz ei⁹ clemētiā laudare tenemur q nram iertiaz

Impatores.

i. ludouic⁹ an. xxv.

cū pctōres simus talib⁹ admonere dignat⁹ indicis/qz ergo talia portēta cū apparēt oēs cōiter tāgunt/oēs pposse ad meliora festinare debem⁹/z miaz in illo dñante cōseq valeam⁹/z pie credif q hac humilitate dñm pla cauit qz nō sup eū plaga puenit. sed sup italis incurfu sarracenozi.

¶ Iste ludouic⁹ fuit fil⁹ lzar oli/z magne clemētie propter qd dictus est pius. Habuit duos fres qz supauit/z ā bomali habuerūt finē. In aduersis patiens erat z in fine semp vincebat/qz erga deū z eccliaz deuot⁹ pmāsit. Etia filii ei⁹ p seq banf ipm qz benigne ad pnam redurit. Tandē bñ singulis vñs positis bona morte vitem clausit extremū. Et qz hūana ifirmitas delicias diu ferre nō pōt. filii ei⁹ ad miaz declināf. Et est bñ ifelix p dñio quā toties sine cessatiōe expimur z i hui⁹ q an nos fuerūt id totiens factū legim⁹/vt. s. cōiter paucis exceptis felicitas gñatiōis vni⁹ raro pariat felicitatē subsequētis. Idē magnū cōcilū adigrani cōgregauit/i q regula z honest⁹ mod⁹ viuēdi canonū corū z canonicarū cōpilat⁹ est/hic balsamat⁹ z inconfūpt⁹ in ecclia metēsi ostenditur.

Anno mundi.

vi. m. xxiii.

vi. m. xxviii.

Pape.

i. pascalis a. vii. d. xvii

Romanus.

iii. eugenio. a. ii. mē. ii

Romanus.

valētin⁹. d. xl.

Romanus.

iiii. gregori us. a. xvi.

Anno Christi.

ccccxxiii.

ccccxxviii.

Iste pascalis magna adhibuit diligētia reliquis scōzū z inuenera corpora sacra leuauit z honorifice recōdidit: sicut i visiōe scē cecilie mandatum sibi fuit.

Iste eugenius vir pclar⁹ z magne scitatus fuit z simplicitatis mundi cōtēptor z sola q xpi sūt sapuit. hic martyrio coronat⁹ ē playcos romanos. se pul⁹ ad scm petrū.

Iste gregorius mortuo valētino q breuiter post electionē e medio sublatus fuit eligitur et multa bona fecit. viditq tristia tpa ppter varias plagas crescentes i pplo. hic multozū scōzū corpa leuās de terra honorifice reposuit i altaria. Eius petitione ludouicus z buigo marchio lombardie sarracenos de italia fugarunt. Moritur tandē post annumerabilia bona opera eodē tpa quo z impator est sepultus apud sanctum petrum.

Raban⁹ poeta z monach⁹ post abbas fuldē. deinde archiepiscop⁹ maguntie doctoz mag⁹ claruit z pla scripsit. Et strab⁹ discipul⁹ etiā notabilis i scia z virtutib⁹ eodē tpe fuit.

Honold⁹ rex danozū circa hec tpa baptisat maguntie cum vxore filii: cui imperator fr̄s hā dedit. Translatio plimozū facta ē hoc tpe. Sebastian⁹ z Gregori⁹ papa suessione.

Sc̄tus marcellinus et petrus de roma in galliaz translati sunt. Et sc̄tus Citus in saronia. Et sc̄tus genefius in anglia trāsfertur. Izarolus monasteria solēnia tot fūdauit q̄t in alphabeto lre habentur z cuilibet vna pponēbat. Sc̄tima octauū erat inter Eugeniū z sylinū propter discordiā eligentiū: sed Eugeniū obtinuit: qz pars maior erat cum eo.

raban⁹.

Circa cruenta iterum surgunt / ea est debilitas impii. qz mortuo ludouico filii eius mutuo se contriuerunt. Quod audientes sarraceni z saxonnes z alii occidentales erexerunt se contra eos z facta est plaga grauis.

Annona de celo pluit in ualconia frumeto silis / habes tamen grana breuioza.

Pestis maxima oritur in gallia z terremotus / z multe uille et domus celesti igni crematur / homines z iumenta ictu fulminis exanimantur / cum gradine lapides immensi poderis cadunt z fragmen glacie descendit cuius latitudo. vi. pedum. longitudo. xvi. altitudo duo rum fuit / z pestilentia magna sequebatur.

i. lothar
ri. a. xv

Puella quada. xii. annorum post sacrae coionem. vi. mensibus in pane z aqua ieiunauit. deinde per triennium omnino abstinuit ab omni cibo z potu.

Iste lotharius mortuo patre impium sumpfit / habuitque duos fratres scilicet ludouicum z karolum quos nitentur excludere ab hereditate paterna / sed illi contra eum hoc bellum mouerunt in quo tot ab utraque parte ceciderunt quod sille non est factum in gente illa. et lotharius fugit. Quidam autem magnates eos composuerunt regna diuidendo / nec ualuerunt resistere aduersariis suis propter hanc ruinam militum. z ideo undique fines eorum inuaserunt hostes. Sic sic quando uult nimium sit minimum. Qui huc usque alios defenderunt iam seipsum defendere nequeunt. Quid faciet humilis herba deserti / si stare non ualet alta cedrus libani. Omnia fac cum consilio / alioquin penitebis post. sed tarde. Nota exemplum. Tandem lotharius renuncians seculo monachus effectus est / in cuius obitu fuit magna concertatio inter angelos z demones fedozantibus monachis demones fugati sunt.

vi. m. xliii.

ii. Sergi
an. iiii. me.
ii.

Romanus.

dc ccliiii.

Iste sergius uocabatur antea os porci. z quia nomen erat inhonestum z tante dignitati inconueniens. ideo mutato nomine sergius uocari elegit. et ab isto in antea omnes proprii nomen mutauerunt. Sed hoc quibusdam non placet. sed dicunt quod hoc faciunt exemplo christi qui apostolis nomina imposuit. zc. Silr de patriarchis. Et hec uidetur melior ratio huius variationis.

Dionysii sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinum. quos michael imperator misit ludouico. z. xix. egroti sanati sunt.

Festiuitas omnium sanctorum est translata ad kalendas nouembrii per gregorium quartum. et galli z germani inceperunt ipsam celebrare hoc tempore. z habet sermo rabani de eodem satis pulcher.

Plaga horribilis super romam z totam italiam facta est. nam quidam perfidi christiani miserunt deum ad soldanum sarracenorum ut cito ueniret. Et roma capite z ecclesia apostolorum stabulum porcorum efficit. sed ludouicus cum gallis z lombardis totam illam infinitam multitudinem fugauit non sine multa sanguinis effusione christianorum. Et sicilia z apuliam etiam hoc tempore sarraceni vastauerunt. tuscia in solitudinem redacta est.

Gallia pene tota vastata a normanis z frisyonibus et aliis circumquaque concrematis ciuitatibus. zc. hic iterum nota mutabilitate temporum. quia per longa tempora galli triumphatores in orbe fuerunt hic prosternunt. nec unquam postea ad partem redeunt partem z gloriam. Quia hanc enim quondam in italia. hispania. in germania. in saxoniam. immo ultra mare.

3. ii.

doctrina scti
dionysii sanati
infirmi.

¶ Sarraceni de affrica venientes iterū romā inuadūt: z ecclias apostolorū deponunt spoliātes vndiq; zc. Redeuntē autē cum spoliis submersi sunt in mari.

¶ Duodecim duces bohemoz sunt baptizati pcuratione ludouici fratris lotharii.

¶ Games magna in germania fuit: ita vt pater filium deuorare vellet.

¶ Magūtia circa hec tpa in magna afflictione fuit p trienniu. Demon publice apparuit z domos incēdebat. z sacerdotes lapidauit q aquā bñdictā aspgebāt: z demones fugiunt

¶ Octaue assumptionis btē marie instituit a leone papa.
 ¶ Z ymūc^o rex āglie vir scūs martyrizat^o ē z anglīā deuastauit
 ¶ Wagniradus heremita martyrizatur.

Impatores

ii. ludouici
 c^o an. xxi

¶ Iste ludouicus filius lotharii fuit a sergio papa i regē corona tus. z ad tempus cū patre regnauit: z post solus. annis. xxi. Sic

habuit filium nomine lcarolū quē diabolus inuasit z vexauit corā pfer: quia contra eum cōspirationē tractauerat/ eius tpe multa mirabilia contigerunt.

¶ Sancta helena imperatrix transfertur a roma in franciam.

¶ Gloria laus z honor tibi sit rex. zc. cōponit a quodā epo captiuo in festo palmarum: propter qd ab impatore dimissus fuit z restitutus. Colonie horribilis tempestas orit^o z fulmen ecclīā sancti petri scidit: z tres interfecit homines z sex semiuuos reliq; habu it formā draconis.

¶ Radulphus episcopus bituricensis claret sanctitate.

Anno mundi.

vi. m. llii.

vi. m. lxi.

Pape.

iiii. Leo an.
 viii. men. iiii.
 di. vi.

Romanus.

iii. Bñdict^o
 annis. ii. men.
 vi.

i. Nicolaus
 ānis. ix. mē.
 ii. die. xx.

Romanus.

Anno christi.

Dcccliiii.

Dccclxiii.

¶ Iste leo sanct^o fuit in quo z ser pentina prudētia. et colūbina simplicitas habitauerūt i mōasterio educatus pmo in scientia z sācta cōuersatiōe tāq; ver^o mōach^o pfectit. Sic factus papa statim re pare studuit ecclīas q̄s sarraceni paulo añ destruxerāt. Collectam De^o q̄ btm petruz. zc. Deus cur^o bextera btm petrum ambulante zc. fecit contra sarracenos. Fuit scripturarū seruētissim^o predicator z pscrutator/ ofonib^o z vigiliis iugiter intentus sepelī tandem post sanctā mortē in ecclīa sancti petri/ cuius festū. xvii. kal. augusti agitur.

¶ Leonina ciuitas iussu Leonis edificatur ad defensionem sancti petri prope romam.

¶ Iste benedictus nomine et re ab oibus est beatissimus dictus. Sic statuis vt clerici ordinate incederēt et honeste Germanus.

Sed post impregnata cum publice in pcessionē pergeret/ peperit. z moritur. Et hic sextus videtur fuisse papa qui nomē sanctitatis sine re habuit vsq; huc. z similisicut alii a deo plagatus fuit/ nec ponitur in cathalogo pōtīficū. Mugant aliqui hac de causa nullum almanum in pagam eligi/ quod falsum esse constat.

¶ Iste iohānes anglicus cognomine sed natione maguntinus circa hec tempora dicit fuisse: z erat femina habitu vestita virili. sic in diuina scriptura pfeceerat vt par ei non inueniret/ z in papam eligit.

Sanguis pluit de celo in italia tribus diebus/et locuste innumerabiles galliam deua-
stant fenas habentes alas/sex pedes duos dentes lapidibus duriores.vt castrorum acies
turmatim volantes spacium diurni itineris/quatuoꝝ aut quiq; miliarib⁹ exredetes. tandē
vsq; ad mare Britanicum puenientes/ventozū flatu submerse sunt. sed estu oceani ad lit-
tus reiecte/ex putredine sua aerē corruerunt.vñ mortalitas magna et fames preualida
subsecuta est/ita vt pene tertia pars hoim ibi consumpta sit. Et sic additur dolor super vo-
lorem gallicis/quia bellis laceffiti iam fame etiam perierunt.

In saxonia villa qdā cū hoibus
penitus abforbetur in momento.

Caput sancti gregozii. z brachiū sancti leo-
nis ad senon. ecclesiam sunt translata per io-
hannem papam.

Bulgarozū rex cum gente sua
ad xpi fidē cōuertit/ q etia intan-
tū p̄fecit. vt dimisso regno monachus ef-
ficeretur. filius autem eius apostatauit.
quare rescripto regno ipsum cepit. z oculis
effolis ipsum icarcerauit z alium substit-
uit ac sacrum habitum reassumpsit.

Iste karolus dicitur caluus et habuit
fratrem qui dicebatur ludouicus/et erat rex
germanie qui belluz instituit contra ipsum sed
karolus intoxicat⁹ obiit añ ingressuz hic mul-
ta monasteria fundauit.

Synodus cōstātinopolitana celebrat q octaua
ē i ordine grecozū. z qnta p̄stātinopolitana. io-
hānes dyacon⁹ scripsit vitā bti gregozii. i. iiii.
libris. z misit iohanni pape opus laudabile.

Wimen⁹ rex britonū a sancto maurilo
ne interficit dū franciā vastaret.

vi. m. lxxiii.

**i. adrian⁹.
annis. v.**

Romanus.

**viii. iohēs
ā. r. d. ii.**

occc lxxiiii.

Iste adrianus ex cōmunicauit lothariū fratrē
imperatoris regem lothoringie propter adulte-
riuz. sed cū ille romā veniens vt excusaret se et
cōcasset indigne cum optimatib⁹ suis oēs infra
annum mortui sunt/ z rex in via mortuus est cū
venisset placentiam.

Iste iohannes vnxit karolum in im-
peratorē/ z iniuriam passus fuit a roma-
nis qz dicto imperatori nō fauebāt/ z in
custodia positus fuit. ipse formosuz por-
tunē. ep̄m eiecit et degradauit/ quod fu-
it occasio mali.

Cirillus vir sanctus pene oim selauozū doctor/ z ap̄s corpus sancti demētis pape repe-
perit in crifona mari exsiccato/ z romā trāstulit z in sua ecclesia reconditur.

Johannes scot⁹ doctissim⁹ in scripturis in franciā venit et rogatu ludouici hierar-
chiā dionysii de greco transtulit in latinā/ z post a discipulis confolis stilis moritur. Et
nota q sepius libri sancti dionysii translati sunt.

Charitas valde refriguit circa hec tpa in omni statu/ z iniquitas plus solito cepit abun-
dare/ iam em gladius z hereses ex magna pte cessarūt. sed ambitio z auaricie / z cetera vi-
cia frenalarantes amplius q̄ ille heresum psecutiones xpianā fidem psequerantur.

Romania cōuertitur tertia generatione. post hec robertus nascitur q apulīā calabriam
siciliā acquisiuit/ venetosq;. Et alexium impatorē grecozū supauit.

l. iii.

¶ Ungari gens inculta oritur. Exit asicilia et a pincernatis propulsa in panoniam venit. ibiqz manens expellit incolas. Carnes crudas comederunt z humanum sanguine biberunt sicut phalangii. hii postea romam z alia bona ecclesie p longu tempus inuaserunt. sicut olim gotthi. et sic cotin uatur tribulatio. Slandria efficitur comitatus et balduin primus comes ibide fuit.

Gallia autē fuit nimis vastata an sedus rollonis; qz germani videtes colonia treuerim exustas. zc. iunxerunt se francis. et sic rollo dux normanz bap- tatur accipiens gylam filiam regis in vxorem cofirmata sibi re- gione normanie.

Imperatores

iii. Iarolus an. xii.

Sonderoldus episcopus maguncie a normanis martyri- satus est.

Iste Iarolus dicitur est grossus siue iunior qui galliam et germaniam pacifice possidens a iohanne papa in imperatorem coronatur. Tandē post glo- riosam victoriam normanos ad fidem pduxit; qz iam francis resistere non valuerunt z. iiii. annis super francos regnavit. et factus inutilis abiicitur.

Sanctus martinus translatus fuit de Turone antissiodorū et curauit leprosum; deinde re- portatus curauit paraliticum et cecum cōtra voluntatem eorum. z fructea regionis vesti- ta sunt foliis supnatura liter. zc. Vide pulchram hystoriam in legenda eius.

Anno mundi.

vi. m. lxxiiii.

vi. m. xciii.

Pape.	ii. mart. a. i. m. iii.	iii. adrianus an. i. m. iii.	v. steph. a. vi. d. ix.	Romanus.	formosus a. v. m. vi.

Anno Christi.

dccclxxiiii.

dcccxciii.

Iste martinus parisi fuit filius adrianus. Et iste adria- nus statuit vt ipator nullo mo- se intromittat de sumi pontifi- cis electione. sed appet qz hec constitutio parisi obtinuit imo leo octauus di recte cotrarium sta- tuit postea; z forte p varietate temporū sic oportuit statu- ta hmoi variari. vt pz extrade spō. Mo dz. Corpus sancti ca- lixti transfert in franciam.

Corpus stephani tpe corp⁹ scī mar- tini trāslatum fuit ppter timorē nor- manozū. Et nota qz libri satis discor- dant de tpe horū pontificū cuz linea imperatozū. Et forte hoc factuz fuit ppter scandalosas cōtentiones et in- trusiones que in vtroqz statu fiebant et cetera. sed non est vis. Sufficit enī nobis debita tempora distinguere: et ea que digna sunt memorie commen- dare.

Iste formosus fuit primus eps portuen⁹ z a iohē ppter iobediētā puat⁹ erat z de gradat⁹ vsqz ad laicalē statu. sz per martinū re- stitutus est. et cō- tratuamētū nō solū romā venit sz etiā papatus

suscepit: propter quod facta est altercatio magna.

Scisma nonum ecclesie et scandalosissimū fuit scdm quosdā inter formosum et sergiuz. Nam sergius a formoso reprobatus a papatu fugit in franciam. z tandem papa factus re- uertitur romā secrete z pferū cepit. z formosi corp⁹ effosum dehonestaui. Sicut etiam in scismate isto aliud minus et breuissimū inter leonem z pferum pdictum. Nam christofe- rus p vim rapuit papatū leone incarcerato. sz statim etiam ipse per sergium captus est tanqz inualoz. Aliq enim dicunt qz monachus effectus sit. et multiplicata sunt mala super clerū et totam ecclesiam.

¶ Cluniacensium ordo patrum quasi stella matutina in medio nebulose tempestatis huius
 & scandalose in magna humilitate & seruoze rutilare cepit. atq; proficere per Odonē mon-
 chū virtū sanctū ac ceteros cōplures eque perfectos. Huiusmodi ordines sanctissimi patris be-
 nedicti q̄ iam in plerisq; locis cecidit reformatores extiterūt. Et nota q̄ diuitie fuerūt le-
 pius causa casus huius ordinis sacri: & paupertas reformationis.

Arnulphus
 an. xli.

¶ Hic Arnulphus plene compescuit Normanos: qui iam vltra. xi. annos
 Galliam vastarunt. Tandem a medicis desperatus mirabili infirmitate ita
 vt a pediculis cōsummaretur defecit & mortuus est.

¶ Heu heu oñe deus quomodo obscuratū est aurum: mutatus est color opti-
 mus/qualia cōtigisse circa hec tpa etiā in sc̄tā sede apostolica quā vsq; huc
 tanto zelo custodisti legim⁹ sc̄dala. Quales cōtentiones & emulationes/secte/inuidie/am-
 bitiones/irruptiones/persecutiones. S̄ tēp⁹ pessimū in quo defecit sc̄tū & diminute sūt ve-
 ritates a filiis hoim. Verūtamen post hec tēpora fuerūt multi sancti pape. sed non sic conti-
 nue & in tanto numero sicut in precedentibus. Eya quis cōuentus q̄ congregatio/quis ho-
 mo iam securus erit/si sic defecit sanctitas primitiua.

vi. m. ciii.

v. boni-
 fa. d. xv

vi. Step̄a
 n⁹ annis. i.
 men. iiii

i. Roman⁹
 mē. iiii. d. ix

ii. Theode-
 rus. di. xx.

ix. ioh̄a. ā.
 ii. die. xv.

iiii. b̄dict⁹
 an. iiii. m. ii.

cccciii.

¶ Isti octo pontifices successiue sequentes breui tempore sederunt. Nescio aliquid notabi-
 le de ipsis dicere: quia non nisi scandalosa de ipsis repperit propter inauditaz in sancta sede
 apostolica contentionem viuis contra alium & simul contra se mutuo. Nam stephanus con-
 firmans facta Johannis octaui Formosum dampnauit/ & eius facta irrita decreuit/ & cor-
 pus eius mortuum de honestauit: digitis duobus abscisis manum in Tyberim proici mā-
 dauit/ omnino ingratus contumeliā pro gratia reddens quia Formosus ipsum antea epi-
 scopum anagnini fecit. Sed breue tempus finem imposuit negocio. Rursus Theodor⁹ post
 hec omnes actus stephani reprobans facta Formosi approbavit. similiter & Johannes. ix.
 sequens in concilio Rauenne coram. lxxiiii. episcopis dānauit facta stephani/ & Formosum.
 confirmauit. Sergius autem directe contrarium sensit: et Formosum dānauit.

¶ Eodem in tpe romanū imperiū cepit esse diuisum. nā quidā in alemania vi imperabāt
 quidā vero in italia/ vt patet de herēgar io. vide antho. flo. pte. ii. ti. xvi. ca. ii. §. ix. r. xl. & for-
 te tūc fuit vn̄a pars effect⁹ reliquiarū illi⁹ magne statue quā soniando preuiderat nabuco-
 donosor. danielis. i. et sequitur regnū romanorū pro parte erit solidū/ & p parte diuisum.
 cōmiserunt quidem humano semine/ sed non aderebūt sibi. zc. Per hec tpa francorum re-
 gnum vndiq; magnis detrimentis afflictū fuit. quod equidē in tot⁹ xpianitatis detrimē-
 tū versū est. Nam ea q̄ tot per secula tātis sudorib⁹ tanto/ ere ac tāto sanguine per francoꝝ
 reges xpianitati dudū parta fuerant. Heu pro chdoloꝝ nonnullis dormitantib⁹ pedeten-
 tū nūc vsq; euauerūt/ iam in ruinā descenderūt. heu pro chdoloꝝ/ quot regnat/ quot pro-

J. iiii.

uincias/quot insulas z claras vires ab eo tūc infelix thureus a christianoz manib⁹ miserabiliter extorsit. o vbi nūc illa cōstantinopolitana vrb̄s potentissima q̄ alter paradisi⁹ terris olim dicebat. **¶** vbinā illa p̄iū sectiū aurea secula in quib⁹ tanto ere tantisq̄ epistolis ad reges christianos dilectis illā ab vnguib⁹ xp̄i inimicis eripere conatus est. **¶** vbi nūc illa felix rhodorū insula. illud p̄montorium aduersus hostes christi validissimū/pauēdissimū. Mōne hec oīa multis dormitantib⁹ a christianoz manib⁹ ceciderūt euauerūt. heu infelix lolū z steriles dominarunt aduene. **¶** bone iesu qualis retributio in illo tremendo iudicio erit **¶** Julio. ii. leoni. x. z anglis cū eōū fautorib⁹ qui nouissime frācorū reges scz ludouicū. xii. z frāciscū. i. a recuperatiōe terre sancte impedire nō erubuerūt. heu prochdolor at. at. **¶** infelix obstaculū per quod illa inclita rhodorū insula nūc miserrime capta est. **¶** Comitatus blesensis orit̄ ex nobili stirpe normanzorum. Belo primus.

Impatores.

iii. ludouic⁹. a. vi

¶ Iste ludouicus non habuit papalē b̄dictionē p̄pter insolētias eoz qui in italia dñabant z berēgariūm conabat̄ expellere. sed cum pro ipso regnare ce-

cōrad⁹ v⁹ hugo an. vii.

¶ Iste cōradus fili⁹ ludouici inter ipatores nō cōputat̄/qz nō regnauit in italia sz ī almania tm̄. Et hugo qz in italia tantum.

pisset verone capitur z execatur z berēgarius restituitur.

Anno mundi.

vi. m. cxlii.

v. Leo. die. xl.	i. Christoforus mē. vii.	iii. Sergi ⁹ . a. vii. m. iiii. d. xv.	ii. Anastasius. annis. ii. mē. ii.	Laudo. mē. v. die. xxi.	Romanus.
------------------	--------------------------	---	------------------------------------	-------------------------	----------

Anno christi.

ccccxlii.

¶ Iste sergius cum romā rediisset auxilio frācorū christoferū cepit/ z sedit p̄ eo. z in vltionē sue repul̄e corpus formosi ex- traxit de sepulchro/ z indutus sacerdotalit̄ in pontificali sede decollari fecit/ z in tyberim p̄ici. piscatores asit̄ in ecclesiā ipm̄ importauerūt sacris imaginibus se inclinātibus et eū salutantib⁹ venerabiliter cunctis videntibus q̄aderāt. Omnia in super que ipse formosus fecerat irrita decreuit.

¶ Iste anastasius z Lau- do parum presuerunt.

¶ Monstrum habēs caput caninū z cetera membra sicut homo presentat Ludouico/ z bene potuit mōstruosum statim significare hu ius t̄pis/ vbi homines sine capite quasi canes latrādo hinc inde vacillabant.

¶ Odo vir sc̄tis p̄mus abbas Cluniacē. seruoze monasticum in monasteriis resuscitauit/ z plura scripsit. Dyalogum beati gregoriū ipso annuente coartauit sub vno volumine. hic pater multorum monachorum fuit.

¶ Elphredus rex anglie vir totus virtuosus. viii. horis in orando legendo z scribēdo expēdit. viii. in negociis regni. viii. in cura corporis redditus etiam optime dispensauit.

¶ Stephanus episcop⁹ leodien. claret sanctitate z sciētia. fecit hy storiam sancti lamberti cum notis z alias plures. scz de trinitate z inuentione sancti stephani.

¶ Ungari incipiunt romā z cetera mēbra ecclie vastare. Et totā ruscīā destrūit interfectis marib⁹ z feminis oīa spolia secum portātes. **T**aris eoz rex fuit / q̄. r. modios nūmoruz cepit a berēgario. z post singulis annis redeūtes fines romanoz inuadere solebant per multa tpa. causa hui⁹ mali fuit in gratitudo romanoz. qz p̄dictū marchionē expulerunt. z ideo vlt⁹ fuit hoc modo vocādo barbaros. sicut narfes olim fecit tpe iustini sc̄li. postea interfectus est.

¶ Sarraceni q̄ dominabantur circa hec tempora in ytalīa deuicti sunt a iohanne papa z marchione alberico.

ii. Berengarius an. viii.

¶ Fons sanguinis fluxit ianue significans cladem statim sequentem per sarracenos qui eam ceperunt. z occis cunctis spoliarunt.

Henric⁹ an. xviii.

¶ Sanctus vuilbert⁹ q̄ cenobiaz gemelaten. fundauit. claret inlothoringia.

¶ Iste henric⁹ dux saxonū fuit. z tot⁹ incitatus. nec ipse inter impatores cōputat. qz tantū in almania regnauit. Ipse habuit vxorē sanctissimā nomine mathildē: ex qua habuit duos filios Ottonē et henricū. z otto successit ei in imperio / z henric⁹ in almania habuit plures terras. Tertius filius brunonē q̄ etiam sc̄tus fuit. xlii. annis archieps Coloniē. z vir magne p̄fectiōis. Qui etiā monasterium sancti panchalconis fundauit.

nieñ. z vir magne p̄fectiōis. Qui etiā monasterium sancti panchalconis fundauit.

vi. m. cxliiii.

vi. m. cxliiii.

x. iohannes an. xlii. mē. ii. die. iii.

Romanus.

vi. leon. vi. d. xv

Romanus.

vii. stephan⁹ an. ii. mē. i. die. ii.

Romanus.

xi. iohā. a. iiii. m. x. d. xv.

Romanus.

vii. leo. a. iiii. m. v. d. x.

Romanus.

dcccclxxiiii.

dcccclxxiiii.

¶ Iste iohānes fuit fili⁹ sergii pape tā carne q̄ morib⁹. Etia rapuit presulatu z tandē miserabiliter occidit a militib⁹ Guidonis / posito puluinarī sup os ei⁹ dū in carcere teneretur. Post eū qdā ali⁹. ¶ Iohānes intrusus fuit sed statim eiect⁹ est / z ideo nō ponit in cathalogo sūmior p̄tificū. ¶ Adamarus vir sc̄tus successor sc̄ti odonis abbatis cluniacē. ¶ Theodardus abbas sc̄ti helye claret sanctitate.

¶ Dunstanus episcop⁹ cātuarieñ. sanctus plura monasteria fūdauit / z vidicit in die mortis ab angelo. Rex gētū dñator oīm. z vidit beatā yginē Mariā. ¶ Bohemia cōuertitur ad fidē xp̄i. z in praga ecclia cathedralis erigit.

¶ Regino abbas pruniēñ. cronicam scripsit eleganter. ¶ Siptineus dux bohēmie ad fidē cōuersusest vir vtiq̄ fidelissim⁹. Solesta⁹ fili⁹ ei⁹ sed puerus q̄ postea fratrē ei⁹ sanctū Vlencelaum occidit. s. anno p̄mo Ottonis. i. z ob hoc cū ottone cum tota bohēmia supatus fuit z vastatus per annos. xliiii.

¶ Almania circa hec tpa plus solito cepit insignes habere p̄onas in vtroq̄ statu et serudomofq̄ ei⁹ p̄ncipales. s. saxonie / bavarie / austrie / bassie. z ceteras fidelium valde illustrauit. sed in sapiētia et p̄bitate plures claruerunt gloriose. z nominati sūt in orbe. Sic dū vna gēs cecidit altera succreuit. vt nō gloriētur omnis caro nisi in patre luminū: a quo ē omne bonum optimum z oē donum p̄fectum. ipse est q̄ olim ad samuelē loq̄batur. Ego glorifico glificantes me: z q̄ me contēnunt erunt ignobiles.

Dani idolatriâ postponit. Usq; ad hec em tpa xpm coledo etiâ idolis sacrificabant dice-
 tes q; dii essent antiquiores z potetiores eo. Sed cleric; quidâ .s. ansari; cōtradices. ignitū
 ferrū portavit illelus. z sic fuerunt plene informati. **E**lthe scan; rex anglie vir mire
 deuotionis floruit ex matre humilis nationis .s. filia pastozis q; vidit ex se pdire lunâ q; to-
 tam anglia illustrabat. qd factū est. qz iste rex tātâ habuit deuotionē ad diuinū cultū vt nul-
 lū monasteriū dimitteret indotatū. Heresis antropomozitarū in italia repullulat. sed **R**a-
 berius eps z ceteri extirpabant eam.

Imperatores.

ii. berēga
ri^o. an. vii

Iste berēgari; imperauit in italia cui; tpe
 fuit magnū scisma. z henricus morit z **O**tto
 in almania cepit regnare.

iii. lothari
us. an. ii

Charolus rex francorum a comite **H**iberto
 exulatur z martyrisat **B**aroniam. **I**ste lotharius moriens quādo **O**tto
 regnauit in almania reliqt vxorē nomine **D**auildam q; postea eidem ottoni nupsit.

Sancta malthildis regina vxor **H**enrici claret scititate. z supramodū humilis z miser-
 cors q; totā stirpē saxonū sua nobilitauit **H**ute. hec post obitū viri diu in viduitate pman-
 sit. z monasteria z hospitalia plura fundauit. in aduersis patientissima. in ofonibus ita per-
 uigil vt totū psalteriū ante matutinas exsoluere solita fuerit. Tandē spū pphetie mortem
 pdicēs migravit ad xpm scām sobolē relinquēs in cōsolationē totius ecclesie.

Anno mundi.

vi. m. ccliii.

vi. m. cliii.

viii. stepha.
an. iii. m. iiii
die. xx.

iii. martin^o
an. iii. men.
vi. die. xliii

ii. agapit^o
an. viii. m. vi
di. x.

xii. ioh.
an. vii. d. x

v. bndict^o
m. ii. d. v

Tulc^o

Anno christi.

dccccliiii.

dccccliiii.

Iste stephanus a
 quibusdā romanis
 mutilatus fuit.

Isti; agapiti tpe scūs
 odo p̄m; abbas cluniacē.
 in dño obdormiuit.

Iste iohā-
 nes v̄ator fu-
 itz tot; lubri-
 cus/feminas publice tenebat. quapropt; deposit; fuit p; ottonē
 sed nō curauit. Tandem cū vxore cuiusdā se oblectans a diabo-
 lo in tpe pcutit. z sine pnia subito morit. **E**ya de; eterne q; dis-
 pares sunt illi priorib;. **A**byss; iudiciorū dei. q̄s iuestigabit
 ea. nec fuit iste elect; sz p; p̄m; suuz intrusus qū diues erat.

Iste bndictus a roma-
 nis eligit cōtra leonē rab
 ottone deponitur / z i eri-
 liuz apd saxonos missus
 est malum pncipium raro
 habet bonū finem. Time
 eruditus piculo alterius
 Sanctitas papas dimi-
 sit z ad impatores acce-
 sit hoc tempore sicut cla-
 re apparet.

Scisma. x. ecclie fuit inter iohānē. xii. z **L**eonē octauū. qz io-
 hānes cum male intrasset z peius virisset deposit; fuit. et **L**eo
 subrogat; obtinuit auxilio imperatoz is sz bis fugatus fuisset.

Maiolus vir scūs q; fuit. iiii. abbas cluniacē. erimū feruoris z abstinentie / z reparator
 monastice discipline claret.

Cuenzelsus princeps bohemie de bono patre melior fi-
 lius martyrisat ab iniq; fratre suo. iste vir scūs fuit humillim; z misericordissimus.

Bruno archieps colonien;. vir scūs frater **O**ttonis q; claret i almania vtrūq; gladiū strē-
 nue gubernādo. z sancti **P**antaleonis monasteriū fundauit in **C**olonis. z episcopo duca-
 tum contulit. reliquūq; pluribus ornauit.

nota de joane papa.

Imperium transfert ad almanos. Illi em scdm nois ipsoru interpretatione. dicit qsi oes viri in armis vtiqz strenuissimi: cat holice fidei feruentissimi defensores. Al. em lingua eoz omnes. z ma vir sonat: inde almani. i. oes viri. Nec pot infelix ho informari vt illum scopulum declinet in quo tot iam vidit etiā potentes periclitatos.

Monstrum in italia mulier hūs duo capita z cetera mēbra vsqz ad vmbilicū vna comedēte vel dormiente. alia qūqz neutrū faciebat. diu vixerūt: z pariter tandē obierunt.

iiii. berēgari^o. a. xi.

Eduinus rex anglie qui omnes monachos expulit a regno. z factū dunstanum in sandria trussit: et tamen eiusdem sancti meritis ab inferis liberatur.

l. otto. a. xii

Et garus rex anglie pene omni anno monasterium fūdauerat.

Iste berengari^o magna tyrānde pmebat italiā. quare dñs papa et alii romani vocauerunt ottonē vt liberaret eos: qd z factum est. Et capto per vim berēgario bis exulauit eumet relictam sibi lotharii vxorez accepit quā tyzann^o incarcerationit.

Iste otto p^m erat imperator almanus totus victoriosus velut alt lzarol^o ecclie dei defensor sollicit^o z p motor singularis ob qd meruit dignitatē ipale multos infideles cōuertit. Bñdictū papā inasore ecclie durit secū ad saxoniā. ibiqz morit i exilio. Sib^o tandē pacatis obiit plen^o bonis opib^o diuitis z glia ditissim^o: z ple digna sepul^o magdeburg i ecclia scti mauricii quā p^oci ose fundauit.

vi. m. clxiii.

vi. m. clxxiii.

viii. leo^o i. m. iiii.

xvi. iohēs a. vii. m. xi di. v.

vi. bñdict^o an. i. m. vi.

hon^o vt don^o an. i. m. vi.

vi bonifaci^o m. vi. d. r.

dcccclxiii.

dcccclxxiii.

Iste leo cōi voto eligitur deposito iohē. hic statuit q nullus papa fieret sine cōsensu imperatoris ppt maliciā romanorū q suos intrudebant. hic oēs donationes factas ecclie a iustimiano z lzarolor aliis ottoni cōcessit z suis successorib^o vt italiā ab inuasoribus defenderet.

Iste iohēs hānes grauem iuriā passus fuit a lro manis ca p^o et exul factus/ sed otto durissime hanc p tulit nobilibus occisis: z qbusdā in exilium missis. Nota q hic occidunt sicut in primitiua ecclia sed non sunt martyres vt isti par pona sed dispar causa.

Iste bñdict^o ca p^o fuit et in castro scti angeli strangulatus: z iste bonus qui alio nomine bonus parum sedit.

Iste bonifaci^o p romanos strāgulato bñdicto in papā eligit. z depdata ecclia fugit i cōstantinopolim. post reuersus iohāni diacono cardinali oculos eruit. et ipse deinde subito extinctus est.

Sanct^o odo eps cātuarieñ. et sanct^o bruno colonieñ. trāsferūt corpora sctōrū Elisi/ patrocli priuati Gregorij cum baculo scti petri de roma ad coloniam. vingoenie eps post eboraci archieps ramasie monasterij fundauit.

Osualdus reuefend^o

Schelnodus reuerendus eps vintonieñ. multa fecit. Ecclia magdeburgesi. gloriose extruitur z dotat p ottonē p^m. Et archieps eius fit primas almanie. Et nota q tpe ottonis tertij fuit in ea quidā archieps noie vdo q per beatā virginē. p motor fuit sed post propter malam vitam horribiliter damnatus est. vii. Cessa de ludo/ qz iussisti satis vdo.

nota de vdone horreda/ vide in speculo exeplo lxx

Ungaria incipit hoc tpe ad fidem couerti vbi pmo pdicauit vir dei adelbert eps pra- gen. Adelbertus claruit vir scus natiõe bohemi / z pmo eps pragen. reuelante deo panoni- am veniens scdm stephanũ. s. regẽ ungarũ cũ multis baptisauit. deinde polonos in fide cõfir- mauit. tandẽ prutchenis in inferiori almanie regione ppe mare comorãtibz pdicãas / ibi mar- tyrio coronat⁹ est.

Impatores.

ii. otto. a. ix.

iii. otto. a. xviii.

Stephan⁹ p̄mus rex ungarie xpianus vir scus fuit / z fit gra ma- gna in populo barbaro z idolatrie cultui hucusq; dedito.

Annona pluit de celo / et pisciculi paruit in albania.

Barolina stirps eicitur de regno francie / z comes Parisien- sis arripuit regnum circa hec tempora.

¶ Iste otto fuit fili⁹ ottonis p̄mi per oia fidelis et strenuus

defensor ecclesie plura bella cõtra infideles habuit. sed in vltimo pene to- tum exercitum amisit in calabria. Ipse tamẽ

omnia imperii noie dignus iuxta paternaz

om̄ia om̄ia mente scdm petruz innocasset mirabi- pbitatẽ. Fidelissim⁹ eccleie fuit. multa bel-

liter liberat⁹ fuit. ipse hũit filiã ipatoris cõ- la psperẽ gestit. deo z sc̄tis deuotus extitit

stãtinopolitani de sãguine romanorũ i vxore reliquis sc̄torũ maximam re uerentiã exhi-

et fuit coronat⁹ a b̄dicto septio. mox̄it rome vitam finiuit.

in ecclesia sancti petri honorifice sepultus.

viii. b̄dict⁹ an. x. m. vi.	xiiii. iohã nes m. iiii	rv. iohã m. iiii.	xvi. iohẽs a. x. m. x. d vii.	v. greg. a ii. m. vi.	xvii. iohã nes m. vi
--------------------------------	----------------------------	----------------------	-------------------------------------	--------------------------	-------------------------

Anno Christi. dcccclxxiiii. dcccclviii.

¶ Iste b̄dict⁹ horũ pri coronauit ottonẽ mus i ca- ii. z fecit capi plu stro sancti res romanorũ / cõ angeli sa- gregauit etiã cõ me affli- ciliũ remẽse ð re ct⁹ p. iiii. gẽ frãcie vbi gul menses de bert⁹ nigromãti fecit z mo cus deponit z ru rit / et alt dolfus restituit i parũ sup- gradũ p̄stinũ. uixit.

¶ Iste iohãnes fuit in armis eruditus / z ples libros cõposuit. hũc cre scẽt⁹ p̄fici⁹ itm̄ afflixit qz vrbe exiuerit / z p im- patore nũcios mitteret qd̄ audiẽtes romani ipz reuocãt / z vsq; ad terrã pstrati. veniã petũt iaz em̄ aliq̄t añis expti fue- rũt ludũ almanorũ. Uli- lus cõditio hoim̄ nolle obedire / nisi cũ nõ põt resistere.

¶ Iste gregorius fact⁹ fuit papa ad istãtiã impatoris ottonis ter- tii vir venerabilis et ipsi⁹ ottonis cõsãguine⁹ dict⁹ fuerat ãtea bru- no / z cũ parũ sedisset. z iã ipator ab vrbe recessisset placẽtũ. itru- dit a crescentio cõsule p̄p̄ pecu- niã / z iohẽs. xvii. vocat⁹ / et factũ est sc̄isma dieb⁹ paucis. Nam im- perator reuersus crescentiũ cepit z capite trũcauit. Iohannẽ autẽ antipã exoculari z ceteris mem-bris mutilari fecit nichil eũ iuuã- tib⁹ ducatis suis / qz em̄ fecit qd̄ nõ debuit passus est qd̄ meruit.

Et nota qz iste gregorius cũ ottone p̄dicto ordinauit electo- res imp̄ii in almania qui deinceps p̄manerũt vsq; nunc. nec potuerũt franci aut alii infrin- gere.

Comitatus sabaudie inclitissimus oritur ex nobilissimo ducũ saxonie san- guine qui etiam hoc tempore iperium tenebant. Ubi primũ Heroldus vir in armis stren- nuus / multis tyranis expullis dominari cepit.

¶ Electores imperii post Ottonā tertiu instituti fuerūt/nō ppter aliquā culpā saxonū. s3 ad precauēdū pericula futura/hii sunt septez pncipes in almania potētissimi. Primi tres spirituales. s. archiepi Magūtiū. Treuerē. Colonie. Et tres seculares. s. Palatin⁹ qui est comes rheni. Marchio brandeburge. Dux saxonū. Rex bohemozum est mediator. 2c. Unde habentur vsus in speculo vincentii.

¶ Maguntinē. treueris colonie. Quilibet imperii fit cancellarius horum.

¶ Et palatin⁹ dapifer dux portitor ensis.

¶ Marchio prepositus canere. pincerna Bohemus.

¶ Hii statuūt dominum cunctis per secula summum.

¶ Sila virgo prudentissima soror henrici imperatoris. post nupsit scō ste phano regi vngarie/z multū iuuit ad plenā cōuersionē vngarie.

¶ Heribertus archieps colonie. vir sanct⁹ clarus habetur.

¶ Uarie z cōcorditer electus ppter legalem z factam famā quam habuit/habuit sororē eque virtuosam quam sancto stephano regi vngarozum dedit. z totam vngariā ad plenam fidez

¶ Uxor eius fuit sancta lunegūdis/cum qua in vrginitate pmanens celibē vitam du xit. Plura bella tam in almania q̄ in italia cōtra rebelles iuste z prospere confecit/eccle=

¶ Sepul⁹ in ecclesia bābergensi quā fundauit et cathedralē fecit fieri/miraculis choruscans

¶ In vita sancti laurentii exemplum ponitur de ipso z vxore.

¶ Uerū quidā dicūt hac occasio ne aquila multas pennas ami= sit:z fune tota liter nudabit.

Henric⁹ annis. xx

¶ Iste henric⁹ vir sanct⁹ fuit dux ba=

uarie z cōcorditer electus ppter legalem z factam famā quam habuit/habuit sororē eque virtuosam quam sancto stephano regi vngarozum dedit. z totam vngariā ad plenam fidez

nota de hinc impatoris.

vi. m. ccliii.

ii. Siluester annis. iiii. mē. i. d. viii

gallicus.

xviii. iohānes m. v. d. xxi.

xix. iohānes an. v

Romanus.

M. lliii.

¶ Iste siluester factus est papa auxilio diaboli cui omagiu3 fecit/vt cuncta ei ad votum succederent dictus fuit gilbertus z grām regis francie inimicus sibi pcurauit. vñ fact⁹ archieps remensis/tñ electus statim fuit per conciliū iudē te benedicto septimo. Deinde grām impatoris acquisiuit/z fit eps Raouenne. post papa. sed finē solitum cito habuit/vt puta qui spem suaz fallacibus demonibus cōmisit. Sperat tñ de eius saluatione propter certa indicia sepulchri ipsius z penitentiā quā in fine fecit grauissimā/mēbris abscessis z auribus datis.

¶ Isti duo iohānes post se mutuosederunt et primus parum preuit/alter annis quinq. sepulti apud sanctū petrum.

¶ Aldelboldus eps traictēsis hoc tpe clar⁹ habet. Sulbert⁹ eps carnotēsis silr.

¶ Elphegus eps canturie. qui post martyrisat a Danis.

¶ Odilo vir sanct⁹ cluniace. successor facti maioli. hic diē animarū instituit post festum Omnium sanctorū tpe iohānis. xviii. quod postea p totam eccliam approbatum est.

¶ Wedericus abbas edue. vir clarus habetur.

¶ Gerardus eps camerace. martyrisat ab vngaris ligat⁹ sup digā de monte currit.

¶ Herigerus abbas lobie. Et albo abbas fioriacē. z plures alii.

¶ Translatio gloriosa scōz martyz Conoaldi. Adriani. Amancii facta sunt gādaui hoc tempoze.

figa magna
de die iudicii

Hierlm iteru capif a sarracenis pmittente deo/et gloriosum sepulchrum domini ab in
fidelib⁹ possidet. Et iudei multis in locis metuentes baptifantur.

Luna in sanguine versa appuit z terremotus magnus / faccula ardens et fulgur instar
turrif cecidit cum maximo splendore. Sequitur fames valida. In lothoringia fonticulus
aque in sanguinem versus est. z multa signa circa hec tpa contigerunt. Mortalitas fuit ma
xima pene per totum orbē/ vt sepelientiu tedio ad huc viuis pñi trahētes obruebant cū mor
tuis. Siccitas magna et ardor sequitur: Symeon vir sanctus syracēsis monach⁹

claret treueris. Snoto eps leodiēsis spū sapiētie z scientie claruit.
Imperatores.

nota corisfates

Chorifantes qdā fuerūt circa hec tpa q p totū annū saltabāt ppter pctm insolentie. z
in vigilia natiuitatis xpi in cimiterio quodā chorifando impediebāt quēdam sacerdotē in
pma missa quā deuote faciebat: sed qz nolebāt cessare maledixit eos cum imprecatione di
cens. Utinā sic p annū saltaretis. Et factū est. fuerūt tādem a btō bereberto absoluti z qui
dā eoz valde penituerūt/ ita vt sancti effecti fuerūt z miraculis claruerūt. Scōm quosdam
contigit in villa saxonie in ecclia sancti magni z filia sacerdotis cuiusdam auulsis brachiis
saltauit. Querunt aut numero. xix. quarū tres femine erāt oēs breuiter obierunt.

hericib⁹ rex
heop⁹ met

¶ Sctā lunegūdis vxor herici imperatoris z vgo ppetua claret ptibus bonis/ postea mo
nasteriū ingressa/ obiit miraculis choruscās. ¶ Henric⁹ rex vngarie virgo cum spon
sa sua obiit miraculis choruscando. fuitqz filius sancti stephani regis.

vi. m. ccxliii. Anno mundi. vi. m. ccxliii.

Pape.	liii. Sergi ⁹ an. ii. m. vii	Tusculanus.	viii. bñdict ⁹ an. xi. mē. xi di. xxi.	Romanus.	xx. Johānes annis. ix.
m. xliiii.	Anno christi.			m. xliiii.	

¶ Ilte sergius fuit sacte vite et
creplaris couer
sationis. sepult⁹
in ecclesia sancti
petri.

¶ Ilte bñdict⁹ habuit scisma maximum. qz eiectus fuit.
z quidā alter subrogatus. hūc post mortem vidit quidam
eps in miserabili spe dicentē se grauit affligi. z q nichilo
min⁹ sparet de mia dei. z nichil sibi pdesse qd p se factuz
esset qz de rapinis fuit. misitqz eū ad iohāne papam. vt de
tali theca summā pecunie acciperet z pauperib⁹ daret. quod ipse fideliter
implēs epatus cessit a timore p cussus sibi puidens in futurū monasteriū intrauit.

¶ Ilte io
hannes ha
buit belluz
cū roanis.

¶ Scisma. xliiii. ecclie inter benedictū octauū et quēdam alium intrusum sed post benedict⁹
obtinuit. eiecto iterum intruso.

¶ Robertus rex fracie cōposuit sequi
tia. Sacti sps assit no. zc. z respōsoria
Diuda z hierl⁹. zc. Corneli⁹ cēturio
zc. cuz notis z alleluia. Eripe me. zc.
ipse fuit vir misericordiarum.

Roger⁹ eps beluacē. tot⁹ iclit⁹ claret

¶ Durand⁹ episcop⁹ leodiē. obscuro
gener enatus.

¶ Albert⁹ sanctus eps merē.

¶ Lapan⁹ doctor insignis z deuot⁹ maximusqz a
stronom⁹ claret. hic inuenit errorē puū i calculatō
ne ptolomei q ad mediuz motū lune. vez q in. ii. m.
clx. ānis lūarib⁹ deficit vna dies. z in qbusdā aliis
sibr. Excusat autē tm virū q hoc non puenerit ei
ob defectū ingeni. sed ob penuriā tpris marie q ad
motū octaue spere. ad quē lōguz temp⁹ requiritur
Eius theorica z cōpotus sunt optima.

¶ Elbertus abbas gemelatenfis.

Tempus effemiatiū incepit circa ānos dñi. M. in q̄ fides xp̄iana valde cepit deficere z declinare a p̄stina virilitate vt ptz in p̄phetia sc̄tē hildegardis. Et i multis regiōib⁹ xp̄iani tatis nec sacramēta nec eccl̄iastici rit⁹ seruabāt auguriis z maleficiis intendētes. Et erat sacerdos sicut p̄pls. Sz misericos dñs contra hec mala iterū p̄les aplicos viros suscitauit q̄ bancariditate bonis exēplis z p̄dicatiōib⁹ irrigarent dño coopante et sermonē cōfirmāte sequētib⁹ signis/et multi ordies mario feruore succreuerūt vt piculosuz t̄ps illustraret de q̄bus post cōsequēter fit mētio. Et qz iā sepe hmōi reformatiōes facte fuerūt p̄ter sp̄e z sequētib⁹ future sunt. iō fatuum est dēterminare q̄ antips tunc vel tūc veniet propter maliciā t̄pis qd̄ pleriqz attētauerunt q̄s oēs fefellit sua opinio euangelica verisit sanxio/z ipsa t̄pis reprobaui experientia.

i. cōrad⁹.
annis. xx.

Horum errorum immensus numerus. Guilhelmus dimonenfis.
Iste cōradus fuit dux de frāconia q̄ est pars Richardus viridunē.
almanie. Hic mltas leges edidit z pacē distri- Popo stabulensis.
ctissime seruare sub pena capitis iussit/ sed comes lupoldus accu- Helvas coloniensis.
sat⁹ de terra sua fugit/ cupiēs magis rusticane viuere q̄ solēni Ostertus leodientis.
ter mori/ cui⁹ tū fili⁹ mirabilr ad impiū puenit nutu diuino cō- Stephan⁹ leodunēsis hū
tra voluntatē cōradi accepta filia eius in vxorem. oēs abbates venerabiles
Egel motus archieps cātuarēnsis misit brachiū sancti Augu- hūis t̄pibus flozuerunt.
stini in anglia. Eius eplare habetur.

vi. m. ccc. xxiii.

ix. bñdi
ct⁹. ā. xli

Zusculanus.

iii. silue
ster d. xx
vi.

vi. gregori
us. ā. ii. m.
vi.

Almannus.

ii. clemēs.
m. ix. d. vii.

m. xxxiiii.

Iste benedict⁹ fuit nepos benedicti octauit tot⁹ lubricus et ideo dñatus apparuit cui dam in sp̄e monstruosa z horribili. caput z cauda erant asini na z reliquum corpus sicut vrsus et ait. Noli expauescere. Scio me hominem fuisse sicut tu es/ sed sic me represento sicut olim existens infelix papa bestialiter viri. Tempore eius scisma scandalosum nimis fuit/ quia ipse eiecit⁹ erat z iterū restituit⁹ et iterū eiecit⁹

Iste siluester electus fuit expulso benedicto. sed econtra elicit⁹ z benedict⁹ restituit⁹/ quo itez eiecto gregori⁹ cū esset rudis l̄rari⁹/ alterū papaz ad eccl̄iastica officia exequenda secum cōsecrari fecit. Qd̄ cum multis nō placeret tertius sup inducit q̄ solus vices duozū adipleret dimicantib⁹ inter se. Henric⁹ supueniens oēs depofuit et clementez sc̄dm substituit z a quo statim se coronari fecit p̄mittentibus romanis sine ip̄s⁹ cōsensu se nunq̄ papā electuros/ z sic q̄nqz sedentibus sex⁹ instituitur. Clerū de isto gregorio guilbert⁹ dicit q̄ fuit vir sc̄t⁹s/ z cōtra hēricū bellū habuit/ z raptos sac̄ti petri extinxit/ z cum magno miraculo fuit sepultus.

Iste clemens dicit⁹ fuit ante si deger⁹ bamber gensis eps q̄ fact⁹ fuit papa p̄ peratorē p̄pter vintonē recupe- rādā. vt iā dictū est supra.

Scisma. xliiii. ecclie fuit scandalosum z cōfusiōe plenus fuit inter benedictū. ix. z alios vt ptz infra. Causa fuit mala vita benedicti. aut iniqu⁹ introit⁹. Hic notat ptolome⁹ q̄ fast⁹ fūmorū pontificū hūit sp̄ malū exituz/ z fuit occasio. z est cā multozū sc̄smatū notabile est. Guilbert⁹ carnoten. eps in infirmitate visitatur a brā virgine z de ei⁹ lacte factissimo re- creatur. Heila auguriatix in anglia fuit quā demon de ecclia extraxit horribiliter.

⁹ mala vita
g. benedicti.

⁹
not miraci p̄ade

Corpus gigantis rome inuenit in mense magnitudinis incorruptum cum lucerna que non poterat flammam extinguere. Statua marmorea erat in apulia. cuius caput ostendit thesaurum subter.

Monstrum due mulieres in gallia omnia membra singula usque ad umbilicum et diuisim operabatur. vna mortua alia superiit. triennio mortuam portans.

Palumbus presbyter rome fuit nigromenticus: contra quem dyabolus orauit et obiit. Sanctus theobaldus vir notabilis de francia reclusus heremita hoc tempore claruit.

Impatores.

ii. heric^o
a. xvii.

Harolfus meritorius regis filius martyrificatus a matre tera. Edmundus rex vir sanctus a danis martyrificatus est.

Iste henricus fuit gener conradi. in silua natus et bis occidendum traditus. sed tamen deo protegente illesus euasit adhuc puer. Cum autem imperator esset effectus in loco natiuitatis sue nobile monasterium edificauit. quod usque hodie visania nominatum est. Unde pulchram hystoriam in chronicis martini et vincetii. hic omnes ioculatores a curia sua remouit. et que hiis dari consueuerat pauperibus fuldens. sedauit. que tunc potentissimum fuit bochonien. atque exercitu eiusdem imperatoris se mutuo interficientibus in ecclesia maguntii. in die sancto penthecostes dyabolo in aere vociferante et cantante. hunc diem bellicosum fecit: quem etiam increpauit.

Bardo vir sanctus archiepiscopus maguntinensis. claret.

vi. m. ccliii.

Anno mundi.

vi. m. ccliii.

Pape.

ii. damas^o
di. xxiiii.

ix. Leo. a.
v. m. ii. d. v

Almanus.

ii. victor. a.
ii. m. e. iii.

Almanus.

m. xliiii.

Anno Christi.

m. liiii.

Cum e damasus fuit inuasor ecclesie et subito defunctus est et statim romani petierunt sibi dari pontificem: sed non theutonicum siue almanum. ad hoc enim non poterant inclinari: ex mala consuetudine indurati. Tunc istum leonem virum sanctum ad hoc icel inuauit ut papatum acciperet. sed postea de hoc fecit conscientiam et resignauit. et denuo est electus. Hic christum in specie leprosi nocte in lecto suo collocans mane ipsum non inuenit. Tandem post laudabilem vitam sanctam morte potitus miraculis claret. Ipse multa scripsit et fecit. Erat antea episcopus tulesi. et audiuit angelos dicentes. Ego cogito cogitationes pacis et non afflictionis dicit dominus.

Iste victor vir bonus et venerabilis timore imperiali factus est papa. sic enim disposita fuit applica sedes hoc tempore: quod sancti viri duplici timore se subtraxerunt. scilicet diuino et humano. quia tanto officio se indignos arbitrabantur: et tyrannidem romanorum quotidie sustinere tenebant. Sed eo pellente imperatore quidam nichilominus accesserunt similiter duplici timore. timebant enim de-

um offendere sic vocati. etiam offensam principis. Iste idem victor multos symoniacos deposuit in consilio florentino et etiam fornicarios. De pluralitate beneficiorum que circa hec tempora nimis inualuisse videntur. et deinceps continuata multumque dolenda ambitione prelatorum et symoniacae labe quam plurima scripta sanctorum patrum habentur detestantia abusiones istas. Et nota quod facile inuenti sunt pauperes clerici et doctores qui pluralitatem beneficiorum et pompam ecclesiasticorum reprehenderunt: donec offerret se occasio participandi que excepta communiter auaricia exercauit eos. Fertur de quodam magistro magne litterature qui valde solemniter disputauit contra diu-

ta. de uult.

nota de pluralitate beneficiorum

Ciclus magn⁹ annorū finit hoc tpe. s. anno dñi. m. lxxiii. continens annos. dx. xxi. quia ad rōnem oēm paschalis compoti utilis est. z ab eud in eum in semetipm sine errore reuoluitur. et seqnti anno ciclus magnus amoriū. dx. xxi. a natiuitate dñi exactus incepit. in cuius fine erit labor z dolor. vt quidam dicunt terminabit anno dñi. M. xc.

Eduardus vir sanctus rex anglie claret spiritu prophetie. nec repperi plures reges in aliquo regno ita iustos et sanctos q̄ in anglia.

Mathildis comitissa triūphatrix inclita normanos expugnat. z ipatorem debellauit p ecclesia gl'iose laborauit. z tandē post suum patrimoniū super altare sancti petri obtulit.

Berengarius eps turoñ. erronee dogmatizauit de sacramento altaris. z post informat⁹ retractauit: et sancte vite fuit sed discipulos conuertere nequit. Et sequitur heresis magna que satis afflixit ecclesiam longo tpe. Ipse negat verū corpus z sanguinē xp̄i esse in sacramēto sed figurā tantū. Vide de con. di. ii. Ego berengarius. zc.

Elburga virgo sancta filia eduardi regis.

Et ghaedgari regis filia virgo sancta clarer.

Qualburga virgo sancta et abbatisa fuit.

Lanfrancus episcop⁹ cantuarieñ. magister anselmi scripsit librum per modum dyalogi de sacramento z alia.

Petrus damianus doctor grauissime auctoritatis z religio⁹ valde claret.

Anselm⁹ vir sanct⁹ eps cantuarieñ. doctor excellens z brē h̄gini deuotus. Adrian⁹ cronographus et monachus suldeñ. vir clarissimus habetur.

vi. m. cclxxiii.

ix. stephan⁹
men. ix. di.
xxviii.

Almanus ex lothoringia.

x. benedict⁹
men. ix.

ii. Nicola⁹.
an. ii. m. vi.
di. xxvi.

Burgundus.

M. xliiii.

¶ Iste stephan⁹ parū super uixit et seqns bñdict⁹ cū p vim papatū rapuisset et. ix. men sib⁹ sedisset cessit.

¶ Iste nicola⁹ cōcilii celebrauit cōtra berengariū q̄ errore decept⁹ cōtra fidē dogmatizauit. s. z plene correptus reuocauit vt ptz de cōse. di. ii. Ego berengari⁹. In eodē concilio factum est decretū de electione pape. In nomine dñi di. xxxlii.

¶ Decum nūciata dño pape fuisset plausibiliter rēdit. Demus ei bonā prepositurā z hec z illa beneficia: z bene pacatus erit. Factum est ita. Et ecce protinus sententiā mutauit dicens. Nunq̄ intellexi materiam hanc preter modo. Quippe q̄ de inope diues/ de contēptibili repente gloriofus apparuerat. Hos beatus hieronym⁹ velut pestes quasdā contagiosas vitando pnunciat. Dixit quidem notabile uerbum. Qui h̄z vnum beneficiū competens z eo legitime utit: recto calle ad patriam tendit: qui vnū supaddit vno oculo conscie priuatur. Qui aliquid adhuc plus acceptat etiaz altero lumine priuatus totaliter execat. z deinceps que poterit coaceruat. Hanc maledictionē insatiabilis auaricie olim presignabat iheroboam rex israel qui s. z diuinitus ad regnum peruenerat statim tamen a cultu dei recessit. Fecitq̄ duos vitulos aureos ne populus israel ad templū dñi ascenderet. Factum est autem hoc uerbū in pctm. ita vt oēs sequentes reges hunc cultū sacrilegum obseruaret in destructione regni. ita de ecclesiastico statu rimendum esse uiri sancti cōiter asseuerant. Et iam in pluribus mundi ptib⁹ completum cernimus. Clerici qui nichil possidere. deberent preter rationabilem competentiam: neq̄ se de temporalibus introumittere omnia possidere oīa uolūt gubernare. Id. z

nota myzadaz
us b'ilia.

lz. l.

¶ **S**offridus de buillon dux lotoringie victor gloriofus p ecclesia velut alter herol^o vindi-
diq; dimicat; q tandem hierlm cepit. factus ibi rex. habuit fratremque victoriosum baldui-
num noie qui ei in regno successit. z erat tot^o inclytus. miraculosa bella gessit.

¶ **F**initur successio regum anglie. Et guilhelm^o dux normanoꝝ interfecto araldo regnat
pro eo de quo fit mentio in hystoria conceptionis beate marie.

¶ **P**arisius horribile factu cōtigit de quodā magro magni nois. qui ter exclamando di-
xit se dānatū. quapropter multi solēnes viri seculo abrenunciaverūt. et diversas religiones
instituentes celebre nomen posteris reliquerunt z exemplum.

Imperatores.

¶ **D**aures infinite conueniūt quendā potenter circumuallantes quodā cōiūto. et non po-
terant abigi donec deuorassent eū. Idē cūidā principi polonie cōtigit mirū valde.

¶ **S**yracusana ciuitas magnum terremotū sustinuit. z maior ecclesia cecidit vñica die om-
nibus oppressis exceptis quatuor miraculose.

¶ **U**rsinarius presul sc̄tis ecclesiam sancti Petri fundauit. ipso ibi reuelante in flandria.

¶ **M**aurillius episcopus rothomageni.

¶ **S**cisma. xv. ecclie fuit inter alexandrū z codulū ep̄m parmensem. sed alexander obtinuit
licet imperator cōtradiceret iudicio cōcilii. z maior pars fuit secum. Diu stetit.

Anno mundi.

vi. m. ccl. xliii

Pape.

Mediolan.

ff. alexan-
der. a. xi. m.
vi. d. xxv.

Anno Christi.

m. lxxiiii.

¶ **I**ste alexander fuit vir sanctus. z statuit vt nullus audiat missam p̄sbyteri quē sc̄it ha-
bere cōcubinam sub pena excoicationis. vt ptz. xxii. vi. Preter hoc. Et habuit scisma cū
quodam codulo. sed postea se purgauit in mentus coram concilio de symonia. et codulus t̄
q̄ symoniacus z inuasor repudiatur.

¶ **O**rdo grandimotensū inchoat hoc tpe p sc̄m virū stephānū nobilē auernoꝝ stipite proge-
nitū.

¶ **O**rdo canonicus cepit floere in beluacēsi ecclia q̄ p̄mo ab ap̄lis postea a beato
augustino regularit institutus sub magro yuone preposito post carnotē. ep̄o.

¶ **C**irco vt beatus bernardus dicit qz ordinē nullum seruat illuc properat: vbi sempiternus
horror inhabitat. Oli p̄pharisei cōtra auariciā disputātes vñm deridebāt z isanū iudicabāt.
sed nūc vñs sub sannat eos. Caveas lector qui multa occupas bñficia ne idem facias. neq;
eadē patiaris. Deus nō irridet: s; q̄ semiauerit hō bec z metet. Noli cōsequi cōsuetudinem
p̄culosa noli te p pape dispensationez excusare. Ad oculū vides qz vituli aurei adorantur:
sed ceteri mactant. Sed q̄ necessitas q̄ reuetētia est in hoc deo exhibitā qz de numero minū
strozū eius p̄p̄modū medietas est resecata. Si em̄ cui libz beneficij pmitteretur dari suis
possessor. nu mer^o seruoꝝ dei esset duplex qui modo est simplex. Sequere consiliū eozum
qui deo iam in celestibus coniuncti sunt. ne cum vitulis aureis eterno igni confleris. Quid
prodest vltra prohibitos beneficiorum titulos coadunare: qñ etiam simplices communiter
videmus in frugali honestate amplius abundare.

¶ Solita pericula cōtigerūt circa hec tpa. s. inundatio aquarū nimia cum dāno immenso. Aues domestice siluaticae fiunt pestilentie maxime. Et plures sacro igni consumpti sunt ex esis carnibus. z membris instar carbonum. Terremotus in anglia. vt edificia eminus resiliuēt. et furor ventorum qui. dc. domos laudonie confregit. Sames z ictus fulgurum vltra modum zc. Et fons sanguinis. xv. diebus emanauit. z diabolus palam locutus est omnibus in pago quodam visibiliter apparendo.

¶ Trāsnatio sc̄i nicolai de mirrea ad barrenfes z corp⁹ sc̄i clemētis primi ep̄i metensis inuentū est metis. quē ep̄i ordinauerūt. z. r. m. peregrini occisi sunt hierlm p arabes.

¶ Arnulphus abbas sc̄tus. post archieps lugduñ. ordinem regularis vite instituit.

¶ Lonoeps treueror cuius tpe multa corpa martyz inueniuntur q̄s oli rictiou⁹ occidit.

¶ Hugo vir sc̄tissime z castissime vite claruit. ep̄iscop⁹ gratiopolitan⁹ q̄ in. l. iiii. annis nullus femine facie vidit vna paupcula excepta. Quis quotidie plurib⁹ cōsilium z auxiliū dederit. cōfessiones etiam recipiēdo. Hic sancti carthusiani ppositi precipu⁹ cooperatoz fuit z postea etiam habitū a sc̄to brunone sumpsit in signe q̄ exemplū prebuit.

nota mirabile

¶ Scisma. xvi. fuit inter Gregoriū septimum z archiepscopū rauēnē. causa fuit tyrānidis imperatoris z dissentio quorūsdam ep̄iscopozum: maius fuit omnib⁹ ante habitis. z durauit vsq̄ ad Urbanum secundum.

vi. m. cclxxxiii.

vii. gregori⁹
ānis. xii. mē. Cluniacē.
i. die. iiii.

m. lxxxii. ii.

¶ Iste gregorius fuit vir sc̄tus z multas psecutiones p iusticia perpeffus est. Hic antea dicebat hildebrandus prior cluniacē. z fuit legatus in gallia. et dure pcessit contra symoniacos. Quēdā etiā ep̄iscopū miraculose vicit de symonia. qz nō potuit contradicere spūi sc̄cto. Factus papa synodū celebravit. in qua cōtra eos sili zelo pcessit. z cōtra presbyteros vxoratos amouēdo eos a diuino officio. Querunt em̄ tpa satis arida. Et qz iusticie rigore z n̄sus est tenere solito modo cōtra eū multi insurrexerūt. z pmo cynth⁹ prefecti filius eum cepit cū primā missam in noctenatiuitatis celebraret. z in turri sua ponit. sed romani turrim destrūit z papam liberant. z cynthium extra urbem euiciunt. Deinde imperatorem ex cōmunicauit propter dissidium / qui post veniens ad ipsum z pluribus diebus nūdis pedibus sup glaciē stans / vir absolute impetravit. Sed imperator nō pseueravit in humilitate quā cepit. q̄nimo in vxoracia cōtra eū p̄tensum conciliū celebrādo aliū loco ꝑ

brano fecit ordinē castu sic.

¶ Ordo carthusiensū sc̄tissimus incepit hoc tepore per Brunonē virum sanctum natione almanū de colonia agrippina magistrū in theologia / cum sex aliis venerabilibus viris in dyocesi gratiopolitanē. hic ordo teste beato Bernardo iter omnes ecclesiasticos ordines primatū tenet / nō ratione temporis. sed rigorositatis. Unde ipse vocat eum speciosissimā columnā ecclesie. Verum qz ppter nimia abstinentiā paucis portabilis erat / z ne diu paruus maneret / postea ab ecclesia moderatus fuit / nec vnq̄ a sc̄to proposito cecidit singulariter aspū sancto preferuat⁹ vsq̄ hodie.

l. ii.

Terra sc̄ta hoc tpe ex magna parte recuperata est. z hierlm̄ z sepulchru z bñi gloriofum cum antiochia z aliis ciuitatib⁹ multis de manibus sarracenoꝝ. Credunt transfretasse vltra. cc. m. christianoꝝ. Quātus aut̄ zelus fuerit in oi pp̄lo ad hoc opus pficiendū. z quō ex omni statu senes z iuuenes diuites z pauperes confluere nemi pellente. vix aliquis sine lacrimis aut dicere aut audire posset. Passagium istud fuit beate virginis marie que mirabiliter duxit z p̄terit propugnatores suos sicut ostēssū fuit in visione. Principes fuerunt plures. s. Godofredus de buliō qui etiam leonē interfecit: et fratres eius Eustachi⁹ et Balduinus Bohemidus dux apulie. Hugo frater regis Francie. z plures alii qui pro fide se discriminauerunt: z gloriose vicerunt z nomen eternum sibi acq̄sierunt: in omnibus magnifice a domino delecti. Vide hystoriam in speculo vincentii.

Imparatores.

iii. hēric⁹
an. xlviii.

¶ Iste hēric⁹ videt̄ fuisse homo multū inq̄t⁹: z satis afflir̄t virtū sancti Gregorij. vii. papā. z p̄mo q̄dē veniā petens a solutionē meruit: sed nō p̄seueravit. q̄n̄ imo de nouo quēdā antipapā cōtra eū tanq̄ idoluz erecit: z itēz eū Gregorij⁹ excoicauit. z electores imperij ducē saxonie p̄ ipso elegerūt. quē henricus cruento bello supauit. et tunc Romanam veniens cum antipapa suo gregorij z cardinales p̄sequitur. sed statim Robertus rex apulie eum fugauit z papam cum cardinalib⁹ liberauit. Fuit nichilominus vir elemosinis deditus z sexagesies z bis acie collata dimicauit. Tandē miserabili morte vitam finit. in carcere a proprio filio detentus. Sicut fecit factum est ei.

Anno mundi.

vi. m. ccc. liii.

Pape.

iii. victor
an. i. mē. iiii.
di. iiii.

Abbas cassi.

ii. vrbanus
an. xlii. mē.
liii.

Cluniacē.

Anno christi.

m. xciiii.

¶ Iste victor per somniuz vidit deū sue dignatiōi in solitudine carthusie habitaculū p̄struēt. et b̄z q̄ sp̄s p̄phetie pollebat. fuit extict⁹ per venenū in calice missū.

¶ Iste vrbanus antea dicit⁹ est odo. z fuit monachus cluniacē. multuz laborauit in ecclesia dei. regē Francie excoicauit propter adulterium. Conciliū p̄mo celebrauit apud clarū montē in quo statuit horas beate marie dici quotidie. z in sabbato solēnter officiu fieri. D̄ q̄ hoc b̄ta virgo fratrib⁹ in carthusia reuelauit. Aliud cōcilij turonis celebrauit p̄ recuperāda terra sc̄ta z puocauit pplm̄ occidentalē ad transfretandum qui tunc in lancea vñi tr̄ispharūt. hic habuit magistrū Brunonē pedagogū q̄ fuit p̄or carthusie quē etiā lateri suo sociauit in papatum. z multum profectum in ecclesia fecerunt.

¶ Ordo cisterciē. incepit p̄ Robertū abbatē z alberticū successorē eius. z videntur quasi secundarij reformatores ordinis sancti B̄dicti. cuius regulā habēt. et multas curiositates z abusiones abdicarūt. z simpliciter sc̄dm̄ sanctam simplicē regulā viuere ceperunt. z mirabiliter in breui tpe creuerūt in omnibus. habuit v̄ros sanctissimos z plures numero. ¶ fuit eligi fecit ab ep̄is z sit sc̄sima lōgo tpe. Insup adhuc in castro sancti angeli ab imperatore videlz Henrico tertio cū cardinalib⁹ incarceration. sed p̄ regentē apulie liberatur. Tandem in apulia morit̄ miraculis coruscans.

Soles duo apparuerunt: terremotus magnus fuit stella per diem fulguravit. In Italia pluit sanguis. In antiochia terra obsorbuit plura edificia: et procellus nascitur cum capite humano. Pullus nascitur quadrupes. Et mulier quedam enixa fuit monstrum: ante sicut homo: retro facies canis: cetera membra.

Lancea domini repa est in antiochia a quodā rustico cui beatus andreas apparuit et loci ostendit: et quidam precurrendo ignē. xiii. pedū cum ea totum exercitum letificauit. eo q̄ minime lederetur. sicut dñs sibi apprensus mandauerat.

iii. hērie
annis. xv

heilmandus episcopus laudunensis clarus habetur.

Toletū ciuitas hyspanie nobilissima tollitur hoc tempore de manibus saracenorum p̄ adelfonsum regē octauo anno obsessionis.

Iste henricus satis excessiuus fuit in quibusdā: et primo erga patrē suū: quē cepit et carcere eū mori fecit. Et iā contra pontifices romanos eo q̄ deberet resignare inuestiturā ep̄orū et abbatum: et nollet sicut nec pater eius. Tandem ad cor rediens obediuit: et multa dāna ecclesiis illata fideliter restituit. Moritur tandem sine prole iusto dei iudicio: quia patrē suū de honestauit. Quod valde sepe contigit alijs similibus. Sepultus est in ecclesia spirensi prope rhenū cum alijs regibus. In cuius epytaphio versus iste fuit inscriptus. Silius hic pater hīcanus hīc: proauus: iacet istic.

v. m. ccc. ii.

Luscus:

ii. pachal. ā.
xviii. m. v.
di. vii.

m. ciiii.

Iste paschalis diligenter laborauit p̄ ecclia cōtra impatores et reges: super resignatio ne inuestiture ep̄orū et abbatū et satis p̄fecit: multa etiā perpeffus est a falsis fratribus. Et iā impatorē cepit cū cardinalibus: et p̄ duos menses tenuit in vinculis scisma habuit. In oī b̄ tamen triumphauit: et gloriofum et pacificū finē habuit. sepultus rome in ecclia sancti saluatoris. Et ecclesia rectissime cōparat lune q̄ crescit et decrescit. et quasi deficere videtur. sed tñ ad plenū reuertitur p̄pter illuminationē solis eterni q̄ est x̄ps dñs sponsum eius.

Scisma. xvii. ecclesie fuit iter paschalē. ii. et tres prelatos. i. albertum arnolfum et theodericum qui fauore imperatoris exererūt se. sed mala morte perierunt: et paschalis obtinuit. quia iuste electus fuit: et deus fuit pro eo. Huo carnoten. ep̄s abbreviando cōpilauit decretū aplicum post ysidorū / et post eum hugo catalanen. post quē gratianus.

Ordo cisterciē. incepit sub herdingo abbate. Et nota q̄ non eque ordines iceperunt. Hugo cluniacen. abbas vir sanctus et pietatis visceribus totus affluens / reuelatioe diuinae tēplū monasterii cluniacen. et tute dei / nō arte virili venustissime ampliat / sicut bacterus cernitur. hic multorū monasteriorū p̄ extitit / q̄ tunc in diuersis mundi partibus cōstruebantur / et ecclie cluniacen. subiciebant p̄ fama scitatis sctōrū monachorū q̄ tunc ibidē cōseruabatur hic etiā inclitissimos habuit discipulos / inter q̄s vdalricus monachus ad almaniam pro reformatione regularis vite directus miraculis claruit.

Monasteriū Rubeimōtis fūdat ab icolis loci illi / et p̄ vuleriū comitē grurie dotatur.

li. iii.

¶ Tytus capitur a xpianis /z Leodiu multis plagis atterit /terremot^o. zc. Et balduin^o rex hierusalē capitur. Acies in celo apparuerunt. Mosa suspenditur /z alia multa monstra fuerunt que forte tartarozū tyranidē prime futuram signant. Ventus maxim^o fuit /z turrez ac edificia subruit. Guilhelm^o rex anglie pessimus obiit a deo percussus /quia nullum conuentū fieri permisit. Petrus alfonfus doctor notabilis fuit iudeus natus /sed conuersus postea scripsit aliqua eleganter.

Extra romam in monasterio sancti laurentii monachus quidam admirans quo. zc. cin gulo soluto audiuit. Sic potuit christus clauso prodire sepulchro.

¶ Imperatores.

Malachias vir sanctus archieps hy bernie claret /qui totam illā gentem reformauit / eius vitam beatus Bernardus scripsit. Glandria ex parte submergitur.

Hugo de sancto victore claret Parisius / natione almanus / de saronia doctor magn^o qui alter augustinus dicebat tpe suo. Sanctus gerardus bituricens. archieps et sanctus Anselmus laudunice ciuitatis ep^o / qui glosas inter lineares in psalmis ordinauit.

berna²⁹

Bernardus inceptit clarescere adhuc iuuenis qui post intrauit ordinē cisterciensiu. Deinde factus abbas claruallē fundauit / hic creuit in doctore magnū z ap^olici virū. tot miracula fecit / et tantū honore habuit vt filis ei in hiis nunq̄ creditur fuisse. vide vitā eius. zc. Pater. cl. r. monasteriorū fuit /z velut alter moyses habitus est vbiq̄.

Anno mundi.

vi. m. cccxiii.

vi. m. cccxiii.

Pape.

ii. gelasi^o
a. ii. d. v.

Campanus.

ii. calix^o
a. v. m. x.
vi. xi.

Burgundus.

Anno Christi.

m. cxliii.

m. cxliii.

¶ Iste gelasius timore henrici imperatoris cū cardinalib^o gaie- tā accessit /z deinde per mare veniens in Burgundiā apud Lunū acū mortuus est /z sepultus. Idez imperator scisma contra eū fecit erigendo quendā benedictū hyspanum /quod etiā postea cum calixto continuatum est.

dictum cepit /z equitare ante se fecit supra mulam ignominiose / ita vt versa facie cauda pro freno vteret /z vsq̄ ad vr̄bē ageret / vbi trusus fuit in carcerē /z papa cū impatore pacē fecit. hic dolose synodū celebravit / in qua dānavit fictos quosdā religiosos / q̄ plures hereses secrete /z publice seminabāt cōtra sacramēta /z bona eccliarū. Scit libellū de miraculis sancti Jacobi. Statuit etiā hy storiā Icaroli descriptā a beato turpino remensi archiepo. Fundavit monasteriū Boniuallis cistercii ordinis. Stephanus vir venerabilis abbas cistercii tertius / q̄ beati Bernardū cum fratrib^o suis ad ordinē suscepit.

¶ Iste calixtus fuit fili^o comitis burgundie et electus fuit in locū gelasii / et cum rediret romā pretensum bene-

dictum cepit /z equitare ante se fecit supra mulam ignominiose / ita vt versa facie cauda pro freno vteret /z vsq̄ ad vr̄bē ageret / vbi trusus fuit in carcerē /z papa cū impatore pacē fecit. hic dolose synodū celebravit / in qua dānavit fictos quosdā religiosos / q̄ plures hereses secrete /z publice seminabāt cōtra sacramēta /z bona eccliarū. Scit libellū de miraculis sancti Jacobi. Statuit etiā hy storiā Icaroli descriptā a beato turpino remensi archiepo. Fundavit monasteriū Boniuallis cistercii ordinis. Stephanus vir venerabilis abbas cistercii tertius / q̄ beati Bernardū cum fratrib^o suis ad ordinē suscepit.

Scisma. xviii. ecclie fuit hoc tpe / qz bñdict^o qdā fauore ipatoris erexit se cōtra gelasii /z etiā cōtra calixtū sequēter. s̄ miserabil^o p̄it /z q̄ iuste electi fuerit obtinuerit more solito.

Ordo tēplariorū inceptit hoc tpe / q̄ pri^o albis visi sunt mētellis / post rubeā crucē super positā portarunt /z Hugo /z Gausfredus fuerūt p̄mi fundatores ei^o. /z beatus Bernardus regulā composuit.

Ordo p̄monstraten. inceptit per virum dei Robertum.

Richardus de sancto victore pietate plenus /z doctor floridissimus claret.

¶ Tartarus pmissione diuina circa hec tpa motē exisse putant. in quo clausi fuerūt in magna miseria z fame. qz nimis multiplicati erant. gens vilis z sterilis z plagaz post modū oīa subiciētes. iuxta illud moysi. In gente stulta irritabo illos. mirū valde quō illi qui in maxima seruitute fuerūt. nō armis sed pellicis z baculis oīa psterunt z dñant vniuersis. hec iudicia tua dñe. Sic olim assiri/medi/ z psi/greci/romani/gothi/huni/zvādali/sarraceni/z arabes/bulgari/affricani/franci/almani/turci/hispani. zc. flagella iracundie tue ferunt. qui libet in tpe suoreo qz homo noluerit obedire tibi.

ii. Lotharius an. xii. ¶ Siccitas magna fuit. vt flumina/lac⁹/fontes/putei siccarent. ignis in terra subintrās biennio nō potuit extingui aqua/z fuit plaga horribilis. z quedam mulier quatuor masculos peperit.

¶ Iste lotharius fuit dux saxonie/z erat vir bonus z fidelis ecclesie. et coronat⁹ ab innocēto. ii. quē etiā fideliter iuuit s̄ petrū leonis. hic btm bernardū in maxima reuerentia habuit z alios viros religiosos/quorū etiā meritis magnas victorias se gloriabatur obtinuisse. et p̄cipue cōtra rogeriū inuāsores regni sicilie quē fugauit/z alium substituit de commissione dñi pape.

¶ Petrus abelardus insignis fuit doctor: sed in heresim cadens ab innocēto condēnat⁹. hic precium redemptionis euacuauit.

¶ Sethyelo vir sanct⁹ in dyocesi treueren. fuit qui etiam puinali tempore in medijs niuis totaliter nudus incessit.

¶ Richardus de sancto victore pietate plenus et doctor florissimus claret.

vi. m. ccc. xlii.

ii. Honor⁹ an. v. men. ii. die. viii. Bononiensis.

ii. Innocēt⁹ an. xlii. die. viii. Romanus.

m. ccc. xlii.

¶ Iste honor⁹ in gram recepit rogeriū z inuestiuit eū in ducatu apulie facto homagio q̄ fuit rex sicilie et magna post p̄fide fecit hic duos priarchas deposuit. ad leginē. z venetū. qz repperit eos fauisse scismaticis. Morit⁹ tande rome. sepult⁹ in ecclia lateranē. z idem rogeri⁹ post ab innocēto remouet⁹ qz sibi cōtrarius fuit.

¶ Iste innocēt⁹ fuit vir valde deuot⁹ z tales suo lateri sociavit hic hūit scismas septē annos s̄ petrum leonis q̄ se anacletū nominauit z p̄ vi papatū rapuit ad iur⁹ a suis amicis qd̄ vidēs ino reges z p̄ncipes in manibus suis habuit z puocauit eos vt reducerēt dominū papā ad sedē suā. z plura de eo narrant in vita sancti bernardi. Tandē pacatis omnib⁹ z horribilē diuino iudicio aduersariis cōsumptis/pacificē z vtiliter ecclie presedit. Sepelitur in laterano gloriose plenus opibus sanctitatis. zc.

¶ Udalric⁹ pater sanctus natione almanus de ratipana vtilē vas in domo domini positus/cōsummateqz religionis monach⁹ diuine. multis claris miraculis a sc̄to hugone ad schuicenoꝝ fines directus. p̄mo monasteriū mōtis rogeri/qd̄ a Bernen. oppido quasi duob⁹ miliaribus distat. dono luitoldi de rūlingen nobilis viri fundauit. z sc̄bz in nigra silua/vbi nūc quiescit. Hic p̄mum almanie monasteriis consuetudines cluniacē. ecclesie iniunxit.

¶ Ordo sancti iohānis baptiste hie rosolimitani inchoat hoc tpe a venerabili raymūdo viro opib⁹ misericordie dedito z valde creuit. hi veniēte se pauperib⁹ seruituros.

lx. liii

¶ Johannes de tpiibus moxif. q̄ vixerat. ecclxi. annis. fuit em̄ armiger Izaroli. et vsq̄ ad hec tpa durauit ¶ Passagiu magnū contra sarracenos factū est. Lothari⁹ & ludouic⁹ crucē suscepunt & btūs bernard⁹ diuino doct⁹ spū crucē predicando p̄les puocauit. sed non cōtigit sicut spabat. qz greci dolū magnū fecerūt cū calce farina mixta intoxicātes exercitū

¶ Visiones tondali facte sunt in hibernia horribiles &c. ¶ Visiones sc̄te elizabēth hoc tpe fuerunt. ¶ Roger⁹ rex sicilie grecos vastauit vsq̄ cōstātinopolim. & ludouicū regē frācie & vinculis liberauit.

¶ Visiones sc̄te hildegardis & gnis. & pphetie plime fuerūt ap̄d treueri. ¶ Johēs de pinio scripsit librum lingua gallicana p̄ modum visionis mandauit dictum:

¶ Iste corad⁹ fidelis & inclit⁹ p̄nceps fuit. & qz hoc tpe fuit bonū regi. mē in ecclie stico statu. iō p̄ncipes p̄opte obediebant p̄t exēplaritatē plator. Cū iste rex signat⁹ erat cruce a btō bernardo:z trāsfretauit cū multis. & miraculosa bella gessit pro dīlatatiōe dñi christiani in terra sc̄ta. Pass⁹ est etiā magna dispēdia p̄pter dolum grecorū.

¶ Ludouic⁹ p̄ rex frācie claruit q̄ magna p̄ fide fecit. & a btō bernardo cruce signatur & vltra mare trāsiciens capt⁹ fuit: & multa mala passus: multaq; p̄elia glīose gessit. & henric⁹ frater eius monachus efficitur post ep̄scopus.

¶ Edifia q̄ olīm dicebat rages medoz semp inimica & sancta hoc tpe destruitur.

Anno mundi.

vi. m. ccc. l. iiii.

Pape.

ii. Celest⁹
m. v. d. x

ii. luc⁹
m. xi. d. iiii.

iii. eugen⁹
us an. v. m. iiii. d. xx.

Anno christi.

m. xliiii.

¶ Scisma. xix. ecclie fuit inter innocētū. ii. & petrum leonis p̄t discordiā eligētū. Et inocēt⁹ obtinuit. qz maior ps erat secū. & btūs bernard⁹ p̄ septē annos laborauit p̄ vnione fortiter.

¶ Iste duo parū p̄fue rūt. qz ābo in pestulētia genit⁹ ante obierunt. & sepulti sunt in ecclia lateranēsi. ¶ Iste eu genit⁹ ante fuit monach⁹ beati bernardi in claraualle. & missus ab eo romā cū aliis p̄ instauratiōe monasterii sc̄ti anastasi. & ibi abbas efficit. & nō longe post ex inspatō in papā elect⁹ est hic cū esset simplex deus eum mirabili gratia & eloq̄ntis pfudit: beatus etiā bernard⁹ illū solēnem librum de consideratione ad euz scripsit. Romani autē solito more feruēscētes seditionē faciunt quapropt̄ vir sanctus de dit locum tre. & in gallias veniens pristinum locuz dilecte claraualis humiliter benignēq; visitauit. Alloquit̄ fratres nō sine lacrimis memor pristine & tā pulchre quietis iam perditē. miscens sermonibus auulsa corde suspiria hortat̄ & cōsolat. et se inter eos fratrē & sociū. non dām vel magr̄m &c. Item difficilē agens diuersarum in vno homīne p̄opetate ex hibēs p̄sonaz sagmēta circūferēbant & puluinariallect⁹ eius pallius opert⁹ coztina ambiebat purpurea. sed si reuolueres opimenta inuenires laneis complōsa stramina & pallēas cōglōbatas. homo in facie de⁹ videt in corde. Ipse vero bona coram deo & hominibus. p̄uidebat eternū omnibus monachis et pontificibus exemplum relinquens. De num valedicēs fratrib⁹ cū multis lacrimis/solitis inq̄tudinib⁹ reddidit. romāq; reuersus glōriose sulcipit clamātib⁹ vniuersis. Benedict⁹ q̄ venit in noie domini. Obuit tādē ⁊

¶ Pestilētia sacri ignis. Et puer qdam liberat⁹ ab igne. omnē hystoriā mundi tertium enā gelii/actus ap⁹ loz. zc. tanq̄ in libro legeret aliis p⁹ nunciavit. ¶ Hugo de sācto victore doctor insignis hoc tpe moritur. cui cū iam in extremis laboranti fratres hostiaz simplicem p⁹ corpe dominico darēt/ eo q̄ cibū retinere non posset/ ille p⁹ spiritū cognoscens dixit. Miserereat vestri deus fratres. quare me deludere voluistis. Quib⁹ stupētib⁹ z versū corp⁹ xp̄i offerentib⁹/ ille vidēs q̄ recipere nō valeret eleuatis in celū manib⁹ sic orauit. Ascendat filius ad patrem z spūs ad dñm q̄ fecit illuz. ¶ Petrus tharētasiē. episcop⁹ integerrime religionis.

Et inter hec s̄ba spm̄ exalauit z corpus dñi i. Frederic⁹ an. xxxiii. ¶ Iste frederic⁹ fuit vir magnorum operum ita vt qdā dicunt q̄ cū ibidē disparuit. ¶ Guilhelmus puer in gloria crucifigitur a iudeis in die sancto parascenes. et erat tunc puer ibidem qui vidit in seruum. ¶ Iste frederic⁹ fuit vir magnorum operum ita vt qdā dicunt q̄ post h̄arolū magnū in gestozum magnificētia silem non habuit. Et nota q̄ hmōi cōparatiōes sunt cū moderamine accipiende. nō simplr sicut solet dici de salomone. Pōt enim esse q̄ aliq̄s simplex miles in aliq̄ negotio ita magnifice se h̄eat q̄ de dici pōt de eo q̄ nūq̄ silem habuerit in illo/ sed nō in oibus. Verū iste idē frederic⁹ in vno crimine gl̄iose se itulit q̄ cū alexādro papa altercauit z cōtra fas scismaticos fouebat longo tpe. Ceterū post penituit. z veniā petens crucem p⁹ satisfactiōe suscipiens vltra mare iit. z post magnos triūphos in quodā fluuio fuit submersus improuise.

vi. m. cccliii.

Romanus.

iiii. anastasi⁹
an. ii. mē. liii
8. x. xliii.

m. cliiii.

¶ Iste anastasi⁹ fuit abbas sancti rufi valentinēsis diocesis primo quidem in cardinalem z post in papam assumitur. hic construxit palatium nouum apud sanctam mariam rotūdā. moritur/ sepeliturq̄ in laterano.

¶ Gratian⁹ monach⁹ hoc tpe decretuz cōpilauit. z ab engenio papa. iiii. approbat vt ipse sit episcopus in tuscia inclusua vnde oriundus fuit. ¶ Petrus lōbardus episcop⁹ parisiēsis frater grani libri sentētiaz edidit. z glosas psalterii z epl̄arum z plura alia.

¶ Petrus comestoz frater grani z petri lōbardi hystoriā scolasticā cōposuit. z alia.

¶ Comes muriēsis fact⁹ est humillim⁹ conuersus in cartusia. ¶ Theobaldus comes cāpanie vir tot⁹ misericors. ¶ Hugo folieti scripsit librum de castro anime.

¶ Iste guilhelm⁹ heremita scitissimus circa hec tpa claruit q̄ olim dur aquitanie fuit z comes pictaueñ. hic p̄mū tot⁹ viscol⁹ fuit. Ad quē cū beat⁹ bernard⁹ vt eū reconciliaret directus fuisset/ et ille modis omnib⁹ recōciliari tenueret. vir dei ad altare celebraturus accessit ipso duce tanq̄ excoicatore foribus expectāte. Cum autē par dñi zc. dixit corpus dñi cum sup patenā ponit. z seculū tollit atq̄ ignea facie z flāmeis oculis foras egreditur dicens ad ducē. Rogauimus te inqt/ z spreuisti nos. Ecce ad te pcessit s̄ginis fili⁹ qui est dñs ecclesie quem tu psequeris zc. Statimq̄ velut alter paulus tremens cecidit. zc. qui post loz ca super nudo vestitur.

¶ in magna scititate suis meritis illustrando romā miraculis pluribus. sepultus in basilica sancti petri. ¶ Moritur statim etiam beatus bernardus eodem annio.

notafiga

nota mpra
bilid

ta
nomius

¶ Sol obscuratus fuit hoc tpe. fames magna facta est. Terremotus insup maximus fuit. Antiochia cum tripoli z damasco ceciderunt. l. m. hominum submerguntur et mare retro gradum versum est. ¶ Tres lune apparuerunt in celo/ z in medio signuz sancte crucis. Et tres soles visi sunt. z statim post iterum sol obscuratus fuit ab hora sexta vsq ad horam nonam.

¶ Visio horrenda facta est epol ingoneñ. a qdā heremia itā defuncto dices q. xx. m. hoim decesserant secum. inter quos beat⁹ bernard⁹ statim euolasset/ tres in purgatorium descenderant. omnes alii in inferno ppetuo cruciandi submersi fuerunt.

¶ Bohemia fit regnum. antea ducatus fuit.

Imperatores.

¶ Noruegia q est inferior regio almanie conuertitur ad fidem/ vbi primum predicauit. Adrianus legatus z cardinalis albaneñ. z postea papa.

¶ Sanct⁹ thomas cantuarieñ. archieps martyrisat hoc tpe in anglia pro ecclesia/ in ecclesia in loco sancto z in tpe sacro/ inter manus sacerdotū et religiosozū. zc. Ad cui⁹ erequias dum clerus pro introitu misse Requie. zc. inciperet/ statim angeloz chori astatēs voces cantantiū interrumpunt/ martyris missam intonant. Letabitur iust⁹. zc. hic multis claret miraculis. Et hēricus rex anglie misit solemnes ambassiatores. et exculauit se de nece ei⁹ et crucem suscepit post triennium. Sanctus vero thomas nō longe post canonisatur ab ale xandro.

Anno mundi.

Pape:

Anglicus

Anno Christi.

¶ Iste adrian⁹ natione anglie⁹ fuit episcop⁹ albaneñ. vir magnanim⁹ z verbi dei cū zelo predicator egregius. Regem sicilie z romanos cōpescuit cuz censuris. ipse ante legatus fuit in noruegia. z gentem illam barbaricā cōuertit. z instituit. Post electus in papam officium suum honorificauit. Et dicit q p̄mus papa fuit q cum curia in vrbe veteri moram contraxit. hie fecit gyronem in radica sano: z turribus muniuit z multa cōparauit a comitib⁹ circa locum sancte christine. Sepultus in vaticano.

¶ Heresis vualdensium seu pauperū de lugduno incepit. cuius inuentor fuit vualdensis ciuis lugdunēñ. Qui cum diues esset relictis omnibus paupertatē euāgelicā seruare voluit/ et scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari cum nōnullis sanctoruz auctoritatibus quibus sane intelligens suo inflatus sensu apostolorum officium vsurpauit/ predicādo vbi qz z suos ad predicandū mittēdo errores plures seminauit. moniti autem responderūt deo magis obediendum q̄ hominibus/ prelatos z clericos asperuendo. Tandē in contumaces excommunicati sunt z expulsi a patria. et post in concilio heretici denunciati sunt. Et factū est in grande malum z laqueum magnum simplicibus et deuotis personis scandalū immen sum. z vti nam hodie esset finis.

¶ Quidē sancta fides catholica p potētes p̄ncipes p argutos phōs per subtiles hereticos acceteros viros spectabiles impugnata fuerat. diebus autem istis p viliſsimos ydiotas ac laycos pauperrimos extitit nō modice tribulata. q̄si dicat ecclesia/ tā vtiq̄ debeo af. #

Almani qui apud tuseulanti pro imperatore morabantur. romanos apud montem portum
 inuadit/ & tota a nona usque ad vesperras occiderunt/ vt nunquam ex romanis tot millia occidi le
 gantur. licet hoc tempore hanibalis tot occisi sunt/ vt tres coppinos anulorum quos de digi
 tis procerum occisorum idem Hanibal extrahi fecit Carthaginem destinauerat. &c. horum
 multi apud sanctum stephanum & sanctum Laurentium sepulti sunt/ et habent hoc epytaphium
 Mille decem decies et sex decies quoque seni.

Sanctus Richardus fuit hoc tempore qui a iudeis martyrisatus fuit Parisius. & in
 dei expelluntur a regno.

Corpora sanctorum trium regum hoc tempore transferuntur de mediolano ad Coloniam agrip
 pinam per venerabile Raynoldum archiepiscopum Coloniensem. Fuerunt namque hec corpora sacra
 tissima primogenita Helenae constantini matris raptae. &c. De india ad constantinopolim perducta
 que postea Eusebius episcopus mediolanensis transfudit/ vbi usque ad hec tempora permanserunt. Sed cum
 fredericus imperator quasi cum innumerabili almanorum exercitu mediolanum obsidisset/ et
 tandem cepisset predictum archiepiscopum qui tunc in comitatu imperatoris erat eadem corpora vit
 magis precibus impetravit/ & ad Coloniam secum perduxit. &c. et ex tunc colonia floruit.
 Sanctus Bernardus canonisatus per Alexandrum et propter concursum populi prohibuit
 eum abbas ne plura miracula faceret/ et obediuit mortuus.

vi. m. ccc. lxxiii.

vi. m. ccc. lxxiii.

m. clxxiii.

m. clxxiii.

Iste alexander vir strenuus fuit/ & habuit longum scisma. xvii. annorum/ et quatuor scis
 maticos vicit successitue & excommunicauit eos/ qui omnes mala morte perierunt. Preualuit
 etiam contra imperatorem/ et ad vintoniam reuocauit. Duo concilia celebravit. vnum turonis
 aliud in urbe. Tandem omnibus non sine graui labore compositis/ puta qui aduersus talem
 regem dimicauit gloriose romam reuertitur/ et eos qui propter pseuerantiam electi fue
 runt restituit. Moritur post sepultus cum patribus suis in pace christi. Item idem papa ordi
 nem Carthusientium confirmavit cum prescriptione omnium cardinalium suscipiens eum sub
 protectione sancti petri. & suadendo priuilegia aliqua quibus Lucius & alii numero. xi. plu
 rima addiderunt/ & monasteria extruxerunt.
 Scisma. xx. ecclesie grande fuit inter alexandrum & quatuor scismaticos/ sed alexander ob
 tinuit. durauit annis. xvii.

Ordo guilhelmitarum a sancto guilhelmo heremita olim duce aquilegiensi nomine et ordi
 ne traxit. Eius discipulus fuit sanctus albertus heremita qui ordinem istum educavit.

¶ Significatio nec isti a tribulatione cessant/ qui vita ipsa videbantur indigni/ quorum conuersatio
 deo & hominibus odibilis est/ qui ad nichil quod est valere/ nisi quod mentuntur me celare vt sic
 efficacius nocent. Querunt nichilominus postea quidam subtilissimi heretici qui istam he
 resim vualdensium defendere conabantur. & plura regna & populos deceperunt/ cum quibus
 tandem miserabiliter exterminati perierunt.

¶ Bertholdus dux de zeringen filius conradi imperatoris olim scđi qui dñabatur ab argentinen. ciuitate vsq; ad vallesiu. multas munitiones z oppida fundauit cōtra isolentias tyranorum qui hoc tpe vulgū opprimebant. Edificatoq; friburgo in bairsgaudia secundū friburg in nochlandia cōtra sabaudos oppidū ierpugnabile extruxit. Anno dñi. M. cl. xxi. z post duodeci ānos. Leodiū capitur/depdat/vastat/ac mulieres z ŷgmes opprimuntur. Religiose tñ ac timorate mirabilr liberate fuerunt nec alicuius pollutionis cōtagium passe sunt sicut domir^o ostendit sancte marie de oegnies. Vide in vita ipsius.

Imperatores.

Hierusalē iterū pmittente deo capitur a sarracenis/et gloriosum sepulchrū cum sacta cruce propter pctā xpianorū/z precipue luxurie z crapule. Nam rar^o erat in monasteriis/rariorq; in seculo quē non morib^o luxurie infecisset. Et quia tota terra sordescerat facinoribus ideo p̄cicit dñs pplm suū inducens multas tribulationes sup ipsū. vt vel sic ad eum contritus rediret. Passagiū grāde orit hoc tpe/qđ factum fuit tpe clementis. iiii. z fredericus impator cruce accepit/z multi principes cū eo/z fact^o est concursus maxim^o. sed parū profecerunt nec aliquid recuperauerunt preter solum achos.

Sctā alpiadis ŷgo sactissima claret q̄ hūiliter nata subulca erat/in terra senonen. cibo spirituali vtebat. sed nullo corporal. tñ venusta facie multas habuit reuelationes.

Anno mundi.

vi. m. ccc. xxiii.

Pape.	ii. luci ^o ā. iiii. m. ii. d. xviii.	Tuscus.	iii. vrbano ^o ā. i. m. x. d. xxvi.	Lōbardus.	viii. greg ^o . m. ii.
-------	---	---------	--	-----------	-------------------------------------

Anno Christi.

m. cl. xxiii.

Iste lucius fuit eps ostien. q̄ post verone moritur hñs tale epistaphiū. Luca dedit lucez tibi luci pōtificatū. Ostia papatum roma verona mori. Immo verona dedit verum tibi viuere roma.

Exilium curas hostia/luca mori.

Sanctus bertholdus carmelici montis hermicolis ab aymerico antiocheno patriarcha in priorē assignatus fama celebriori multis innotescit hic inter cetera preclare sue sanctitatis indicia/aia q̄ plurimorū fratrum q̄s sarracenorū assumpsit gladius cum corona martyrii ab angelis in celum deferri vidit.

Abbas ioachim fuit q̄ plurima predixit z scripsit. z in quibusdam errauit/vt patet in principio decretalium. Siscitantib^o etiam principibus an ire deberent ad terram sanctam. Respondit non. quia tempus nondum aduenisset.

Sanctus hugo eps L. inconiensis ordinis carthusiensis in angla innumeris claret miraculis hoc tempore.

Sanctus anselmus eps blesien. ordinis carthusiensium claret bona vita.

Iste vrbano^o fuit oriū^o de ciuitate mediolanen. ad eū venit ioachiz de calabria hic cū audisset captā hierlm a sarracenis/nimio dolore tact^o obiit. sepultus in ferraria.

Pulchri versus quasi quoddā apologeticum. zc.

Iste gregorius natione beneuetan^o magnū zelū hūit pro fractā. z cepit praticare de modo recuperandī eā sed statī obiit. P̄dis.

¶ Prodigia magna appuerūt inter clarū dōtē z cōpendiū. qz lapides quadrangulares ad q̄titatē ouoz cadebāt. z fulgura cremātia villas. z corui in rostris carbones igneos portātes incēdētes domos ac villas. z multi ictib⁹ fulminis perierūt. Et idē in speculo vincentiū Regnū tartaroz incepit z creuit valde. z vsq³ hodie est maius in v̄be. et fecerunt plagaz in mundo maximam.

¶ Quonia regio septētrionalis magna conuertitur ad christum pro parte.

¶ Iste henricus fuit filius frederici et accepit constantiam filiam regis sicilie in vxorem occasione cui⁹ subiugauit sibi totum regnum apulie fugatis illis qui illud tenebant.

¶ Scisma orit⁹ post mortē hērici. Mā qdā elegerūt philippū ducē sueuie fratē eiusdē hērici. Alii ottone filii ducis saxonie. Et facta ē alfcatio magna z bella in almania. Tandē otto

pualunt qz papa innocēt⁹ tenuit cū eo. Philipp⁹ em̄ statū post pacē quā cū ottone fecit in-
fect⁹ ē dolose a lāt grauiō. z sic otto obtinuit. z romā veniēs ab inocētio coronat⁹ z sciliū m̄
toz z volūtātē. z versa est b̄dictio in maledictionē. qz eodē die fracto iuramēto z ecclesiaz
tyrānifare stolidissime cepit. q̄re statū excoīcat z deponit. z tandē in contumacia moritur.

vi m. cccxliii.

iii. clemens
an. iii. d. xvi

Romanus.

iii. celestin⁹
an. vi. men.
viii. d. xi.

Romanus.

m. cxliii.

¶ Iste clemens ordinauit monasteriū extra murū quod d̄r sancti laurentii. z quedā alia edificia. Eius tēpore factū est passagiū magnū cōtradicēte abbate iochim qz nondum venisset tempus.

¶ Ordo theutonicorū domīnoz incepit circa hec tpa in prusia sub Celestino papa tertio ortum habuit ex ordine sancti Iohannis hierosolymitani.

¶ Ordo sancte trinitatis circa idem tempus incepit.

¶ Iste celestin⁹ in die sancto pasche coronatur. et die sequēti coronauit hēricū impatorē. Ipse etiā fecit fieri palaciū apud sanctum petrum.

virtute calcarunt.

¶ Berna ciuitas imperialis cōdit anno dñi. M. cxci. Bertoldus nam qz dux de ezingē inclitissim⁹ iam pluribus monasteriis ac munitio- nib⁹ edificatis. denuo hunc locum nemorū vastitate cōdensuz. hūanis habitationib⁹ actū lustrans. vsuz quēdam venustissimum arte ven- toria ibidem cepit. a quo p̄dicto lo- co nomē imposuit. Nam vsus lin- gua theutonica ber sonat. zc. Unde hec ciuitas robustissimos viros tā qz vsos enutrire cōsuevit. que pre- ceteris cōfederatis iusticie zelato- res multozum tyrānozuz colla det

¶ **C**onstāt inopolis recuperat a xpianis. Et balduin⁹ comes flādrīe imperator ibi efficitur. **C**ruce predicatur qnq; vicib⁹. z hoc in aere ostēsus fuit: qz cruces diuerſoz colorum qnq; numero in aere patenter resplenduerunt. **C**ruce signati plures glorioſissime euolauerunt. Et quidam diuinitus punitus fuit eo qd crucem predicare noluerit.

¶ **R**ex affrice xpianis bellū intulit: z fugat⁹ est. perierūtq; ampl⁹ q̄. c. m. sarracenoꝝ.

Imperatores

iiii. otto
annis. ii.

¶ **N**ota qd circa hec tpa legunt miracula glorioſa. z plurime reuelationes facte sunt de iniqs mercāctis. et vsuris. Et in vita sancte marie de oegnes fit mentio de quadā vidua optime vite cui beata xgo cum sancto petro z multitudine angeloz extitit in agonia. z vit demones abegerunt. Et tandē dñs met aduenit. z funeris officium adimpleuit. nec tamē ppter hec penas purgatorii euasit. Marit⁹ em̄ eius mercator fuit. z quedā per fraudē acquisierat. Quosdam etiā de familia ducis louanie hospicio ceperat. qd de iniuste acq̄sitis in eius domo multa expēdebāt de quibus nondū pfecte restitutionē fecerant. Ideo aia hui⁹ tā sancte vidue purgatorii ignib⁹ exurebatur. Nota lector gratioſa. puidētiā dei. Qñ hec mulier erat in statu mutabilitatis. ne ex vehemētia doloris vel timoris in p̄ctm decideret. cōsolata est a btā xgine. a sc̄to petro. quādo autē p morte euasit piculū ap̄t⁹ peccādi. iusticie rigorez expta ē. pena em̄ fuit ei⁹ dilata nō soluta.

Anno mundi.

vi. m. ccccliii.

iii. Innocen
Pape ti⁹ an. xviii. Campanus.
m. iiii. dxxliii

Anno christi.

m. cccliii.

¶ **I**ste innocentius magnis laudibus extollit. qz vtilis valde fuit ecclie dei. quod opera eius testant. Nam fecit fieri hospitale sancti spūs. z renouauit eccliaz sancti calixti. Cōposuit decretales ac librum de miseria humane cōditionis. z multa alia glorioſa. Ipse corona uit Ottonē z etiā deposuit qz nō seruauit fidelitatem. hereses plures dānauit. s. albiensium cōtra quos crucē predicari fecit. Itē almerici et libū abhatis iachim cōtra Petrū lombardū. Confirmauit sc̄tm hugonē Linconien. carthusien. ordinis. Tandem post plura. bona pacē faciēdo inter pisanos z ianuen. morit⁹ apud Parusium. z ibidem sepelit. hic cōstituit qd vltra quartū gradū consanguinitatis licite matrimonii cōtrahat. Itē qd xpiani nō seruiāt iudeis in domib⁹ vel in agris. Itē qd iudei portēt vestes qbus oī tpe cognoscant. z non pmittant in dieb⁹ lamētationū pdire in publicū immo fenestras z ianuas claudere cōpellant. nec nouas synagogas erigāt. sed antiquas reficere possūt. z non ampliare.

¶ **G**uilhelmus Parisien. incepit ordinē augustines. qd dicunt mendicantes.

¶ **A**lbertus patriarcha hierosolimitan⁹ ordinē carmelitarū instituit in monte Carmeli.

¶ **D**ominic⁹ hyspan⁹ vir sc̄tus aplice pfectionis emulator mirabili zelo psequitur hereticos. miraculis claret. Et ordinē predicatorū seu iacobitarū instituit.

¶ **F**rāsciscus italic⁹ vir incōparabilis seruoꝝ ac lumme pfectionis paup̄tatis euangelice exēplar plucidū. multis claret miraculis. Et ordinem minorum instituit.

¶ **M**aria de oegnes claret. miraculis in diocesi leodiensi. Et alie multe virgines vidue z sancte maritate fuerunt ibidem.

¶ **S**ancta clara fulget virtutibus.

Alber⁹ cam⁹ li⁹
Dijc⁹
frāscisc⁹
clara xgo

C Pueri de almania. xx. d. z amplius dyabolica machinatione decepti cruce signantur quasi deus per eos vellet recuperari terrā scām scdm illud. Ex ore infantū. zc. Sed cum ad mare venissent a piratis dolose in nauibus rapiuntur q̄si eos ad hierlm ducere promittentibus. Verum mulos submerserunt: z alios vendiderunt sarracenis. Et sic pz q̄ de silibus in futurū faciendum sit si silis casus occurreret. Pastores pecorū silr de hyspania conuenientes cum turba graui Partius venerunt: et omnia bona cleri vastarunt inuidis plebibus gratulanti bus: sed cum etiam laicorū bona cepissent deuozare statim expugnati fuerūt et pempti. Et sic prz q̄ dyabolus etiam suas cruces predicauit.

*nota fra
uide diaby*

C Iste fredericus fuit fili⁹ henrici predicti z elect⁹ fuit cōtra ottonē vt eū expugnaret q̄d et fecit. Et ex tunc incepit ecclesiam laniare q̄re excōicatur z deponit per honoriū qui eum coronauit z multa mala fecit: z cōtumar diu pmanit: et morte puentus sine sacramentis proprio filio suffocat. Sic iterum multa exempla hic sunt de psecutorib⁹ ecclie q̄ miserabiliter perierūt. Ipse etiā filium suū henricū suffocauit: quā propter ab alio filio suo cum egrotaret suffocatus fuit tpe Innocētiū pape quartū.

C Symon comes montisfortis velut alter karolus mirabiliter triumphauit cōtra hereticos h̄ns secum epos z abbates sanctos precipue sanctum dñicum. Sugauit aliqñ. c. millia hereticos cum paucis puta. viii. millibus catholicis.

Concilium late
ranē. in vrbe ro
mana. M. ccc. xv.
prelatorum.

vi. m. cccc. xiii.

iii. honori⁹
ā. r. m. viiij.
d. xx. viii.

Romanus.

m. ccc. xiii.

C Iste honoriū multos honorauit z canonizauit ples sc̄os. Fredericū coronauit z etiam deposuit propter rebellionē. Ecclesiam sancti laurentii extra muros z basilicam que d̄s̄a sancta sanctorum renouauit. Decretales composuit ordinē predicatorū z minorū confirmauit: tandē moritur z sepelitur rome in ecclesia beate marie maioris.

Ordines quatuor medicantiū videlz predicatorū/ minorū/ augustini. z carmelitarum confirmantur ab honoriū. zc. Preponuntur tamē predicatorum minoribus in litteris papalibus. quia sex mensibus ante ipsos confirmati fuerunt.

Ludouicus filius regis cecilie frater minor vir sanctus hoc tempore clar⁹ habetur.

Ordo cruciferorū circa hec tpa renouat⁹ est p innocētiū tertii. anno p̄tificat⁹ sui. xviii. iā deficta heresi albiensiu per cruce signatos. Fertur b̄m Quiriaci hierosolimitanū ep̄m oli hui⁹ ordinis p̄miceriū extitisse statū posteaq̄ sancta helena cruce inuenit. sz iulian⁹ apostata eisdē quiriaci cū fratrib⁹ occidit. z sic lōgo tpe idē ordo abolit⁹ fuit. Tpe autē Innocēti. iiii. ap̄s lugdunū creuit. z privilegiis dotat⁹ est ab eodē. Suihelmus ep̄s niuernesi. vir sanctus z doctissim⁹ claret q̄ duo millia paupum tpe famis q̄tidie pascebat.

*nota clemo
fina*

hierlm destruitur vsq̄ ad solū excepto tēplo z ciuitate d̄s̄a corradino filio staphadi.

Stephanus sanctus pater et prior domus portarum ordinis carthusiensium. et post episcopus digensis.

miraculū

nota aliam
et flagelum
modum pro
iffueretia
sacrametj.

¶ lapis grandis cecidit in monasterio sancti gabrielis hñs signū sc̄tē crucis. et imaginem xpi expressā. z vesuper aureis litis scriptū. Iesus nazaren⁹ rex iudeorū. z cecū illūmavit. ¶ Crisia pene tota submergit fluctib⁹ marinis. in qua pierūt plūsq̄. c. m. hoim prop̄ irreuerentiā factā sacramento a quodā pugile sicut postea reuelavit beata virgo maria. Et constructa est ecclesia in eodē loco vbi hostie ceciderunt. z cessauit quassatio.

¶ Tartari deuastant horribiliter vngariū z poloniam. et fit ingens terror in christianitate. Sed precibus sanctorum impediti sunt ne procederent.

¶ Elacat impium multo tēpore post depositionem frederici. z etiam post eius mortem. et Imperatores.

¶ ideo plures anni scribuntur frederico licet paucis iuste in ecclesie obedientia regnauerit quia non statim alius in locum eius electus fuit.

miraculū

¶ Mons quidam maximus in burgundia inferiori diuidit. z currit p̄ multa miliaria z quā millia hoim suffocauit. et tandem ad alios montes accessit mirabilr.

¶ Decretales cōpilant per raymundum ordinis pdicatorū de mādato Gregorii noni z ad studia mittūtur.

¶ Thomas de aqno doctor sanctus claret. Albert⁹ magn⁹ ep̄s ratispani. de q̄ mira dicit. Eustachj⁹ q̄ z bonauetura doctor deuotus. Alexander de halis doctor irrefragabilis. Uicēt⁹ spectator oēs materiā scibile collegit.

¶ Sctā elizabet̄h filia regis vngarie vī dua omni stute z sc̄tā vita plenissima.

Anno mundi.

vi. m. cccc. xlii.

vi. m. cccc. xlii.

Pape.

Campanus.

ix. gregori⁹
an. xlii.

Mediolanus.

lii. celesti
n. d. xvii.

Anno Christi.

M. cxxlii.

M. cxxlii.

¶ Iste gregori⁹ p̄les canonizauit z cōtra fredericū cōstanter ecclētiā defendit. et romanos corruptos pecunia facta processione sollemni a laterano vsq̄ ad sanctū petrum cum capitibus ap̄lorū mirabilr reuocauit. ita vt cōtra fredericum pene oēs cruce signarent. Quapropt̄ idē frederic⁹ ab vbe recessit longius.

¶ Iste celestinus vita z sc̄ia laudabilis senex et debilis morit. Sepult⁹ in ecclia sancti petri. fuit ep̄scop⁹ sabineñ.

¶ Ipse librum decretalium p̄ raymundū compilarī fecit. Tandem plenus tribulationibus propter tyranidem frederici z aliorum moriens migravit ad christum.

carmelita.

¶ Sctūs angel⁹ hierosolymitan⁹ carmelita vir sanctioribus adnumerandus. nois sui ve respeculū velut nubes imbrifera pdicādo circūq̄q̄ discurrens innūeras xpi lucrificet animas cui etiā tandē post plā miracula effusione proprii sanguinis mortis vicē reddidit.

carmelita.

¶ Sctūs Cirill⁹ grecus melliflui carmeli por doctorq̄ tum vite sc̄titate tum prophetie spiritu conspicu⁹ multa conscribit posteris. pfutura seculis z copiosis miracul⁹ dei pcurat gloriā/mundoq̄ stuporē.

¶ Hugo cardinalis q̄ totam bibliam postillauit. ¶ Petrus de tharēstasia postea papa. et p̄les alii sc̄i z frati floruerūt in diuersis mūdi ptib⁹ quos diuina bonitas misit pro fidei defensione. alioquin tota pene fides perisset propter hereticorum multiplicatē z subtilitatē simul et potentiam.

Iudeus quidam in hispania apud Tholethi fodiendo inuenit lapidem in quo erat liber vetustissimus in quo scriptum erat. In tertio mundo filius dei natus de virgine Maria. et pro salute hominum patietur. Et quod liber deberet inueniri isto tempore. Ferrandi regis castelle. Et statim iudeus baptisatur cum omni familia sua.

Ludouicus rex Francie vir sanctus: cruce accepit et transfretauit mare et capitur: et multa de ipso laude digna scripta inuenies.

Galicianus quoddam sacrilegus de cessatione euangelii christi et euacuatione sacramentorum ecclesie ante annos domini. M. ccl. quod experientia temporis exufflauit. plura talia taliter mendosa reperies facta et dicta.

Lätgrauus bonus christianus moris in turcia miraculis clarus.

vi. henricus ammis. iiii.

Thuringie. Isti duo fuerunt electi ex mandato domini pape contra fredericum successiue. sed non preualuerunt tyrannidem eius superare quod potens nimis erat: nec fuerunt coronati morte preueniente. Vitum horum interfectus fuit a frisonibus: quod fuit antea comes holandie.

Holandie. guilhelmus comes a. ix.

Peregrinus quidam beate marie occidit cum in diocesi Andegauensi et statim cultellus homicide non cessauit stillare sanguinem donec suspenderet interfectus iste.

Edmundus archiepiscopus Cantuariensis canonisatus ab Innocentio. Petrus nouus martyr ab hereticis occiditur: clarus multis miraculis. Stanislaus episcopus Cracouensis ab iniquo principe interfectus est.

v. m. ccccliii.

vi. m. cccclii.

Januensis.

iiii. innocentius a. xi. m. vi.

iiii. alexander a. vii. m. iiii. d. iiii.

Campanus.

m. cccliiii.

m. ccliiii.

Iste innocentius plures canonisauit: fredericum per sententiam diffinitiuam deposuit et anathematisauit tanquam hostem ecclesie. Anno sui pontificatus adiutus a Januensibus tandem mortuo Frederico idem papa cum magno exercitu apuliam ingreditur. et post paululum Neapoli moritur.

Iste alexander quandam Manfredum pseudo regem sicilie et cetera conuenit. Duos falsos libros comedauit: loquens pro medicitate et euangelium christi. moris tandem viterbii. et ibidem sepultus.

Sedes cardinalium diu vacue restaurantur de personis ex diuersis mundi partibus electis per Innocentium.

Ofrequens sarracenorum insultus fines ordinis deifere marie de carmelo transmarinis partibus ubi in pluribus locis multiplicati fuerant in cismarinis uenerunt paulatim: diuersas orbis regiones incoleuerunt: teste Vincencio in speculo historiali.

Martinus qui cronica abbreviauit. etrinale compilauit vir sanctus ac theologie sacre professor claret.

Alexander de villa dei ordinis minorum quod doctus clara canonisatus ab Alexandro quarto circa annum domini. m. ccliiii.

Contra plurimam beneficiorum facta est illa solennis disputatio Parisius. Anno domini. M. cccxxviii. in qua determinatum est per sanctos doctores quod nemo sine periculo peccati mortalitatis tenere potest duo beneficia quorum alterum sufficeret ad sustentationem suam. Et quidam quos auaricia excauit aliter opinati fecerunt contrarium: quos flagellum diuine iusticie horribiliter dannauit et puniuit. De hoc sunt plura scripta et exempla in diuersis.

ta no dephitate beneficior

Li. 6

¶ Supiores aliam q̄ fructeri vocant pauci quidē n̄hero p̄les nobilium tyrannos qui eos iniustis exactionib⁹ opprimebant / suffulti suffragio de finib⁹ eorū potenter expugnāt. z se deinceps fraterno federe cōglobantes / multa bella admiratōe digna ecclesias orphanos ac viduas defendendo gesserunt. z nominati sunt in orbe.

alphonsus.

Era alphonsi famosissima ap̄ astronomos. Et est āno xp̄i. M. cclii. Quod nota diligenter / quia ad multum deseruit in astronomia.

richardus.

Passagium magnum factum est in quo sanctus ludouicus rex francie fuit. Parum profecit.

Post longā impij vacationē electores in duo se diuidentes. hos duos vez al-

Impatores. ānis. xv. sil scisma. phonsū regē castelle z legionis et richardum comitē cornubie frem regis anglie elegerūt z fuit scisma annis multis. tādē mortuo richardo alphonsus corā gregorio. x. intuitu pacis voluntarie cessit oi iuri si q̄d h̄ret. Erat em̄ vir prudēs z maxim⁹ astronom⁹ ei⁹ tabule famose sunt q̄s fecit. qz cōpēdiōse. Festum venerabilis sacramenti instituitur p̄ vrbānum quartum cum indulgentiis.

Concilium lugduñ. d. eporū. z. xl. abbatū. z aliorū p̄ latoz circa mille

celebratur per Gregorium. x. vbi Greci et quidam tartari solennes baptisati fuerunt.

Anno mundi.

vi. m. cccclxiii.

Pape iiii. vrbān⁹. ā. iiii. m. i. d. iiii.

Gallicus.

iiii. clemēs. ā. iiii. m. ix. d. xxv.

puicialis.

x. gregorius. an. iiii. d. x.

Lombard⁹.

Anno Christi.

m. cclxiii.

¶ Iste vrbānus fugauit exercitum sarracenoꝝ per crucez signatos. quē māfredus cōtra eccliaz miserat. z cōtulit regnū sicilie comiti puicie q̄ fuit frater regis frācie / vt fugaret māfredū. tādē morit⁹ paruisi z ibidē sepe lit et māfredus postea vita et regno priuatur p̄ hzarolum.

¶ Iste clemens sanctus fuit z propheticō spū p̄dit hostes ecclie tanq̄ fumus pituros. vnde creditur q̄ deus eius meritis tribulationes plurimas extinxit hic habuit antea vxorem z liberos.

¶ Iste gregorius satis accidentaliter venit ad papatū. qz cuz eēt archidiacon⁹ leodiē. z iussit vltima re cā deuotionis. ibidem existens in papā eligi. versus. Papat⁹

munus tulit archidiaconus vnus. Hunc patrē petrū fecit cōcordia fratru. Verū hoc alip̄ tō factū non dubiū est. qz valde bñ se habuit. non intendēs pecuniariū lucris. s; elemosinis pauperū. Fecit etiā ordinationē vnā quinq; eporū cardinalium q̄ plurimū laudabiles quia honestas z valentes psonas assumpsit. morit⁹ tandē areti. sepultus ibidem honorifice.

¶ Benedictū sit dulce nomē dñi n̄ri iesu xp̄i z gl̄osissime virginis marie matris eius in eter nū z vltra. Amen. Hos cū ple p̄ia benedicat x̄go maria. Amē. Quicūq; hec legerit totiens quotiens h; tres annos indulgentiarū q̄s clemēs cōcessit ob rogatū Ludouici s̄cti regis frācie solenniter.

¶ Speculum hystoriale vincenti hic finitur. ¶ his locis. z c. Dicit quidā doctor lectus q̄ medicas ministrorū dei est q̄si rescata per hoc genus auaricie q̄ vnus plura beneficia p̄mittitur habere. Sed quia vel vnum potest digne administrare aut prop̄riis pro peccatis satisfacere.

notade nomē iesu e p̄ginis marie indulgentiam.

Piscis marinus in similitudine leonis captus fuit anno primo martini pape / z dabat plures
 horribiles / z adductus in urbem veterem cunctis ostensus est. Quod monstrum hoc vulgo inter-
 pretate esset signum futuri discidium. Quod z factum est / qz statim post sicilia interfecit alieni-
 genis z fetibus in materno vtero occisis crudeliter ab obedientia karoli sui regis. z p conse-
 quens ecclesie recessit / z petrus aragonum regem assumpsit / z multa mala secuta sunt. Et in ur-
 be partialitas surrexit / qz vsini contra hanibal dos cum multa sanguinis effusione pugnauerunt
 Itz z inter sarracenos multa millia occisa fuerunt / z ideo non mirum qd patrimonium ec-
 clesie patit. solito more / qz tempus est vt iudici-
 um incipiat ecclesia dei. Verum karolus non
 longe ante martini obiit bene dispositis sin-
 gulis / z deuote sacramentatus. petrus vero
 inobediencie filius infeliciter mortuus est ex
 vulnere quod in bello suscepit / sicut solent mori
 mini contra stimulum calcitrare.

Isodolus
an. sbiff.

Iste rodolphus fuit comes de
 basisburg / pbz z in armis stre-
 nuus z prudens electus apud halitza
 hic oppidum patriniaeci. obsides
 auxilio bernens. cepit.

Post aliquos vero annos p certos nobiles inimicos pacis contra bernenses prouocatus
 Bernam diu inaniter obsedit. Enanus autem quidem quem secum ducebat cum iam ab obsidione re-
 cederet bernam suspiciens ipsam dominandam toti patrie spiritu prophetico predixit. Tandem idem
 impator crucem suscepit pro terra sancta.

vi. m. cccclxiij.

vi. m. cccclxxiiij.

v. Innocentius m. v. di. ii.	v. Adrianus men. l. di. ix.	xxi. Iohannes men. viii.	iii. Nicolaus an. i. m. ix.	iiii. Martinus an. iiii. m. i.	Gallicus.
---------------------------------	--------------------------------	-----------------------------	--------------------------------	-----------------------------------	-----------

m. cclxiii.

m. cclxxiii.

Iste inno-
centius fuit de
ordine pdica-
torum famosus
doctor antea
vocat petrus
de tharctasia.
morit statim ro-
me. z sepultus
est in laterano.

Iste adri-
anus fuit ne-
pos innocenti
quarti z etiam sta-
ti morit viter-
biis ibique sepe
litur.
rurum se statim cum camera noua
corruit z mortuus est viterbiis.

Iste iohannes
fuit sciētis di-
uersis famosus
sz morit stoli-
cus. omnibus tñ
cois. hic cum vi-
ceret diu victu-
tus ppter patriam vsinorum z hanibaldefi. z homicidia.

Iste nicolaus
magnificus fuit in
edificiis extruen-
dis z hñ regit urbem
diebus suis z ordia-
tionem cardinalium
fecit anno primo po-
tificatus sui z scdo
morit unde sequit
turbatio romano-

Iste martinus fuit
religiosorum amator z
piis opibus valde inte-
tus. hic excommunicauit
impatorē constantinopo-
litanum eo quod non redie-
rat ad fidem sicut promi-
sit in consilio lugdunensi.
pppter quod multa passus
fuit / z tota ecclesia simi-
liter et petrum re-
gez arragonie inuaso-

rem etiam regni sicilie excommunicauit. Tandem post multa bella que instruxit contra per-
fidios iudeos z tribulationes moritur Parusi miraculis dicens.
Jordanus theutonicus doctor solennis et magister in ordine predicatorum clarus habet
et sanctus.

¶ Cometa visus est signū maliq; plura secuta sunt afflictiva christianitatis. Tartari inuadunt regnum cōstantinopolitanū: multasq; terras imperii occupant stragem indicibilē de hominibus faciētes. ¶ Tripolis capit a sarracenis. z christianitatis nomē ibidē deletur. ¶ Achon illa fortissima z inerpugnabilis ciuitas capit a soldano et sarracenis propter dīcordiam viciāq; nationum in ea commorantium. z deleta fuit: et consequenter simul terra sancta occupat a sarracenis ppter nimia pctā christianoz q̄ ibidē morabant. hoc etiam tēpore christiani pdiderūt cum achone. xv. ciuitates nobiles z duodecim castra occisis. ccc. M. christianoz/ quod maxime euenit ppter diuersum dominū/ z regentes ciuitatem non concordabant/ z etiam propter stultitiam cruce signatorum.

¶ Imperatores.

¶ Bellum maximū z graue inter ianuēses z pisanos occasione insule corisice/ tandem in mari pisani victi sunt z capti/ plusq; .xii. millia hominū qui interfecti sunt et perdidērunt xlviij. galeas exceptis aliis nauigijs: z preter illas que submersę sunt in mari. Terremot⁹ etiam magni fuerunt in tuscia: signantes mala que ibidē secuta sunt.

¶ Francisc⁹ petrarcha poeta z heremita hoc tpe claret q̄ scripsit plura eleganti stilo.

Anno mundi.

vi. m. cccc. lxxiii.

Pape.

iiii. honori
us. a. ii. d. i

Romanus.

iiii. nicola
us a. iiii.
m. b. 10

Lombardus.

v. celesti
n⁹ m. v. d
v.

Anno christi.

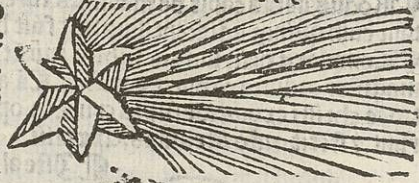
m. cclxxiiii.

¶ Ille honorius fuit hō tēperatus z magne discretionis/ libenter hñs pacē nulli lesiuus hic predicari fecit crucē cōtra petruz inuasorē regni sicilie.

¶ Carmelite huius tempore dimissis mātellis varis cappas albas sumpserunt.

¶ Ordo celestin⁹ inchoatur per virum sanctum celestinū qui in papā electus est. nunq̄ a proposito sancto cecidit vsq; hodie.

¶ Nicolaus de lira doctor theologie clar⁹ habetur Parisius. hic fuit iudeus natione conuersus aut valde pfectus in ordine minor. z scripsit sup totam bibliā. z alia. Et fuit āno domini. m. ccc. lxx. Et in libris suis. Alii dicunt q̄ fuit de brabantia. de parētibus christiānis. sed ob paupertatē visitauit scolas iudeorum. z sic didicit linguā illam. vel iste Nicola⁹ a iudeis informatus est in puericia.

¶ Cometa apparuit Anno dñi. M. cccli. Terremoto etiam magni fuerunt: nec ausi fuerunt homines manere in ciuitatibus: et papa Bonifacius quiescebat in prato.

¶ Quernber? puer sanctus rusticus? martyrisatus a iudeis: requiescit in heraco.

¶ Eodē tpe. s. āno dñi. M. cclxxvii. qdaz alius puer noie rudolfus filius a iudeis martyrisatus est in ber

na: q̄ multis miraculis claruit. Iudei vero sceleris hui? perpetratores a Bernensibus mortis sententia plectunt. hac occasione Rudolfus imperator bernā cū. rxx. m. pugnatorū obsedit. sed tamen parum profecit.

adulph^o
amis. vi

¶ Iste adolphus fuit comes de anaxone: et non fuit coronatus p̄ papam: quia obiit in bello qd̄ cum altero duce austrie habuit.

¶ Nobilissima aconech. ciuitate a sarracenis destructa: demū desere marie in carmelo monasteriū ad. iiii. milliaria ciuitati vicinū ab eisdē igne cremata: fratribus inuentis in eo p̄fidorū gladiis trucidatis. et tūc p̄cholor ozdo carmelitarū mellifluū locū ex toto pdidit: i q̄ a tpe helye et helzei p̄phetarū. ii. m. ccxxi. annis p̄stiterat.

¶ Sanctus Ludouicus olim rex sancte canonisatus hoc tpe p̄ Bonifacium papā. viii.

¶ Alan? doctor vniuersalis claret in burgundia. hic ad tps penam taciturnitatis incurrit corā plurib?: eoq̄ in p̄ncipio sermonis diuinū auxiliū more solito non inuocasset.

vi. m. cccxciii.

viii. boni
faci? ā viii
Campanus.
men. ix.

xi. bñd ic-
t? m. viii.
d. xvii.

m. cccxciii.

¶ Iste bonifacius fuit vir in his que ad curiaz pertinent expertissim?

Et quia parē nō habuit prudentie sue vltra modum in tantaz arrogatiā erexit seipsum: vt dñm to

tius mūdi se diceret tam in tpalibus q̄ spūalibus. Et multa magnifice fecit: que in fine miserabiliter defecerunt: deditq̄ exemplum cunctis prelatiis ne altā saperēt. sed forma facti gregis magis studerēt amari a subditis q̄ timeri. hic est de quo dicitur: q̄ utrauit vt vulpes. vixit vt leo. et mori vt canis. et c. sepultus est romē.

¶ Iubileus instituit a Bonifacio de centesimo in centesimū semp duraturus et fuit p̄m? tubileus anno. m. rxx.

¶ Liber sext? decretalium publicatus: et fuit missus ad studia vniuersalia p̄ Bonifacium. viii.

¶ Festū. iiii. doctorū et. iiii. euāgelistarū instituit. s. hieronymi/ augustini/ abrosii/ gregoriū

¶ Sanctus albert? de tarpano carmelita siculus. vir meritis/ lignis/ doctrina clarus actotius perfectionis exēplar. vii. idus augusti migravit ad dñm.

¶ Iohannes andree iurista maximus claret Bononie/ qui plura scripsit solemniter.

L. iiii.

¶ Rodus insula capta de manibus turcorum p̄ dños ordinis sancti Johannis hierosolomi-
tani cum quinque adiacentibus. Et fuit bellatu annis q̄tuor: finaliter xp̄iani obtinuerunt.

¶ Templarii destruuntur subito miratibus vniuersis quò tanti dñi sic insperate p̄munt.
magister ordinis cõburit parisiis. Tã autem publicata fuit q̄ fuit vana p̄fessio cũ abnega-
tione christi expulsiõe supra crucẽ in opprobriũ crucifixi prout plures eorum confessi fue-
runt. et stetit ordo iste annis. clxxxiii.

Impatores.

i. albert^o
annis. x.

¶ Iste albert^o
fuit dux austrie
filius rudolphi
predicti hic pri-
mum a bonifa-
cio reprobatus
deinde ab eodẽ cõfirmatus.

vii. heric^o
annis. v.

¶ Iste henricus fuit comes lu-
zenburgensis in militaribus
actibus strenuissimus. p̄ceperat
per terram et aquam tenere cũ
p̄iuit victor gloriosus et bella
tor inuictus extitit. et fuit co-
ronatus a Clemente quinto.
Tãdẽ intorcat^o fuit sumẽdo
Eucharistiã. hec legant i li. 7

Concilium
Clementense in
quo presedit
Clemens.

¶ In isto cõcilio multa fuerunt p̄
salubri regimie ecclesie. et heresum
extirpatione. Et minores intra se tumultantes concordati fuerunt.
pars vna dicta fuit spiritualium alia vtique non habuit hoc voca-
bulum.

Anno mundi.

vi. m. dlii.

Pape.

v. Clemens
annis. viii.
m̄. x.

xxi. ioh.
an. viii.

Anno christi.

m. ccciii.

¶ Iste clemens fuit tãto
prerogatiue i expedieñdis
negociis ecclesie que tunc
plã fuerunt. vt etiã absẽs
eligere conciliũ celebra-
uit viennẽse. et libroz. vi.
decretaluz q̄ vulgariter
clemẽtinarũ dicitur cõpilari fecit.

¶ Inq̄sitores cõtra tẽplarios misit. venetos supauit. regulam
minoz declarauit. tẽplarios cõdẽnauit et ordinẽ scti iohãnis hierosolimitani exaltauit. Tã
dem post multa q̄ laudabiliter egit moris. sedes vacauit annis. ii. mensibus. iiii.

¶ Scisma. xxi. inter iohãnẽ. et xii. et quedã petrũ de carbario de ordine minozũ. Causa fuit
tyrãnidis ludouici. q̄ scindere nitebat vmonẽ ecclesie. eo q̄ iohannes papa eum ex cõicauit.
ideo istũ petrũ in idolũ erexit. et veneratus est eũ. sed nichil profecit. qz statim successum est. et
petrus venit ad pedes iohãnis veniã petẽs. et obtinuit. tñ fuit cõseruatus vt hostis omnib^o
dieb^o. ¶ Dulci^o heresiarchanouariẽsis cũ Margareta vxore sua heretica et cõplicib^o
suis cõbusti fuerunt. sed pri^o mẽbratim cõcisi fuerunt. crux etiã tunc predicata fuit.

¶ Gerardus de bononia ordinis magne marie de carmelo doctoꝝ parisiũ sapientie et do-
ctrine. opinione celebris post plurimũ libroz editiõẽ in Sumione vitam exiuit.

Pauperes de lugduno q̄ se dixerūt de tertia regula francisci tanq̄ heretici dānati sunt
z cōbusti pluribus locis z vicib⁹ cū suis articulis erroneis. Un⁹ articul⁹ fuit q̄ x̄ps z apo
stoli nichil habuerūt in pprio vel cōi. z q̄ nullū ius habuerūt in hiis q̄ scriptura dicit eos
habuisse. zc. **B**eguardi multi cōbusti sūt parisijs propter heresim pauperū de lugduno
q̄ sub sp̄e boni mala suscitare conabātur. Et michael generalis fuit minorū cū sibi adheren
tibus probat⁹ heretic⁹. **N**umer⁹ cōbustorū tam de ordine eorū q̄ alior. *lxxviii.*

iiii. **L**udo
uic⁹ a. xliii

Lthomas de aquino doctor sc̄tus canonisat. l. anno post obitū suum.
Ludouic⁹ ep̄s tholosan⁹ filius regis sc̄lie ordinis minorū canonisatur.

Iste ludouic⁹ fuit dux bauarie: z cōtēpsit coronationē q̄ propter ab eo de
positus est: z multus sibi labor z pericula successerūt. **M**isus est etiā scindere
vnitate ecclesie z **F**redericū ducem austrie cōtra se electū vicit. In tribulatio

ne z cōtumacia vsq; ad finē durus pmanit grande periculum aie sue reportando. Tandem
karolus cōtra eum eligit q̄ pualuit: **L**udouicus de equo cadens subito moritur.

z bris z fama feruntur p quēdā de ordine p̄dicatorū facta. s. fratrē bernardū de mōte pol
tiano. zc. Sed tñ ordo excusat de hiis p̄ q̄sdā fras testimoniales quas apud se hz. cui placet
req̄rat hmōi ap̄d p̄fessores eiusdē ordīs: z plene informabit de hiis ad oēs copīa.

vi. m. dxliii.

vi. m. dxliii.

xii. **b**ndict⁹
a. vii. m. liiii.
die. xviii.

Clementinarū liber publicatur: z ad studia vniuersalia
dirigitur per **J**ohannem papam. *xxii.*

m. cccxliii.

m. cccxliiii.

Iste bndict⁹ fuit monach⁹ monasterii bolleñ. ordinis **C**isterciū. z vocat iacobus defur
no ab infātia bone vite z magi i theologia. fact⁹ autē papa reformauit ordinē sc̄i bndicti et
cisterciē. qd̄ necesse fuit. In largiendis bñficijs dur⁹ fuit: z ne indignis conferrentur. **D**e
cretalē edidit q̄ sic incipit. **B**ndict⁹ de⁹ in donis. zc. z multos puauit: erat feruidus fidei
cū seueritate zelator: z ob hoc multis minus car⁹ tante rigorositatis fuit q̄ vir cognoscere
voluit cōsanguineos suos dicēs papā cōsanguineos nō habere. **D**eclaratū est p̄ iohannē
xii. edicto p̄petuo hereticū esse cēsendū asserere x̄pm z aplos nichil habuisse in pprio nec
in cōi. **I**tē affirmare q̄ in x̄po eiusq; ap̄lis in hiis q̄ eos habuisse sacra scriptura testatur: ne
quaq; ipsis vtēdi cōpetierit: nec illa donandi: aut ex ipsis alia acq̄rendi erroneū z hereticum
idē papa iohēs declarauit. **I**dē papa iohēs collegit de libris p̄decessorū suorū ex ordine
beatissimi p̄ris bndicti sc̄tos canonisatos z prelatos plures numero cōprehēdunt in sequē
tibus. **M**itis z inuicte x̄pi verna benedicte. In celo sisti tot fies p̄meruisti.

Quingentos quinq; q̄nquaginta millia q̄nq;. **A**d te transatos prius oēs canonisatos.

Pape sunt bis duoeni: cardinales bis millem. mundi h̄ierarchia.

Archiepi sunt septem millia creati in fide catholica.

Quindecim millia digni: pietateq; benigni: scribuntur ep̄i.

A milleni q̄nq; deniq; deni: abbates septuageni: cum quater numero.

Q̄ plures sine mitra refulsere inde citra: prelati ecclesie.

Quotquot sc̄timoniales conforozes z sodales degunt socialiter.

Non est nostre facultatis cōpensare dicta satis ac stilo differere.

Sed quis alter cōfessorū secum ducit talem chorū p̄ celi palacia.

Johannes manducule doctor in medicinis z miles in armis: natione anglicus fuit circa hec tpa z mirabile pegrinatione quasi totius mundi pfectus z scripsit eas tribus linguis. Astro nomi marini fuerit Aristoteles hoc tpe videlicet iohannes de ligneriis / Iohannes de saroma / Iohannes de muris. Et buridanus maximus philosophus qui fuit discipulus iohannis oclzani qui fuit venerabilis inceptor vie noialium. et immanis vie realium confutator.

Genus magnus fuit qui terras movit z vndas z edificia plurima subruit. Spus guidonis multa revelavit in civitate Alexii circa romam. de hoc pulcher liber est scriptus. Aqua cum inundatio fuit maxima. non ex pluvibus. sed scaturientium terre venarum.

Danna fecit infinita in toto orbe.

Imperatores.

1111. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21.

Iste karolus fuit dux bohemie vir prudens z astutus. hic iussu clemetis electus fuit: adhuc vivente Ludouico cotumace. Et quia humiliter benedictio nesci petri ac pape coronatione expetiit mox aliorum honorum: ideo in omnibus bene directus fuit z prevaluit contra omnes aduersarios suos. Ipse multa statuit z precipue lege favorabile pro personis z rebus spiritualibus que adhuc karolina dicitur. Tandem moris diuitis plenus z gratia sepultus prage. Bellum maximum inter philippum regem Francie z eduardum regem anglie fuit z tanta strages ut mare andrrese aliis diebus tinctum sanguine videretur.

Pestilentia gravissima fuit: ita quod viri viri sufficiebant ad sepeliendum mortuos. Itaque multe ville deserte diu manserunt.

Anno mundi.

vi. m. dxxviii.

vi. m. dcliii.

Pape.

vi. clemens.
a. r. m. vi.
di. xvi.

Lemouicensis.

Anno Christi.

m. cccxxiii.

m. cccxliii.

Iste clemens fuit noie z re totus stuosus / multaque per benedictum rigorose facta mitigavit z quedam priuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis benedicti. sed multo amabilior fuit benignitas clemetis. hic erat sermocinator egregius z sermone multos collegit. nullum inconsultum se abire permisit. electus fuit anno christi. M. ccccliii. ut in bulla quedam repperit.

Declaratum est per benedictum quod aie scilicet que nichil habent purgabile primo statim ut decedunt faciem dei vident / aliter sentire aut dogmatizare est hereticum.

Ordinonorum militum Iesu christi in portugaliam instituit per iohannem. xxii. contra sarracenos.

Iudei per totam almaniam fuerunt combustis: quia fontes z puteos intorcarunt. sicut plures eorum confessi fuerunt id esse verum.

Anno. M. cccxxv. fundata est domus sancte Barbare ordinis carthusiensis. in Colonia agrippina illo in loco ut pie creditur vbi olim beatus Seuerinus sancti Martini animam in celum deferri consperit angelico consensu.

Odericus vir sanctus de ordine minorum in asia z in India euangelizando discurrit / miraculis claret. Et quatuor sanctorum martyrum corpora sui ordinis de ciuitate Hormas traxit per mare ad superiorem Indiam in ciuitate Carram. non sine miraculis / z descripsit pegrinationem suam.

Ludolfus carthusiensis. per argentum. que vitam christi copulauit egrotie z alte. Multitudo procerum qui luppem castrum cum. xxx. millibus pedum. z. M. cc. equitum obsederunt per. ii. M. sviceros fugantur. interfectis. iiii. M. pugnatorum z tribus comitibus. Anno christi. M. cccxxix.

Folium

lxxxv.

¶ Portentū ignis in celo visum est. qđ a philofophis vocat candela rotunda. Et eodem anno surrexerunt. m. cccli. cruciflagellatores. hec secta pestifera surrexit in supiori almania. z ad inferiore descendit. demū ad partes gallicanas. Cōstuebāt hmōi ex diuersis doctis z indoctis. nobilibus z ignobilibus. Flagellabant autē se cum flagellis nodosis z acubus in sultis. zc. et nisi papa p̄hibuisset multa mala attentassent.

¶ Sanctus yuo Brito doctor iuris canonisat / q̄ fuit aduocatus pauper z sancte vite. hic solus inter oēs iuristas modernos sanctus cōputat. ¶ Tylarādus cardinalis facti petri ad vincula platus deuotus z amicus religiosoz. z promotor bonoz fuit.

¶ Uisio flebilis facta cuidā heremite in p̄sentia domini Innocētii pape. vi. dū adhuc cardinalis esset vnde aiebat. Vidi aīas in infernū descēdere sicut niues densissimas. in purgatorū sicut niue rarissimā. sed ad paradysum tm̄ tres vidi introire. s. illi^o episcopi ac illi^o vi due romane z illi^o prioris carthusien. q̄ omnia sic post repperit vera. z ex tūc maximā deuotionē erga viros religiosos habuit. z ab omni patriarchar archiep̄oz episcopoz z quozū eūq̄ p̄ncipū. zc. iurisdicōe visitatōe taxatione. z qualicūq̄ vexatōe exēptos esse decreuit sub anathematis vinculo. eosq̄ sub sancti petri ac romane ecclie p̄tectione suscepit.

¶ Sibert^o de belre almanus z iohānes vuolffgrā anglie^o carmelici ordinis illustrib^o connumerādi ad salutis sciam verbis scriptisq̄ complures erudunt.

vi. m. dlxiii.

v. innocē
ti^o an. x.

Lemouicēn.

m. cccliiii

¶ Iste innocētus fuit amator religiosoz z fecit fabricari in regno Francie p̄pter sanctam Andream ex opposito auinionis monasteriū ordinis carthusien. z multa priuilegia eidem sacro ordini cōcessit. ibidēq̄ sepelit. Fuit etiam canonista maximus.

¶ Johāna regina frācie x̄tuosa z hūllima. z v̄p̄io credit̄ sc̄tā obiit āno dñi. m. cccclix.

¶ Studiū prage instituit z p̄uilegius dotat̄ ab innocētio. vi. intuitu liaroli imperatoris.

¶ Rector qđā paul^o nomine negādo beatā x̄ginē cōceptā fuisse sine pctō originali. coraz toto clero z pp̄lo in craconia cecidit z expirauit. sermone nondū finito. vt testat̄ magister henricus de haffia. qđ factū plures terruit in hac materia scribētes. Lautum est enim de secretis dei nimis curiosus inuestigare.

¶ Jubile^o mutat^o clemētē de q̄nquagesimo in q̄nquagesimū p̄p̄ breuitatē hūane vite.

¶ Idē etiā clemēs monasteriū z ordinē cluniacen. multis z maximis priuilegiis dotauit. z ab omnibus inq̄tudinib^o exēptū sub btōz petri z pauli ap̄loz tuitōe imp̄petuū suscepit.

¶ Johānes de bachone carmelita theologie sapiētie canoniceq̄ scie p̄nceps Parisi^o z demū per angliam clarus cognoscitur.

¶ Guido de pirpiniaton ex p̄ore generali carmelici religionis p̄mū maioricen. ac demum Clumacen. fōtifer doctor inter precipuos cōmēdatus. z vt alter helyas p̄ domo domini seriosius post correctoriū iuris. z alia q̄ plurima volumina per cōmendata lib̄ū cōtra oēs hereses scripsit. quē domino gallicano cardinali elbanensi pertitulauit.

nota de sal
uatiōe anj
marū.

nota de dōc
p̄fioe x̄p̄m̄s

¶ Eclipsis solis fuit in principio martii et durauit quasi duabus horis. Terremotus maximus fuit per diuersa loca. Et basilea tota cecidit. m. ccl. vi. cum multis castris in circuitu. Tunc hoies velut bestie in siluis morantur vix ciuitates intrare audet. Bella etiam plura et pestilentie et fames fuerunt. Terra in multis locis aqua alba et fetida euomit. quae castrorum loca fortia caesus dedit. Tempus insuper periculosa propter hereses et sectas plures. et superbia et iniquitas nimis inuoluit. et populus curiosus et leuis nimis. Tunc in libro beate brigide. i. ca. xl. v. dicitur quod secundum rigoris iusticie mundi merito deberet perire. quia peior fuit quam tempore diluuii. sed precibus sanctorum misericordia parcauit ei.

Imperatores.

¶ Circa hec tempora promissit karolus quatuor electoribus thelonia et rectigalia imperialia que sita fuerunt in terris ipsorum. et surgit gradus disputatio pro et contra. Nam una positio probare contendit quod hoc non liceat nec expediat sic exossare imperium. ut nullas vires contra aduersantes retineat. Alia contra putat rationabiliter hoc factum. ne ipsorum electorum regiones grauentur. scilicet pro tunc totum principum violenta incursionem. nichilque curatum de imperialium fulminatione preceptorum. Quare ergo ipsi electores pro ceteris exactionarij deberent. cum non esset qui defenderet aut manu adiutricem ad fictis porrigeret. Que autem istarum firmiter sit. videant quorum interest. Quid vero de hiis. Eneas poeta laureatus senserit in hystoria bohemos pleni contineat hoc pro certo scimus quod siue sic siue aliter disputatio concludatur. mundus iste cursum suum solita vanitate et inistabilitate non retrahet. nil stabile sub sole cum cuncta vanitati subiaceant. ut sapiens ait.

Anno mundi.

vi. m. dlviii.

Pape.

v. vrb
n^o a. viii

Anno Christi.

m. ccl. lvi.

¶ Iste vrbano fuit abbas Wasilien. ordinis sancti benedicti: doctor et sanctus reputatus. fecit crucem predicari contra Turcos: et passagium ordinauit. Ad ipsum beata Brigida fuit missa a christo pro confirmatione regule. Tandem intorquatus obiit.

¶ Brigida vidua sanctissima de regno syucie clara habet multas reuelationes habuit infor matiuas ad omnem statum ecclesie: et ordinem instituit cuius ipsa patrona est. Et festum agit. xlii. kal. Junii. ¶ Ordo saluatoris qui vulgariter ordo sancte brigide est qui circa hec tempora inchoatur cuius regulam ipse saluator met dictauit. ¶ Katherina de senis virgo incomparabilis sanctitatis fuit: cuius vitam scripsit magister iordanus ordinis predicatorum confessor eius. Obiit autem anno m. ccl. xxx. multum iustificauit partem vrbani. vi. dicendo ipsum esse verum papam. Et de scismate prophetizauit. habuit etiam virginem sanctam katherinam filiam beate brigide: et alia plures vtriusque personarum venerabiles. ¶ Constitutio in vinea publicana contra symoniacam prauitatem primo anno vrbani pape datus in vrbe apud sanctum petrum.

¶ Johannes de ruspeccissa de ordine minorum multa predixit morum futura de duobus antichristis et desolatione terrarum: et generali conculcatione cleri et reductione totius orbis ad fidem christi: pluraque alia ante annum domini. m. ccl. xx. que dixit sibi reuelata a domino Iesu. sed non euenerunt. Et diu in vinculis tetus gradus scripsit de futuris. Et nota quod pene ab initio fidei huiusmodi pronosticatores fuerunt: et quotiens tempus determinatum predixerunt de hominibus archanis que pater posuit in sua potestate decepti sunt. Ideo non est hominibus reuelationibus amplius fidendum.

¶ Angli cū britonib⁹ et multis alijs pplis barbaris plusq̄. xl. M. assacie fungantēq̄ fi-
nes inuadunt castra q̄ p̄lima cum vrbibus vsq̄ ad solū euertunt. virgines et mulieres violē-
ter opprimunt/ ecclesias cū monasteriis igni succendunt. Tandem post multas tyrannides
cū bernēsio terminos sibi dep̄dare attentassent/ maxima multitudo eorum abernefi.
interfecti sunt in frovembrium. reliqui vero per suosceros aggressi mirabiliter ceciderunt.
anno xpi. M. ccc. xxv. in die sancti stephani p̄thomartyris.

¶ Secta chozisantiū transiuit anno dñi. M. ccc. xxiii.

Et fuit rhenus magnus incomparabiliter.

Bartholdus et baldus fuerunt hoc tempore maximi legisse.
Iste vuenzelus filius p̄dicti karoli regis bohemie. et adhuc patre viuē
te electus est in regem cū adhuc puer esset/ sed non curauit de imperio. et ideo
post multas amonitiones depositus fuit. In obilē eius indolem libidinosa vita polluit. et fu-
it filius eius sine honore. Inimicis enim de generata moribus et virtutibus sui genitoris/
nec vnq̄ impiali diademate coronatus est. Paterna autem pbitas insignimundū fratrem
eius transisse fertur. vt infra patet.

Petrus de casa ex priori generali carmelitarum ep̄s vasio. ac hierosolymitanus pa-
triarcha virtutis forme doctrineq̄ speculum clarus habetur. quē complura miracula deo
cōregnare predicant.

vi. m. xl. xxiii.

xi. gre.
ā. viii.

Scisma pessimum orit̄ quod
durauit annis. xl.

vii. Cle=
mēs. ā. xv

v. vrbano
ā. xi.

m. ccc. lxxiii.

Iste gregorius fuit dictus petrus de bella forte
lemouicē. diocesis dyacon⁹ cardinalis obiit rome
in pace xpi. Post eū sequit̄ tribulatio quā dñs beate
brigide postendit p̄pter pctā deri.

Stigma xpi multo quedam in manib⁹ et pedib⁹ ha-
buit. et morabatur in oppido delff in holandia.

Scisma. xlii. oim scismatū q̄ ante fuerūt pessimū et
subtilissimū. Adeo enī p̄plexū fuit vt etiam doctissi-
mi et conscientiosi viri non valerēt discutere cui esset
magis adherendū. Et fuit continuatum p̄ annos. xl.

cū grandi scandalo tottus deri et grandi iactura aiarū propter hereses et alia venia q̄ tunc
pullularunt eo q̄ non esset disciplina in ecclesia cōtra hmōi. Et ideo ab isto vrbano sexto
vsq̄ ad martinum quintum nescio quis fuit papa.

Alexandria egypti ciuitas opulentissima a christianis capitur.

Causa humane malicie a doctis viris multiplex assignatur/ inter que nō minima est q̄ pa-
rentes filios non educant discipline/ sed p̄mittūt eos ad placitum delictis affluere. Pe-
tulantia igitur cum ex cōsuetudine in naturam transferit/ nec erubescere nec timeri potest.
Sicq̄ ceruix dura donec paupertate bellis laboribus et alij tribulationibus mollescat at-
trita. Flagellum ergo sibi preparat qui filios non castigat.

Iste vrbano elect⁹ fuit in vrbane
propter vim romanorū/ sed car-
dinales hoc metu fecerunt. et non
ex animo. Quapropt̄ fugientes ad
ciuitatē fundorū dixerūt cum non
esse papam. et elegerunt loco eius
dñm robertum de gebenis eodem
anno qui dictus clemēs. vii. et hic
orit̄ scisma pessimum.

C Lupoldus dux austrie cum magno comitatu militaris exercitus nobilissimus delusus concilio: confederatos qui svecici vocantur apud sempachum potenter plio inuasit. Verum illi licet pauci. i. M. DC. deum qui protector est invocantes: maximam hanc multitudinem effugarunt: ipso duce interfecto. cum. viii. comitibus. cxx. militibus. iiii. M. pugnatorum et pluribus nobilibus qui de austria a facia / fungauia / et hrisgaudia. etc. illuc ad pugnam conuocati erant. De svecicis vero tantum. cxxii. interfecti sunt. anno. dñi. M. ccc. lxxvi. die. ix. mensis Junii. Et post duos annos nobiles qui remanserunt iterum cum. vi. militibus pugnatorum reuertentes per. cc. viros de glorona in fugam versi sunt. occisi. iis. M. cccc.

Henricus octo sacre theologie professor famosus Imperatores.

robertus
anis. ix.

Iste Robertus alius Robertus dictus fuit dux bavarie et comes palatinus rheni. vir iustus et catholicus coronatus a Bonifacio. ix. hic cum grandi exercitu almanorum intrauit italiam contra iohannem ducem galie. sed cum iactura graui rediit dignus habitus. ut pro iusticia pateret. Henricus de hessia etiam doctor theologie fuerit in vienna duo. Gerhardus groet claret sanctitate vite et sciaz inceptor congregationem fratrum in dauentria: et plura scripsit. Johannes de rusburg clarus habetur vir admodum deuotus et illuminatus: etiam multa scripta in theutonico reliquit.

Vincencius de valentia alius de ferris vir sanctus claret miraculis multis. Canonisatus est post a calixto. iiii. quod et sibi predixit spiritu prophetico Bernardus discipulus eius.

Anno mundi.

vi. m. d. lxxii.

vi. m. d. cccii.

Pape

ix. bonifa
cius. a. xv.

xiii. bñdi
ctus. a. xxi

Anno Christi.

m. ccc. lxxviii.

m. ccc. cccii.

Iste bonifacius eligitur rome loco urbane dictus fuit. Iste benedictus fuit electus in aui-
petrus de thomacellis: et contumax scisma. uione in locum clementis: et dicebat
petrus de luna: et perdurauit ad concilium constantiense. sed nec tunc quodam obedire voluit. sed se-
per permansit pertinax. moritur tandem in regno aragonie. iussit cardinalibus suis quod statim ali-
um loco sui eligerent: quod et fecerunt et ydolum eleuantes clementem octauum vocauerunt:
sed tamen nichil profecerunt.

Septimum visitationis beate Marie instituit ab urbane. vi. secundum formam sacramenti eucha-
ristie propter impetrandam unionem meritis beate Marie perpetue virginis.

Heresis pueris iohannis uicleff in anglia: et iohannis husis in bohemia. hieronimi de praga
pullulauit: et multos infecit: et sub habitu ouino lupinam feritatem abscondentes totum ecclesia-
sticum statum quaterere nitentur. Adiuuit eos tempus pessimum propter scandalosum scisma.

Heresis adimitarum pullulare cepit in bohemia: sed statim extincta ab hereticis fuit. s.
hussitis. Erat enim nimis grossa et inuerecunda. Nam nudi incedebant: et idifferenter cum feminis
luxuriabantur.

Sanctus petrus thome ex carmelita pactensis. eps et patriarcha constantino-
politana: doctorque scelebris sumique regis signifer bellicosus post inumeras quas habuit
nedum cum spiritualibus: sed et corporalibus crucis inimicis victorias: postquam plures conscriptos libros
ad patrata miracula in famagusta regni cypri ciuitate corpus eruit in festo Epyphanie.

¶ Cometa apparuit qui veru appellat satis singularis cu coma z radiis sursum erectis. ca-
pitate deorsu pendente in occidente transiens hys septentrione. hinc iter ceteros cometas q ap-
parere solent astronomi pessimu esse dixerunt. sz qz non manesed tpe vesptino apparuit id
significabat tarde euenire illa que cõitor minaf. ¶ Raro vidi pnosticationes de ifluentis co-
li factas vitate fulciri. ¶ Mā de futuris cõtingētib⁹ nō est veterminata vitas ac sapia huius
mundi stulticia est apud deū: vt salomō z apls testant. Insuper q̄ ex nichilo oia creauit ille
p electos suos amicos potest ea faculiter imutare: dicente. ps. c. i. Opa manuu tuarum sunt
celi. z sicut optoz iū mutabis eos z mutabuntur. Et lz stelle z planete causent gñationes et
corruptiones i istis inferiorib⁹ vt prz. ii. phisicoz. ¶ Mā hoc se non extēdit ad act⁹ z opa hoiz
sicut sūt prelia/dissēsioes p̄sura gētū. zc. Ad talia etem lz p influētias celi hoies aliqui icli-
nent: nō tñ necessitant. als arbitriū hois non esset liberū. ideo ptolomeus dicit: vir sapiens
obabitur astris. s. resistendo ifluentie celesti. ¶ Francia añ hec tpa diu in flore: hic i me-
rore z cõculcatione fuit iuxta morē mutabilitatis tpalū. Et nota q̄ franci etiā extra patri-
am suā sez in turcia hoc tpe miserabilissime ceciderūt in bello qz noluerāt audire cõcilium
Sigismūdi regis deuotissimi ppter arrogantā ipsoz/z capt⁹ fuit dux burgūdie/interfe-
ctisq; plusq; c. m. xpianoz. anno dñi. m. cccc. xvi. Ludouic⁹ dux aureliañ. frater regis
frācie occisus est ¶ Parisi⁹ ifidione āno xpi. m. cccc. vii. z fuit occasio infinitoz maloz:

vi. m. dclii.

vii. innocē
ti⁹. ā. ii. | xii. grego-
ri⁹. ā. xvi. | v. alexāder
an. vno. | xxiiii. iohā-
nes. ā. iiii. |
|----------------------------|-----------------------------|-------------------------|--------------------------------|

m. cccc. iiii.

¶ Iste innocētius fuit elect⁹ rome i locū bo-
nifaciū/z dicebatur an-
tea colmarus de pa-
rusio.
¶ Iste gregorius fuit elect⁹ rome
loco innocētii/z vo-
cabat antea āgel⁹
coran⁹ cessit pstantie.
¶ Iste alexāder fuit
elect⁹ i cõcilio pisano
dicebat petr⁹ d cādā
z sic. additū est scisma
scismati qz tres gere-
bāt se p sūmis pōtificib⁹.
¶ Iste iohānes succel-
sit alexādri. z p̄mū q̄
dē bñ ichpauit p̄vntio-
ne. z fuit in cõcilio cō-
statiēsi/z obtulit ces-
sionē papat⁹/sed post
depraauatus latenter fugit/z tamen nil p̄fecit ei. capit tandē z sic cessauit coactus/factus
iterum cardinalis sepultus florentie.

¶ Iohēs balestarii carmelita z doctor egregi⁹ multa scripsit. ¶ Petr⁹ de aliaico theologus.
¶ Iohannes gerson discipulus eius etiam doctor theologie daret ¶ Parisus.
¶ Trifari⁹ cursus tpoz repif q̄ so miro ordine alinat z scōz hunc ois stat⁹/omnis conditiose
gubernat. ¶ Prim⁹ est abundantie/scōs idigēte/terti⁹ tēpantie. Cū em tpalū abundantia ar-
ridet hoies/sic fiunt aiosi z grandia attentāt. prolesq; futuri sublimes delicate z pompose
educunt. Sequit ex hīs faculiter discordia qñ nullus alteri cedere vidicit/ donec apte bella
cuncta ad paupertatem deducāt. Indigentes igif effecti prudētiam addiscim⁹ molēte ex pti
qđ non vt volumus/sed vt pmittimur opamur. tēperate deinceps viuere/ac meticulose so-
lemus/Generat deniq; tēpantia diuitias q̄ iterū vt prius aim timidū reddūt. z in circuitu
sempiternae instabilitatis ambulare cogūt. Iuxta cōe igitur puerbiū. Diuitie pariūt aiosi-
tates aiositas bella/bella paupertatē/pauptas mediocritatē/mediocritas diuitias/diuitie
iterū aiositates. zc. hoc est qđ ps. notat dicēs. In circuitu ipi ambulant.

Di.

Cometa apparuit anno. m. cccviii. z statim post Leodiu cecidit. xl. m. interfectis Dni prutheni contra regē Polonie bellantes superati sunt occisis. xx. m.

Concilium pisanum inchoata fuit materia de modo faciende unionis. duos enim deposuit z tertium substituit / z sic peius scisma factum est / qz non pualuit ex eo bonum quod creuit.

Impatores.

Iste sigismundus rex ungarie / z filius haroli vir xpianissimus et humillimus adeo deuotus ut merito canonisari debuisset iuxta quorundam priorum vota. Hic afflicte ecclesie z pene desolate sua mirabili sapientia et industria succurrit. nec in aliquo sibi ac suis pepercit. donec plena unio fieret Contra turcos. ir. bella habuit vbiqz triumphando quid vltra. Que de constantino / theodosio / harolo / Ottonie ceterisque imperatoribus laude digna scribuntur huic secure possunt applicari. Eligitur. m. ccccix. is cum. xxiii. annis regnasset in ungaria coronat ab eugenio.

Concilium constantiense magnum anno. M. ccccvi.

In hoc sacrosancto concilio fides xpiana q iam multis annis quasi titubare videbatur fortiter surrexit ibi scisma pessimum. xl. annorum terminatum est. ibi hereses damnate. et duo heresiarche. s. Johannes huz z hieronimus combusti fuerunt. z plura bona instituerunt. Dictum concilium legitime congregatum representat eccle-

Anno mundi.

vi. m. dcxiii.

Pape.

v. martinus an. xiiii.

Romanus.

Anno Christi.

m. ccccvi.

Iste martinus electus fuit pro concilio constantien. depositis aliis contententibus. qui diu scisma habuerunt / z sic rediit unio diu desiderata z necessaria pro fidei defensione. hic fuit papa potentissimus super omnes viuites. z rusticarius magnus. plateas z strates publicas securas reddidit. hereticos deleuit. multa bona patrauit adiuuante sibi inclito principe sigismundo pro terra sancta recupanda multos thesauros congregauit.

Maxima multitudo avium satis ignotarum in multitudine quasi passeris de gallia venientes prope Bernam spacium itineris ferme unius miliaris theutonicum in longum. z quartam partem unius miliaris in latum volando occupant. Et statim post sigismundus cum glorioso comitatu illic aduenit.

Michael de angauis carmelita christianitatis luminare post editionem multorum voluminum terras liquit.

Conscientia pura secundum timorem dei olim in prelatibus vigenis ecclesie christi laudabiliter more vita z exemplo erexit z prouexit. Dehinc successu temporis cum iam ecclesia in temporalibus abundare cepisset. oblita quodammodo de conscientia. scientia qua inflare solet multos in ecclesia presidere fecit qui sacram scripturam diuersis versutis palantes iusticias domini rectas que cor letificare conuenerunt propter delicias carnis falsificare non timebant. multas hereses seminabant. et plura beneficia pingua per papas dispensando cumulabant.

Ueruntamen aliqui licet pauci cum conscientia re-

¶ Bohemia vastatura trociter per sigismundū et principes almanie propter heresim hus-
sitarum. et fuit crux data z predicata contra eos.

¶ Regnum francie florentissimum miserabiliter supra modum vastat per henricuz regem
anglie qui etiam non valēs quietos dies in deliciis sufferre. postq̄ alios afluxit non sine
gradi iactura suo infelicissime morbo pessimo vitam finiuit. Itē iohānes dux burgundie
idem regnum eque lacerauit. z ipse etiam post occidit. qđ fuit infinitoꝝ maloz occa-
sio. Tandem dñs cardinalis sancte crucis ordinis cartusien. pacis modū inter eos rep-
perit. sed anglici noluerunt recipere. sed burgundi tantum.

¶ Iohānes dux burgūdie atrociter occidit in cōspectu regis Francie statim post treugas
initas cū sacra mētū diuissim ambo fumpissent. et sequūtur multa mala longo tēpore.

¶ siam vniuersalē z potestātē habet a xpo immediate: cui omnis status etiā papalis obedi-
re tenet in his q̄ sunt ad generalē reformationē ecclesie. s. in fide z moribus tam capite q̄ in
membris. Item q̄ deinceps concilium decētio deberet celebrari. z plura alia bona.

¶ Duo amantes in presentia sigismundi fatuo amore conglobati cum se ad libitum frui nō
possent horribili infirmitate percussi sunt ita vt mulier expiraret. vir etiam vix curari po-
terat. vnde apparet quantum sit hoc malum vitandū. quod nullo cōsilio acq̄escere potest.

vi. m. dc. xxiii.

iiii. Eugeni-
us. an. xvi. Venetus.

m. cccc. xiiii.

¶ Iste eugenius fuit electus pacifice in vrbe. mortuo martino. z indubitatus papa habitus
sed postea breuiter expulsus de roma. vt nudus fugeret. Item a concilio basilien. citatus z
etiam depositus. sed non curauit: z ob hoc iterum scisma oritur. quod stetit vsq̄ ad mortē
eius. Qui fauebant sibi multa laude digna de eo dixerunt. Ecōtra qui ei aduersabātur/ plu-
ra enormia sibi imposuerunt. zc. vt mors est. Tamen quicquid est ante susceptam dignita-
tem fuit vir abstracte vite. puta fraticella z bone fame. Quod postea fertur fecisse diuino
iudicio relinquo. Ipse etiam romam recuperauit adiutus a venetis: z maiorem obedienti-
am habuit.

¶ timentes. cōscientia pura z sciētia sancta illuminati multos ad iusticiā erudunt qui iam
quasi splendor firmamenti in eterna felicitate rutilare creduntur. Sed heu nephādis his
temporibus cunctis scrupulis de conscientia abrais sponsam christi gubernare videmus
personas videlicet conscientia scientiaq̄ carentes. Et velut entia insensibilia deū nec san-
ctos eius verentes beneficia super beneficia sibi vsurpare. Et quod plus est videmus vi-
lissimos quosq̄ laicos parrochias z monasteria et qđ nephās est dicere oblationes altari-
um amodiarē. hinc patrimonium christi solis ministris eius deputatum z pauperibus di-
struendum/ in vsus deuenit tyrannozum: et meretricum ecclesie z monasteria sacra in lo-
ca deserta rediguntur. hinc guerre mortifere/ destructiones ciuitatum et regnozum/ in or-
tes innocentium lamentabiles. z mala infinita nunc facta cernimus. que omnia ex pompa
episcopozum z insatiabili avaricia prelatorū in detestanda processisse cernimus. zc.

W. ii.

¶ Tres soles visi sūt in celo. z sequit statim triplex regimen in ecclia. s. Eugonii/ concilii z neutralitatis. multa dicuntur. zc. Itē vetus maximus fuit anno christi. m. cccc. xxxiii.

¶ Vydut xgo sc̄ta in holādia fuit. z ibidem sepulta oppido sebydā dicto. que mirabili in firmitate diu retēta vbiq; patif. i. in toto corpore iurta nomen suum.

¶ Bernardin⁹ frater minor q̄ nouā reformationē inchoauerat. z multa bona i ecclia fecit morif. miraculis fulgēs innumeris. ¶ Johānes de capestrano frater minor discipul⁹ bernardin⁹ statiz post obitū ei⁹ p̄fuit reformatio ni noue. clar et miraculis morif āno. m. cccl. vi habita victoria contra turcos.

Alber-
t⁹ an. is

¶ Iste arbertus fuit dux austrie z gener sigismundi ideo assumpt⁹ fuit in regem bohēmie z vngarie p̄pter filium. s. eius. alium heredem non reli- z

Imperatores.

Cōcilium basiliese
i ipū sc̄to legitime
cogregatū in hoc
mlta bona isti

tuta fuest p reformatione ecclesie in capite et in mēbris. habuit p̄ncipiū gliosum. s. finez humilē ac tribulatiōe plenū p̄pter scisma mirabilis rerū euēt⁹ preua uit cōcilium cōstātiē. tres papas eos deiciēdo. z q̄rtū instituēdo cū tot haberet aduersitates. z in nullo cōfirmatū fuisset illud aut tāta auctoritate collectū z firmatū. nec vnū potuit vel in modico reducere ad normā sui. p̄positi. imo ecōtra p̄cessus eius impedit⁹ fuit ab anno. ibi debile p̄ncipiū z finis gliosus. hic ecōtra precise.

Anno mundi.

vi. m. dccc. xxxiii.

Pape.

¶ Eugenius deposit⁹ fuit āno xp̄i. cccc. xxxix die. x. mēsis Julii. z Felix eodē āno. xvii. Mo uēbris z orit scisma vsq; ad ānū. m. cccc. l. viii

Felix.
ānis. ix.

De sabaudia.

Anno christi.

m. cccc. xxxiii.

¶ Iste felix fuit dux sabaudie p̄nceps deuotus z senex. vidit filios filiozū suoz: hic cū tam celibē vitā duceret electus ē in papā a cōcilio basilien. deposito eugenio/ z fuit scisma longo tpe z nō habuit magnā obediētā/ qz neutralitas subintravit. Tandē defuncto eugenio cessit Nicolao p̄pter fauorē vniōis factus legatus Gracie/ z cardinalis sabinian⁹. hic monasteriū ripalē. p̄pe lacū lausannē. magnifice instaurauit. ibiq; sepultus est in pace xp̄i.

¶ Scisma. xxiii. inter eugenium z felicē. z durauit annis. xvi. Causa fuit satis noua. nec ante hec t̄pa visa. qz cōcilium basilien. deposuit eugenium vnicū z indubitātū papā. ideo qz non serua ret decreta cōcilii cōstātiē. vt dicebat. nec obedire curauit cōcilio basilien. asserēs magis ecōtra habere fieri. n̄ orit grādus altercatio scribētū de hac materia/ p z contra. nec poterāt cōcordare vsq; hodie. Itā vna pars dicit cōcilium est supra papā. Alia pars ecōtra vicit nō. s. papa est supra cōcilium. Deus sup oia benedictus det pacē in suā in ecclia sancta sponsa xp̄i seper. ¶ Ludouicus alamādi eps arelatē. cardinalis vir sc̄te vite ac mire patiētie/ singularisq; colūna cōcilii basilien. cui diu p̄fedit multis choruscant miraculis. ¶ Prohibuit fuit in sacro sc̄to cōcilio basilien. ne p̄ncipes seculares cōsules siue comites. zc. ecclesias et viros eccliastricos talliis siue collectis. zc. aggravare p̄fumerēt sub anathematis vinculo.

¶ Anno dñi. m. cccc. l. xxi. mensis augusti. Ludouic⁹ p̄mogenit⁹ regis Gracie z delphinu vienens. intravit patriā alsacie cū multitudine copiosa armatoz z tadē patriā a basilea vsq; argētina miserabilr deuastauit. z hac die. s. xxv. aug. añ basilea idē delphin⁹ p̄ualuit ad uer⁹ s̄vites. z ceciderūt morte de ipis. ii. m. vel circa i domo leprosozū ap̄ sc̄tm Jaco- z

¶ Constant inopolis ciuitas imperialis capta ab infidelibus turcis tradita p quēdā ianuesēz q̄ p tridū cōstituit a turco rex iurta pmissū /z die q̄rto decolat. Et fit plact⁹ i tota christia nitate z timor grandis / multi christiani cruciati sūz innumerabiles vediti. Impatoris cor pus iam mortuuz decapitatum fuit ex liuore turci /z perit pene totaliter fides in Grecia.

Bella plurima i diuersis locis diu cōtinuata / precipue in saxonia / vuestphalia / siātria prusca / sueuia / bochonia / z specialiter in angliā strages grandis.

iii. frederic⁹
an. xlii.

¶ Iste frederic⁹ dux austrie elect⁹ fuit in regē almanie. z diu distulit coro nari a papa propter scisma. tandem facta vnione a nicolao cum magna gloria imperiali dyademate extitit in vrbe coronatus / vir vtiq; pacific⁹ z q̄erus et patientie singularis / nec audiens clerū. Siliā q̄q; regis portugalie sumpsit in vxorem. Anno aut. m. cccclxxi. magnā fecit cōuocationē principū in ratispana propter incur sionem turcorū pponēs eis q̄ iam infra. xx. annos christianitas diminuta esset ad centum leucas vel quasi /z monuit vt ad resistendū se pararent.

¶ quit hic electus fuit frāczfordie in regē almanie. āno dñi. M. cccclxxviii. die. xvii. mar tii. sed statim intoxicatus obiit. Alii dicūt q̄ profuuiō ventris. vir vtiq; totaliter virtuos us /z adeo pius vt tota plebs diceret q̄ mundus eius presidentia non esset dignus / relīqt vnum filium paruulum cui simile contigit /z duas filias.

vi. m. dcliii.

vi. m. dcliii.

vi. nicola⁹
annus. viii

Januensis.

iii. calixt⁹
ā. iii. m. v.

Lathalanus.

m. ccccxlvi.

m. ccccxlvi.

¶ Iste nicolaus de oppido saratana inter ianuā z lucanā ciuitatē electus in vrbe an no. M. ccccxlvi. loco eugenii adhuc pedē te scismate paulatim vbiq; obtinuit obe diētā miratib⁹ oibus q̄ vir hūillime na tiōis sic pualeret cōtra ducē sabaudie / q̄ fuit q̄si affinis cūctis pncipib⁹ xpianitatis et tñ dimissus ab omnib⁹. sz statim sequētī āno vno rediit cedente felice / qz placuit dño p abiecta mūdi glificare nomē suū. hic fuit magi ster in theologia tot⁹ actiu⁹ /z in cōceptib⁹ locuples multa dirupta reedificauit /z grādez murū rome in circuitu palatii cōstruxit /z totū murū romanū reitegrauit ppter timorē tur cor. Iste vsus i vrbe publicat⁹ lux fulsit mūdo. cessit felix nicolao. videlz anno. m. ccccxlvi.

¶ Iste calixtus vir valde senex elect⁹ fuit an no dñi. M. ccccv. z cōtinue / infirm⁹ nec potuit zelū suū pficere quē cōtra turcos cōcepit ipe diēte senio morteq; pueniēte / morit āno. M. ccccviii. ipso die sc̄i s̄ixti in quo festum trāssi gurationis dñi instituit. anno. i. elapso.

¶ Iohannes de capistrano frater minor discipul⁹ bernardini / statim post obitū ei⁹ p̄fuit reformationi noue / claret miraculis. morit āno. M. ccccvi. habita victoria cōtra turcos.

¶ Iubileus cū magna deuotione p totā xpianitatē celebrat⁹ /z ingēs mltitudo ad limina sc̄toꝝ cōfuit. Dis et iā papa rosā in dnica letare cōsecrato inclito pncipi Lāgrauio hāstie trāsmisit / multis virtutibus redimito / q̄ ab elizabeth sc̄tā matre sua fuit ples sexta.

¶ Festū transfigurationis domini instituitur a Calixto pro gratiarū actione illius victorie miraculose facte contra Turcum in vngaria.

¶ bum. ipsamq; domum leprosoꝝ cōbusserunt z destruxerūt. anno quo supra.

M. lli.

Victoria miraculosa celit^r datur christiantis in vngaria tras danubiu cōtra Turcū ma-
gnū z pdidit multos: z fugit timore hostiū p cussus: cū nemo eū pseq̄ref. Sola mar^o dei ter-
ruit eū in die scti sxti. anno. m. ccccl. vi. Sanctus iohānes de capistrano p̄s fuit ibi z puo-
cauit pplm trepidantē ad psequēdū infideles fugiētes: z facta est vltio magna. Dixerūt em̄
turci q̄ tā imensus numer^o armigerorū insequēbat eos q̄ vir ausi fuerit respicere: z ideo fu-
gissēt relictis oib^o: ipsi fuerūt sancti angeli. Pueri scti Michaelis pegrinant cū magno
feruore p turmas viā longā ad mare: z fit timor cunctis: ne spūs neq̄ agitar et eos: sed fra-
tim cessauit ppter tediū itinēris: z famē quā patiebant āno. m. ccccl. vii. z anno pcedēti fuit
Imperatores. marim^o terremot^o in Neapoli: z pierūt. xl. m. hoim.

Libroꝝ impressioꝝ scia subtilissima oibus sc̄is laudita circa hec tpa reperitur in ma-
guntia hec est ars artū sciētia scientiarū p cui^o celeritatis exercitacionē thesaur^o desidera-
bilis sapientie z scie quē oēs hoies p instinctū nature desiderāt: q̄si de pfundis latibularū
tenebris p̄silens mundū hunc in maligno positū ditat pariter z illuiat. Vlt^o em̄ inimita li-
broꝝ q̄ quodā Athenis vel Parisi^o ceterisq̄ studiis siue bibliothecis sacris paucissimis
q̄buldā studiosis manifesta fuit. p hanc in oī tribu/ p̄plo natione/ z lingua vbiq̄ diuulgat.
ita vt verissime ipletum cernim^o illud qd̄ dī puer. i. Sapientia fortis p̄dicat in platēis dat
vocē suā: in capite turbarū clamitat. in forib^o portarū vrbis p̄ferat vba sua dicens: vsq̄ quo
paruuli diligitis infantia. zc. Quāuis vero porcos sp̄et nere margaritas sciamus: nichil in
hoc prudentis leditur opinio: quominus oblatas cōparat margaritas.

Anno mundi.

vi. m. dcl. xiii.

Rape.

ii. p̄. ā
vi.

Tusculus de senis.

Venetus.

ii. paul^o.
ā. vii.

Anno Christi.

m. ccccl. xiiii.

Iste pius electus est anno dñi. m. ccccl. viii. z vocabat̄ Eneas vir elo-
quens z orator magn^o: poetaq̄ laureatus: impatoris ambassiator añ
fuit z in cōcilio basilicē. notabile tractatū scripsit p auctoritate eiusdē
ipse etiā canonisauit sanctā catharinam de senis. anno dñi. m. ccccl. xi.
Hic passagiū ordinare cupiens cum plures ex almania venissent romā
ip̄os cum benedictione remisit ad propria eo q̄ non suffecissent: z sta-
tim ipse post mortitū anno dñi. m. ccccl. xiiii. die. xiiii. Augusti.
se sicut pius. Hic in signandis petitionib^o matur^o fuit: z iusticie tenax: quasi melius foret
pauca cōdonare z ea firmiter seruare. cōplura signare z statim reuocare. grande pallacium
construxit apud sctm marcū ante cōpletionē morit̄ anno. m. ccccl. xi. die. xx.

Jubileus mutat in fauorē aiarū p peulū de. xxv. i. xxv. annū. vt quia abundat iniquitas
supabūdet z gra. Turci dolo quidē z fraude obtinuerunt Bossenozū regnū z ducatu^o de
spotis seruie/ z plura loca z regna in partib^o orientis achaisā prouinciā z insulā Murbilene
anno. m. ccccl. viii. Reformatio magna multorū monasteriorū in diuersis mūdi ptibus
fit. Et nota q̄ huiusmodi reformationes crebro leguntur facte. sed pene nulla remansit/ qn̄
solito more p successum t̄pis ad pristinum relaberetur languorē post venerabilium patrum
mortē. Maguncia capitur anno. m. ccccl. xi. Johannes foret prior generalis ac re-
formator carmelici ordinis vir sancte vite z singulariter christofructifer^o/ posteaq̄ carme-
lum totū. xx. repperat annis andegauis obiit vbi q̄ plurimis nunc choruscant miraculis.

¶ Erubeacuitas vulgo dicta nigropote capitur ab infidelib⁹ thureis. cccclxx.

¶ Cometa appuit in principio anni. m. cccclxxii. circa festu agnetis trāsiuit sup coloniā in opposito librie z caudā longā quasi graduū. xxx. misit ad occidentē In festo bñ blasii stetit in ariete / z misit caudā quasi ad plades & susorietē & ga n̄m̄is erat alba q̄siqz flāmea crinitaqz valde. Sequūtur bella z epidimie in oueris ptib⁹. Et āno sequēti fuit estas feruentissima z siccitas inaudita z in q̄busdā terris ignis sub terra succēsus vsqz ad arenam fuit.

¶ Heremita q̄dā deuot⁹ in ptib⁹ svuicerozū ppe vnder vualdē in magna humilitate solo corpe dñico singulis mensib⁹ refect⁹ a. xv. annis z vltra absqz corpali cibo vixit.

¶ Carol⁹ dux burgūdie p̄mū memoriale bellū cū rege francozū habuit in loco dicto mont-heri. de quo fugatis hostib⁹ nobilissime triūphauit anno. m. cccclxxv. Post duos isup ānos dñāt. z paulo post leodiū ciuitates potētissimas totalr destruxit. Anno etiā. lxxiii. intrauit terram gelrie z obtinuit eaz. totūqz ducatū lothoringie. Sicqz p̄ multa bella victorios⁹ sem p̄manēs. cum musciā sup rhenū quasi p̄ anni spaciūz inaniter obsedisset. tandē potenti cuz exercitu ad svuicenoꝝ fines castra mouit vbi statim a duob⁹ militib⁹ aggressus. ppe grandi sonū cū graui dāno terga & tit. Eodē tñ annorediēs de oppido mozeti q̄d obsidebat relicqz omnibus potēter fugat⁹ est cum suis occis. xx. m. anno. lxxvi. die decē millium martyru. Nouissime in obsidione ciuitatis nācele a cōfederatis atroci plio trucidat⁹ est victorios. s. sine āno. lxxvii. v. mēsis ianuarii. Epitaphium cuius editum tale extat. **Te piguit** †
vi. m. dclxxiii.

iiii. sirt⁹
an. xliii.

Januensis.

m. cccclxxiiii.

¶ Ilte sirt⁹ añ cardinalatū fuit gñalis in ordine m̄noꝝ elect⁹ anno dñi. m. cccclxxi. vocabatur ante frācisc⁹ de sauona ppe ianuā bone fame z morū. Fuit em̄ vocat⁹ ad cardinalatuz absqz scitu suo. Eodē anno orator Berni. iustinian⁹ venetozū recitauit corā eo q̄ turcus abstulisset xpianitati duo impia. q̄tuoz regna. xx. puñcias. z. cc. vi. bes. populūmqz absqz numero vtriusqz serus. hortabat⁹ quoqz vt ad resistēdum se disponeret.

¶ Bñs symō martyrisat in ciuitate tredētina anno. cccclxxv. die tertia ante festū pasche vt fert iudei azimū eoz cū sanguine xpiano faciunt. tunc iudei ante domū parētum suoz in fantē symonē immēse sue etatis. xliii. ceperūt. eumqz crucifigant tenebāt vt sanguinē vndiqz ex suo corpe traherēt.

¶ Puella q̄dā stina nomine in ptib⁹ vuestfalie in oppido q̄d hāmo dē apte ac &issime stigmata dñice passiōis hūit in manib⁹ z pedib⁹ ac latere. &go nouit cōuersa anno. m. cccclxxiiii. post spaciū aūt. xv. ebdomadatū circa festū venerabilis sacramēti corā. xii. testib⁹ ostēdit ea. z p̄dixit q̄ post duas horas redirēt / qz tñc nō inuenirent ea / et sic factū fuit qz loca illa sanata erāt.

¶ Puella mōstrū tēpestate instar in veronēsi agro nascit q̄ vnū tm̄ caput hz. s. z duos pedes. duasqz vuluas habens ex ipsis ambabus vuluis sup fluitates emittebat. insup quatuoz brachia. s. z duo grossiora que p̄ voluntate mouebat alia tenuiora z imobilia erāt vētres duos circa stomachū cōiunctos habebat. hāc parētes p̄ italiā circiferentes p̄cia ab insipientib⁹ mendicabāt. ¶ Suerunt aquaz inundatiōes maximo ventiqz horribiles multa edificia subuertentes. anno. m. cccclxxvi.

¶ Turci etiā terra mariqz cū potēti suo exercitu rhodū ciuitatem obsidētes aggressiuntur offendentes ipsam plagis unnumeris bombardoz muros destruetes / z vndiqz alias mu †

W. iiii.

¶ Hic maximilianus archidux austrie & dux burgundie/filius frederici imperatoris tertii predicti vir utriusque magnae virtutis & prudentie insignitus ac rei militaris scientia/non sine bellis laboribus a iuventute pirus/fortunatus ac victoriosus. Quae ob virtutem suam laudem archiprincipes sacri imperii electores in regem romanum unanimo corde patri suo presenti in franchfordia. anno dñi. m. cccclxxvi. elegerunt. Et paulo post in aquisgrana imperiali ciuitate coronauerunt/ & mox sancto rege futurum imperatorem viderunt. duxitque in uxorem mariaz

Imperatores

i. Martilianus.

filiam karoli ducis burgundie. Ex qua produxit philippum burgundie ducem habuit quidem bella plura memoriae digna. Scilicet enim anno ducatus sui burgundie prope flandriam cum gallicis maximam habuit bellum. quo magna cum victoria francorum potentiam lupavit. In hac laudabili electione obiit in franchfordia illustris princeps elector albertus marchio brandeburgensi. senex ipse electionem et sceptri imperialis administrationem deuote exegit. Obiit etiam ibidem venerabilis ac deuotus princeps comes iohannes de vuedenberg episcopus augusteni. qui propter electionem ad franchfordiam venit.

¶ Item Maximilianus romanorum rex deficientibus a se nequiter gaudensibus ac brugensibus tum etiam maiestatis sue iuramento deuinctis in vincula coniectus est/captus simul ac partim trucidatis omnibus quibus apud maiestatem suam poscente illorum fide aliquid gratie aut nominis fuit.

¶ Pacis te dicitur quietis in vita. Hic iaces karole iamque quiesce tibi. Reliquit filiam heredem vnicam maximiliani uxorem: que cum duos genuisset filios paulo post de equo lapsa fractis ceruicibus expirauit.

Anno mundi.

vi. m. dclxxiiii.

Pape.

viii. ino centius

Januensis.

Anno christi.

m. cccclxxiiii.

¶ Innocentius papa eius nominis octauus patria ianuenfis. patre Barone ciborum. familia mediocri. sed honorata natus Johannes baptista antea vocatus post sextum pontificem ex cardinali presbytero sancte cecilie hoc anno idibus augusti pontifex creatus. hic cum inter ceteros patres pauperum humaniorumque haberet propter ipsius humilitatem humanitatemque ac comitatum pontificatum munus obire premeruit. Gerebat etiam in rebus gerendis prudentissimum atque magnanimum. eo quod senis & in urbe legationis officium cum optime functus fuisset magnam sui regiminis & prudentie spem patribus dedit. Et apertum ecclesie thesaurum vniuersis christifidelibus in peccatorum suorum remissionem dispensauit liberalissime.

¶ Matthias rex ungarorum e manibus dñi frederici romanorum cesaris sub acta ditioni sue austria apud viennam rebus humanis feliciter exemptus est anno. m. cccxc.

¶ Tripartes descendentes. & multos variis modis accedentes/ tunc ex utraque parte multi mortui sunt. Denique ab obsidione destiterunt/ illatis utriusque partis innumerabilibus. Denique partes regis sicile inuadentes/ multa loca deuastant/ homines rapunt trucidantque/ ac eorum bona depredant & immanissime clades fiunt. tandem acceperunt ostrantem ciuitatem archiepiscopi ipsius ciuitatis per medium secant/ & quasi omnes in urbe occidunt. pro fide/ tamen constanter. donec potuerunt a gentes viriliter. & non sine turcorum etiam aliquo litore.

Carolus christianissim^{us} hui^{us} nois octauus Ludouici regis vndecimi filius / Francor^{um} regnum ano salutis. m. cccc. xxxiiii. suscepit gubernandum. Hic semp^{er} rex laudabilis z victoriosissimus fuit.

¶ Innocenti^{us} octau^{us} pontifex max^{imus} pacē pncipib^{us} xpianis comēdas eos adlectis mutuis odiis fed^{er} pcutere hortabatur / ne thurcar^{um} insidias molentiu virib^{us} christianitas detrimētū subiret. Nō iniuria igit^{ur} innocēt^{us} dictus est cū vite innocētia māsuetā idole clari^{us}. non iracūdu ineroxabilis aut morosus inter ceteros velut sydus emicuerit. ¶ Maximilianus frāfordie / cōi. elector^{um} voto rex declarat.

¶ Carolus octau^{us} Francor^{um} rex in bello cōtra Britānos apud sc^{ri}m albinū gloriose triumphauit. ¶ Graculi z pice magno numero ad aliq^{uod} miliarior^{um} spacia in aere cōfigētes. belli ostentū prebuere. Hēricus septim^{us} tūc pfugus auxilio regis Caroli fret^{us}. occiso Richardo regno anglie potitur.

¶ Carolus pcessit t^{er}gis cōsilio p^{ri}ncip^{um} cū sapiētibus habito Margareta maximiliani Romānor^{um} regis filiā q^{uam} pcurante Ludouico patre suo rege prudētissimo ac victoriosissimo p^{er} s^{er}ua de futuro desponsauerat / q^{uam} sponalib^{us} Maximilian^{us} consensus prebuere noluit vt ad cōtractū matrimonii vsq^{ue} pducerent remisit. z Annā vnicā ducis Britānie filiā z solaz heredē desponsauit. mulierē sane modestā corpore z mēte pulchram ac benignitate ad suos plenā / qua desponsata Britānie ducati suo regnō vniuit hāc etiā inclitissimā v^{ir}gīnam adeo secūda repperit vt iā masculos tres ex ea pcreauerit. ¶ Venetos innocenti^{us} pōtifer ab interdicto eccl^{esi}astico z cēsura in eos a suo predecesore fulminata liberauit z absoluit.

Anno mundi.

vi. m. dxcii.

vi. Alexan-
der. anis. xi
die. viii.

Hyspanus.

Anno christi.

m. cccc. cii.

Alexāder hui^{us} nois sext^{us} patria hyspan^{us}. theoderic^{us} antea appellat^{us} / ex bozia gente nobilissima originē duxit. Nūc calix^{tus} quōdā papa eius patru^{us} a p^{ro}meua etate (q^{uam} facile mores q^{uibus} imbuit diuti^{us} seruat) māsucte inter doctos q^{uibus} iuueniles aīos regēdi artem apprimē callebāt: educari voluit p^{ro}mit^{us} cultorū s^{er}uatura adeo eruditus v^{ir}suoz cōclassicoz facile nauarchus esset. Nec philosophie ac diuinaz s^{er}uarū expers abiit. Nam in eis adeo profecit vt quisq^{ue} etiā nex^{us} difficiles elimati^{us} discutere potuisset Assētatores a se remotos vt boni pncipis officii est / esse volebat hos inimicos cēsens / inter quos z amicos discrimē esse volebat ariston. Nā suozū s^{er}uozū tēdiculis aliq^{uibus} principibus adeo psuadent vt creduli nephāda aggredi non vereant.

¶ Carolus frācor^{um} rex Ferdinādo aragonū regi comitatum

Russilionis cū venariis q^{uibus} ille detinebat / preter multorum opinionem restituit.

¶ Pōtifer maximus innocētius omni disciplinaz genere ornatus / q^{uam} p^{ro}cerib^{us} plebeisq^{ue} dilectissim^{us} / cū omni nō paruo merore vitā exalauit Anno sui pontificat^{us} octauo die. xxvi. Julii. Anno christi. m. cccc. cii. ¶ Circa hec t^{er}pa fuit frater iohānes burgensis ordinis sc^{ri}i frāncisci honeste vite q^{uam} sua cōuersatione multos instruxit / reformādoq^{ue} plurima monasteria. sepultus Vugduni in monasterio nouo q^{uod} fundatū est suis precib^{us} gallice nūcupatum Mostre dame des anges.

¶ Ordo penitentū mulierū ex mulierib^{us} publice peccatricibus Parisi^{us} cepit p^{er} predicationē fratris iohānis tisserani ordinis minorū inchoat^{us} circiter anū. m. cccc. ciiii. Frater hieronymus ferrariensis q^{uam} florētinis p^{ro}pheta credebat: aduentum Salozū in italiam predicat.

Carolus est nominis octauus cum a bellis desistere potuisset/cura illi incessit. de Sicilia regno. quod sibi patrimonii iure pertinere cōtēdebat/nec potuit a sentētia aliquō dimoueri. Cōtractis propterea terra marique copiis hortate maritime. Alexandro sexto romano pontifice et Ludouico Sforzia. qui Alphōso neapolitano infensi erant exercitum per Italiam ducens Neapolim petiit.

¶ Angelus politianus vir eloquentissimus et lingue latine vindex atque illustrator florentie moriit.

¶ Carolus in Italia ducēs exercitum lugduni primū aliquot dies moratus est. Deinde lugdunū et Cienā digressus: versellas Sabaudū ducis ciuitatē profectus est. Quo eius salutandī causa ludouicus Sforzia cum aliq̄t italie principib⁹ se cōtulit. Pisas idē petēs magna omnium le-ticia et plausu excipit. Proinde magno suorum comitatu ornatus rex a florentinis admittit.

¶ Circa aduentū Caroli in urbē romā pars molis Adriani (quod castellū sancti Angeli dicitur) col-lapsa spēte ruit. Romani pro ostēto habuere. Ingresso Carolo urbē Alexander ob fidē securi-tatis dedit ei Cesare cardinalē quē vniuersi diligebat/ quod ut vaser et astutus erat/ occulte in iti-nerē aufugit a rege rediens ad pontificem.

¶ Rex urbē ingressus: militē a tumultu tēperare iubet. Quosdā qui edicto nō paruerūt sup-plicio (tribus pro urbē erectis furcis) affixit. Inter hec Ferdinandus cogit urbē excedere.

Anno mundi.

vi. m. dcci.

iii. Pius na-
tione tusc⁹.
dic. xvii.

Senensis.

Alexander sextus moriit/ et apud beatū petrū magna funeris pompa sepelitur.

Anno christi.

m. diii.

¶ Pius pōtifer tertius natione Tuscanus oriūduus pii scōti ex laodemia sorore nepos vir certe ingenio clarus/nec minus lris valēs: laboris et inēdie p̄terq̄s credibile sit patiens erat. Sed pii auunculi exēplo inīto pōtificatu/ cepit in Gallos cōspirare/ tedio habens Galloꝝ dñio Apulīa et italie nō modicā partē subigisse/ morte p̄uentus tā insigni iniuria obduce-re Francū nō potuit/ breui em̄ dierū curriculo. qui pōtificū magistratū rex it. nō modicā lau-dē nact⁹ est. Obiit autē romanis idēgre serētibus decimo sexto sui pontificatus die.

¶ Alexander zizimū fratrem magni Turci dederat regi Carolo/ sed prius ut suspicatum est venenatū torico/ vñ tradit⁹ Carolo statim moriit. Volebat em̄ rex eo vti (ut fert⁹) missis co-piis aduersus Turcū. ¶ In accessu Caroli regis ad Neapolim aqlani se et locū suū statim dederunt. illi vero qui in munitione sancti Germani resistere voluerunt. sed cōtinuo oppidū obtētum est/ et expugnatū atque direptum. ¶ Hac territus fama rex alphonsus fugit in Siciliam. relicto regno Neapolitano Ferdinando filio.

¶ Carolus Neapolim adueniēs. a ciuib⁹ admittit. his successib⁹ accessit Apulīa/ Cala-bria/ et Lucania. ¶ Hic autē Carolus nulla laude satis extollendus/ armis et cōsilio clarus/ eloquio affabilis/ religione et māfuetudine nulli cedens/ coepe paruus/ aio tñ strenuus. bre-uitis curriculo tota Italia subacta Europā/ Asiāq̄ tanto terrore oppleuit vt audita ei⁹ fama formidabili Turcus de bello cogitare ceperit.

¶ Carolo parto regno. reb⁹ cōpositis et legib⁹ positis in gallias reditū parātū Ludouicus Sforzia mediolanēsum dux et Veneti cum multa armatoꝝ copia impedimētū parāt ad Tarrū siue (vt vocāt⁹) Somoniū ne in galliā redire posset quorū frustrati fuere conat⁹. vt potius se fore arbitranē. ob recentē et multo copiosiorē militem victores victos credat posteritas.

¶ Redeunte in Franciâ Izarolo statim Neapolis a fide defecit / z mortuo gilberto mōpense-
 sero illustri principe reliqui p̄fecti egre sua presidia tuentes ad Izarolum se receperē.

Izarolus rex in castro suo Ambasie decessit octauū z vigesimū vir agens annum dñi Iarā
 dianimi gr̄a ex deābulatorio cum vxore sua pila ludentes despectat. vii. idus Aprilis año
 salutis. m. cccc. cvii. Rex ludouicus huius nois duodecimus / annā britannie reginam
 a Izarolo relictam vxorē duxit. Inde exercitus apparatus mittit Astā. In qua recepto ex
 ercitu z accelerante in alexandria celerius omni opinione in p̄tate Ludouici gallozū regis
 redacta. Ludouicus sfortia cū thesauro suo in germaniā ad Maximilianum cesarē ocius
 contendit. Galli mediolanū ingrediuntur / et sexto postq̄ ingressi sūt mense ab eodē loco
 expellunt. Ludouicus sfortia dñi p̄sequit hostē / in manus hostiū devenit / z in gallia oī
 pdito dñio adducitur / vbi z tandē naturali fato cōcessit. Alexander iubileum concedit.

Philippus archidux / amicitia firmat cum rege gallozū z in hyspaniā ad socerū z so-
 crū reges transit. In germania multis in locis liuores instans dñice crucis z in signum
 passionis dñi / vestimentis z corporibz tā virozū q̄ mulierū inopinato apparuerunt.

Neapolis missis a rege gallozū copitis / iterū in regis gallozū venit potestatem. Proin-
 de fredericus eozum rex in galliam venit. Ascanius cardinalis Ludouici frater infu-
 ga capitur z tandem a Venetis regi gallozū traditur. Comes rauenstanus classem ducit
 in Turcos / qui rebus infelicitē apud Mitilenē actis vix se in galliam recepit.

Anno mundi.

vi. m. dccii.

ii. iulij. a.

Sauonensis.

Pio pontifice. iii. mortuo vacauit sedes die-
 bus. xliii.

Anno Christi.

m. diiij.

¶ Iulius secundus pontifex maximus Iulianus antea dictus sexti quarti pontificis nepos ex
 Sauona oriundus Pio. iii. pontifice mortuo rome cum maxima diligentia cōsecrat.

Arturus henrici sexti regis anglie fili⁹ mariā regis aragonie filiā duxit in vxorem.

Portus magnus Mauritanie cesariensis in Africa a rege hyspanie obtinet.

Philippus castelle p̄nceps archidux austrie classe hyspaniā petens aduerso vento vna cum
 coniuge cōpellunt in Angliam / vnde secundis flatibz restituti p̄us muneribz magnifice
 a rege insule dotatis abiere / suam nauigationē in hyspaniam pagentes.

Oēs in regno granate coguntur aut fidem xpi suscipere / aut a regno emigrare.

Ex altera pte Africe regnum magnicōgo regi Lusitanie federatū fidē xpi suscipit.

Sopbi z Turcus in asia cōfigunt / et celsis multis turcis narratur p̄sa cuasisse supioz.

Cometes per aliquot dies apparuit / vt fertur.

Philippus castelle p̄nceps / archidux austrie in hyspania moritur.

Bohemi germaniā intrant loca depopulantes z vastantes / qui bus occurrens maximilia-
 nus rex statim impetum reprimit atqz interimit. per ludouicū francozū regem.

Julio pontifici maximo Bononia restituitur pulso Johanne bentinolo.

Bellum hoc tpe habūū inter Heluetios z Sueuos / in quo quidem bello supantur Sue-
 ui in loco qui dicitur septem ecclesiarum.

Fauentia a duce valentino pro pontifice capitur.

Catherina dña Szoluii / ab eodem duce capta Romam adducitur.

¶ Ianuenses qui pauloante rebellauerant z suos nobiles expulerant citius omni opinione a Ludouico duodecimo Gallorū rege supantur z acceptis quibuscunq; legibus in deditio- nem veniunt. ¶ Paulus de nouis tinctor quē ducem eorum ianuenses creauerant/et conflictu per mare fugiens a classe Gallica capitur. z decapitatur ianue.

¶ Veneti instructis vtrinq; aciebus cum Ludouico francorum rege cōfligunt/a quo ob- tinetur in cāpo z Bartholomeus daluianus dux exercitus eorū captus primū ducitur Me- diolanum/deinde in Galliam. ¶ Veniunt in potestate gallozū Bixia/Bergamum/ Crema/Cremona/z reliqua quę rex sui iuris esse causa bat. ¶ Mirabiles z inauditi terremotus vrbem Constantinopolim verauerunt domus innumere z arces ruerunt. Ars precipua tyranni collapsa est. vt tyrannus qui nunc est magnus turcus/alio cōfugere cō- pulsus sit ppl's multus z prociues q̄ plurimi turbine intercepti interiire. ¶ Mirandula recuperatur a Gallis/z mutina maximiliano regi traditur Bononia deficit a Pontifice.

¶ Concilium Gallicanū celebratur Turonis. et idem continuatur Lugduni.

¶ Generalis concilii initia tentantur Pisis. Concilium generale petente maximiliano cesare. z gallozū rege/z multis cardinalibus adherentibus z assistentibus. ¶ Emergentibus causis Concilium e Pisis translatum est mediolanum.

¶ Pontifex nouum parat exercitum/ descendunt Heluetii insubrium terras vastantes ad confinia mediolani Bixienses a gallis ad Venetos deficiunt/ suscepto presidio Vene- to. ¶ Item z Bergomenses re infecta abcedunt Heluetii neq; prebentes neq; confi- ctum suscipientes.

¶ Bixienses continuo a gallis supantur/robur Venetozū cum ciuibus ad multa millia ceduntur. Urbs bixia miserabiliter diripitur. ira dei credita est.

¶ Galli hac parte victoria ad exercitū pontificis qui se prope Rauennā receperat/ pro- perant/ congregiuntur/ cruenta cōmittitur pugna/succumbit exercitus pontificis z auri- liarium eius. Capitur petrus de Nauarra qui fuerat pro parte pontificis/z ceciderūt vtri- q; campi ductores multi. inter quos victorose cecidit dux Memozensis ductor exercitus gallozū. ¶ Finito hoc bello Rauenna a gallis diripitur.

Eodem tempore Ludouicus audit mariam regis anglie sororem tante esse venustatis vt regis thoro digna celeretur. Locitant senis meduller languescens animo rediuu^o efficit visus e. Destinat itaq; ad anglia Johane parrhisien. alteru apelle qui marie formis effingat. Quavt accepit rex semp illa comendas insuavota pmozes alioqn refragates conciliat Bohairus caduceat / z nomine regis mariaz corhorale fore deponcit. Tandem apd Abba risu illa hymena celebrant. qbus celebratis reduces galli parrhisios adueniunt. vbi regina vt pote pace adferes triumphater excepta est / ac regis gaudio ducti ridere parabat. Versu extrema gau diu luct^o occupauit. Ma rex artetico morbo plusq; antea laboras merore ob qd da aulicos a votis suis dissonates / aut (vt alii volut) genial i indulgetia die clausit extremu. Qui tametsi a plerisq; no deplorat^o sit corpusq; illi^o maturi^o q; cosuetu esset madatu sit sepulture. Debuit tñ deplorari. vn^o eode oim colonos pterit ab grassantiu militum infestatione nec cui pia hginu stupratori fune detrahit indulgentia.

Frascius ex comite Engolismen. supis allubescitib^o rex galloz hui^o nois pm^o euasit: tantoz successui applausit omnis gallia. Prefert em forma regia maiestate dignam / ita vt vir aliqs eo in orbe formosior iudicet / forme q; accedit magnanimitas z roburz religio Victoriosissime etenim prelio certas / mediolanu q; defecerat / supatis Sutesib^o qui illuc cotenderat recupauit. Qui se debens maximilianus sfortia in gallias adductus est / viuendi facultate adept^o liberioze q; pater ei^o nact^o esset. Nepe hic ergastulo cicurat^o apud lochtas obiit. Tandē redies frascie^o Claudiā Ludouici regis atq; anne filia qua cosortē dū viuerēt accepit ad bionysanū cenobiu coronā suscepturā deducit. sicq; coronata parrhisium fastu admirado ingressa est q se fecuda ternis editis pignozib^o exhibet.

Julio hoc anno pontificio funere qd aliqn simularat in sancti petri ede qua renouandaz moliebat veri^o atq; oci^o ac speraret inhumatus est. Sicq; gallifatoz aspiramento plerozq; pncipū sibi Julii hortatu infensoz amicitia renacti bellaces potificis insult^o no sine gloria euasere: s; paulo post a ducatu Mediolani emigrare coacti sunt.

Anno mundi.

vi. m. dccvi.

Leo. x. natione florenti.

Anno christi.

m. dxxv.

Apostolica sedem mortuo Julio Leo de medicis natione florentin^o. ac hulus nominis decim^o intrauit. in quam nulla symonia (qd raro contigit) illum impulit. Terum omniu consensu nichil huiusce fastigii prestolans sedem nullo refragante subiuit. Itaq; attendens se vocatu ad labore / omnē eliminās segnicie in q sint ere xpiana noctes diesq; volutat.

Circa hec tpa Ferdinā dūs hispaniarū rex Havarre regnū / vt qdem armoz (an iure / viderit qui illud viurpat) a Johāne allebreto aqtano detorquet. Hic em Ferdinād^o nostra etate. omniu fuit fortunatissim^o. nā quis ardua in reges potentissimos exercuerit certamē na / nihilo feci^o semp victor euasit. Hinc a gallis parthenopesi regnum quod Carolinū ensē iuridice subierat audencius nescio an nequius abstulit. Africam omnē exterruit / nec ipso viuente Thurcaz monacha grunire aut^o est. erraticaz recutitoz iudeozum progenie (q sibi in regno vectigalis alienigenarum instar vegebat) expulit. Decessit autez ab humanis circa annum domini. M. d. xvi.

¶ Stupescit gallia audit/ tonitruum fragorib⁹. Quāuis em̄ nulla vigeret caliditas/ hiber-
nūq; ferueret frigus ianuarii Ludouico fato cōcedēte audita sunt insueta tonitrua. nec id
modo in gallia verumetiam in dacia gothorum duce identidem moriente.

¶ Leo omnem impendit operam vt Franciscum gallie regem sibi conciliet. nouerat enim
semp apud gallos fidē vigere simul z magnanimitatemz rerum fortunas. Proinde ab illo
uocatus Franciscus Bononiam contendit/ vbi pax inter eos stabiliter/ papa rem diuinaz
faciente/ illiq; francisco veneranter obsequente.

¶ Carolus flandrie archidux cuius vultum risus non nouit. feliciter patri succedens/ here-
ditario pgressu trāsmeans mare in hyspaniam concessit/ a suis nobiliter exceptus. ferun-
tur tamen aliqui ipsius aulici ab hispanis intercepti: Et causam posteris scribendā relin-
quo Renatam ludouici filiam per verba de futuro sibi desponsatam ferunt. idq; mutatus
noua eodem tēporis mō desponsatione ludouice francisci primo genita.

¶ Petrus buxellesi. ordinis fratrum predicatorum claret Parisius.

¶ Floruit ibidem Thomas bricot sacre theologie professor meritisim⁹. ac parrhisien. pe-
nitentiarius.

¶ Iohannes raulinus doctor theologus parrhisien. plures composuit sermones.

¶ Sit in vniuerso minoritarum ordine vnus pastor qui Thristoferus dictus est eodē men-
se galero ab leone decoratus. vniuntur q; fratres de obseruantia regulari. Quod bonū ne-
min⁹ ascribendum nisi Bonifacio de Lena qui priusq; minorita efficeretur factus erat in
vtrōq; iure doctor. Sepulchru em̄ dñi uisitare tandem in cenobio rubei mōtis tegmen cō-
mutans sic deo obsecutus est vt vir admirāde virtutis euaderet. Traditus autē est sepul-
ture apud parrhisios in cenobio fratrum minorū antemais altare anno dñi. m. d. xvii.

¶ Hieronymus dangest multa composuit presertim super quattuor libris sententiarum.

¶ Iohannes item maioris natione scotus super quattuor libros sententiarum scribit.

¶ Iacobus fabri philosophice discipline studiosus emulatoz.

¶ Faustus poeta laureatus decessit anno domini. m. d. xviii. die penultima februarii.

¶ Delphinus ex Francisco galloz rege et Claudia thori eius conforte turonis nascitur.

¶ Anno dñi. M. d. xxi. marcii. xi. Sole primū gradū arietis intrante. saturnus in. xii. gradu
aquarii erat. Iupiter in. xxi. sagitarii. mars in. xiiii. cancri. venus in. v. tauri. mercurius
in. vii. pisciū. luna in fine arietis. Eodē āno fere in toto septimo climate stupētib⁹ antiquis
flentibus pauperibus fames inaudita fuit vniuersalis. Pestilentia vbiq; seuisima mansit
enim his temporibus saturnus in suis domibus scz capricano et aquario annis quinq; et
eiusdem anni. vi. die septembris. Saturno adhuc existente in aquario. mars intrauit pri-
mū gradū scorpionis q̄ est domus ipsius. z āno. m. d. xxii. marcii. xvii. saturno adhuc i aqua-
rio existēte mars intrauit i arietē q̄ est sua altera domus. qm̄ qdē i flactuarū effect⁹ qnq; eoz
influencias precedūt qnq; subsequūtur qnq; cōcomitantur. eo tūc enim effectus ad fuit cū
sua causa. mirū em̄ in modum pestis cepit augmentari ita profere quarta pars hoim mul-
tis in locis defuncta est. Sic continuauit talis pestis multis in locis vsq; ad octauā februa-
rii anni. M. d. xxi. tunc enim saturnus ab aquario exiens signuz pisciū intrauit in quo per
menses. xxx. multas dabit pluuias. et nota q̄ de triginta annis in triginta sepe numero talis
aduent effectus/ talis sit circulatio. ait em̄ maro ille felix que faciunt aliēna pericula cau-
tū. vt cautioz deinceps sit mundus igitur hoc in loco hec inserta sunt. ait enim ptholome⁹
suo incētiloquio verbo quito optimus astrologus multū malum prohibere poterit cū stel

larum naturā presciuerit sic em̄ premuniet eū cui malū futurū est vt cū venerit possit illud pati. Eodem tempore mare mirū et vltra in modū inflatum z exaltatū fuit quādā britānie insulā superauit in qua infinitos hoies iumenta z omne viuens submersit/submersit z sec⁹ rupellam terras plurimas. Eodem etiam tempore tota christianitas tetr̄is ac seuisis certamibus vndiq; infecta afflictā atq; vulnerata fuit z sic christiani principes inter se ceterantes surrexit thurchus qui tanq; leora pacissimus illaz inclitam rhodorū insulam emanibus christianorū in dedecus z indetrimentū totius christianitatis miserabiliter extorsit. heu prothdolor quid profuit eo tūc infestare inquietare ac impedire francozū regē qui et illā tueri z totam deniq; terrā sanctam ab vnguibus inimicorum eripere festinabat. heu prothdolor. heu abomiabile dedecus pro quadā petulantia pro re non sua infeliciter perdere quod tanto sanguine tot per secula dudum christianitati partum fuerat.

¶ Ad lectorem.

Voluerē bis ternas potuisti codice lector
Perlecto etates: et quos mauortia signa
Clauserunt: belloq; potens quos pallas ademit
Hostibus/et tuto variare sub egide iussit.
Leligenē pacis nullum periturū per eum
Progenies sancte sedis fastigia seruat.

ExPLICIT fasciculus temporum cum pluribus additionibus in nullis antea libris positis videlicet ab anno. M. d. xii. vsq; ad annum virginēi partus. M. d. xiiii. erpēsis honesti viri Johannis parui vniuersitatis parrhisien. bibliopole iurati in vico diui Jacobi sub lilio aureo Parrhisii commorantis.

Latin text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to the bleed-through effect.

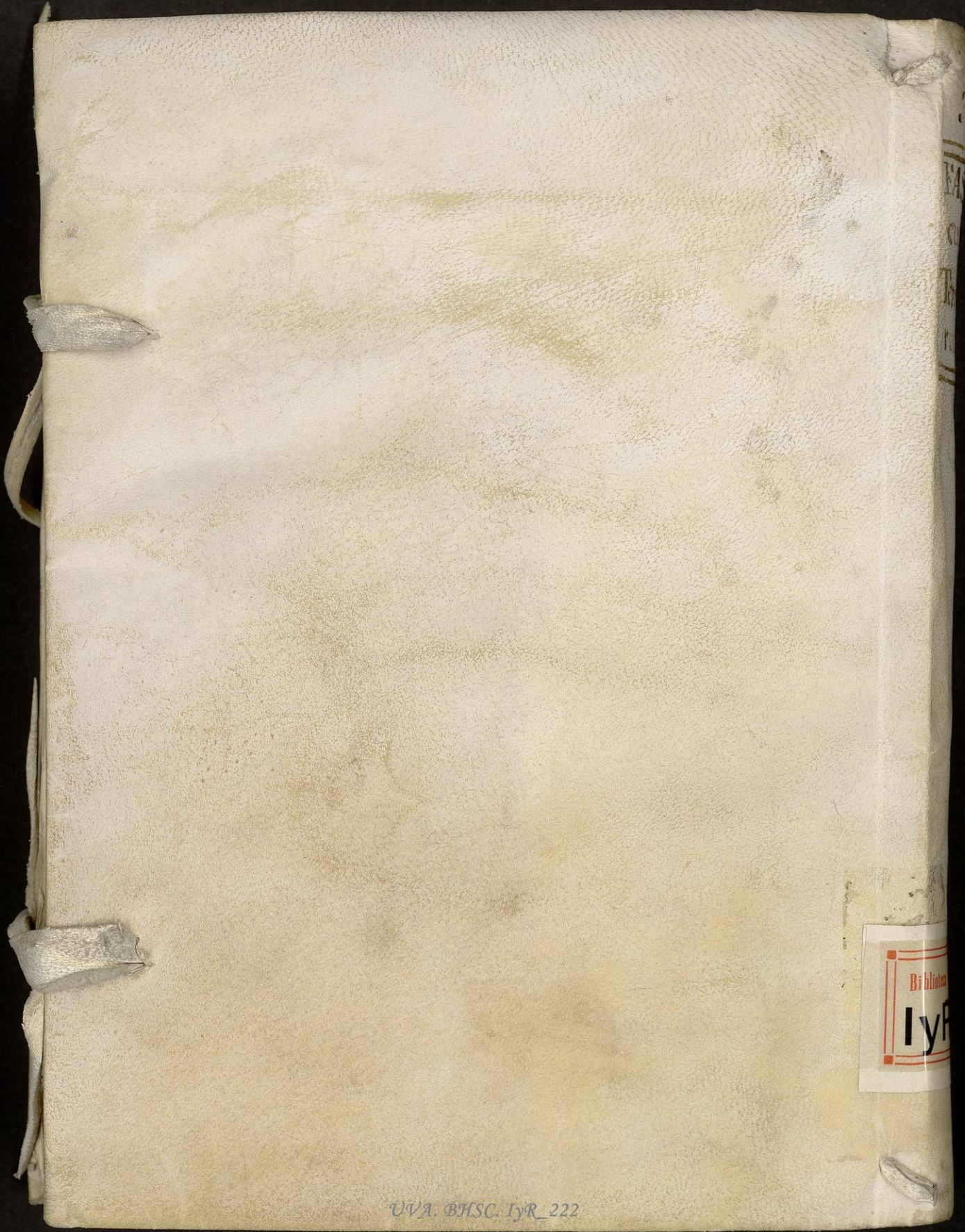
Latin text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to the bleed-through effect.

Latin text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mirrored and difficult to decipher due to the bleed-through effect.

En quinze dias del mes de feb.^{ro} año de 1556.
 en el Reyno de Navarra e vn pueblo lla-
 mado mirada larga acaesio vn prodigio muy
 espantoso yes q auja vn hombre e el que
 se llamaua valentin dela rocha el qual era
 tan mal xpiano q escarneia dela missa y del
 los friones y escarneia de vn su hermano qndo
 pedia la confesio / y este mal hombre tenja vn primo
 q se llamaua jeronimo el qual traxo a ciertos
 pleyto el qual ya tenja puado su intento mas
 valentin juro falso otra el y asi pdis el
 derecho y el dinero sobre q se armo el pleyto
 y el dia q juro falso recbio el pto sacam fin ofe
 rarse dello y este dia se ganaua vn jubileo
 y el dho dia e la tarde estando echado a su casa
 a media adar tangrandes bozes y gritos y tantra
 de asombrado se hazia buca q acordio todo
 al pueblo de mirada a ella y efforçado se al
 gunos a atrax viera vndrago spierta en
 cima del dho hombre q lo gija ahogar / la qual
 spierta era negra y tenja el ojo ardiendo a
 fuego y tenja diez ouernos e la frente y la
 cola como de perro / de su boca salia tan grã hada
 y llamas de fuego q ponja grã aspa to atodos.
 y mas a qnt q via q lo gija ahogar / y llamado
 vn sacadote santo lo confesio / y le pñto al demo
 nio q porq auja venido ally / y el demonio
 respondio / sabete q adiss nada se le asunde
 y el me a ebisdo pa q yo atremete a este q ya
 esta adenado e cuerpo y e alma al infierno porq
 doze años a q omulga fin confesarse / y juro falso
 otra vn primo suyo q en este dia por do de pdis los

dimos y el derecho de suplexto / y reya y moftua
de la miffa y fmones y escarnecia del q se confesau
y como el demonio acabo de dezir esto / el dho vale
tin dixo q todo era bddad. y luego defcendierō tantas
de fuego piedras a la casa dōde estava q todas diexan
en agt hombre y lo matarō y a ninguno hiriarō
y luego lo llenarō negro y feo a vnde fierto y lo
metierō debaxo de tierra y otro ^{dia} fuexo a ver si
estava allj su cuerpo y nolo hallarō / es de
creer q esta e el infierno xē cuerpo y alma

En este dicho año de 1556. por todo el mes de marzo apare
cio e el ayre vna cometa cō vnos ramos q cayen de
llama como ~~acotes~~ y despūs por el mes de mayo junio
y julio y agosto succidierō grādes enfermedades
y muertes de psonas notables y comunes.

Bibliotheca
IyR

UVA. BHSC. IyR_222

335.

FASCI
culus
Tempo
rum.

Biblioteca de Santa Cruz

LYR 22

BVA. BHSC.

LYR 222